

RAPORT Z KONSULTACJI PUBLICZNYCH

projektu programu priorytetowego „Fundusz Transformacji Ciepłownictwa”

Projekt programu priorytetowego „Fundusz Transformacji Ciepłownictwa” 20 lipca 2026 r. został przekazany do konsultacji (10 dni).

Szczegółowe uwagi podmiotów zgłaszających uwagi stanowią załącznik do niniejszego raportu.

Załącznik:

Tabela – Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji publicznych do projektu programu priorytetowego „Fundusz Transformacji Ciepłownictwa”, wraz ze stanowiskiem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tabela – Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji publicznych do projektu programu priorytetowego „Fundusz Transformacji Ciepłownictwa”, wraz ze stanowiskiem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
1	Fundacja Wspólna Energia	7.4 Beneficjenci	1) Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.), prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej⁶ i posiadający w obrębie tej sieci koncesję na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. 2) Spółka celowa utworzona w formule „project finance” (SPV), która spełnia wszystkie poniższe warunki: a) Co najmniej 51% udziałów w kapitale zakładowym SPV, w ogólnej liczbie głosów lub praw do udziału w zysku SPV posiada - bezpośrednio albo pośrednio (w szczególności za pośrednictwem podmiotu dominującego w rozumieniu przepisów o rachunkowości lub Kodeksu spółek handlowych - przedsiębiorstwo albo podmiot należący do tej samej grupy kapitałowej, który prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej, w zakresie której realizowane będzie przedsięwzięcie realizowane przez SPV i objęte wnioskiem o dofinansowanie. Przez prowadzenie działalności gospodarczej rozumie się prowadzenie działalności na podstawie ważnej koncesji na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła, udzielonej zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. b) Przez „posiadanie pośrednie”, o którym mowa w pkt a), rozumie się sytuację, w której uprawnienia właścicielskie wykonywane są za pośrednictwem jednego lub więcej podmiotów dominujących lub zależnych w ramach tej samej grupy kapitałowej.	"Propozycja dodania: pkt 7.4.3 3) Podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji ciepła w publicznym lub lokalnym systemie ciepłowniczym, dla której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne nie jest wymagane uzyskanie koncesji, w szczególności małe przedsiębiorstwa ciepłownicze, przedsiębiorstwa komunalne oraz spółdzielnie mieszkaniowe, pod warunkiem posiadania tytułu prawnego do infrastruktury objętej przedsięwzięciem lub prawa do jej eksploatacji oraz wykorzystywania efektów przedsięwzięcia na potrzeby zaopatrzenia odbiorców w ciepło"	Uwaga odrzucona Program jest dedykowany przedsiębiorstwom prowadzącym koncesjonowaną działalność ciepłowniczą. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji ciepła w publicznym lub lokalnym systemie ciepłowniczym, dla której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne nie jest wymagane uzyskanie koncesji, z uwagi poziom rozproszenia oraz ograniczoną skalę przedsięwzięć są wspierane w ramach oferty finansowej regionalnych instytucji takich jak wfośigw lub funduszy będących w dyspozycji Wojewódzkich Urzędów Marszałkowskich.
2	Fundacja Wspólna Energia	7.5 Rodzaje inwestycji	7.5.1 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła o nominalnej mocy nie mniejszej niż 1 MW:	Propozycja obniżenia kryterium mocy z 1 MW do 0,1 MW	Uwaga odrzucona Uzasadnienie jak w pkt 1.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			7.5.1.1 Instalacje odnawialnego źródła energii, w której spalana jest wyłącznie biomasa, inna niż biomasa leśna⁷. Biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii. 7.5.1.2 Pompy ciepła spełniające warunki zgodnie z załącznikiem VII do dyrektywy 2018/20018.		
3	Fundacja Wspólna Energia	7.5 Rodzaje inwestycji - Dodatkowe warunki, pkt 2	Co najmniej 70% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem musi być dostarczane do publicznej sieci ciepłowniczej	Co najmniej 70% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem musi być dostarczane do publicznej lub lokalnej sieci ciepłowniczej albo lokalnego systemu ciepłowniczego, w tym wykorzystywane na potrzeby ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach zaopatrywanych w ciepło przez beneficjenta	Uwaga odrzucona Program jest dedykowany finansowaniu inwestycji w sektorze komunalno-bytowym ciepłownictwa systemowego. Odwołanie do ustawowej definicji publicznej sieci ciepłowniczej umożliwia transparentną ocenę projektów.
4	mLeasing sp z.o.o.	Kwalifikowalność kosztów	Brak jednoznacznego wskazania leasingu oraz pożyczki leasingowej jako kwalifikowanej formy finansowania inwestycji.	Dopuszczyć leasing finansowy i operacyjny oraz pożyczkę leasingową jako kwalifikowaną formę finansowania.	Uwaga odrzucona Zgodnie z pkt 6 projektu programu priorytetowego obowiązują koszty kwalifikowane - zgodnie z „Wytyczne w zakresie kosztów kwalifikowanych” i ze wskazanymi w tym punkcie zastrzeżeniami. Dokument „Wytyczne w zakresie kosztów kwalifikowanych” w pkt 3.4.4 dopuszcza leasing jako

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					jedną z kategorii kosztów kwalifikowanych.
5	mLeasing sp z.o.o.	Instrumenty wsparcia	Brak komponentu gwarancyjnego	Wprowadzić mechanizm gwarancji lub podziału ryzyka dla instytucji finansujących	Uwaga odrzucona Dopuszczoną w programie formą dofinansowania są dotacje i pożyczki. Pożyczka nie ma charakteru obligatoryjnego.
6	mLeasing sp z.o.o.	Kryteria oceny projektów	Brak preferencji dla projektów hybrydowych	Premiować projekty integrujące OZE, magazyny ciepła, magazyny energii i systemy zarządzania energią	Uwaga odrzucona Wnioskodawca jest zobowiązany przygotować wielowariantową analizę porównawczą wskazującą rekomendowaną formę osiągnięcia celu projektu. Jeżeli jako optymalny jest wskazywany wariant integrujący OZE, magazyny ciepła i systemy zarządzania energią, to taki projekt będzie mógł ubiegać się o dofinansowanie.
7	mLeasing sp z.o.o.	Montaż finansowy	Brak szczegółowych zasad kumulacji pomocy publicznej z finansowaniem komercyjnym	Doprecyzować możliwość łączenia FTC z leasingiem, kredytami bankowymi, Funduszem Modernizacyjnym i FEnIKS	Uwaga odrzucona Obowiązują ogólne zasady kumulacji pomocy publicznej. Wnioskodawca każdorazowo jest zobowiązany wykazać źródła finansowania inwestycji. W ramach programu istnieje możliwość ubiegania się o dofinansowanie w formie: a) wyłącznie dotacji; b) wyłącznie pożyczki;

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					c) dotacji i pożyczki łącznie. Wnioskodawca ma swobodę co do wyboru uzupełniającego finansowania komercyjnego.
8	mLeasing sp z.o.o.	Wykorzystanie kapitału prywatnego	Brak mechanizmów premiujących efekt dźwigni	Wprowadzić dodatkowe punkty dla projektów wykorzystujących finansowanie bankowe lub leasingowe	Uwaga odrzucona W ramach programu istnieje możliwość ubiegania się o dofinansowanie w formie: a) wyłącznie dotacji; b) wyłącznie pożyczki; c) dotacji i pożyczki łącznie. Wnioskodawca ma swobodę co do wyboru uzupełniającego finansowania komercyjnego.
9	mLeasing sp z.o.o.	Beneficjenci / SPV	Brak jasnych zapisów dotyczących spółek celowych.	Dopuszczyć finansowanie projektów realizowanych przez SPV.	Uwaga odrzucona Pkt 7.4 wskazuje, że beneficjentem może zostać spółka celowa utworzona w formule „project finance” (SPV), która spełnia wszystkie wymienione warunki związane z prowadzeniem działalności ciepłowniczej.
10	Energa Kogeneracja Sp. z o.o.	7.5 Rodzaje inwestycji Dodatkowe warunki pkt.2	"Co najmniej 70% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem musi być dostarczane do publicznej sieci ciepłowniczej." Ciepło z kotłów elektrodowych będzie także wykorzystywane na potrzeby zapewnienia odpowiednich parametrów wody sieciowej (np. odgazowanie), stąd też wolumen ciepła wykorzystanego na te potrzeby powinien być zaliczony jako ciepło dostarczone do publicznej sieci ciepłowniczej.	Co najmniej 70% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem musi być dostarczane do publicznej sieci ciepłowniczej lub wykorzystywane do procesów technologicznych dla potrzeb sieci ciepłowniczej.	Uwaga odrzucona Zastosowany zapis nie obejmuje 100% ciepła wytwarzanego w planowanej instalacji. Program umożliwia dowolne zastosowanie do 30% ciepła.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
11	Forum Energii	1. Cel Programu	Rosnąca liczba godzin wyłączeń instalacji OZE przez PSE i OSD oraz marnotrawstwo energii elektrycznej ze zmiennych OZE zmuszają do podjęcia pilnych działań naprawczych. Ciepłownictwo jest sektorem, który w pierwszej kolejności nadaje się do stabilizowania pracy KSE.	Inwestycje realizowane w ramach programu mają prowadzić do poprawy efektywności energetycznej w systemach ciepłowniczych (zgodnie z wymaganiami dyrektywy o efektywności energetycznej 2023/1791), zwiększenia ich elastyczności i odporności poprzez umożliwienie efektywnego wykorzystania rozproszonych zasobów energii, w tym energii odnawialnej i odpadowej, przy zachowaniu opłacalności ekonomicznej przedsiębiorstw ciepłowniczych i akceptowalnych kosztów dla odbiorców końcowych. Inwestycje realizowane w ramach programu powinny doprowadzić do silniejszego zintegrowania sektora ciepłownictwa systemowego z Krajowym Systemem Elektroenergetycznym.	Uwaga odrzucona Cel programu zdefiniowany jest w sposób ogólny. Proponowany zapis wynika z uwzględnionych w programie technologii objętych wsparciem, takich jak pompy ciepła, kotły elektryczne wraz z magazynami ciepła.
12	Forum Energii	2. Wskaźnik osiągnięcia celu	Należy zdefiniować, który ze wskaźników ma wartość nadrzędną czy p.1 i p.2 czy p.4 i p.5. Obecnie występuje sprzeczność. Przykładowo - dodatkową moc cieplną 650 MWt lub 500 MWt można osiągnąć w kilku, kilkunastu dużych jednostkach. Wobec czego nie zostanie spełniony cel ilościowy wyrażony w sztukach urządzeń. Należy zdecydować, który wskaźnik decyduje o osiągnięciu celu Programu FTC.		Uwaga odrzucona Szacowane wartości wskaźników mają wartość „co najmniej”. Jeżeli kilka jednostek o większej skali umożliwi osiągnięcie oczekiwanych wartości wskaźników, to ostateczne efekty programu będą większe od zakładanych. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że nawet w przypadku ubiegania się o wsparcie jednostek o większej skali obowiązuje limit dofinansowania, zatem alokacja programu umożliwi wybudowanie większej ilości jednostek.
13	Forum Energii	2. Wskaźnik osiągnięcia celu	Zgodnie z Raportem URE Energetyka ciepła w liczbach, w 2025 sektor ciepła systemowego	6) Zmniejszenie emisji CO ₂ - planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia celu wynosi	Uwaga odrzucona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			wyemitował 32,4 mln ton CO₂. Cel redukcji emisji w Programie FTC powinien być ambitny i stymulujący. Obecna propozycja redukcji emisji o 1,2 mln ton CO₂ jest bardzo zachowawcza. Jest to równoważnik eliminacji ok. 600 tys. ton węgla z ciepłownictwa wobec spalanych 10 mln. ton. Należy zwiększyć cel redukcyjny jeżeli sektor ma zmieścić się w trajektorii wytyczonej przez Dyrektywę EED. Ponadto pozostaje w mocy uwaga zapisana powyżej dotycząca hierarchii celów. Który z nich jest nadrzędny> 6) Zmniejszenie emisji CO₂ - planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia celu wynosi co najmniej 1 200 000 Mg CO₂/rok, w tym: dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania – co najmniej 1 200 000 Mg CO₂/rok.	co najmniej 3 000 000 Mg CO ₂ /rok, w tym: dla bezzwrotnych i zwrotnych form dofinansowania – co najmniej 3 000 000 Mg CO ₂ /rok.	Szacowane wartości wskaźników mają wartość „co najmniej”.
14	Forum Energii	6. Koszty kwalifikowane	Ze względu na wydłużający się czas realizacji dostaw urządzeń dla energetyki ciepłownictwa oraz ograniczoną podaż wykwalifikowanych pracowników, proponujemy wydłużenie okresu trwania Programu FTC i okresu kosztów kwalifikowanych. 1) okres kwalifikowalności kosztów od 01.07.2026 r. r. do 30.09.2030 r., w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane;	1) okres kwalifikowalności kosztów od 01.07.2026 r. r. do 30.09.2030 r., w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane;	Uwaga odrzucona Ramy czasowe programu wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską.
15	Forum Energii	7.3 Warunki dofinansowania	Proponujemy rozważenie wprowadzenia we wszystkich programach pomocowych NFOŚiGW Współczynników Korekcyjnych uzależnionych od mocy zainstalowanej w przedsiębiorstwie ubiegającym się o wsparcie. Złą praktyką jest udzielanie olbrzymich kwot pomocy publicznej (liczonych nierzadko w setkach milionów złotych) podmiotom należącym do grup kapitałowych posiadających dużą zdolność kredytową i dobry standing finansowy. Wysokie poziomy wsparcia dla dużych podmiotów uszczuplają wielkość budżetów Programów NFOŚiGW, z których powinny korzystać przede wszystkim mniejsze przedsiębiorstwa. 1)Dofinansowanie w formie dotacji; a) Kwota dotacji: do 50 mln zł	1) Dofinansowanie w formie dotacji; a)Kwota dotacji: do 50 mln zł x Współczynnik korekcyjny 2)Dofinansowanie w formie pożyczki; a)Kwota pożyczki: do 200 mln zł x Współczynnik korekcyjny	Uwaga odrzucona Niezależnie od limitów ustalonych w programie zastosowanie mają przepisy pomocy publicznej. Propozycja uwzględnianie współczynników korekcyjnych wymaga dedykowanych uzgodnień z szerokim gronem interesariuszy, co z uwagi na harmonogram wdrażania programu nie jest możliwe.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			2) Dofinansowanie w formie pożyczki; a) Kwota pożyczki: do 200 mln zł		
16	Forum Energii	7.5 Rodzaje inwestycji	Proponujemy wykreślić słowa "pochodzącą z odnawialnych źródeł energii", gdyż istnieje ryzyko kolizji z intencjami Ministerstwa Energii, co do kwalifikowalności energii z kotłów elektrycznych oraz kolizji z zapisami prawa szczególnie przyjętej ustawy UDER 92. 7.5.3 Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrycznych, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW.	7.5.3 Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrycznych, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW.	Uwaga odrzucona Przypis nr 9 odwołuje się zapisów ustawy. Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy. Kryterium dostępu dla tego typu przedsięwzięć wymaga, aby 100% energii elektrycznej wykorzystywanej do wytwarzania ciepła w kotle elektrycznym pochodziło z odnawialnych źródeł energii
17	Forum Energii	7.5 Rodzaje inwestycji	Proponujemy wykreślić drugą część zdania - " pod warunkiem zintegrowania tego magazynu ze źródłem ciepła realizowanym w zakresie tego samego przedsięwzięcia objętego wnioskiem o dofinansowanie". Budowa akumulatorów ciepła jest potrzebna dla sprawnego przeprowadzenia procesu integracji sektora ciepła z KSE i zwiększenia elastyczności pracy przedsiębiorstw ciepłowniczych.	7.5.5 Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła, pod warunkiem zintegrowania tego magazynu ze źródłem ciepła realizowanym w zakresie tego samego przedsięwzięcia objętego wnioskiem o dofinansowanie.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			Nie należy wykluczać możliwości udzielania pomocy publicznej dla przedsiębiorstw, które mają już odpowiednie urządzenia wytwórcze i pragną zwiększyć elastyczność pracy i silniej zintegrować się potrzebami KSE. Akumulacja ciepła jest fundamentem skutecznego bilansowania KSE przez ciepłownictwo. Dzisiaj poziom zdolności akumulacyjnych ciepłownictwa wynosi około 300 GWh. Zgodnie z projektem Strategii dla ciepłownictwa pojemność magazynów ciepła w 2040 ma wynieść 576 GWh. Jest to słuszny cel, wobec czego NFOSiGW powinien wspierać również budowę samych magazynów.		lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
18	Osoba fizyczna	6. Koszty kwalifikowane	Zarządzanie przedsięwzięciem stanowi niezbędny element prawidłowej realizacji projektów inwestycyjnych, zwłaszcza o wysokim stopniu złożoności. Wyłączenie tych kosztów obniża zdolność beneficjentów do skutecznego przygotowania, realizacji i rozliczenia inwestycji. Koszty informacji i promocji wynikają z obowiązków związanych z informowaniem o współfinansowaniu przedsięwzięć ze środków publicznych oraz zwiększają świadomość społeczną dotyczącą transformacji ciepłownictwa.	Koszty kategorii 3.2 „Zarządzanie przedsięwzięciem” oraz „Koszty informacji i promocji” stanowią koszty kwalifikowane, pod warunkiem że są bezpośrednio związane z przygotowaniem, realizacją i rozliczeniem przedsięwzięcia oraz zostały poniesione w sposób racjonalny i efektywny.	Uwaga odrzucona Zakres kosztów kwalifikowanych pozostawia się bez zmian.
19	Osoba fizyczna	7.3 Warunki dofinansowania	Możliwość częściowego umorzenia pożyczki zwiększy atrakcyjność programu i zachęci beneficjentów do realizacji inwestycji o wysokich nakładach finansowych. Mechanizm umorzenia uzależniony od osiągnięcia efektów ekologicznych stanowi skuteczną zachętę do terminowej i prawidłowej realizacji przedsięwzięć, jednocześnie nie ograniczając efektywności wykorzystania środków publicznych. Rozwiązanie to jest stosowane w innych programach finansowanych przez NFOŚiGW i wspiera realizację celów transformacji energetycznej.	Pożyczka może podlegać częściowemu umorzeniu po osiągnięciu efektu rzeczowego i ekologicznego przedsięwzięcia oraz spełnieniu warunków określonych w umowie o dofinansowanie. Poziom i warunki umorzenia określa regulamin programu.	Uwaga odrzucona
20	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot	7.5.1.1	Pozytywnie należy ocenić wyłączenie z katalogu inwestycji kwalifikujących się do wsparcia instalacji wykorzystujących biomasę leśną. Nie rozwiązuje to jednak problemu ograniczonej dostępności pozostałych	Punkt rekomenduje się wykreślić	Uwaga częściowo uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			krajowych zasobów biomasy stałej. Jak wynika z opracowanej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska „Analizy dostępności biomasy stałej – zrównoważony potencjał na cele energetyczne w Polsce”, podstawowe krajowe źródła biomasy wykorzystywanej w energetyce obejmują: (1) biomasę leśną, (2) produkty uboczne przerobu drewna i drewno użytkowe, (3) biomasę pochodzenia rolniczego. Projekt słusznie wyłącza możliwość finansowania instalacji wykorzystujących pierwszą z tych kategorii. Również dwie pozostałe nie stanowią jednak wystarczającej i trwałej bazy surowcowej do oparcia transformacji ciepłownictwa systemowego. Dalsze zwiększanie zapotrzebowania na biomasę poprzez wspieranie nowych instalacji prowadziłoby do pogłębienia konkurencji o ograniczone zasoby biomasy oraz wywołałoby szereg negatywnych skutków gospodarczych, środowiskowych i związanych z bezpieczeństwem energetycznym. Z tego względu wsparcie publiczne nie powinno obejmować żadnych nowych instalacji spalających biomasę stałą. Produkty uboczne przemysłu drzewnego stanowią pełnowartościowy surowiec wykorzystywany przez przemysł płyt drewnopochodnych i papierniczy (zobacz np. uwagi do projektu Rozporządzenia o parametrach jakościowo-wymiarowych drewna energetycznego złożone wspólnie przez Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych i Ogólnopolską Izbę Gospodarczą Producentów Mebli), a także podstawowy surowiec do produkcji peletu drzewnego wykorzystywanego do ogrzewania gospodarstw domowych. Drewno użytkowe jest natomiast ważnym surowcem dla przemysłu płyt drewnopochodnych, zastępującym drewno pierwotne w produkcji materiałowej. Jak wynika z analizy opracowanej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska na potrzeby aktualizacji Krajowego Planu w dziedzinie		Program dopuszcza możliwość wsparcia instalacji wykorzystujących biomasę inną niż biomasa leśna. Wykluczono także biomasę z przemysłu powiązanego z leśnictwem.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			Energii i Klimatu na lata 2021–2030 („Analiza dostępności biomasy – na potrzeby aKPEiK”), dostępne krajowe zasoby biomasy drzewnej pochodzącej z tych źródeł są obecnie w pełni zagospodarowane. Już obecnie dochodzi do okresowych niedoborów tego surowca na rynku. Prowadzi to do nasilającej się konkurencji pomiędzy przemysłem drzewnym, energetyką oraz producentami pelletu drzewnego, skutkując wzrostem cen surowca, wyższymi kosztami ogrzewania gospodarstw domowych oraz pogorszeniem konkurencyjności polskiego przemysłu drzewnego. Jedną z głównych przyczyn takiego stanu rzeczy, jest wzrost zapotrzebowania na biomasę drzewną w energetyce jaki można było zaobserwować w Polsce w ostatnich dwóch dekadach. Według danych GUS zużycie biomasy drzewnej do celów energetycznych w energetyce zawodowej wzrosło między 2004 a 2024 o ponad 13700% (ponad sto trzydzieści osiem razy) osiągając w 2024 roku poziom 4.6 mln m3 (dane na podstawie publikacji GUS: Gospodarka paliwowo-energetyczna w latach 2023 i 2024 oraz Gospodarka paliwowo-energetyczna w latach 2004 - 2005). Tak szybki wzrost napędzany był między innymi wsparciem finansowym dla producentów energii elektrycznej z biomasy stałej w ramach systemu zielonych certyfikatów (tylko w latach 2011–2020 producenci energii elektrycznej z biomasy stałej otrzymali 21 mld PLN wsparcia w ramach systemu zielonych certyfikatów) oraz subsydiowaniem projektów dotyczących budowy bloków energetycznych opalanych biomasą stałą oraz konwersji bloków opalanych węglem na biomasę (od 2007 roku przynajmniej 30 takich inwestycji uzyskało wsparcie z funduszy unijnych przyznanych Polsce). Dopłaty przyczyniły się również do wzrostu zapotrzebowania na biomasę drzewną w gospodarstwach domowych. Od 2018 roku, w ramach programu "Czyste Powietrze" złożono łącznie ponad 260 tys. wniosków o zamianę źródła ciepła na kotły biomasowe (Źródło:		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			https://czystepowietrze.gov.pl/efekty-programu/zrodla-ciepla). Obecnie ilość takich instalacji szacuje się w Polsce na 400 tys. a łączne szacowane zapotrzebowanie na pelet drzewny w gospodarstwach domowych sięga już teraz 2 mln ton rocznie (Źródło: Polska Rada Pelletu). Dodatkowym mechanizmem ekonomicznym zwiększającym atrakcyjność wykorzystania biomasy stałej w energetyce jest sposób jej traktowania w unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS). Emisje CO₂ powstające przy spalaniu biomasy spełniającej kryteria zrównoważonego rozwoju określone w dyrektywie RED są na potrzeby systemu EU ETS uznawane za równe zero, w związku z czym przedsiębiorstwa energetyczne nie są zobowiązane do umarzania uprawnień do emisji dla tej części produkcji energii. Oznacza to istotne obniżenie kosztów funkcjonowania instalacji wykorzystujących biomasę w porównaniu z instalacjami spalającymi paliwa kopalne oraz stanowi trwały bodziec ekonomiczny sprzyjający wzrostowi popytu na biomasę. Obecnie funkcjonujące mechanizmy wsparcia wykorzystania biomasy w energetyce prowadzą również do zaburzeń konkurencji na rynku drewna oraz pozostają w sprzeczności z zasadą kaskadowego wykorzystania biomasy, stanowiącą jeden z podstawowych elementów polityki Unii Europejskiej oraz Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu na lata 2021–2030 (zobacz aKPEiK, działanie 86). Zgodnie z tą zasadą drewno powinno być wykorzystywane przede wszystkim w zastosowaniach zapewniających najwyższą wartość gospodarczą i środowiskową, w szczególności do produkcji materiałowej, natomiast wykorzystanie energetyczne powinno następować dopiero wówczas, gdy dalsze wykorzystanie materiałowe nie jest możliwe. Z tego względu dyrektywa RED III zobowiązuje państwa członkowskie do projektowania systemów wsparcia dla bioenergii w sposób zapobiegający zakłócaniu konkurencji z sektorami wykorzystującymi drewno do celów materiałowych, natomiast KPEiK wskazuje na		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			konieczność priorytetowego wykorzystania surowca drzewnego przez przemysł drzewny oraz stopniowego odchodzenia od wykorzystania biomasy leśnej w energetyce zawodowej. Tymczasem sektor energetyczny korzysta z licznych instrumentów wsparcia, obejmujących dotacje inwestycyjne, mechanizmy wsparcia operacyjnego oraz pośrednie zachęty ekonomiczne wynikające z zasad funkcjonowania systemu EU ETS. Analogiczne instrumenty nie są dostępne dla przedsiębiorstw wykorzystujących drewno do produkcji materiałowej. W rezultacie publiczne środki finansowe poprawiają konkurencyjność ekonomiczną spalania biomasy względem jej wykorzystania materiałowego, pogarszając pozycję konkurencyjną polskiego przemysłu drzewnego na rynku drewna, mimo że to właśnie sektor drzewny tworzy produkty o wysokiej wartości dodanej, miejsca pracy oraz zapewnia długoterminowe magazynowanie węgla w produktach drzewnych. Kolejny mechanizm dopłat umożliwiający realizację inwestycji w bloki energetyczne opalane biomasą drzewną zwiększyłby zapotrzebowanie na produkty uboczne przemysłu drzewnego i drewno użytkowe w energetyce nasilając opisane powyżej problemy. Projekt przewiduje wyłączenie z finansowania instalacji wykorzystujących biomasę leśną, pozostawiając jednocześnie możliwość wspierania instalacji wykorzystujących inne rodzaje biomasy drzewnej. Rozwiązanie takie wymagałoby jednak stworzenia skutecznego systemu weryfikacji pochodzenia biomasy wykorzystywanej jako paliwo przez beneficjentów Funduszu. Rzetelna kontrola wymagałaby prowadzenia szczegółowej dokumentacji dotyczącej pochodzenia surowca oraz regularnej weryfikacji łańcucha dostaw, co wiązałoby się z istotnym wzrostem obciążeń administracyjnych zarówno po stronie beneficjentów, jak i instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie programu. Z kolei przyjęcie uproszczonych mechanizmów kontroli,		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			opartych wyłącznie na oświadczeniach lub ograniczonej dokumentacji, stwarzałoby istotne ryzyko nierzetelnej weryfikacji pochodzenia biomasy oraz wykorzystywania w instalacjach objętych wsparciem również biomasy leśnej. Wyłączenie z katalogu inwestycji kwalifikujących się do wsparcia wszystkich instalacji spalających biomasę stałą pozwoliłoby uniknąć tych problemów oraz znacząco uprościłoby wdrażanie programu. Projekt programu nie rozstrzyga, czy zakaz wykorzystywania biomasy leśnej obowiązuje wyłącznie w pięcioletnim okresie trwałości inwestycji, czy również po jego zakończeniu. Brak jednoznacznych postanowień w tym zakresie rodzi niepewność interpretacyjną oraz utrudnia ocenę długoterminowych efektów środowiskowych finansowanych inwestycji. Ma to szczególne znaczenie w przypadku instalacji wytwarzających ciepło z biomasy, których przewidywany okres eksploatacji wynosi zazwyczaj co najmniej 20–25 lat, a często przekracza 30 lat. Jeżeli zakaz wykorzystywania biomasy leśnej obowiązywałby wyłącznie przez pięcioletni okres trwałości inwestycji, obejmowałby jedynie niewielką część całego cyklu życia instalacji. Po jego zakończeniu beneficjent mógłby zmienić strukturę wykorzystywanego paliwa i rozpocząć spalanie biomasy leśnej bez naruszenia warunków programu. Jeżeli natomiast intencją projektodawcy jest trwałe wyłączenie biomasy leśnej z wykorzystania w instalacjach objętych wsparciem, powinno to zostać jednoznacznie zapisane w programie oraz w umowach o dofinansowanie. W praktyce ryzyko takie jest tym większe, że granica pomiędzy instalacjami wykorzystującymi biomasę leśną a instalacjami wykorzystującymi pozostałe rodzaje biomasy ma przede wszystkim charakter związany z pochodzeniem paliwa, a nie z technologią spalania. Instalacje projektowane do spalania produktów ubocznych przemysłu drzewnego są z reguły zdolne do spalania również biomasy leśnej,		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			której właściwości paliwowe są bardzo zbliżone. Również nowoczesne instalacje przeznaczone do spalania biomasy rolniczej, zwłaszcza wykorzystujące technologię rusztową lub fluidalną, projektowane są z myślą o wysokiej elastyczności paliwowej i mogą wykorzystywać szeroki zakres paliw biomasowych, w tym zarówno biomasę drzewną, jak i agrobiomasę. Oznacza to, że po zakończeniu okresu trwałości inwestycji ewentualna zmiana wykorzystywanego paliwa na biomasę leśną mogłaby w wielu przypadkach nastąpić bez konieczności przeprowadzania istotnych modyfikacji technicznych instalacji. Ograniczona dostępność dotyczy również pozostałych rodzajów biomasy stałej. Jak wynika z opracowanej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska „Analizy dostępności biomasy stałej – zrównoważony potencjał na cele energetyczne w Polsce”, jedynym rodzajem biomasy pochodzenia rolniczego, dla którego zidentyfikowano jeszcze pewną nadwyżkę możliwą do wykorzystania energetycznego, jest przede wszystkim słoma zbożowa. Nadwyżka ta jest jednak ograniczana przez potrzeby rolnictwa, wykorzystanie słomy do produkcji podłoży i kompostów oraz rosnące znaczenie ekoschematów promujących pozostawianie słomy na polach w celu zwiększania zawartości materii organicznej w glebach. Dodatkowo, wykorzystanie słomy jako paliwa napotyka istotne bariery logistyczne i technologiczne. Raport wskazuje również, że w perspektywie kolejnych lat coraz większa część dostępnej słomy powinna być wykorzystywana do produkcji biogazu i biometanu, co pozwala nie tylko wytwarzać odnawialne paliwo gazowe, lecz także odzyskiwać składniki pokarmowe oraz materię organiczną powracającą na pola wraz z pofermentem. Jednocześnie potencjał biomasy z upraw energetycznych pozostaje ograniczony przez dostępność odpowiednich gruntów oraz wysokie koszty produkcji. Wszystko to wskazuje na to, że zwiększanie popytu na biomasę stałą w ciepłownictwie ograniczałoby		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			możliwość wykorzystania tego surowca w zastosowaniach przynoszących większe korzyści gospodarcze i środowiskowe, w szczególności w przemyśle materiałowym oraz produkcji biometanu. Zwiększenie zapotrzebowania na biomasę stałą w ciepłownictwie systemowym prowadziłyby również do szeregu negatywnych konsekwencji dla bezpieczeństwa energetycznego i gospodarki. Jeżeli krajowe zasoby biomasy okażą się niewystarczające, dodatkowy popyt będzie musiał zostać zaspokojony poprzez import, co doprowadzi do większego uzależnienia od zagranicznych dostaw. Oznacza to większą podatność na wahania cen na międzynarodowych rynkach surowców energetycznych, zwiększenie ryzyk geopolitycznych oraz pogorszenie bilansu handlowego państwa. Uzależnianie transformacji ciepłownictwa od paliwa, którego krajowe zasoby są ograniczone, byłoby sprzeczne z celem wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski. Doświadczenia ostatnich lat pokazują, że uzależnienie od importowanych surowców energetycznych zwiększa podatność systemu energetycznego na zakłócenia w dostawach i gwałtowne wzrosty cen wywołane kryzysami geopolitycznymi. Należy również wskazać, że rynek biomasy drzewnej funkcjonuje jak system naczyń połączonych. Przemysł płyt drewnopochodnych wykorzystuje zarówno drewno poużytkowe i produkty uboczne przerobu drewna, jak i drewno okrągłe, natomiast przemysł papierniczy oraz producenci peletu konkurują przede wszystkim o produkty uboczne przerobu drewna. Wzrost zapotrzebowania sektora energetycznego na produkty uboczne przemysłu drzewnego ograniczyłby ich dostępność dla tych sektorów, a w przypadku przemysłu płytowego i papierniczego z dużym prawdopodobieństwem będzie prowadził do zwiększenia wykorzystania drewna okrągłego, w tym pochodzącego z lasów. Gdyby w tych warunkach nadany został priorytet dążeniu do ograniczenia		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			importu biomasy, mogłoby to dodatkowo wzmacniać presję na utrzymanie lub zwiększenie krajowego pozyskania drewna, utrudniając realizację celów związanych z wyłączaniem najcenniejszych lasów z użytkowania gospodarczego (więcej: raport Biomasa drewna w energetyce). W konsekwencji finansowanie nowych instalacji spalających biomasę stałą w ramach Funduszu Transformacji Ciepłownictwa prowadziłyby do zwiększenia popytu na ograniczone krajowe zasoby biomasy, pogłębiając konkurencję o surowiec, zwiększając ryzyko importu oraz wywołując negatywne skutki gospodarcze, środowiskowe i dla bezpieczeństwa energetycznego. Z tego względu z katalogu inwestycji kwalifikujących się do wsparcia powinny zostać wyłączone wszystkie instalacje wykorzystujące biomasę stałą jako paliwo.		
21	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot	"Numer kryterium: 18 Nazwa kryterium: W instalacji nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy). "	Jak wyżej	Kryterium rekomenduje się wykreślić (jeśli wykreślony zostanie punkt 7.5.1.1)	Uwaga odrzucona Jak wyżej
22	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot	"Numer kryterium: 19 Nazwa kryterium: Biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania	Jak wyżej	Kryterium rekomenduje się wykreślić (jeśli wykreślony zostanie punkt 7.5.1.1)	Uwaga odrzucona Jak wyżej

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
		stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii (Oświadczenie Wnioskodawcy "			
23	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot	"Numer kryterium: 19 Nazwa kryterium: W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy). "	Jak wyżej	W jednostce wysokosprawnej kogeneracji nie będzie wykorzystywana biomasa stała	Uwaga odrzucona Jak wyżej
24	Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot	"Numer kryterium: 20 Nazwa: W przypadku jednostek	Jak wyżej	Kryterium rekomenduje się wykreślić, kryterium 19 zostanie zmodyfikowane zgodnie z rekomendacją powyżej (tj. "W	Uwaga odrzucona Jak wyżej

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
		wytwórczych wykorzystujących biomasę lub paliwa z niej pochodzące (w tym paliwa gazowe), biomasa spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii.(Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy). "		jednostce wysokosprawnej kogeneracji nie będzie wykorzystywana biomasa stała")	
25	Rawicka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Rawiczu	7.4 Beneficjenci	Rawicka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Rawiczu jest właścicielem ciepłowni o nominalnej mocy cieplnej 9,078 MW, w tej chwili opalanej miałem węglowym oraz sieci ciepłowniczej. Wyprodukowane przez Spółdzielnię ciepło trafia przede wszystkim do mieszkańców Spółdzielni. Modernizacja systemu, odejście od węgla to proces, który wymaga dużych nakładów finansowych. Obecnie trudno znaleźć program, który przewidywałby pomoc finansową na modernizację systemów ciepłowniczych eksploatowanych przez Spółdzielnie Mieszkaniowe.	7.4 Beneficjenci 1) Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.), prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej i posiadający w obrębie tej sieci koncesję na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła zgodnie z Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. 2) Spółka celowa utworzona w formule „project finance” (SPV), która spełnia wszystkie poniższe warunki: a) Co najmniej 51% udziałów w kapitale zakładowym SPV, w ogólnej liczbie głosów lub praw do udziału w zysku SPV posiada - bezpośrednio albo pośrednio (w szczególności	Uwaga uwzględniona Katalog Beneficjentów został rozszerzony, z zastrzeżeniem, że Spółdzielnia mieszkaniowa eksploatuje i posiada tytuł prawny do źródła ciepła, zastępowanego w wyniku realizacji Przedsięwzięcia, o mocy nominalnej nie mniejszej niż 5 MW. Ciepło wytwarzane w źródle służy wyłącznie zaspokajaniu potrzeb komunalno-bytowych członków spółdzielni oraz innych użytkowników lokali znajdujących się w jej zasobach. Realizacja

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				za pośrednictwem podmiotu dominującego w rozumieniu przepisów o rachunkowości lub Kodeksu spółek handlowych - przedsiębiorstwo albo podmiot należący do tej samej grupy kapitałowej, który prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej, w zakresie której realizowane będzie przedsięwzięcie realizowane przez SPV i objęte wnioskiem o dofinansowanie. Przez prowadzenie działalności gospodarczej rozumie się prowadzenie działalności na podstawie ważnej koncesji na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła, udzielonej zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. b) Przez „posiadanie pośrednie”, o którym mowa w pkt a), rozumie się sytuację, w której uprawnienia właścicielskie wykonywane są za pośrednictwem jednego lub więcej podmiotów dominujących lub zależnych w ramach tej samej grupy kapitałowej. 3) Spółdzielnie mieszkaniowe w rozumieniu Ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 521, z późn. zm.), które są właścicielami ciepłowni i sieci ciepłowniczej. Produkują i dostarczają ciepło przede wszystkim dla swoich mieszkańców – członków Spółdzielni.	Przedsięwzięcia nie prowadzi do odłączenia odbiorców końcowych od systemu ciepłowniczego należącego do przedsiębiorstwa energetycznego prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji ciepła za pośrednictwem publicznej sieci ciepłowniczej.
26	Kelvin Sp. z o. o.	Pkt 4 i 6	Obecnie wskazane terminy mogą istotnie ograniczyć możliwość przygotowania i realizacji inwestycji, szczególnie że program nie został jeszcze uruchomiony, a terminy naboru i rozpatrywania wniosków zostaną określone dopiero w odrębnych dokumentach. Faktyczny czas dostępny beneficjentom będzie więc krótszy niż formalny okres wdrażania programu. Inwestycje ciepłownicze wymagają przygotowania analiz technicznych i ekonomicznych, dokumentacji projektowej, uzyskania decyzji administracyjnych oraz środowiskowych, warunków przyłączenia i prawa do dysponowania nieruchomością, przeprowadzenia	"[...] 4 Okres wdrażania Program realizowany będzie w latach 2026–2032, przy czym: 1) zobowiązania, rozumiane jako podpisywanie umów, podejmowane będą do 29.12.2029 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2032 r. [...] 6 Koszty kwalifikowalne 1) Okres kwalifikowalności kosztów od 01.07.2026 r. do 30.09.2032 r." [...]"	Uwaga odrzucona Ramy czasowe programu wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			postępowań zakupowych oraz zamówienia urządzeń, których terminy dostawy mogą wynosić kilkanaście lub kilkadziesiąt miesięcy. Dotyczy to w szczególności pomp ciepła dużej mocy, instalacji geotermalnych, magazynów ciepła, przyłączy elektroenergetycznych oraz instalacji odzysku ciepła odpadowego. Zbyt krótki okres realizacji może prowadzić do premiowania wyłącznie projektów już w pełni przygotowanych, ograniczenia liczby potencjalnych beneficjentów, podejmowania prac przed uzyskaniem decyzji o dofinansowaniu na wyłączne ryzyko przedsiębiorstwa oraz zwiększenia ryzyka nieukończenia inwestycji w terminie. Wydłużenie okresu zawierania umów i kwalifikowalności kosztów zwiększy realną dostępność programu, pozwoli na rzetelne przygotowanie inwestycji i ograniczy ryzyko realizacyjne. Zasadne jest również jednoznaczne określenie, czy rozpoczęcie realizacji przedsięwzięcia po złożeniu wniosku, lecz przed zawarciem umowy, nie pozbawia projektu możliwości uzyskania dofinansowania.		
27	Kelvin Sp. z o. o.	Pkt 7.5	Obecny zapis nie pozwala jednoznacznie ustalić, czy minimalna moc 1 MW odnosi się do potencjału energetycznego samego źródła ciepła odpadowego, do mocy urządzeń wchodzących w skład instalacji odzysku, czy do mocy cieplnej faktycznie przekazywanej do systemu ciepłowniczego. Ma to szczególne znaczenie w przypadku ciepła odpadowego o niskich parametrach temperaturowych, którego bezpośrednie wykorzystanie w sieci ciepłowniczej nie jest możliwe. W takich układach niezbędne jest zastosowanie dodatkowych urządzeń, w szczególności pomp ciepła, wymienników, układów obiegowych i automatyki. Moc samego źródła odpadowego może wówczas różnić się od mocy cieplnej instalacji po podniesieniu parametrów oraz od mocy netto przekazywanej do sieci. Brak jednoznacznego sposobu wyznaczania mocy może prowadzić do rozbieżnej oceny podobnych projektów. Przykładowo nie jest jasne, czy za instalację o mocy 1 MW można uznać układ, w którym:	[...] 7.5.4 Przedsięwzięcia dotyczące instalacji odzysku ciepła odpadowego, zgodnie z art. 3 pkt 20i ustawy Prawo energetyczne, o nominalnej mocy cieplnej użytecznej¹ nie mniejszej niż 0,5 MWt. ¹ Kryterium minimalnej mocy odnosi się do nominalnej mocy cieplnej użytecznej całej instalacji odzysku ciepła odpadowego, mierzonej w punkcie przekazania ciepła do systemu ciepłowniczego, po uwzględnieniu urządzeń niezbędnych do podniesienia parametrów tego ciepła, w tym pomp ciepła. [...].	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			- źródło odpadowe dostarcza 0,7 MW ciepła, a pompa ciepła przekazuje do sieci 1 MW ciepła; - źródło odpadowe ma potencjał 1 MW, ale ze względu na ograniczenia techniczne do sieci przekazywane jest jedynie 0,8 MW; - kilka mniejszych strumieni ciepła odpadowego jest łączonych i obsługiwanych przez jedną instalację odzysku. Z punktu widzenia celu programu najbardziej miarodajna jest moc cieplna użyteczna oddawana do systemu ciepłowniczego, ponieważ to ona określa rzeczywisty udział ciepła odpadowego w bilansie systemu oraz efekt energetyczny przedsięwzięcia. Jednocześnie należy wskazać, że pompa ciepła i pozostały osprzęt stanowią element instalacji odzysku, jeżeli są niezbędne do wykorzystania ciepła odpadowego i przekazania go do sieci. Postuluje się również obniżenie minimalnej mocy z 1 MWt do 0,5 MWt, ponieważ znaczna część dostępnych źródeł ciepła odpadowego ma charakter rozproszony i nie osiąga pojedynczo mocy 1 MWt. Dotyczy to m.in. instalacji chłodniczych, sprężarkowni, oczyszczalni ścieków, zakładów przemysłowych, centrów danych oraz obiektów handlowych i magazynowych. Źródła o mocy od 0,5 MWt mogą zapewniać stabilną, całoroczną produkcję ciepła i mieć znaczący udział w bilansie mniejszych systemów ciepłownicznych. Ich wykluczenie wyłącznie ze względu na próg mocy ogranicza liczbę potencjalnych przedsięwzięć i pozostaje w sprzeczności z celem programu, którym jest efektywne wykorzystanie rozproszonych zasobów energii odpadowej. Obniżenie progu oraz możliwość łączenia kilku mniejszych źródeł zwiększą liczbę możliwych do realizacji projektów i ułatwią osiągnięcie wskaźnika liczby instalacji odzysku ciepła odpadowego określonego w programie.		
28	ZUO CLEAN CITY SP. Z O.O.	Pkt 1 (Cel)	Dodanie odzysku energii z RDF do celów programu wpisuje inwestycję w strategię dekarbonizacji (zastępowanie paliw kopalnych) oraz w założenia Gospodarki Obiegu Zamkniętego (GOZ) poprzez	„...w szczególności poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii, wykorzystanie ciepła odpadowego, termiczne przekształcanie paliw alternatywnych z odpadów (RDF/SRF, w tym kod 19 12 12 i/lub 19 12 10) w	Uwaga odrzucona Ograniczenie dla instalacji przetwarzających odpady wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			zagospodarowanie frakcji resztkowej odpadów komunalnych	warunkach wysokosprawnej kogeneracji oraz elektryfikację wytwarzania ciepła.”	wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
29	ZUO CLEAN CITY SP. Z O.O.	Punkt 7.3 (Warunki dofinansowania – Maksymalne kwoty)	Obecny limit dotacji (50 mln zł) nie gwarantuje domknięcia finansowego projektów budowy elektrociepłowni na RDF o mocy 40–50 MW, gdzie nakłady inwestycyjne są bardzo wysokie.	Dodanie ust. 1b i 2g: „Dla dużych strategicznych instalacji kogeneracyjnych o mocy cieplnej/elektrycznej powyżej 30 MW ustala się maksymalną kwotę dotacji do 150 mln zł oraz maksymalną kwotę pożyczki do 400 mln zł.”	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
30	ZUO CLEAN CITY SP. Z O.O.	Punkt 7.4.1 oraz 7.4.2a (Beneficjenci – Koncesja i SPV)	Promesa lub umowa dostawy ciepła (PPA) jest jedynym możliwym dokumentem na etapie inwestycyjnym – URE wydaje koncesję dopiero po wybudowaniu zakładu. Wymóg posiadania min. 51% udziałów w SPV przez PEC całkowicie blokuje prywatny kapitał inwestycyjny.	Pkt 7.4.1: „...posiadający koncesję, promesę koncesji LUB zawartą umowę przyłączeniową / umowę sprzedaży ciepła z operatorem sieci.” Pkt 7.4.2a: „Spółka celowa (SPV) utworzona do realizacji przedsięwzięcia, w tym ze 100% udziałem kapitału prywatnego, posiadająca umowę/porozumienie na dostawę ciepła do publicznej sieci ciepłowniczej.”	Uwaga odrzucona Program dedykowany jest dekarbonizacji systemów ciepłowniczych. Na tym etapie priorytetowo są traktowane inwestycje realizowane przez podmioty, które aktualnie eksploatują źródła ciepła wykorzystujące paliwa kopalne.
31	ZUO CLEAN CITY SP. Z O.O.	Punkt 7.5 (Rodzaje inwestycji)	Formalne zaklasyfikowanie budowy/przebudowy instalacji na RDF jako kwalifikowanego rodzaju inwestycji jest warunkiem koniecznym dla spełnienia wymogów oceny formalnej i rzeczowej.	Proponowany nowy zapis (Dodanie punktu 7.5.1.5 lub rozszerzenie pkt 7.5.2): „7.5.1.5 Instalacje termicznego przekształcania paliw alternatywnych wytworzonych z odpadów komunalnych (RDF/SRF, w tym kod 19 12 12 i/lub 19 12 10) nienadających się do recyklingu materialnego, pracujące w warunkach wysokosprawnej kogeneracji, o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW.”	Uwaga odrzucona Jak w pkt 28.
32	ZUO CLEAN CITY SP. Z O.O.	Pkt 7 (Dodatkowe warunki ust. 2)	Sztywny wymóg 70% całkowitej produkcji ciepła dyskryminuje prywatne inwestycje w duże źródła kogeneracyjne (40–50 MW). Projekt budowany przy zakładzie przemysłowym dostarcza ciepło do sieci gminnej w oparciu o jej realną chłonność (np. 5–20 MWt).	„Co najmniej 20% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem musi być dostarczane do publicznej sieci ciepłowniczej LUB instalacja musi pokrywać co najmniej 50% zapotrzebowania na ciepło w danej publicznej sieci ciepłowniczej w okresie grzewczym.”	Uwaga odrzucona Program dedykowany jest dekarbonizacji systemów ciepłowniczych. Wskaźnik udziału ciepła wprowadzonego do publicznej sieci ciepłowniczej umożliwia skierowanie wsparcia w

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					obszar zgodnym z celem programu.
33	ZUO CLEAN CITY SP. Z O.O.	Pkt 7 (Dodatkowe warunki ust. 3)	Bezwzględny zakaz stanowi całkowitą blokadę prawną dla nowoczesnych elektrociepłowni na RDF. Wyklucza to projekty realizujące cele klimatyczne i dekarbonizacyjne w oparciu o paliwa alternatywne wytworzone z odpadów nienadających się do recyklingu materialnego.	„3) Wsparciem objęte są instalacje wykorzystujące paliwa alternatywne z odpadów (RDF/SRF, w tym kod 19 12 12 i/lub 19 12 10) pochodzących z odpadów komunalnych, pod warunkiem wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji oraz spełnienia standardów emisyjnych BAT.”	Uwaga odrzucona Jak w pkt 28.
34	ZUO CLEAN CITY SP. Z O.O.	Pkt 8 (Kryteria dostępu) zapis dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2:	Dopuszczenie RDF pochodzącego z nie-recyklingowalnych odpadów komunalnych.	„W jednostce wysokosprawnej kogeneracji nie będą wykorzystywane tradycyjne paliwa kopalne (węgiel, gaz ziemny, olej opałowy). W przypadku wykorzystania paliwa alternatywnego z odpadów (RDF/SRF) warunek uważa się za spełniony, o ile instalacja spełnia wymogi wysokosprawnej kogeneracji, a paliwo pochodzi z przetworzenia odpadów komunalnych nienadających się do recyklingu materialnego.”	Uwaga odrzucona Jak w pkt 28.
35	ZUO CLEAN CITY SP. Z O.O.	Punkt 8 (Kryteria dostępu i jakościowe – Tabela nr 4 i 5)	Uwzględnienie RDF w przyznawaniu punktów za odzysk energii i dekarbonizację.	Rozszerzenie zakresu kryteriów jakościowych nr 4 i 5 o: „...oraz instalacje termicznego przekształcania paliw alternatywnych z odpadów (RDF/SRF) pracujące w wysokosprawnej kogeneracji.”	Uwaga odrzucona Jak w pkt 28.
36	ZDE – WFOŚiGW w Warszawie	6. 2) a)	W pkt 6.2 lit. a wskazano, że „koszty związane z przygotowaniem inwestycji nie kwalifikują się”, natomiast w pkt 6.6 ppkt 2 jako kwalifikowane wskazano „prace przygotowawcze”. Zastosowanie zbliżonych pojęć może prowadzić do wątpliwości interpretacyjnych co do zakresu kosztów kwalifikowanych.	koszty związane z przygotowaniem inwestycji nie kwalifikują się, z wyłączeniem prac przygotowawczych, o których mowa w pkt 6 ppkt 6 lit. 2 programu	Uwaga uwzględniona
37	ZDE – WFOŚiGW w Warszawie	6.c)	złe odwołanie	wyłącza się koszty kategorii 3.4 „Koszty informacji i promocji”;	Uwaga uwzględniona
38	ZDE – WFOŚiGW w Warszawie	6. d)	złe odwołanie	wyłącza się koszty kategorii 3.5.1 „Koszt nabycia nieruchomości niezabudowanej nieruchomości zabudowanej, zakup gruntu” oraz koszty kategorii 3.5.5 „Pozostałe koszty”	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi																																
39	ZDE – WFOŚiGW w Warszawie	6. 4)	Obecne brzmienie: „Przedsięwzięcia z zakresu 7.5.1–7.5.4 są obligatoryjne” może prowadzić do rozbieżnych interpretacji. Zapis można odczytać zarówno jako obowiązek realizacji wszystkich przedsięwzięć wymienionych w pkt 7.5.1–7.5.4 łącznie, jak i obowiązek realizacji przynajmniej jednego z nich. Jednocześnie pkt 6 ppkt 5 posługuje się sformułowaniem „pod warunkiem realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego” (liczba pojedyncza), co sugeruje, że intencją jest realizacja jednego przedsięwzięcia obligatoryjnego. Doprecyzowanie zapisu wyeliminuje wątpliwości interpretacyjne oraz zapewni jednoznaczne stosowanie programu przez wnioskodawców i oceniających.	Co najmniej jedno przedsięwzięcie z zakresu pkt 7.5.1–7.5.4 jest obligatoryjne. Przedsięwzięcia z pkt 7.5.5 i 7.5.6 mogą być realizowane wyłącznie jako uzupełnienie przedsięwzięcia obligatoryjnego.	Uwaga uwzględniona																																
40	ZDE – WFOŚiGW w Warszawie	7.3 3)	W pkt 7.3 ppkt 2 lit. b wskazano, że pożyczka udzielona na warunkach rynkowych nie stanowi pomocy publicznej, natomiast pkt 7.3 ppkt 3 odnosi się ogólnie do przypadków, w których dofinansowanie stanowi pomoc publiczną. Dla zapewnienia jednoznaczności programu warto wskazać, których form dofinansowania może dotyczyć pomoc publiczna oraz w jakich przypadkach będzie ona oceniana.	W przypadku, gdy którakolwiek z form dofinansowania przewidzianych w programie stanowi pomoc publiczną, jest ona udzielana zgodnie z przepisami regulującymi dopuszczalność pomocy publicznej	Uwaga odrzucona Zastosowane zapisy są poprawne.																																
41	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej -Konin Sp. z o.o.	6. Koszty kwalifikowane, 6) Dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.4 maksymalne jednostkowe koszty (netto) związane z wykonaniem odwiertów wynoszą:	Dla otworów 1000m (GT-1 Błonie), 2000m (GT-1 Jabłonna) i 3000m (GT-3 Konin - otwór kierunkowy) koszty jednostkowe podane na podstawie realizowanych inwestycji. Dla wykonania dodatkowych otworów dla istniejących ciepłowni geotermalnych zasadnym jest wykonywanie otworów kierunkowych, ponieważ pozwala to na ograniczenie wydatków na budowę rurociągów łączących je z oddalonymi otworami od ciepłowni. Wówczas głowice otworów mogą być zlokalizowane praktycznie obok siebie na terenie ciepłowni. Biorąc pod uwagę powyższe, koszty jednostkowe dla otworów 500m, 4000m 5000m i powyżej 5000m powinny być wyższe.	<table><tr><th>Lp.</th><th>Rodzaje prac</th><th>Jednostka miary</th><th>Koszt jednostkowy (maksymalnie do zł)</th></tr><tr><td rowspan="7">1.</td><td rowspan="7">Wykonanie otworu</td><td>500</td><td>m 2 800,00</td></tr><tr><td>1000</td><td>m 5 930,00</td></tr><tr><td>2000</td><td>m 5 900,00</td></tr><tr><td>3000</td><td>m 8 040,00</td></tr><tr><td>4000</td><td>m 5 000,00</td></tr><tr><td>5000</td><td>m 5 400,00</td></tr><tr><td>powyżej 5000</td><td>m 5 900,00</td></tr><tr><td>2.</td><td>Prace przygotowawcze (w tym m.in. montaż urządzenia, droga technologiczna, dojazdowa, plac, rurociąg zrzutowy)</td><td>Ryczałt</td><td>2 100 000,00</td></tr><tr><td>3.</td><td>Nadzór i dozór ekologiczny</td><td>Ryczałt</td><td>280 000,00</td></tr><tr><td>4.</td><td>Demontaż urządzeń wiertniczych, rekultywacja terenu, mobilizacja, demobilizacja, utylizacja,</td><td>Ryczałt</td><td>570 000,00</td></tr></table>	Lp.	Rodzaje prac	Jednostka miary	Koszt jednostkowy (maksymalnie do zł)	1.	Wykonanie otworu	500	m 2 800,00	1000	m 5 930,00	2000	m 5 900,00	3000	m 8 040,00	4000	m 5 000,00	5000	m 5 400,00	powyżej 5000	m 5 900,00	2.	Prace przygotowawcze (w tym m.in. montaż urządzenia, droga technologiczna, dojazdowa, plac, rurociąg zrzutowy)	Ryczałt	2 100 000,00	3.	Nadzór i dozór ekologiczny	Ryczałt	280 000,00	4.	Demontaż urządzeń wiertniczych, rekultywacja terenu, mobilizacja, demobilizacja, utylizacja,	Ryczałt	570 000,00	Uwaga częściowo uwzględniona Jednostkowe koszty maksymalne zostały zaktualizowane.
Lp.	Rodzaje prac	Jednostka miary	Koszt jednostkowy (maksymalnie do zł)																																		
1.	Wykonanie otworu	500	m 2 800,00																																		
		1000	m 5 930,00																																		
		2000	m 5 900,00																																		
		3000	m 8 040,00																																		
		4000	m 5 000,00																																		
		5000	m 5 400,00																																		
		powyżej 5000	m 5 900,00																																		
2.	Prace przygotowawcze (w tym m.in. montaż urządzenia, droga technologiczna, dojazdowa, plac, rurociąg zrzutowy)	Ryczałt	2 100 000,00																																		
3.	Nadzór i dozór ekologiczny	Ryczałt	280 000,00																																		
4.	Demontaż urządzeń wiertniczych, rekultywacja terenu, mobilizacja, demobilizacja, utylizacja,	Ryczałt	570 000,00																																		
42	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Krośnieński Holding	7.5 Rodzaj inwestycji	Instalacje spełniające warunek efektywnego systemu ciepłowniczego funkcjonują na rynku ciepła od lat i wymagają modernizacji pod kątem wyposażenia w coraz nowsze rozwiązania technologiczne. Pierwsze instalacje zostały wybudowane ze wsparciem zewnętrznym w tym np. środków POIS 2007-2014. O magazynach ciepła w tamtym okresie jeszcze nie	7.5.5 Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła, pod warunkiem zintegrowania tego magazynu ze źródłem ciepła realizowanym w zakresie tego samego przedsięwzięcia objętego wnioskiem o dofinansowanie. Dopuszcza się realizację magazynu energii dla instalacji już istniejącej,	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii																																

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
	Komunalny Sp. z o.o.		myślano w takiej skali jak dziś. Zapotrzebowanie na magazyny energii cieplnej dla tego typu instalacji istnieje i sygnały takie odbieramy od innych podmiotów ciepłowniczych. Otworzenie tego segmentu realizacji inwestycji pozwoli poszerzyć krąg potencjalnych Beneficjentów i pozytywnie wpłynąć na końcowe osiągnięcie w Programie wyższych liczbowo wskaźników, w tym Wskaźnik nr 6) Zmniejszenie emisji CO2 oraz Wskaźnik nr 7) Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej. Proponowana zmiana wpisuje się w oczekiwany końcowo efekt poprawy efektywności energetycznej w systemach ciepłowniczych (zgodnie z wymaganiami dyrektywy o efektywności energetycznej 2023/1791), zwiększenia ich elastyczności i odporności, uwzględniając instalacje które od lat spełniają swoją rolę w faktycznym rozwoju polityki klimatyczno-energetycznej.	spełniającej status efektywnego systemu ciepłowniczego.	lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
43	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Krośnieński Holding Komunalny Sp. z o.o.	8.Szczegółowe kryteria dostępu	Oświadczenie Wnioskodawcy o tym, że instalacja na rzecz której planuje budowę magazynu energii cieplnej, posiada status efektywnego systemu ciepłowniczego jest elementem kontrolnym wnioskodawcy. Formalno-prawna odpowiedzialność za składanie oświadczeń zgodnych ze stanem faktycznym, wykluczy inne typy potencjalnych beneficjentów i zobowiąże Wnioskodawcę do dalszej pracy nad utrzymaniem statusu efektywnego systemu ciepłowniczego przez co najmniej okres trwałości przedsięwzięcia - maksymalnie 5 lat od zakończenia realizacji przedsięwzięcia.	18. 1. Magazyn ciepła będzie zintegrowany ze źródłem ciepła realizowanym w zakresie tego samego przedsięwzięcia objętego wnioskiem o dofinansowanie (Oświadczenie Wnioskodawcy). 2. Magazyn ciepła będzie zintegrowany z instalacją posiadającą status efektywnego systemu ciepłowniczego (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
44	Elektrociepłownia Ciechanów Sp. z o.o.	7.5 pdpkt. 7.5.1.1	Brak przesłanek prawnych dla wykluczenia biomasy leśnej spełniającej warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 i warunki zrównoważonego rozwoju potwierdzone procedura KZR z programu zarówno na gruncie krajowym jak i Unijnym . Przepisy Unijne, Strategia transformacji ciepłownictwa do 2040 r. jak i Krajowy Plan w dziedzinie Energii i Klimatu nie uzasadniają całkowitego wykluczenia biomasy, z zastrzeżeniem wyłączenia dla instalacji z sektora energetyki dla jednostek o mocy większej niż 50 MW. Program może ewentualnie przewidywać ograniczenie mocy jednostek dla których byłoby dopuszczalne zastosowanie biomasy leśnej do np. 8 MWt lub lokalizacji w obszarach wskazanych w KPEiK zał. 3 str. 59 mapa rysunek 3.13 jako obszary o potencjale biomasy leśnej na poziomie > 50 TJ/rok.	Instalacje odnawialnego źródła energii, w której spalana jest wyłącznie biomasa, Biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.
45	Elektrociepłownia Ciechanów Sp. z o.o.	7.5 pdpkt. 7.5.2	Brak przesłanek rynkowych, prawnych i merytorycznych dla wykluczenia gazu ziemnego, mając na uwadze kierunek zmian GBER oraz obecna taksonomię oraz wykluczenia biomasy leśnej spełniającej warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 i warunki zrównoważonego rozwoju potwierdzone procedura KZR z programu zarówno na gruncie krajowym jak i Unijnym . Przepisy Unijne, Strategia transformacji ciepłownictwa do 2040 r. jak i Krajowy Plan w dziedzinie Energii i Klimatu nie uzasadniają całkowitego wykluczenia biomasy, z zastrzeżeniem wyłączenia dla instalacji z sektora energetyki dla jednostek o mocy większej niż 50 MW. Program może ewentualnie przewidywać ograniczenie mocy jednostek dla których byłoby dopuszczalne zastosowanie biomasy leśnej do np. 8 MWt lub lokalizacji w obszarach wskazanych w KPEiK zał. 3 str. 59 mapa rysunek 3.13 jako obszary o potencjale biomasy leśnej na poziomie > 50 TJ/rok. Dlatego powinno zostać usunięte odwołanie "10" wraz z jego treścią w przypisie, które w kontekście odniesienia do fragmentu dotyczącego paliw kopalnych nie ma logicznego sensu oraz wykreślone zastrzeżenie odnoszące się do paliw kopalnych.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej 1 MW ⁹ ⁹ Łączna moce elektryczna i cieplna jednostki wysokosprawnej kogeneracji.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
46	MPEC Sp. z o.o. w Olsztynie	Punkt 7.5.3	Obecny zapis nie daje możliwości uzyskania dotacji, pożyczki dla przedsiębiorstw, które osiągnęły już status	¹¹ Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle	Uwaga odrzucona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			systemu efektywnego energetycznie. Jest to swoista kara dla firm, które podjęły wysiłek ekonomiczny i techniczny do spełnienia wymagań. Należy pamiętać, że przedsiębiorstwa te spełniają status systemu efektywnego tylko do określonego w przepisach terminu. Do tego terminu muszą poczynić kolejne inwestycje.	elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	Przypis nr 12 (po zmianach programu) odwołuje się do art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, który wskazuje warunki kwalifikacji ciepła z kotłów elektrycznych, jako ciepło z odnawialnych źródeł energii. Z przedmiotowego przepis wynika również, że taka kwalifikacja jest możliwa wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy. Zapis w programie nie tworzy ograniczenia dla systemów, które osiągnęły już status systemu efektywnego energetycznie i operatorzy takich systemów mogą ubiegać się o dofinansowanie do kotłów elektrycznych.
47	MPEC Sp. z o.o. w Olsztynie	Punkt 7.5.4	Zasadna jest zmiana definicji art. 3 punkt 20i dająca możliwość uznawania ciepła z ITPO jako odpadowe.	Brak propozycji zmian w programie	Uwaga odrzucona Program odwołuje się do legalnej i aktualnej definicji ciepła odpadowego. Zmiana definicji art. 3 punkt 20i ustawy prawo energetyczne leży poza właściwością NFOŚiGW.
48	MPEC Sp. z o.o. w Olsztynie	Punkt 7.5.5	Obecnie ciepłownictwo i energetyka zawodowa potrzebują magazynów ciepła, które będą również instalowane przy istniejących źródłach ciepła	Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła, pod warunkiem	Uwaga odrzucona Program nie wskazuje poziomu i formy integracji,

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				zintegrowania tego magazynu ze źródłem ciepła.	z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane także na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
49	Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	7.5.3	Proponuje się zastąpienie określenia „kotły elektryczne” terminem „kotły elektrodowe”, ponieważ jest to właściwe i powszechnie stosowane w branży ciepłowniczej oraz energetycznej nazewnictwo tej technologii. Określenie „kocioł elektryczny” jest pojęciem ogólnym i nie odzwierciedla specyfiki przemysłowych kotłów elektrodowych, będących dedykowanymi jednostkami wykorzystywanymi w systemach ciepłowniczych. Jednocześnie proponuje się rozszerzenie katalogu dopuszczalnych źródeł energii elektrycznej wykorzystywanej przez kotły elektrodowe. Obecny zapis ogranicza ich pracę wyłącznie do energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii, podczas gdy w praktyce kotły elektrodowe stanowią element zwiększający elastyczność systemów ciepłowniczych i elektroenergetycznych. Mogą one efektywnie współpracować z jednostkami wysokosprawnej kogeneracji zlokalizowanymi w tym samym zakładzie oraz uczestniczyć w bilansowaniu krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez zagospodarowanie okresowych nadwyżek energii elektrycznej. Proponowana zmiana lepiej odzwierciedla rzeczywistą rolę kotłów elektrodowych w procesie transformacji energetycznej, integracji sektorów elektroenergetyki i ciepłownictwa oraz zwiększania elastyczności pracy systemów energetycznych.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrodowych, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii, lub współpracujących bezpośrednio z jednostkami wysokosprawnej kogeneracji w ramach tego samego zakładu, lub uczestniczących w bilansowaniu krajowego systemu elektroenergetycznego, do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW.	Uwaga odrzucona Treść programu odwołuje się do art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, który posługuje się wyłącznie terminem „kotły elektryczne”. Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
50	Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	7.5.6.4	Obecne brzmienie punktu obejmuje wyłącznie budowę nowych odcinków sieci ciepłowniczej służących przyłączaniu odbiorców i likwidacji lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne. Nie uwzględnia natomiast inwestycji realizowanych w obrębie źródeł ciepła, polegających na budowie lub przebudowie sieci zakładowych, układów kolektorów, rurociągów technologicznych oraz infrastruktury towarzyszącej, które są niezbędne do integracji nowych jednostek wytwórczych i zapewnienia ich współpracy w ramach jednego systemu ciepłowniczego. W praktyce proces transformacji ciepłownictwa wymaga nie tylko rozbudowy sieci zewnętrznych, ale również modernizacji infrastruktury wewnętrznej zakładów ciepłowniczych, umożliwiającej współpracę różnych technologii wytwarzania ciepła (m.in. kogeneracji, kotłów elektrodowych, magazynów ciepła, pomp ciepła czy instalacji OZE). Włączenie do katalogu kosztów kwalifikowanych infrastruktury zakładowej i obiektów budowlanych niezbędnych do integracji nowych źródeł pozwoli na realizację kompleksowych projektów dekarbonizacyjnych oraz będzie zgodne z celem programu, jakim jest transformacja całych systemów ciepłowniczych, a nie wyłącznie ich sieci przesyłowych.	Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi w celu likwidacji istniejących lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne oraz budowa lub przebudowa sieci ciepłowniczych zakładowych, układów kolektorów, rurociągów technologicznych oraz infrastruktury towarzyszącej, w tym obiektów i budowli niezbędnych do integracji nowych źródeł ciepła, zlokalizowanych na terenie zakładu lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie.	Uwaga odrzucona Zastosowany zapis jest poprawny i wystarczający. Zgodnie z dodatkowymi warunkami wskazanymi w pkt 7.5 programu kosztem kwalifikowanym w zakresie źródeł ciepła oraz jednostek wysokosprawnej kogeneracji mogą być przyłącza ciepłownicze. Jednocześnie kwalifikowane są wszelkie koszty niezbędne do integracji nowego źródła z istniejącą infrastrukturą zakładową.
51	Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji Kryteria dostępu - 18 - dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.3	Proponowana zmiana ma na celu dostosowanie kryterium dostępu do zmienionego zakresu przedsięwzięć określonych w pkt 7.5.3. Obecne kryterium ogranicza możliwość wsparcia wyłącznie do kotłów wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii, co nie odzwierciedla rzeczywistego sposobu funkcjonowania kotłów elektrodowych w nowoczesnych systemach ciepłowniczych. Kotły elektrodowe stanowią element zwiększający elastyczność systemów ciepłowniczych i elektroenergetycznych. Mogą współpracować z jednostkami wysokosprawnej kogeneracji zlokalizowanymi w tym samym zakładzie oraz	100% energii elektrycznej wykorzystywanej do wytwarzania ciepła w kotle elektrodowym będzie pochodzić z odnawialnych źródeł energii lub z jednostek wytwórczych współpracujących bezpośrednio z jednostkami wysokosprawnej kogeneracji w ramach tego samego zakładu, lub będzie wykorzystywana w procesie bilansowania krajowego systemu elektroenergetycznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami funkcjonowania rynku energii (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga odrzucona Jak w pkt 49.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			uczestniczyć w bilansowaniu krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez zagospodarowanie okresowych nadwyżek energii elektrycznej. W związku z tym kryterium dostępu powinno obejmować wszystkie dopuszczone w programie sposoby wykorzystania energii elektrycznej przez kotły elektrodowe, zapewniając spójność zapisów programu oraz umożliwiając realizację projektów odpowiadających współczesnym potrzebom transformacji energetycznej		
52	Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji Kryteria dostępu - 18 - dla przedsięwzięć z zakresu 7.6.6.	Proponuje się zmianę kryterium dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6.6, ponieważ obecne brzmienie odnosi się do efektu w postaci zmniejszenia strat ciepła na przesyle i dystrybucji, który nie jest bezpośrednim rezultatem wdrożenia systemów automatyki, telemetrii, telemechaniki oraz rozwiązań IT/OT. Inwestycje w digitalizację systemów ciepłowniczych mają na celu przede wszystkim zwiększenie możliwości monitorowania i sterowania pracą systemu, optymalizację parametrów jego pracy, szybszą identyfikację awarii, poprawę bezpieczeństwa eksploatacji oraz wsparcie procesu podejmowania decyzji przez operatorów. Ograniczenie strat ciepła może stanowić efekt pośredni wdrożenia takich rozwiązań, jednak zależy od wielu dodatkowych czynników technicznych i organizacyjnych i nie może być traktowane jako jedyne kryterium oceny przedsięwzięcia. Proponowana zmiana zapewni spójność kryterium z zakresem przedsięwzięcia określonym w pkt 7.5.6.6 oraz umożliwi ocenę projektów na podstawie rzeczywistych celów i funkcji wdrażanych systemów cyfrowych.	W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi wdrożenie systemów automatyki, telemetrii, telemechaniki lub rozwiązań IT/OT umożliwiających monitorowanie, analizę i optymalizację pracy systemu ciepłowniczego, zwiększenie efektywności jego eksploatacji oraz poprawę bezpieczeństwa i niezawodności jego funkcjonowania (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga odrzucona Bezpośrednim rezultatem wdrożenia systemów automatyki, telemetrii, telemechaniki oraz rozwiązań IT/OT jest poprawa efektywności energetycznej, dlatego uzasadnione jest wykazanie rezultatu w postaci zmniejszenia strat ciepła w systemie na przesyle lub dystrybucji.
53	Krakowski Holding Komunalny S.A.	2. Wskaźnik osiągnięcia celu	Przyjęcie zbyt ambitnego poziomu celu może istotnie utrudnić jego osiągnięcie w perspektywie do 2030 r.	4) Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych– planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 400 MWt,	Uwaga odrzucona Podmiot wnoszący nie uzasadnij wystarczająco

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					propozycji zmiany wartości wskaźnika.
54	Krakowski Holding Komunalny S.A.	2. Wskaźnik osiągnięcia celu	Proponuje się doprecyzowanie, że wartość 500 MW odnosi się do kotłów elektrycznych współpracujących z magazynami energii cieplnej. Jednocześnie należy wyjaśnić, czy wskazane 500 MW zawiera się w wartości 650 MW określonej w pkt 4, czy stanowi nową kategorię.	5) Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w kotłach elektrycznych współpracujących z magazynami energii cieplnej – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 500 MW	Uwaga odrzucona Wskaźnik dotyczy dodatkowej zdolności wytwarzania energii cieplnej w kotłach elektrycznych, co należy jednoznacznie rozumieć jako moc nominalna cieplna koła elektrycznego. Nie identyfikuje się wprowadzenia wymogu wykazywania wskaźnika w połączeniu z magazynem ciepła. Wskazane 500 MW nie zawiera się w wartości 650 MW określonej w pkt 4 - stanowi odrębną kategorię.
55	Krakowski Holding Komunalny S.A.	6. Koszty kwalifikowane	Około 60% Programu to zwrotne formy finansowania. Zasadne jest zatem umożliwienie, w ograniczonym zakresie, kosztów związanych z zarządzaniem projektem. Jest to bardzo istotne szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw, w których realizacja takich zadań będzie wymagała zatrudnienia dodatkowych osób	2) koszty kwalifikowane - zgodnie z „Wytyczne w zakresie kosztów kwalifikowanych”, z zastrzeżeniem, że: a) koszty związane z przygotowaniem inwestycji nie kwalifikują się, b) koszty kategorii 3.2 „Zarządzanie przedsięwzięciem” kwalifikuje się do poziomu do poziomu 2% wartości projektu ryczałtowo , ponadto kwalifikuje się koszty „Nadzoru inwestorskiego i autorskiego”; c) włącza się koszty kategorii 3.3 „Koszty informacji i promocji” do wartości 0,2% wartości projektu;	Uwaga odrzucona Zakres kosztów kwalifikowanych pozostaje bez zmian.
56	Krakowski Holding Komunalny S.A.	7. Koszty kwalifikowane	Dotacja - z uwagi na jej bezzwrotność i brak wpływu na zdolność finansową beneficjenta - pozostaje najkorzystniejszą i najeffectywniejszą formą wsparcia z punktu widzenia spółek realizujących kapitałochłonne inwestycje związane z transformacją energetyczną. Ogranicza ryzyko nadmiernego zadłużenia przedsiębiorstw, pozwala utrzymać zdolność do pozyskiwania dodatkowego finansowania	Proponuje się zwiększenie udziału finansowania bezzwrotnego w budżecie programu, podwyższenie maksymalnego poziomu dotacji oraz maksymalnej kwoty dotacji, a także umożliwienie objęcia dotacją szerszego zakresu kosztów kwalifikowanych.	Uwaga odrzucona Brak precyzyjnych wartości wynikających z proponowanych zmian.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			zewnątrznego oraz umożliwia przeznaczenie większej części środków własnych na realizację kolejnych etapów transformacji energetycznej. Zwiększenie udziału finansowania bezzwrotnego podniesienie maksymalnego poziomu dotacji lub objęcie dotacją szerszego zakresu kosztów kwalifikowanych zapewni szerszą dostępność programu dla przedsiębiorstw i przyspieszy realizację inwestycji dekarbonizacyjnych.		
57	Krakowski Holding Komunalny S.A.	7.4. Beneficjenci	Proponowany zapis wyklucza szereg niewielkich podmiotów pod progiem (5 MWt) koncesji wytwarzających ciepło dla niewielkich spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz obiektów publicznych. Często są to podmioty należące do JST.	1) Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.), prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.	Uwaga odrzucona Program jest dedykowany przedsiębiorstwom prowadzącym koncesjonowaną działalność ciepłowniczą. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji ciepła w publicznym lub lokalnym systemie ciepłowniczym, dla której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne nie jest wymagane uzyskanie koncesji, z uwagi na poziom rozproszenia oraz ograniczoną skalę przedsięwzięć są wspierane w ramach oferty finansowej regionalnych instytucji takich jak wfośigw lub funduszy będących w dyspozycji Wojewódzkich Urzędów Marszałkowskich.
58	Krakowski Holding Komunalny S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji	Jak w poz. 2 - same kotły elektryczne w kontekście sector coupling realizują wyłącznie funkcję IZP (Interwencyjnego Zwiększenia Poboru), która zwykle nie występuje w koincydencji czasowej z zapotrzebowaniem na energię ciepłą. Aby efektywnie wykorzystać te nadwyżki energii elektrycznej	7.5.3 Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrycznych skojarzonych z magazynami energii cieplnej, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii do	Uwaga odrzucona Formalne uzależnienie dofinansowania na kocioł elektryczny od integracji z magazynem ciepła, może

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			konieczne będą co najmniej krótkoterminowe magazyny energii cieplnej.	wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW.	stanowiąc nadmierne ograniczenie. Optymalny kształt projektu jest efektem wielowariantowej analizy, którą zobowiązany jest przeprowadzić wnioskodawca.
59	Krakowski Holding Komunalny S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji	Próg na poziomie 1 MW w praktyce ogranicza możliwość realizacji przedsięwzięć do energochłonnych zakładów przemysłowych. Należy uwzględnić przedsięwzięcia o dużej powtarzalności na małą skalę - np. pozyskiwanie ciepła odpadowego z centrów danych IT, biurów itp..	7.5.4 Przedsięwzięcia dotyczące instalacji odzysku ciepła odpadowego, zgodnie z art. 3 pkt 20i ustawy prawo energetyczne, o mocy nie mniejszej niż 0,2 MW.	Uwaga częściowo uwzględniona Wsparciem będą objęte przedsięwzięcia dotyczące instalacji odzysku ciepła odpadowego, zgodnie z art. 3 pkt 20i ustawy Prawo energetyczne, o nominalnej mocy cieplnej użytecznej nie mniejszej niż 0,5 MWt.
60	Krakowski Holding Komunalny S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji	Przebudowa sieci jest bardzo kapitałochłonna i z tego programu nie powinny być wydatkowane środki na konwencjonalne zadania inwestycyjne z tego obszaru	7.5.6.1 Przebudowa istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu, celem zmniejszenia strat na przesyle i dystrybucji wyłącznie w zakresie koniecznym dla realizacji przedsięwzięć w obszarze wytwarzania lub magazynowania energii cieplnej realizowanych w ramach niniejszego programu.	Uwaga odrzucona Program realizuje kierowany do NFOŚiGW postulat opracowywania kompleksowych programów wsparcia, stąd zostały uwzględnione różne rodzaje inwestycji. Uwzględnienie zakresu modernizacji i przebudowy sieci ciepłowniczej wynika m.in. z konieczności dostosowywania infrastruktury ciepłowniczej do integracji niskotemperaturowych źródeł OZE i ciepła odpadowego. Jednocześnie należy zauważyć, że przedmiotowy zakres ma charakter fakultatywny dodatkowo

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					opatrzone ograniczeniem w postaci maksymalnego udziału w kosztach kwalifikowanych przedsięwzięcia.
61	Krakowski Holding Komunalny S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji	Realizacja przebudowy węzłów hybrydowych w obszarze wysokosprawnej kogeneracji z jednej strony pogarsza wskaźniki kogeneracji a z drugiej może skutkować nakładaniem się instrumentów wsparcia.	7.5.6.3 Budowa/przebudowa węzłów hybrydowych realizowana przez przedsiębiorstwa ciepłownicze wyłącznie w obszarze nie powodującym ograniczenia pracy źródeł pracujących w wysokosprawnej kogeneracji	Uwaga odrzucona Warunek w ramach propozycji byłby trudny do weryfikacji a także egzekwowania w całym cyklu życia instalacji.
62	Krakowski Holding Komunalny S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji	Program powinien wzmacniać wykorzystanie OZE i ciepła odpadowego	7.5.6.4 Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi w celu likwidacji istniejących lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne wraz z podłączeniem tych obiektów do OZE lub źródeł ciepła odpadowego	Uwaga odrzucona Pkt 7.5.6.4 dotyczy nowych odcinków sieci w celu przyłączenia danych obiektów do systemu ciepłowniczego. Na obecnym etapie transformacji systemów ciepłowniczych ograniczanie się wyłącznie do systemów wykorzystujących tylko OZE lub ciepło odpadowe nie jest uzasadnione. Każde przedsięwzięciu musi generować efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji CO2. Jeśli po likwidacji lokalnego źródła ciepła (węgiel, gaz ziemny) następuje przyłączenie do systemu ciepłowniczego wykorzystującego miks różnych technologii (w tym także paliwa kopalne jak np. kogeneracja na gazie ziemnym) i w wyniku takiej inwestycji nastąpi efekt ekologiczny, to taka

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					inwestycja będzie uprawniona do otrzymania wsparcia finansowego.
63	Krakowski Holding Komunalny S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji	Program powinien wzmacniać wykorzystanie OZE i ciepła odpadowego	7.5.6.5 Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej na potrzeby przyłączenia do systemu jednostek wytwarzania energii z OZE lub ciepła odpadowego:	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
64	Krakowski Holding Komunalny S.A.	Dodatkowe warunki:	Ograniczenie do publicznej sieci ciepłowniczej nie wydaje się konieczne, zwłaszcza w sytuacjach, gdy źródła OZE zlokalizowane są na peryferiach miast lub miasteczek poza zasięgiem sieci. Dot: 2) Co najmniej 70% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem musi być dostarczane do .	2) Co najmniej 70% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem musi być dostarczane do publicznej sieci ciepłowniczej lub odbiorców w budownictwie mieszkaniowym lub budynków publicznych.	Uwaga odrzucona Program jest dedykowany dekarbonizacji systemów ciepłowniczych. Jeżeli w danej lokalizacji nie występuje sieć (system) ciepłownicza, to wówczas zastosowanie samodzielne instalacje do miejscowego ogrzewania budynków. Przedmiotowo taki zakres leży poza interwencją niniejszego programu.
65	Krakowski Holding Komunalny S.A.	Dodatkowe warunki:	Niezasadne wykluczenie kilkunastu źródeł wytwórczych ciepła z OZE lub ciepła odpadowego stanowiących zauważalną część mixu energetycznego miast oraz systemu gospodarki odpadami Dot: 3) Wsparciem nie są objęte instalacje wykorzystujące odpady lub paliwa z odpadów, w tym instalacje współspalania odpadów.	zapis do usunięcia w całości lub alternatywnie	Uwaga odrzucona Ograniczenie dla instalacji przetwarzających odpady wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
66	Krakowski Holding Komunalny S.A.	Dodatkowe warunki:		3) Wsparciem są objęte instalacje wykorzystujące odpady lub paliwa z odpadów, w tym instalacje współspalania odpadów oraz ITPO w zakresie zwiększenia efektywności wytwarzania lub wdrażania technologii obniżenia emisji.	Uwaga odrzucona Ograniczenie dla instalacji przetwarzających odpady wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
67	Krakowski Holding Komunalny S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1:	Dot: 18. W instalacji nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy).	18. W instalacji nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy) co nie wyklucza biomasy - odpady komunalne wykorzystywanej w ITPO	Uwaga odrzucona Ograniczenie dla instalacji przetwarzających odpady wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
68	Krakowski Holding Komunalny S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1:	Dot: 19. Biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii (Oświadczenie Wnioskodawcy)	19. Biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii (Oświadczenie Wnioskodawcy co nie wyklucza biomasy - odpady komunalne wykorzystywanej w ITPO	Uwaga odrzucona Ograniczenie dla instalacji przetwarzających odpady wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
69	Krakowski Holding Komunalny S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2:	Dot: 19. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę lub paliwa z niej pochodzące (w tym paliwa gazowe), biomasa spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii.(Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy).	19. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę lub paliwa z niej pochodzące (w tym paliwa gazowe), biomasa spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii.(Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy), co nie wyklucza biomasy - odpady komunalne wykorzystywanej w ITPO.	Uwaga odrzucona Ograniczenie dla instalacji przetwarzających odpady wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
70	Krakowski Holding Komunalny S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2:	Dot: 20. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy).	20. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli	Uwaga odrzucona Ograniczenie dla instalacji przetwarzających odpady wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				dotyczy), co nie wyklucza biomasy - odpady komunalne wykorzystywanej w ITPO.	programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
71	Krakowski Holding Komunalny S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6.2:	Przyjęcie tak wysokiego poziomu schłodzenia w sieciach niskoparametrowych może istotnie utrudnić spełnienie wymagań określonych w Programie. Zasadne jest obniżenie tego poziomu do wartości możliwej do osiągnięcia w praktyce.	18. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi obniżenie parametrów temperaturowych w systemie ciepłowniczym: temperatury zasilania do nie więcej niż 70 st. C, temperatury powrotu do nie więcej niż 45 st. C. (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga częściowo uwzględniono Przyjęte parametry obniżenia temperatury czynnika wynikają z promowania sieci ciepłowniczej IV generacji i wyższej, w rozumieniu powszechnie przyjętej klasyfikacji i koncepcji generacji systemów ciepłowniczych prof. Henrik’a Lund’a z Uniwersytetu w Aalborgu w Danii. Odstąpiono od maksymalnej temperatury powrotu.
72	Krakowski Holding Komunalny S.A.	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE	Prawdopodobny błąd w podanej wartości liczbowej.	3 pkt - Wartość wskaźnika nakładów dofinansowania w formie dotacji (zł) (X) na 1 MW mocy zainstalowanej mieści się w przedziale $2\,000\,000 < X \leq 3\,500\,000$	Uwaga uwzględniona
73	Krakowski Holding Komunalny S.A.	7. Zastosowanie magazynu ciepła	Magazyny energii cieplnej mają kluczowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania wspieranych instalacji, dlatego zasadne jest zwiększenie maksymalnej liczby punktów przyznawanych za ich zastosowanie, np. do 8 punktów.	0 pkt - projekt nie przewiduje zastosowania magazynu energii; 2 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o pojemności do 4 godz. pracy źródła; 3 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o pojemności do 8 godz. pracy źródła; 4 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o pojemności do 12 godz. pracy źródła; 5 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o okresie magazynowania dłuższym niż 7 dni; 6 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o okresie magazynowania dłuższym niż 14 dni;	Uwaga odrzucona Program nie narzuca potencjalnym wnioskodawcom ostatecznych rozwiązań w zakresie magazynów ciepła. Optymalny dobór magazynu wynika kompleksowej analizy uwarunkowań pracy jednostek wytwórczych i całego systemu, dlatego nie jest uzasadnione stosowanie kryteriów dyskryminujących krótkoterminowe magazyny ciepła, które w określonych warunków mogą być nie

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				7 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o okresie magazynowania dłuższym niż 30 dni; 8 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o sezonowym okresie magazynowania dłuższym niż 120 dni;	mniej efektywne niż magazyny sezonowe.
74	Towarzystwo na rzecz Ziemi		Wnosimy o wpisanie do Programu: 1. Zakazu finansowania produkcji ciepła odpadowego w spalarniach odpadów.		Uwaga wyjaśniona Zgodnie z warunkami dodatkowymi w pkt 7.5 „Wsparciem nie są objęte instalacje wykorzystujące odpady lub paliwa z odpadów, w tym instalacje współspalania odpadów”
75	Towarzystwo na rzecz Ziemi		2. Obowiązku zapewnienia przez beneficjenta zgodności projektu z Krajowym Planem w dziedzinie Energii i Klimatu, a w szczególności z działaniem nr 103.		Uwaga odrzucona Cele i zakres Programu Priorytetowego zostały opracowane z uwzględnieniem krajowych i unijnych dokumentów strategicznych dotyczących transformacji energetycznej i rozwoju ciepłownictwa, w tym projekt „Strategii transformacji ciepłownictwa do roku 2040”. Beneficjenci są zobowiązani do realizacji przedsięwzięć zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz warunkami programu. Wprowadzanie odrębnego kryterium odnoszącego się do konkretnego działania wskazanego w Krajowym Planie w dziedzinie Energii i Klimatu byłoby rozwiązaniem nadmiarowym oraz mogłoby prowadzić do nieuzasadnionego zawężenia

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					katalogu kwalifikujących się przedsięwzięć. Program realizuje cele transformacji sektora ciepłowniczego w sposób kompleksowy, a zgodność z dokumentami strategicznymi jest zapewniana już na etapie projektowania instrumentu wsparcia.
76	Towarzystwo na rzecz Ziemi		3. Obowiązku zgodności finansowania projektu z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, a w szczególności z art. 13 i 17.		Uwaga wyjaśniona Inwestycje w ramach programu objęte zostaną wymogiem zgodności z zasadą „nie czyni poważnych szkód”, o której mowa w art. 2 pkt 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r.
77	Geotermia Pyrzyce Spółka z o.o.	Cel programu. (Program zakłada transformację systemów ciepłowniczych poprzez rozwój OZE)	Zachowanie funkcjonujących geotermii jest równie ważne jak budowa nowych źródeł i pozwala utrzymać osiągnięte efekty ekologiczne. Istniejące systemy mają problem z pozyskaniem dofinansowania, ze względu na brak możliwości spełnienia kryterium efektu ekologicznego i wysokie koszty na uzyskaną jednostkę (GJ). Istniejące odwierty geotermalne, w czasie prac modernizacyjnych i rekonstrukcyjnych nie ulegają pogłębieniu i dotarciu do innych stref i warunków. Po wykonaniu inwestycji objętych dofinansowaniem, sugerujemy obliczenie efektów ekologicznych na zasadzie uznania odtworzenia warunków, czyli ilości energii z układu geotermalnego, liczonego od stanu zerowego, ponieważ w procesie produkcji, w którym zatrzymuje się układ geotermalny, zamiennym źródłem obliczeń powinno być paliwo kopalne.	Cel programu, dodać zapis: Program obejmuje również utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących odnawialnych źródeł ciepła, poprzez finansowanie przedsięwzięć odtworzeniowych.	Uwaga odrzucona Cel programu jest zdefiniowany na poziomie horyzontalnych i nie musi się odnosić bezpośrednio do każdej interwencji.
78	Geotermia Pyrzyce Spółka z o.o.	Wskaźniki osiągnięcia celu	Rekonstrukcja odwiertów nie zwiększa mocy, lecz pozwala utrzymać produkcję OZE i uniknąć utraty efektu ekologicznego.	Dodać: Liczba zrekonstruowanych odwiertów geotermalnych zapewniających utrzymanie istniejącej produkcji ciepła ze źródeł odnawialnych.	Uwaga odrzucona Wykazane w programie wskaźniki mają charakter ogólny, w przypadku

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					poszczególnych przedsięwzięć zastosowanie będą miały wskaźniki indywidualne określone w umowie o dofinansowanie.
79	Geotermia Pyrzyce Spółka z o.o.	Koszty kwalifikowane pkt 6 ppkt. 6) Dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.4 maksymalne jednostkowe koszty (netto) związane z wykonaniem odwiertów wynoszą (tabela)	Kwoty podane w tabeli nie odnoszą się do rzeczywistych kosztów budowy i rekonstrukcji otworów geotermalnych. Sugerujemy wyższe wsparcie dla tego typu przedsięwzięć w istniejących od lat systemach ciepłowniczych. Są to koszty utrzymania, funkcjonowania istniejących zakładów geotermalnych i zachowania efektu ekologicznego w długim terminie. Tego typu zakłady funkcjonują w Polsce od ponad 30 lat na istniejących systemach geotermalnych, składających się z poszczególnych elementów - odwiertów.	Koszty kwalifikowane pkt 6 ppkt. 6) Dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.4 maksymalne jednostkowe koszty (netto) związane z wykonaniem odwiertów wynoszą: W tabeli dodać punkt 5. Rekonstrukcja otworu/otworów geotermalnych w istniejących systemach ciepłowniczych. Jednostka miary - ryczałt, koszt jednostkowy (maksymalnie do zł) 20.000.000 zł, z możliwością zwiększenia, w uzasadnionych przypadkach wynikających z warunków geologicznych	Uwaga częściowo uwzględniona Jednostkowe koszty maksymalne zostały zaktualizowane.
80	Geotermia Pyrzyce Spółka z o.o.	7.5.1.4	Sugerujemy zapisy w programie, umożliwiające wystąpienie o środki i dofinansowanie istniejących zakładów geotermalnych. Jeżeli program pozostanie skoncentrowany głównie na transformacji i budowie nowych elementów infrastruktury geotermalnej, a nie będzie obejmował odtworzenia potencjału istniejących odwiertów i funkcjonujących ciepłowni geotermalnych, te przedsiębiorstwa nadal będą zmuszone finansować inwestycje z kredytów lub środków własnych, co jest trudne do osiągnięcia i ma przełożenie na coraz wyższe ceny ciepła.	7.5.1.4 Instalacje geotermalne: 7.5.1.4.1 Rozbudowa, modernizacja istniejącej ciepłowni, rekonstrukcja istniejącego systemu geotermalnego opartego na źródle geotermalnym, 7.5.1.4.2 wykonanie kolejnego otworu w systemie ciepłowniczym lub rekonstrukcja otworu geotermalnego w systemie ciepłowniczym. Przedsięwzięcie może być realizowane wyłącznie po wykonaniu oraz pozytywnej weryfikacji wyników odwiertu badawczego, potwierdzających możliwość wykorzystania energetycznego zidentyfikowanych zasobów geotermalnych na potrzeby systemu ciepłowniczego. Wykonanie pierwszego odwiertu badawczego nie stanowi kosztu kwalifikowanego w ramach programu. Wykonanie rekonstrukcji kolejnego otworu stanowi koszt kwalifikowany.	Uwaga uwzględniona Wykonanie rekonstrukcji istniejącego otworu stanowi koszt kwalifikowany.
81	Geotermia Pyrzyce Spółka z o.o.	7.5.6.2.	W istniejących systemach ciepłowniczych optymalna amplitudę temperatury determinuje rodzaj rozwiązań technologicznych, wobec tego nie powinno ujmować		Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			się tak rygorystycznych parametrów, szczególne w określeniu powrotu.		Odstąpiono od określania maksymalnej temperatury powrotu.
82	Geotermia Pyrzyce Spółka z o.o.	6 ppkt 5)	Wymienione przedsięwzięcia są kosztowne, więc sugerowany poziom dofinansowania powinien być wyższy, tym bardziej, że przynoszą one wymierne efekty ekologiczne	Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5 i 7.5.6 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego. Koszty związane z realizacją Przedsięwzięć z pkt 7.5.6.1-7.5.6.5 kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 50% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji.	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła.
83	Geotermia Pyrzyce Spółka z o.o.	7.5.6.4.	dodać punkt 7.5.6.4.1, ponieważ w kryteriach nie mieści się budowa/przebudowa przyłączy o innym sposobie wykorzystania paliw w celach ogrzewczych. Sugerujemy dodanie 7.5.6.4.1. w brzmieniu: Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi w celu likwidacji węzłów grupowych, zasilających więcej niż jeden budynek-wraz z zakupem i montażem węzła indywidualnego, jednofunkcyjnego lub dwufunkcyjnego;	Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi, w celu likwidacji istniejących lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne; Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi, w celu likwidacji węzłów grupowych lub/i minimalizacji strat na sieci ciepłowniczej	Uwaga odrzucona Wskazany zakres jest objęty kategorią przedsięwzięcia wymienionego w pkt 7.5.6.1 (Przebudowa istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu, celem zmniejszenia strat na przesyle i dystrybucji).
84	Geotermia Pyrzyce Spółka z o.o.	7	Pozwoli to uniknąć dyskryminacji projektów rekonstrukcyjnych, które nie zwiększają mocy, ale zachowują produkcję ciepła z OZE	Przyznaje się dodatkowe punkty projektom polegającym na odtworzeniu istniejących źródeł geotermalnych, zapewniających utrzymanie efektu ekologicznego.	Uwaga odrzucona Ustalona punktacja pozostaje bez zmian.
85	Geotermia Pyrzyce Spółka z o.o.	7.2	Dla przedsięwzięć dotyczących rekonstrukcji istniejących instalacji geotermalnych poziom dotacji może wynosić do 70% kosztów kwalifikowanych.	Dotacja do 50% kosztów kwalifikowanych	Uwaga odrzucona Ustalona intensywność wsparcia w formie dotacji pozostaje bez zmian.
86	Pracowania Planowania Energetycznego	Punkt 7.4. Beneficjenci	W wielu jednostkach samorządu terytorialnego nie funkcjonuje własne przedsiębiorstwo energetyczne pełniące rolę operatora systemu ciepłowniczego. Wynika to z uwarunkowań historycznych, w których lokalne systemy ciepłownicze były budowane, utrzymywane i rozwijane przez przedsiębiorstwa państwowe lub – po okresie przekształceń – przez podmioty prywatne. W efekcie JST, mimo że odpowiadają za bezpieczeństwo energetyczne i rozwój lokalnej infrastruktury, nie posiadają bezpośredniego	Proponuję rozszerzenie listy beneficjentów o spółki JST 3) Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.), prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej oraz posiadający koncesję na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła zgodnie z ustawą z dnia 10	Uwaga odrzucona Program jest dedykowany przedsiębiorstwom prowadzącym koncesjonowaną działalność ciepłowniczą. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania,

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			wpływu na organizację, kierunki rozwoju ani jakość usług w zakresie zaopatrzenia w ciepło. Coraz więcej samorządów deklaruje jednak zamiar prowadzenia działalności związanej z wytwarzaniem i dystrybucją ciepła na swoim terenie, zwłaszcza w kontekście transformacji energetycznej, rosnących wymogów środowiskowych oraz potrzeby budowania lokalnej odporności energetycznej. Wprowadzenie zapisu umożliwiającego realizację takich działań przez spółki komunalne o innym profilu działalności – w sytuacji braku komunalnego przedsiębiorstwa ciepłowniczego – stanowi istotny instrument jakościowej i organizacyjnej dywersyfikacji lokalnego ciepłownictwa. Pozwala to JST na stopniowe uniezależnianie się od zewnętrznych operatorów, zwiększa ich autonomię w zakresie zaopatrzenia w ciepło oraz wspiera rozwój społeczności energetycznych, które mogą integrować lokalne źródła, odbiorców i infrastrukturę w sposób bardziej elastyczny, efektywny i zgodny z lokalnymi potrzebami.	kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, w tym również przedsiębiorcy planujący rozszerzenie zakresu koncesji lub występujący o jej uzyskanie w związku z realizacją nowej instalacji o mocy powyżej 1 MW. 4) Spółka celowa utworzona w formule „project finance” (SPV), która spełnia wszystkie poniższe warunki: a) została powołana w celu budowy, eksploatacji lub modernizacji instalacji służącej wytwarzaniu i dystrybucji ciepła o mocy powyżej 1 MW; b) posiada lub uzyska koncesję na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła zgodnie z ustawą – Prawo energetyczne; c) jest kontrolowana przez jednostkę samorządu terytorialnego lub jej spółkę komunalną; d) może być spółką komunalną o innym podstawowym profilu działalności (np. wodociągową, odpadową, infrastrukturalną), która – wobec braku na terenie JST komunalnego przedsiębiorstwa ciepłowniczego – podejmuje działalność związaną z produkcją i dystrybucją ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczey.	przesyłania lub dystrybucji ciepła w publicznym lub lokalnym systemie ciepłowniczym, dla której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne nie jest wymagane uzyskanie koncesji, z uwagi poziom rozproszenia oraz ograniczoną skalę przedsięwzięć są wspierane w ramach oferty finansowej regionalnych instytucji takich jak wfośigw lub funduszy będących w dyspozycji Wojewódzkich Urzędów Marszałkowskich.
87	Pracowania Planowania Energetycznego	7.5.1. Rodzaje inwestycji	Instalacje wykorzystujące biomasę drzewną spełniającą kryteria zrównoważonej biomasy – w tym pellet drzewny, zrębkę oraz paliwa certyfikowane w systemach takich jak KZR – są w pełni dopuszczone przez prawo UE (RED II/RED III) i prawo krajowe, które jednoznacznie przewidują możliwość stosowania biomasy leśnej pod warunkiem udokumentowanego, zrównoważonego pochodzenia oraz spełnienia wymogów redukcji emisji gazów cieplarnianych. Takie paliwa są produkowane w Polsce na dużą skalę, posiadają krajowe certyfikaty zgodności, a instalacje je wykorzystujące funkcjonują w systemie wsparcia OZE i są powszechnie stosowane w energetyce zawodowej, komunalnej i przemysłowej.	"Zapis wymaga sprecyzowania. Ponadto, do instalacji odnawialnego źródła energii należy zaliczyć również biomasę pochodzenia drzewnego, w tym w szczególności pellet drzewny, zrębkę drzewną oraz inne stałe paliwa drzewne, o ile spełniają one krajowe kryteria zrównoważonej biomasy określone w ustawie o odnawialnych źródłach energii oraz w systemach certyfikacji uznanych przez ministra właściwego ds. energii, w tym KZR. Biomasa drzewna musi być pozyskiwana w sposób zgodny z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej, posiadać udokumentowany łańcuch dostaw oraz spełniać kryterium ograniczenia emisji	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				gazów cieplarnianych, o którym mowa w art. 135a ust. 3 ustawy o OZE."	
88	Pracowania Planowania Energetycznego	7.5.5. Rodzaje inwestycji	Wprowadzenie możliwości budowy magazynów ciepła współpracujących z istniejącymi źródłami wytwarzania – w tym jednostkami kogeneracyjnymi oraz pompami ciepła już eksploatowanymi przez przedsiębiorstwo – zwiększa elastyczność pracy systemu, poprawia efektywność wykorzystania mocy wytwórczych oraz umożliwia optymalizację kosztów operacyjnych. Daje szansę na lepsze wykorzystanie uruchomionych często z innych programów instalacji istniejących. Rozwiązanie to wzmacnia bezpieczeństwo dostaw ciepła, pozwala na lepsze bilansowanie produkcji i zużycia oraz stanowi element zgodny z kierunkami transformacji energetycznej i wymogami efektywności energetycznej.	Uzupełnienie: W ramach przedsięwzięcia dopuszcza się realizację magazynów ciepła sprzężonych z funkcjonującymi lub nowo budowanymi źródłami ciepła (CHP, pompy ciepła, instalacje OZE, inne źródła przedsiębiorstwa), zapewniających zwiększenie elastyczności pracy systemu oraz optymalizację wykorzystania mocy wytwórczych	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
89	Pracowania Planowania Energetycznego	7.5.1.4 Instalacje geotermalne:	Ujęcie w katalogu przedsięwzięć instalacji geotermalnych opartych na geotermalnych wodach kopalnianych i dołowych jest uzasadnione trwałą dostępnością tych zasobów oraz ich stabilnymi parametrami temperaturowymi. Wody kopalniane i dołowe, zgodnie z praktyką eksploatacyjną zakładów górniczych oraz obowiązkami wynikającymi z Prawa geologicznego i górniczego, będą pompowane przez wiele lat, co zapewnia ciągłość zasilania układów odzysku ciepła i umożliwia długoterminowe wykorzystanie ich potencjału energetycznego. Stabilność przepływów i temperatur wód dołowych pozwala na projektowanie instalacji o wysokiej niezawodności, niskich kosztach eksploatacyjnych oraz przewidywalnych efektach energetycznych. Włączenie	7.5.1.4 Instalacje geotermalne Zakres obejmuje przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową, modernizacją oraz odtworzeniem infrastruktury służącej wykorzystaniu zasobów geotermalnych, w tym geotermalnych wód kopalnianych i dołowych jako nośnika energii cieplnej.	Uwaga odrzucona. Obowiązujące zapisy programu obejmują przedsięwzięcia wykorzystujące energię geotermalną niezależnie od pochodzenia wykorzystywanego medium. W związku z tym instalacje wykorzystujące geotermalne wody kopalniane i dołowe mogą być kwalifikowane na zasadach ogólnych, o ile spełniają warunki definicyjne źródeł

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			do zakresu zarówno budowy i modernizacji ciepłowni geotermalnych, jak i wykonywania lub rekonstrukcji otworów geotermalnych, umożliwia kompleksowe wsparcie inwestycji wykorzystujących zasoby geotermalne, w tym zasoby pochodzenia kopalnianego, zgodnie z kierunkami transformacji energetycznej, polityką zagospodarowania terenów pogórnich oraz potrzebą zwiększania udziału OZE w lokalnych systemach ciepłowniczych.		geotermalnych. Wprowadzenie odrębnego wskazania dla tej technologii nie jest konieczne.
90	WFOŚiGW w Krakowie	pkt 2.1-7	Dodawanie po zapisie "podstawowym" dot. rodzaju i liczby instalacji słowa: "w tym" i dalej za słowem "w tym" kolejnych słów nic nie wnosi.	1) Liczba instalacji wytwarzania energii – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 120 szt., 2) Liczba instalacji odzysku ciepła odpadowego – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 10 szt., 3) Liczba instalacji akumulacji ciepła jawnego lub utajonego – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 30 szt., 4) Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 650 MWt, 5) Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w kotłach elektrycznych – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 500 MW, 6) Zmniejszenie emisji CO ₂ - planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia celu wynosi co najmniej 1 200 000 Mg CO ₂ /rok, 7) Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej - planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej: 3 500 000 MWh/rok,	Uwaga odrzucona. Zastosowany zapis jest poprawny i wynika z wewnętrznych szablonów WFOŚiGW.
91	WFOŚiGW w Krakowie	pkt 6 4)	Obecne brzmienie pkt 6 ppkt 4, zgodnie z którym „przedsięwzięcia z zakresu 7.5.1–7.5.4 są obligatoryjne”, może być interpretowane jako obowiązek łącznej realizacji wszystkich rodzajów przedsięwzięć wymienionych w tych punktach, tj. instalacji odnawialnego źródła energii, jednostki wysokosprawnej kogeneracji, kotła elektrycznego oraz instalacji odzysku ciepła odpadowego. Taki wymóg byłby nadmierny, w wielu przypadkach technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniony, a także znacząco	Obligatoryjna jest realizacja co najmniej jednego przedsięwzięcia określonego w pkt 7.5.1–7.5.4.	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			ograniczałby dostępność programu dla przedsiębiorstw planujących realizację jednego, kompleksowego przedsięwzięcia transformacyjnego.		
92	WFOŚiGW w Krakowie	pkt 6.5)	W naszej opinii doprecyzowania wymaga, od której kwoty sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji miałyby być liczone to 30%.	Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5 i 7.5.6 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego. Koszty związane z realizacją Przedsięwzięć z pkt 7.5.6 kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 30% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji.....(i tu do wyjaśnienia w zależności od intencji autorów Programu, tj. albo: "o których mowa w pkt 7.5.1 - 7.5.4", albo "o których mowa w pkt 7.5.1 - 7.5.5", albo "o których mowa w pkt 7.5.1 - 7.5.6".	Uwaga uwzględniona. Dokonano przeredagowania.
93	WFOŚiGW w Krakowie	6, 6)	W obecnym brzmieniu programu w kolumnie „Jednostka miary” wskazano pojedyncze wartości głębokości, takie jak 500 m, 1000 m czy 2000 m, bez określenia, czy wartości te stanowią górne granice przedziałów, czy odnoszą się wyłącznie do otworów o dokładnie wskazanej głębokości. Jednocześnie poszczególnym wartościom przypisano różne maksymalne koszty jednostkowe. Takie sformułowanie może prowadzić do rozbieżności interpretacyjnych przy ocenie kwalifikowalności kosztów odwiertów o głębokościach pośrednich, np. 750 m, 1500 m lub 3500 m. Z literalnego brzmienia tabeli nie wynika bowiem jednoznacznie, którą stawkę należy zastosować do otworu o głębokości innej niż dokładnie wymieniona.	proponuje się zastosowanie następujących przedziałów: do 500 m, powyżej 500 m do 1000 m, powyżej 1000 m do 2000 m, powyżej 2000 m do 3000 m, powyżej 3000 m do 4000 m, powyżej 4000 m do 5000 m, powyżej 5000 m. Dodatkowo proponuje się zmianę nazwy ostatniej kolumny na: Maksymalny jednostkowy koszt netto wykonania otworu [zł/m] o ile wskazane w tabeli wartości rzeczywiście odnoszą się do kosztu wykonania jednego metra otworu.	Uwaga odrzucona. Zastosowany zapis jest poprawny. Zastosowany zwrot „powyżej” stanowi precyzyjną demarkację poszczególnych zakresów.
94	WFOŚiGW w Krakowie	7.1	Proponuje się uzupełnić o zapis. Nie wskazano, czy suma dotacji i pożyczki może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych. Literalnie można odczytać, że finansowanie mogłoby osiągnąć 150% kosztów kwalifikowanych.	Łączna kwota dofinansowania w formie dotacji i pożyczki nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.	Uwaga odrzucona. Zastosowany zapis jest poprawny i wskazuje wartość „do” określonego progu.
95	WFOŚiGW w Krakowie	pkt 6 5)	Obecne brzmienie programu uzależnia możliwość realizacji przedsięwzięć dotyczących modernizacji lub rozbudowy sieci ciepłowniczych od jednoczesnej	Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji co najmniej jednego przedsięwzięcia określonego	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			realizacji przedsięwzięcia źródłowego z pkt 7.5.1-7.5.4. Dodatkowo koszty przedsięwzięć sieciowych ograniczono do 30% łącznych kosztów kwalifikowanych inwestycji. W praktyce wyklucza to możliwość uzyskania dofinansowania na samodzielną modernizację infrastruktury sieciowej, nawet jeżeli inwestycja taka przynosi istotny i mierzalny efekt energetyczny lub ekologiczny. Ograniczenie to jest niespójne z celami programu, które obejmują między innymi dostosowanie infrastruktury sieciowej do źródeł OZE, zwiększenie elastyczności i odporności systemów ciepłowniczych oraz poprawę efektywności energetycznej.	w pkt 7.5.1-7.5.4. Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.6 mogą być realizowane jako element inwestycji obejmującej co najmniej jedno przedsięwzięcie określone w pkt 7.5.1–7.5.4 albo jako samodzielne przedsięwzięcie, jeżeli ich realizacja jest zgodna z celem programu i prowadzi do osiągnięcia mierzalnego efektu energetycznego lub ekologicznego. W przypadku realizacji przedsięwzięć z pkt 7.5.6 jako elementu inwestycji obejmującej także przedsięwzięcie z pkt 7.5.1-7.5.4 koszty związane z ich realizacją kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 30% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji. Ograniczenie to nie ma zastosowania do przedsięwzięć z pkt 7.5.6 realizowanych jako samodzielne przedsięwzięcia	uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła.
96	WFOŚiGW w Krakowie	Pkt 7.3.2 e)	Proponuje się w zapisie wykreślić słowo "planowanej". Termin powinien być w naszej opinii naliczany od daty rzeczywistej wypłaty pożyczki	Okres finansowania — pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 20 lat liczony od daty wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty planowanej spłaty ostatniej raty kapitałowej.	Uwaga odrzucona. Zastosowany zapis jest poprawny
97	WFOŚiGW w Krakowie	Pkt 7.5.5	Obecne brzmienie programu ogranicza możliwość dofinansowania magazynu ciepła wyłącznie do przypadków, w których magazyn jest zintegrowany ze źródłem ciepła realizowanym w ramach tego samego przedsięwzięcia. Oznacza to, że nie będzie możliwe uzyskanie wsparcia na budowę magazynu współpracującego z istniejącym źródłem OZE, istniejącą instalacją odzysku ciepła odpadowego lub kilkoma źródłami funkcjonującymi w ramach jednego systemu ciepłowniczego. Takie ograniczenie może wykluczyć uzasadnione technicznie i ekonomicznie inwestycje, w których podstawowym problemem nie jest brak źródła ciepła, lecz niedostateczna zdolność systemu do bilansowania chwilowej produkcji i zapotrzebowania.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy, rozbudowy lub modernizacji magazynów ciepła, pod warunkiem zintegrowania magazynu ze źródłem ciepła lub systemem ciepłowniczym objętym przedsięwzięciem albo funkcjonującym w ramach tego samego systemu ciepłowniczego.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					Oferta programowa NFOSiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
98	Bio Term sp. z o.o.	7.4 Beneficjenci – niezależny wytwórca ciepła	Zmiana katalogu beneficjentów jest potrzebna, ponieważ obowiązujące regulacje nie uzależniają możliwości wytwarzania i dostarczania ciepła odnawialnego do sieci od posiadania udziałów przez operatora ciepłowniczego. jednocześnie program dedykowany jest m.in. instalacjom wytwórczym o mocy od 1 MW mocy zainstalowanej. Natomiast zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. e Prawa energetycznego zwalnia się z obowiązku uzyskania koncesji wytwarzanie ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5 MW, a zatem brak koncesji w takim przypadku jest zgodnym z prawem skutkiem ustawowego zwolnienia, a nie brakiem zdolności do prowadzenia działalności. Obecny zapis programu wyklucza więc podmioty działające legalnie oraz wprowadza obowiązek przekazania co najmniej 51% praw w SPV podmiotowi koncesjonowanemu, którego nie wymagają przepisy unijne ani krajowe. Niezależnie od tego program powinien dopuścić niezależnego wytwórcę ciepła OZE, a ryzyko wykorzystania środków publicznych powinno być zabezpieczone przez tytuł prawny do gruntu, ważne warunki albo umowę przyłączenia, wiążący dokument potwierdzający odbiór ciepła, pomiar energii wprowadzonej do sieci oraz obowiązek uzyskania koncesji wyłącznie wtedy, gdy jest ona wymagana przez Prawo energetyczne. Takie warunki zapewnią rzeczywistą gotowość inwestycji i odbiór jej efektu, a jednocześnie usuną nieuzasadnioną barierę dla nowo tworzonych instalacji. Powyższe zmiany są uzasadnione w świetle przepisów prawa unijnego, jak również Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz	Dodać pkt 3: „3) Przedsiębiorcy w rozumieniu Prawa przedsiębiorców, niebędący przedsiębiorstwem prowadzącym publiczną sieć ciepłowniczą, ani podmiotem z nim powiązanym, realizujący instalację wytwarzania ciepła objętą pkt 7.5.1–7.5.4 i zamierzający dostarczać ciepło do publicznej sieci ciepłowniczej, pod warunkiem że: a) posiadają tytuł prawny do nieruchomości niezbędnych do realizacji i utrzymania inwestycji przez okres trwałości; b) posiadają ważne warunki przyłączenia albo umowę o przyłączenie źródła ciepła do tej sieci; c) przedłożą umowę, umowę przedwstępną, promesę lub inny dokument z przedsiębiorstwem sieciowym lub nabywcą ciepła uprawdopodobniający dostarczenie do publicznej sieci ciepłowniczej co najmniej 70% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem.”	Uwaga odrzucona Program jest dedykowany przedsiębiorstwom prowadzącym koncesjonowaną działalność ciepłowniczą. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji ciepła w publicznym lub lokalnym systemie ciepłowniczym, dla której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne nie jest wymagane uzyskanie koncesji, z uwagi poziom rozproszenia oraz ograniczoną skalę przedsięwzięć są wspierane w ramach oferty finansowej regionalnych instytucji takich jak wfośigw lub funduszy będących w dyspozycji Wojewódzkich Urzędów Marszałkowskich.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			cele związane z energią z 2022 roku (CEEAG). Art. 24 ust. 4b dyrektywy (UE) 2018/2001 przewiduje zachęcanie operatorów systemów ciepłowniczych o mocy przekraczającej 25 MW_{th} do przyłączania zewnętrznych dostawców energii odnawialnej oraz do zakupu od nich ciepła na podstawie niedyskryminacyjnych kryteriów, w szczególności gdy system musi obsłużyć nowych odbiorców, zastąpić istniejącą moc wytwórczą albo zwiększyć moc. Art. 24 ust. 5 tej dyrektywy pozwala odmówić przyłączenia lub zakupu jedynie z określonych powodów dotyczących m.in. braku przepustowości, niespełnienia parametrów technicznych, nadmiernego wzrostu kosztów albo statusu efektywnego systemu oraz wymaga wskazania przyczyn odmowy. W świetle powyższego brak jest uzasadnienia dla tworzenia programów ograniczających się jedynie do podmiotów zależnych lub powiązanych kapitałowo z działającymi już operatorami systemów ciepłowniczych lub wytwórcami. Z kolei pkt. 398 w sekcji 4.10.5 CEEAG przewiduje, że podczas analizy wpływu pomocy państwa udzielanej na rzecz systemów ciepłowniczych i chłodniczych na konkurencję Komisja przeprowadzi ocenę bilansującą korzyści w zakresie efektywności energetycznej i zrównoważoności w stosunku do negatywnych skutków dla konkurencji, a w szczególności ewentualnego negatywnego wpływu na alternatywne technologie lub dostawców usług ciepłowniczych i chłodniczych oraz sieci. W tym kontekście Komisja weźmie pod uwagę, czy system ciepłowniczy jest lub może być otwarty na dostęp stron trzecich oraz czy możliwe są zrównoważone alternatywne rozwiązania grzewcze. Wprowadzenie barier uniemożliwiających wejście na rynek nowych technologii OZE, w oparciu o wymóg posiadania koncesji na wytwarzanie ciepła w dotychczas istniejących technologiach, może stanowić barierę dla uznania programu za wpływający nadmiernie negatywnie na rozwój konkurencji i postępu technologicznego, poprzez wprowadzenie wymogu, aby beneficjent źródła był ciepłownią albo spółką		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			kontrolowaną przez ciepłownię, które uzyskały koncesję w dotychczas funkcjonujących technologiach. Należy zauważyć, że w poprzednich programach jak „OZE – źródło ciepła dla ciepłownictwa”, „Ciepłownictwo Powiatowe”, „Kogeneracja dla Ciepłownictwa. Część 2” nie wprowadzano barier dla możliwości wejścia na rynek nowych przedsiębiorców, którzy nie posiadają jeszcze koncesji na wytwarzanie lub dystrybucję ciepła i brak jest przesłanek merytorycznych do wprowadzania ich w niniejszym programie.		
99	Bio Term sp. z o.o.	6 ust. 4 – zakres przedsięwzięcia obligatoryjnego	Zdanie „Przedsięwzięcia z zakresu 7.5.1-7.5.4 są obligatoryjne” może zostać odczytane zarówno jako obowiązek realizacji co najmniej jednego przedsięwzięcia z tej grupy, jak i jako obowiązek jednoczesnego wykonania inwestycji OZE, wysokosprawnej kogeneracji, kotła elektrycznego oraz odzysku ciepła odpadowego. Druga interpretacja byłaby sprzeczna z konstrukcją pkt 7.5, w którym wskazano odrębne rodzaje inwestycji, oraz prowadziłyby do wykluczenia samodzielnej farmy kolektorów słonecznych, mimo że technologia ta jest wprost wymieniona w pkt 7.5.1.3. Wymuszanie wszystkich technologii w jednym projekcie byłoby również nieproporcjonalne i mogłoby skłaniać do ponoszenia kosztów, które nie są potrzebne w konkretnym systemie ciepłowniczym. Dlatego zapis powinien wyraźnie stanowić, że wniosek musi obejmować co najmniej jedno przedsięwzięcie spośród pkt 7.5.1-7.5.4, natomiast magazyn ciepła i inwestycje sieciowe mogą być realizowane fakultatywnie wraz z takim przedsięwzięciem. Doprecyzowanie nie rozszerza zakresu programu poza jego cel, lecz usuwa ryzyko arbitralnej interpretacji i zapewnia porównywalne traktowanie projektów jednotechnologicznych.	Nadać brzmienie: „4) Wniosek o dofinansowanie musi obejmować co najmniej jedno przedsięwzięcie spośród wskazanych w pkt 7.5.1–7.5.4. 5) Przedsięwzięcia z pkt 7.5.5 i 7.5.6 mogą być realizowane fakultatywnie łącznie z co najmniej jednym przedsięwzięciem, o którym mowa w w pkt 7.5.1–7.5.4.”	Uwaga uwzględniona
100	Bio Term sp. z o.o.	8 – kryteria dostępu dla pkt 7.5.1.3	Wprowadzenie wymogu certyfikacji kolektorów wynika z art. 15 ust. 2 dyrektywy (UE) 2018/2001, który nakazuje jasno definiować specyfikacje techniczne urządzeń i systemów OZE korzystających z	Dodać w części „dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.3”: „18. Kolektory słoneczne objęte przedsięwzięciem posiadają ważny certyfikat	Uwaga odrzucona Wymogi dotyczące jakości, bezpieczeństwa i parametrów technicznych

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			systemów wsparcia oraz, gdy istnieją odpowiednie normy zharmonizowane lub europejskie, formułować wymagania przez odniesienie do tych norm. Przepis ten jednocześnie zabrania wskazywania miejsca certyfikacji i utrudniania funkcjonowania rynku wewnętrznego, dlatego program nie powinien wymagać dokumentu wydanego przez konkretną jednostkę albo w konkretnym państwie. Załącznik IV do tej dyrektywy wymienia Solar Keymark jako przykład certyfikacji, którą powinni znać instalatorzy technologii solarnych. Odniesienie to znajduje się w części dotyczącej kwalifikacji instalatorów i nie ustanawia samoistnego obowiązku posiadania Solar Keymark przez każdy kolektor, potwierdza jednak, że jest to rozpoznany na poziomie Unii system oparty na normach europejskich i odpowiedni punkt odniesienia dla programu wsparcia. System Solar Keymark przewiduje badania kolektora zgodnie z EN ISO 9806 lub ISO 9806, identyfikację konkretnego typu i wariantu urządzenia, kontrolę produkcji oraz okresowy nadzór, dzięki czemu parametry nie opierają się wyłącznie na deklaracji producenta. Obecny projekt kwalifikuje kolektory słoneczne, ale nie ustanawia dla nich żadnego kryterium technicznego, co pozwala posługiwać się danymi marketingowymi, dokumentacją dotyczącą innego wariantu urządzenia albo wynikami pojedynczego badania bez potwierdzenia ciągłości produkcji. Z tego względu należy wymagać ważnego certyfikatu Solar Keymark lub równoważnego certyfikatu niezależnej strony trzeciej dla dokładnego typu, rozmiaru i wersji kolektora, przy czym równoważność powinna być oceniana według zakresu badań, akredytacji, identyfikacji wyrobu, kontroli produkcji, okresowego nadzoru i dostępności danych technicznych, a nie według nazwy systemu lub producenta. Dokument dotyczący modelu przyjętego w obliczeniach powinien być przedstawiony z wnioskiem, natomiast certyfikat urządzenia ostatecznie dostarczonego najpóźniej przed montażem i rozliczeniem jego kosztu. Każda zmiana typu kolektora powinna skutkować aktualizacją obliczeń i ponownym sprawdzeniem kryteriów, aby	Solar Keymark lub równoważny certyfikat niezależnej strony trzeciej, wydany przez akredytowaną jednostkę certyfikującą na podstawie badań wykonanych przez akredytowane laboratorium zgodnie z EN ISO 9806/ISO 9806, w wersji właściwej dla certyfikatu, lub normą ją zastępującą. a) Certyfikat obejmuje dokładny typ, rozmiar i wersję kolektora oraz potwierdza objęcie produkcji systemem zakładowej kontroli produkcji i okresowego nadzoru. b) Wraz z wnioskiem przedstawia się certyfikat i kartę danych modelu referencyjnego przyjętego w obliczeniach. Dla urządzenia dokumenty te przedstawia się najpóźniej przed montażem i rozliczeniem jego kosztu; w tym momencie certyfikat musi pozostawać ważny. c) Za równoważny uznaje się certyfikat zapewniający porównywalny zakres niezależnych badań, identyfikacji wyrobu, kontroli produkcji, okresowego nadzoru i publikowanych danych technicznych. d) Zmiana typu kolektora po złożeniu wniosku wymaga przedłożenia aktualnego certyfikatu i zaktualizowanych obliczeń. Zmiana nie może prowadzić do niespełnienia kryteriów dostępu, obniżenia punktacji ani pogorszenia deklarowanego efektu bez zgody NFOŚiGW.”	urządzeń wprowadzanych do obrotu na rynku Unii Europejskiej wynikają z odrębnych przepisów prawa oraz odpowiedzialności producentów za deklarowane właściwości wyrobów. Program nie powinien zastępować systemu oceny zgodności produktów funkcjonującego na poziomie rynku europejskiego. Odwołanie do tego systemu certyfikacji w załączniku IV dyrektywy dotyczy kwalifikacji instalatorów i nie ustanawia powszechnego wymogu certyfikacyjnego dla wszystkich kolektorów słonecznych. W związku z tym brak jest podstaw do wprowadzenia takiego obowiązku w programie. To do Wnioskodawcy, prowadzącego profesjonalną działalność w sektorze ciepłowniczym, należy prawidłowy dobór urządzeń, które zapewnią trwałość projektu i generowanie efektu ekologicznego, zgodnie z założeniami projektowymi.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			dofinansowanie objęło urządzenie rzeczywiście posiadające parametry zadeklarowane we wniosku, bez preferowania konkretnej marki.		
101	Bio Term sp. z o.o.	8 – kryteria dostępu dla pkt 7.5.1.3	Samo przedstawienie numeru certyfikatu nie wystarcza do oceny przydatności kolektora w ciepłownictwie, ponieważ o jego rzeczywistej produktywności decyduje sprawność przy temperaturze wymaganej przez sieć. Art. 15 ust. 2 dyrektywy (UE) 2018/2001 uzasadnia oparcie wymogów programu na porównywalnych danych uzyskanych według norm europejskich, a zalecenie Komisji (UE) 2024/2395 dotyczące stosowania art. 26 dyrektywy (UE) 2023/1791 wskazuje temperatury zasilania i powrotu oraz poziom temperatury źródeł i odbiorców jako podstawowe dane potrzebne do oceny i planowania transformacji systemu ciepłowniczego. Zalecenie nie ustanawia obowiązku stosowania Solar Keymark, ale potwierdza, że temperatura jest istotnym parametrem jakościowym ciepła i nie może zostać pominięta przy porównywaniu technologii. Zasady Solar Keymark przewidują określenie certyfikowanych parametrów krzywej mocy i danych umożliwiających porównywanie rocznego uzysku przy średnich temperaturach czynnika 25°C, 50°C i 75°C. Dlatego certyfikat, karta danych lub raport z badań powinny zawierać co najmniej dane pozwalające obliczyć sprawność i uzysk co najmniej dla 50°C, 75°C i rzeczywistych parametrów sieci.	"Dodać w części „dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.3”: „19. Certyfikat, karta danych certyfikacyjnych lub raport z badań dotyczący dokładnego typu kolektora zawiera co najmniej roczny uzysk brutto dla średniej temperatury czynnika 25°C, 50°C i 75°C w warunkach referencyjnych albo kompletny zestaw certyfikowanych danych pozwalający obliczyć chwilową sprawność i roczny uzysk co najmniej dla 50°C i 75°C.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
102	Bio Term sp. z o.o.	Kryteria jakościowe punktowe I.5	Wprowadzenie pierwszego progu punktowego na poziomie 5% ciepła OZE znajduje uzasadnienie w etapowym charakterze unijnej transformacji systemów ciepłowniczych. Art. 26 ust. 1 lit. b dyrektywy (UE) 2023/1791 przewiduje, że od 1 stycznia 2028 r. jedną z alternatywnych ścieżek uznania systemu za efektywny będzie osiągnięcie co najmniej 50% łącznego udziału energii odnawialnej, ciepła odpadowego i ciepła z wysokosprawnej kogeneracji, przy czym udział energii odnawialnej musi wynosić co najmniej 5%. Wartość 5% jest więc minimalnym komponentem jednej z prawnie określonych ścieżek obowiązujących od 2028	"Nadać zasady punktacji: „0 pkt – przedsięwzięcie nie zwiększa udziału ciepła OZE ani ciepła odpadowego w systemie; 1 pkt – udział samego ciepła OZE po realizacji przedsięwzięcia wynosi co najmniej 5% albo przedsięwzięcie zwiększa udział ciepła OZE w systemie o co najmniej 5 punktów procentowych; 2 pkt – łączny udział ciepła OZE i ciepła odpadowego wynosi co najmniej 35%; 3 pkt – łączny udział ciepła OZE i ciepła	Uwaga odrzucona Jeśli 5% ciepła OZE wynika, niejako z obowiązku, zgodnie z art. 26 ust. 1 lit. b dyrektywy (UE) 2023/1791 to nie ma uzasadnienia, aby za realizację ustanowionego już obowiązku przyznawać premię punktową. Punkty przyznawane są za realizację projektów w

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			r. Art. 23 i 24 dyrektywy (UE) 2018/2001 nakazują zwiększanie udziału energii odnawialnej w ogrzewaniu i chłodzeniu oraz wspierają fizyczne wprowadzanie ciepła OZE do sieci, co zakłada również finansowanie etapów pośrednich, a nie wyłącznie projektów, które natychmiast osiągają docelową strukturę systemu. Zalecenie Komisji (UE) 2024/2395 wyjaśnia stopniowe zaostrzanie kryteriów art. 26 oraz potrzebę planowania ścieżki dojścia do statusu efektywnego systemu. Obecne kryterium programu przyznaje pierwszy punkt dopiero po osiągnięciu 15% łącznego udziału OZE i ciepła odpadowego, a udział większy od zera, lecz niższy niż 15%, nie otrzymuje żadnego punktu. W dużej sieci pierwsza farma kolektorów może dostarczać znaczną ilość bezemisyjnego ciepła, ale nie osiągnąć 15% całkowitego wolumenu, przez co zostałaby oceniona tak samo jak przedsięwzięcie, które w ogóle nie zwiększa udziału OZE. Osłabia to zachętę do rozpoczęcia transformacji i jest szczególnie niekorzystne dla niezależnych źródeł budowanych etapowo. Dlatego pierwszy punkt powinien być przyznawany za osiągnięcie co najmniej 5% udziału samego ciepła OZE albo za zwiększenie tego udziału o co najmniej 5 punktów procentowych, nawet jeżeli że próg ten nie nadaje jeszcze systemowi statusu efektywnego. Wyższe poziomy punktacji mogą nadal premiować znacznie większy udział OZE i ciepła odpadowego. Taka zmiana usuwa lukę w punktacji, zachowuje rosnącą ambicję kryterium i kieruje środki także do projektów, które stanowią pierwszy rzeczywisty etap dekarbonizacji systemu.	odpadowego wynosi co najmniej 50%; Dla niezależnego wytwórcy wartości licznika i mianownika potwierdza operator sieci."	ponadstandardowym podejściu.
103	Bio Term sp. z o.o.	Kryteria jakościowe punktowe I.6 i przypis 19 – dokument planistyczny	Dostosowanie kryterium dotyczącego planu rozwoju jest konieczne, ponieważ art. 16 ust. 1 Prawa energetycznego nakłada obowiązek sporządzania planu rozwoju na przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych, energii lub wodoru dla obszaru jego działania. Niezależny wytwórca ciepła, który nie prowadzi sieci, nie staje się adresatem tego obowiązku tylko z tego powodu, że buduje źródło i sprzedaje ciepło operatorowi. Art. 26 ust. 5 dyrektywy (UE) 2023/1791	Dodać: „W przypadku Wnioskodawcy będącego wytwórcą ciepła, który nie jest zobowiązany do sporządzania planu rozwoju, ocena może zostać dokonana na podstawie: (i) planu rozwoju przedsiębiorstwa prowadzącego daną sieć, w którym ujęto przedsięwzięcie; albo (ii) uzgodnionego z operatorem sieci planu transformacji systemu; albo (iii) równoważnego dokumentu strategicznego	Uwaga częściowo uwzględniona. Dokonano zmiany przypisu.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			wiąże przygotowanie planu zwiększenia efektywnego wykorzystania energii pierwotnej, ograniczenia strat i wzrostu udziału OZE z operatorem systemu ciepłowniczego przekraczającego określony próg mocy, jeżeli system nie spełnia kryteriów efektywności, przy współudziale głównych dostawców ciepła. Zalecenie Komisji (UE) 2024/2395 również wskazuje operatora jako podmiot odpowiedzialny za opracowanie takiego planu i zakłada wykorzystanie danych dotyczących całej sieci, odbiorców, źródeł, strat oraz przyszłych inwestycji. Są to dane i kompetencje, którymi pojedynczy zewnętrzny producent co do zasady nie dysponuje. Sam projekt programu w kryterium I.8 dopuszcza plan rozwoju albo równoważny dokument strategiczny, natomiast kryterium I.6 wymaga planu rozwoju z art. 16 i przewiduje odrzucenie wniosku przy 0 pkt. Po rozszerzeniu katalogu beneficjentów pozostawienie tego warunku oznaczałoby więc, że niezależny wytwórca zostanie dopuszczony formalnie w pkt 7.4, ale wykluczony na etapie oceny za brak dokumentu, do którego sporządzenia nie jest zobowiązany i którego nie może samodzielnie ustanowić. Program powinien zatem pozwolić takiemu wnioskodawcy wykazać wpływ inwestycji na transformację na podstawie planu rozwoju operatora obejmującego projekt, planu transformacji systemu przygotowanego zgodnie z art. 26 dyrektywy 2023/1791 albo równoważnego dokumentu strategicznego uzgodnionego z operatorem, uzupełnionego warunkami lub umową przyłączenia i dokumentem odbioru ciepła. Dokument musi pokazywać wpływ źródła na udział OZE oraz ścieżkę systemu do spełnienia przyszłych kryteriów, dzięki czemu wymóg merytoryczny zostaje zachowany, lecz obowiązek przedstawienia danych przypisany jest podmiotowi, który prawnie i faktycznie nimi dysponuje.	wraz z umową przyłączeniową i dokumentem odbioru ciepła. Dokument powinien wykazywać wpływ inwestycji na udział ciepła kontrybuującego do statusu efektywnego systemu. Jeżeli operator sieci nie udostępnia Wnioskodawcy pełnego planu rozwoju lub danych dotyczących innych uczestników systemu, wystarczające jest zaświadczenie, oświadczenie albo wyciąg z dokumentu podpisany przez operatora, potwierdzający uwzględnienie przedsięwzięcia, możliwość odbioru ciepła oraz wpływ projektu na udział OZE i ścieżkę transformacji systemu." Analogicznie zmienić przypis 19 i ujednolicić z kryterium I.8, które już dopuszcza dokument równoważny.	
104	Bio Term sp. z o.o.	Kryterium dostępu 12 i trwałość	Wprowadzenie wyjątku od zakazu zbywania jest uzasadnione przepisami dotyczącymi przyłączenia oraz funkcjonalnym podziałem majątku źródła i sieci. Art. 7 ust. 2 Prawa energetycznego wymaga, aby umowa o	Dodać wyjątek: „Zakaz zbywania nie obejmuje przeniesienia własności przyłącza ciepłowniczego, odcinka sieci lub urządzeń	Uwaga odrzucona. Kryterium pozostaje w niezmienionej formie.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			przyłączenie określała między innymi miejsce rozgraniczenia własności sieci przedsiębiorstwa energetycznego i instalacji podmiotu przyłączanego. W zależności od warunków technicznych oznacza to, że wybudowany odcinek przyłącza, część sieci lub urządzenia pomiarowo-rozliczeniowe mogą po wykonaniu znajdować się po stronie majątku operatora i zostać mu przekazane zgodnie z umową. Sekcja 4.10 CEEAG rozróżnia instalacje wytwarzania, magazynowania oraz sieć dystrybucyjną i dopuszcza rozdzielenie własności wytwarzania od infrastruktury sieciowej, dlatego samo przekazanie elementu przyłącza operatorowi nie oznacza utraty efektu środowiskowego, jeżeli źródło pozostaje w eksploatacji i zachowuje trwały dostęp do sieci. Bezwzględny zakaz zbywania każdego składnika przez pięć lat może być sprzeczny z zatwierdzonymi warunkami lub umową przyłączenia i postawić beneficjenta przed wyborem między naruszeniem umowy dotacyjnej a niewykonaniem obowiązków wobec operatora. Ryzyko to jest szczególnie istotne dla niezależnego wytwórcy, który finansuje infrastrukturę służącą następnie jako część publicznej sieci. Program powinien więc przewidywać wąski wyjątek umożliwiający przeniesienie własności przyłącza, odcinka sieci lub urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych na przedsiębiorstwo sieciowe, jeżeli wynika to z warunków albo umowy o przyłączenie. Takie rozwiązanie usuwa kolizję między dokumentami przyłączeniowymi i umową dotacyjną bez osłabiania ochrony środków publicznych.	pomiarowo-rozliczeniowych na przedsiębiorstwo prowadzące publiczną sieć, jeżeli wynika to z warunków lub umowy o przyłączenie i nie narusza celu, trwałości, dostępności ani parametrów ekologicznych przedsięwzięcia.”	
105	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. w Miastku	7.5.1.1	Małe ciepłownie do 20 MW mają często dostęp do biomasy leśnej i drzewnej w gminach o dużym zalesieniu. Dzięki temu skraca się szlaki dostaw do instalacji spalania.	⁷ Wsparciem nie są objęte instalacje większe niż 20 MW wykorzystujące biomasę leśną , w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 303). Za biomasę leśną uznaje się biomasę pochodzącą z leśnictwa, nieobejmującą...	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna)

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.
106	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. w Miastku	7.5.2	Wsparciem nie są objęte instalacje wykorzystujące biomasę leśną, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 303). Za biomasę leśną uznaje się biomasę pochodzącą z leśnictwa, nieobejmującą biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem. Czy w przypadku kogeneracji gazowej powoływanie się na biomasę leśną jest prawidłowe?	Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej 1 MW⁹, które nie wykorzystują paliw kopalnych¹⁰. Przy czym do czasu wprowadzenia: biometan – biometan w rozumieniu art. 2 pkt 3c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, 1847 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 303), – biowodór – wodór wytworzony z biomasy, w tym również wytworzony z biometanu dopuszcza się wykorzystanie gazu ziemnego.	Uwaga wyjaśniona Zapis jest poprawny. Pkt 7.5.2 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej 1 MW, które nie wykorzystują paliw kopalnych – nie dotyczy tylko kogeneracji gazowej, ale każdej innej niż takiej, w której zastosowanie mają paliwa kopalne. Jeżeli paliwem miałyby być biomasa wówczas wykluczeniu podlega biomasa leśna.
107	Fortum Power&Heat Polska Sp. z o.o.	7.5.6.1	Proponowana zmiana ma na celu dostosowanie zakresu przedsięwzięć kwalifikowanych w ramach pkt 7.5.6.1 do rzeczywistych potrzeb transformacji i dekarbonizacji systemów ciepłowniczych. Obecne brzmienie punktu ogranicza zakres wsparcia do przebudowy istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu w celu zmniejszenia strat na przesyle i dystrybucji. Takie ujęcie może prowadzić do zbyt wąskiej interpretacji, zgodnie z którą kwalifikowane byłyby wyłącznie przedsięwzięcia polegające na przebudowie istniejących odcinków sieci, mimo że osiągnięcie celów programu może wymagać również budowy, rozbudowy lub modernizacji infrastruktury sieciowej i pomocniczej. W praktyce poprawa efektywności pracy systemu ciepłowniczego, zwiększenie możliwości przesyłu ciepła oraz integracja ciepła z OZE, ciepła odpadowego lub innych niskoemisyjnych źródeł nie zawsze następują wyłącznie przez przebudowę	7.5.6.1 Budowa, przebudowa, rozbudowa lub modernizacja infrastruktury istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu, w tym infrastruktury sieciowej i pomocniczej, służąca zmniejszeniu strat, poprawie efektywności pracy systemu lub zwiększeniu możliwości przesyłu i wykorzystania ciepła z OZE, ciepła odpadowego albo innych niskoemisyjnych źródeł ciepła	Uwaga częściowo uwzględniona W nazwie przedsięwzięć uwzględniono „w tym infrastruktury sieciowej i pomocniczej, służąca zmniejszeniu strat ciepła”. Adaptacji systemu ciepłowniczego lub jego części służy zakres przedsięwzięć wskazanych w pkt 7.5.6.2 Przebudowa istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu, celem obniżenia parametrów temperaturowych: temperatury zasilania do nie więcej niż 70 st. C;

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			istniejącej infrastruktury. Często wymagają również budowy nowych odcinków sieci, modernizacji układu hydraulicznego, zwiększenia przepustowości systemu albo wykonania infrastruktury pomocniczej, która pozwala na efektywniejsze wykorzystanie istniejących lub nowych źródeł ciepła. Proponowana zmiana nie zmienia celu programu, lecz doprecyzowuje katalog działań, które mogą być niezbędne do jego osiągnięcia. Umożliwia objęcie wsparciem inwestycji służących nie tylko ograniczeniu strat, ale także poprawie efektywności pracy systemu oraz zwiększeniu możliwości wykorzystania ciepła niskoemisyjnego. Takie podejście jest spójne z celem programu, jakim jest wspieranie transformacji systemów ciepłowniczych w kierunku systemów bardziej efektywnych energetycznie i mniej emisyjnych.		
108	Fortum Power&Heat Polska Sp. z o.o.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6.1	Proponowana zmiana kryterium jest konsekwencją zmiany zakresu pkt 7.5.6.1 i służy zapewnieniu spójności pomiędzy zakresem kwalifikowanych przedsięwzięć a sposobem oceny ich efektów. W przypadku inwestycji infrastrukturalnych realizowanych w ramach transformacji systemów ciepłowniczych mierzalny efekt projektu może polegać nie tylko na redukcji strat, ale również na poprawie parametrów hydraulicznych, zwiększeniu przepustowości, poprawie efektywności pracy systemu albo zwiększeniu możliwości przesyłu i wykorzystania ciepła z OZE, ciepła odpadowego lub innych niskoemisyjnych źródeł ciepła. Ograniczenie kryterium wyłącznie do wymogu 30% redukcji strat mogłoby prowadzić do wykluczenia przedsięwzięć, które są istotne dla osiągania celów programu, ale których efekt nie sprowadza się do redukcji strat na wyodrębnionym odcinku sieci. Proponowane brzmienie kryterium zachowuje redukcję strat jako jeden z podstawowych efektów kwalifikujących przedsięwzięcie, ale dopuszcza również inne mierzalne efekty techniczne, jeżeli	W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi zmniejszenie strat ciepła na przesył lub dystrybucji nie mniej niż 30% w zakresie odcinków sieci objętych przedsięwzięciem albo inna mierzalna poprawa efektywności pracy systemu, w szczególności poprawa parametrów hydraulicznych lub zwiększenie możliwości przesyłu i wykorzystania ciepła z odnawialnych źródeł energii, ciepła odpadowego lub innych niskoemisyjnych źródeł ciepła.	Uwaga odrzucona Sformułowanie „inna mierzalna poprawa efektywności pracy systemu” wprowadza niemierzalne kryterium, natomiast przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.6.1 odnoszą wprost do zmniejszenia strat ciepła.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			potwierdzają one poprawę efektywności pracy systemu lub zwiększenie możliwości wykorzystania ciepła niskoemisyjnego. Takie rozwiązanie pozwala zachować wymóg wykazania konkretnego, weryfikowalnego rezultatu inwestycji, a jednocześnie lepiej odpowiada charakterowi projektów służących dekarbonizacji systemów ciepłowniczych. Zmiana kryterium ograniczy ryzyko formalnego wykluczania projektów, które przyczyniają się do poprawy efektywności i obniżenia emisyjności systemów ciepłowniczych, ale nie spełniają kryterium redukcji strat w obecnie określony sposób. Dzięki temu kryterium będzie lepiej powiązane z celami programu oraz z faktycznymi efektami inwestycji infrastrukturalnych realizowanych w procesie transformacji ciepłownictwa.		
109	Fortum Power&Heat Polska Sp. z o.o.	7.5.6.4	Proponowana zmiana ma na celu dostosowanie zakresu pkt 7.5.6.4 do rzeczywistego przebiegu transformacji systemów ciepłowniczych. Obecne brzmienie ogranicza wsparcie do budowy nowych odcinków sieci w celu likwidacji lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne. Takie sformułowanie może prowadzić do nieuzasadnionego zawężenia kwalifikowalności wyłącznie do przypadków likwidacji pojedynczych, lokalnych źródeł, mimo że cele dekarbonizacji ciepłownictwa mogą być osiągnięte również poprzez ograniczenie pracy lub zastąpienie źródeł bardziej emisyjnych rozwiązaniami skutkującymi niższą emisyjnością całego systemu ciepłowniczego. Jednocześnie proponuje się wykreślenie słowa "lokalnych". Pojęcie "lokalne źródło ciepła" nie zostało zdefiniowane w programie, a jednocześnie funkcjonuje w regulacjach sektora ciepłowniczego, co może prowadzić do niejednoznaczności interpretacyjnych oraz nieuzasadnionego ograniczenia katalogu przedsięwzięć kwalifikowanych do wsparcia. Z perspektywy celów programu oraz kierunków transformacji wskazywanych przez administrację publiczną kluczowe powinno być osiągnięcie efektu środowiskowego i systemowego, tj. ograniczenie	Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z niezbędną infrastrukturą sieciową i techniczną w celu likwidacji, ograniczenia pracy lub zastąpienia źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne rozwiązaniami skutkującymi obniżeniem emisyjności systemu ciepłowniczego.	Uwaga odrzucona Proponowany rezultat – „skutkujący obniżeniem emisyjności systemu ciepłowniczego” nie odpowiada celowi przedsięwzięć w zakresie pkt 7.5.6.4. Dotyczą one sytuacji, gdzie w danym obiekcie, nieprzyłączonym do systemu ciepłowniczego, jest wykorzystywane lokalne źródło ciepła wykorzystujące paliwo kopalne. W wyniku realizacji projektu następuje likwidacja takiego źródła, a obiekt/obiekty zostaje przyłączony do systemu ciepłowniczego, zaś rezultatem jest niższa emisyjność.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			wykorzystania paliw kopalnych, obniżenie emisyjności wytwarzania ciepła, poprawa efektywności systemów ciepłowniczych oraz umożliwienie szerszego wykorzystania źródeł niskoemisyjnych, odnawialnych lub ciepła odpadowego. Efekt ten może zostać osiągnięty nie tylko poprzez likwidację źródeł ciepła, ale również poprzez ograniczenie ich pracy, zmianę kierunku zasilania odbiorców lub zastąpienie bardziej emisyjnych źródeł ciepłem pochodzącym z mniej emisyjnych źródeł pracujących w ramach systemu ciepłowniczego. W wielu przypadkach warunkiem osiągnięcia takiego efektu jest budowa nowych odcinków sieci wraz z niezbędną infrastrukturą sieciową i techniczną, umożliwiającą zwiększenie możliwości przesyłu ciepła oraz lepsze wykorzystanie źródeł niskoemisyjnych. Proponowane brzmienie zachowuje podstawowy cel działania, jednocześnie eliminując ograniczenia mogące wykluczać projekty istotne dla dekarbonizacji systemów ciepłowniczych oraz lepiej uwzględniając etapowy charakter transformacji sektora. Jednocześnie zastosowanie pojęcia „niezbędna infrastruktura sieciowa i techniczna” pozwala objąć zakresem wsparcia wszystkie elementy konieczne do osiągnięcia efektu inwestycji, bez zawężania katalogu wyłącznie do przyłączy i węzłów ciepłowniczych.		
110	Fortum Power&Heat Polska Sp. z o.o.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6.4	Proponowana zmiana kryterium ma na celu zachowanie spójności z postulowaną zmianą pkt 7.5.6.4 oraz z celami programu w zakresie dekarbonizacji systemów ciepłowniczych. Obecne podejście, oparte wyłącznie na likwidacji lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne, może prowadzić do zbyt wąskiej oceny efektu przedsięwzięcia. W praktyce obniżenie emisyjności systemu ciepłowniczego może zostać osiągnięte nie tylko przez fizyczną likwidację źródeł, ale również przez ograniczenie jego pracy lub zastąpienie produkcji ciepła z bardziej emisyjnych źródeł ciepłem pochodzącym z rozwiązań o niższej emisyjności. Kryterium powinno więc koncentrować się na efekcie środowiskowym i systemowym inwestycji, tj.	W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi likwidacja, ograniczenie pracy lub zastąpienie źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne rozwiązaniami skutkującymi obniżeniem emisyjności systemu ciepłowniczego. Spełnienie kryterium powinno być wykazane na podstawie oświadczenia Wnioskodawcy oraz dokumentacji potwierdzającej zmianę sposobu zasilania lub ograniczenie wykorzystania paliw kopalnych.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			ograniczeniu wykorzystania paliw kopalnych oraz obniżeniu emisyjności ciepła dostarczanego w ramach systemu ciepłowniczego. Takie podejście lepiej odpowiada etapowemu charakterowi transformacji ciepłownictwa, w której redukcja emisji następuje poprzez stopniowe przesuwanie produkcji ciepła ze źródeł bardziej emisyjnych do źródeł mniej emisyjnych, zwiększanie możliwości przesyłowych sieci oraz zmianę sposobu zasilania odbiorców. Pozostawienie kryterium w brzmieniu odnoszącym się wyłącznie do likwidacji lokalnego źródła mogłoby wykluczyć przedsięwzięcia, które realnie przyczyniają się do realizacji celów programu, ale nie polegają na prostym zastąpieniu pojedynczej lokalnej kotłowni. Dotyczy to w szczególności inwestycji sieciowych umożliwiających ograniczenie pracy źródeł opartych na paliwach kopalnych, zwiększenie wykorzystania ciepła z mniej emisyjnych źródeł oraz poprawę efektywności funkcjonowania całego systemu ciepłowniczego. Proponowane brzmienie kryterium zachowuje wymóg wykazania konkretnego efektu przedsięwzięcia, ale definiuje ten efekt w sposób bardziej adekwatny do celów programu i rzeczywistych mechanizmów dekarbonizacji. Dzięki temu ocena projektów będzie oparta na mierzalnym rezultacie w postaci ograniczenia emisyjności systemu, a nie wyłącznie na formalnym kryterium likwidacji lokalnego źródła ciepła.		
111	Fortum Power&Heat Polska Sp. z o.o.	7.5.6.5	Proponowana zmiana ma na celu umożliwienie finansowania inwestycji sieciowych, które pozwalają na pełniejsze wykorzystanie potencjału jednostek wytwarzania już funkcjonujących w systemie ciepłowniczym. Osiągnięcie celów programu w zakresie dekarbonizacji i poprawy efektywności systemów ciepłowniczych może następować nie tylko poprzez przyłączanie nowych jednostek, ale również poprzez zwiększenie możliwości odbioru, przesyłu i wykorzystania ciepła ze źródeł mniej emisyjnych już pracujących w systemie.	Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z niezbędną infrastrukturą sieciową i techniczną na potrzeby przyłączenia do systemu jednostek wytwarzania energii lub zwiększenia możliwości odbioru, przesyłu i wykorzystania energii, w szczególności ciepła, z nowych lub istniejących jednostek wytwarzania energii, jeżeli prowadzi to do obniżenia emisyjności systemu ciepłowniczego.	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			Budowa nowych odcinków sieci wraz z niezbędną infrastrukturą sieciową i techniczną może umożliwiać zmianę sposobu zasilania odbiorców, zwiększenie zdolności przesyłowych oraz ograniczenie pracy źródeł bardziej emisyjnych. Proponowane brzmienie lepiej odzwierciedla etapowy charakter transformacji ciepłownictwa, w którym obniżenie emisyjności systemu następuje zarówno przez rozwój nowych źródeł, jak i przez efektywniejsze wykorzystanie istniejących jednostek o niższej emisyjności. Dzięki temu ocena przedsięwzięć będzie koncentrować się na rzeczywistym efekcie środowiskowym i systemowym, tj. ograniczeniu emisyjności dostaw ciepła oraz zwiększeniu wykorzystania mniej emisyjnych źródeł w systemie.		
112	Fortum Power&Heat Polska Sp. z o.o.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.3	Obecne brzmienie programu wymaga, aby energia elektryczna wykorzystywana do wytwarzania ciepła w kotle elektrycznym pochodziła z odnawialnych źródeł energii, jednak nie wskazuje jednoznacznie sposobu potwierdzenia spełnienia tego warunku. Może to prowadzić do zawężającej interpretacji, zgodnie z którą kwalifikowalne byłyby wyłącznie projekty oparte na bezpośrednim zasilaniu kotła z instalacji OZE albo na umowie sprzedaży energii elektrycznej z indywidualnie wskazanej instalacji OZE. Takie ograniczenie nie jest konieczne dla osiągnięcia celu środowiskowego programu. Warunek wykorzystania energii elektrycznej z OZE może zostać spełniony również wtedy, gdy wolumen energii elektrycznej zużytej przez kocioł elektryczny zostanie pokryty równoważnym wolumenem energii elektrycznej z OZE potwierdzonym umorzonymi gwarancjami pochodzenia. Dopuszczenie gwarancji pochodzenia jako sposobu wykazania odnawialnego pochodzenia energii nie obniża wymagań programu. Propozycja zapewnia przejrzysty, mierzalny i możliwy do kontroli mechanizm potwierdzenia, że energia elektryczna zużyta przez kocioł elektryczny odpowiada energii wytworzonej z OZE. Warunkiem powinno być	100% energii elektrycznej wykorzystywanej do wytwarzania ciepła w kotle elektrycznym będzie pochodzić z odnawialnych źródeł energii. Spełnienie kryterium może zostać wykazane przez Wnioskodawcę poprzez złożenie oświadczenia o zapewnieniu odnawialnego pochodzenia energii elektrycznej zużywanej przez kocioł elektryczny oraz zobowiązanie do nabycia i umorzenia gwarancji pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii, w ilości odpowiadającej ilości energii elektrycznej zużytej przez kocioł elektryczny do wytworzenia ciepła.	Uwaga odrzucona Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie następuje złożenie oświadczenia o zapewnieniu odnawialnego pochodzenia energii elektrycznej zużywanej przez kocioł elektryczny. Pkt 7.5.3 opatrzny jest przypisem, które rozstrzyga sposób kwalifikacji energii elektrycznej z OZE. „Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			opomiarowanie zużycia energii elektrycznej przez kocioł oraz umorzenie gwarancji pochodzenia w wolumenie odpowiadającym temu zużyciu. Proponowane doprecyzowanie ograniczy ryzyko niejednolitej interpretacji kryterium dostępu, ułatwi ocenę i rozliczanie projektów oraz pozwoli uniknąć nieuzasadnionego zawężenia programu wyłącznie do modeli opartych na własnym źródle OZE lub długoterminowej umowie PPA z konkretną instalacją. Jest to szczególnie istotne w przypadku kotłów elektrycznych, których praca powinna być elastycznie dostosowywana do warunków rynkowych i systemowych, a nie sztucznie uzależniana wyłącznie od produkcji jednej wskazanej instalacji OZE. Wprowadzenie proponowanej zmiany zapewni większą dostępność programu dla projektów elektryfikacji ciepłownictwa, przy zachowaniu pełnej weryfikowalności efektu środowiskowego oraz wymogu wykorzystania energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii.		chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy”. Powyższe nawiązuje do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki. Zgodnie z treścią art. 116 ust. 1c możliwość spełnienia warunków programu umożliwia zakup 100% energii OZE na potrzeby kotła elektrycznego: - na podstawie umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii, o której mowa w art. 5 ust. 2d ustawy –Prawo energetyczne, w której wytwórca zobowiązał się dostarczać energię elektryczną wytworzoną z odnawialnych źródeł energii w indywidualnie wskazanej instalacji, lub - bezpośrednio z instalacji odnawialnego źródła energii.
113	Fortum Power&Heat Polska Sp. z o.o.	7.5.5	Magazyny ciepła stanowią odrębny element infrastruktury systemów ciepłowniczych, przyczyniający się do zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy elastyczności pracy systemu, zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ciepła odpadowego oraz ograniczenia emisji CO ₂ . Obecny warunek uzależniający wsparcie magazynu od realizacji nowego źródła ciepła w ramach	Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła, w tym magazynów współpracujących z istniejącymi lub nowymi źródłami ciepła.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			tego samego przedsięwzięcia ogranicza potencjał transformacyjny programu i wyklucza projekty, w których magazyn ma współpracować z istniejącą infrastrukturą lub stanowić samodzielne przedsięwzięcie. Tymczasem wiele przedsiębiorstw ciepłowniczych posiada już źródła OZE, instalacje ciepła odpadowego, pompy ciepła, kotły elektryczne lub jednostki kogeneracyjne, których efektywne wykorzystanie wymaga budowy magazynu ciepła jako odrębnej inwestycji. Dopuszczenie wsparcia dla magazynów współpracujących zarówno z istniejącymi, jak i nowymi źródłami ciepła przyczyni się do szybszego osiągnięcia celów programu związanych z dekarbonizacją, integracją OZE oraz rozwojem efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych. Jest to również spójne z konstrukcją programu, który przewiduje odrębny wskaźnik dotyczący liczby instalacji akumulacji ciepła oraz premiuje zastosowanie magazynów ciepła w kryteriach jakościowych.		lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
114	Fortum Power&Heat Polska Sp. z o.o.	7.5.6.8 (propozycja nowego zapisu)	Rozwój efektywnych systemów ciepłowniczych wymaga nie tylko modernizacji istniejącej infrastruktury, ale również zwiększania liczby odbiorców korzystających z ciepła systemowego. Budowa nowych odcinków sieci umożliwia zastępowanie indywidualnych źródeł ciepła bardziej efektywnym i mniej emisyjnym ciepłem systemowym, przyczyniając się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz poprawy efektywności energetycznej. Jednocześnie przyłączanie nowych odbiorców zwiększa wykorzystanie istniejącej infrastruktury sieciowej i źródeł wytwarzania ciepła, w tym źródeł odnawialnych oraz innych źródeł niskoemisyjnych, co wzmacnia efekty ekologiczne i ekonomiczne realizowanych inwestycji. Uwzględnienie tego rodzaju przedsięwzięć w programie pozwoli skuteczniej realizować cele transformacji ciepłownictwa poprzez zwiększenie	Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej służących przyłączaniu nowych odbiorców oraz nowych obszarów zaopatrzenia w ciepło systemowe, prowadząca do ograniczenia wykorzystania indywidualnych źródeł ciepła i poprawy efektywności energetycznej systemu	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła. Zakres ograniczenia wykorzystania indywidualnych źródeł ciepła został ujęty w pkt. 7.5.6.4 zaś poprawa efektywności energetycznej systemu w pozostałych punktach.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			udziału ciepła systemowego w pokrywaniu zapotrzebowania odbiorców końcowych oraz ograniczenie wykorzystania indywidualnych źródeł ciepła.		
115	Energetyka Ciepła Opolszczyzny SA	pkt. 6.4)	Wykreślenie zapisów pkt 6.4) oraz 6.5) umożliwiłoby ubieganie się o dofinansowanie niezależnych przedsięwzięć obejmujących modernizację i rozbudowę sieci ciepłowniczych oraz budowę magazynów ciepła. Należy podkreślić, że obecnie obowiązujące harmonogramy naborów wniosków o dofinansowanie ze środków krajowych i unijnych nie przewidują wsparcia dla projektów dotyczących modernizacji i rozbudowy sieci ciepłowniczych. Jednocześnie zapotrzebowanie sektora na finansowanie tego rodzaju inwestycji pozostaje bardzo wysokie. Potwierdzeniem tego jest lista rankingowa wniosków złożonych w ramach Programu Priorytetowego 8.6 „Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS)”, Część 4) „Sieć ciepłownicza/chłodnicza – efektywny system ciepłowniczy”. Z uwagi na ograniczoną dostępność środków finansowych bez wsparcia pozostaje 20 projektów, których łączna wartość wnioskowanego dofinansowania (obejmującego dotacje oraz pożyczki preferencyjne i rynkowe) wynosi 531,5 mln zł. Ponadto należy uwzględnić znaczną liczbę przygotowanych do realizacji przedsięwzięć o obecnie nieokreślonej wartości kosztów kwalifikowanych, które oczekują na ogłoszenie kolejnych naborów. Skala tego zainteresowania wskazuje na utrzymującą się i niezaspokojoną potrzebę wsparcia inwestycji w rozwój infrastruktury sieciowej, stanowiącej jeden z kluczowych elementów transformacji sektora ciepłowniczego.	Proponuje się w całości wykreślić treść zapisu pkt. 6.4)	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła, tj wskazanych w obligatoryjnym zakresie (pkt 7.5.1-7.5.4).

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			Budowa magazynów ciepła natomiast to jedno z najtańszych działań zwiększających zdolność integracji odnawialnych źródeł energii oraz poprawiających efektywność pracy źródeł wysokosprawnej kogeneracji.		
116	Energetyka Ciepła Opolszczyzny SA	pkt. 6.5)	Wykreślenie zapisów pkt 6.4) oraz 6.5) umożliwiłoby ubieganie się o dofinansowanie niezależnych przedsięwzięć obejmujących modernizację i rozbudowę sieci ciepłowniczych oraz budowę magazynów ciepła. Należy podkreślić, że obecnie obowiązujące harmonogramy naborów wniosków o dofinansowanie ze środków krajowych i unijnych nie przewidują wsparcia dla projektów dotyczących modernizacji i rozbudowy sieci ciepłowniczych. Jednocześnie zapotrzebowanie sektora na finansowanie tego rodzaju inwestycji pozostaje bardzo wysokie. Potwierdzeniem tego jest lista rankingowa wniosków złożonych w ramach Programu Priorytetowego 8.6 „Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS)”, Część 4) „Sieć ciepłownicza/chłodnicza – efektywny system ciepłowniczy”. Z uwagi na ograniczoną dostępność środków finansowych bez wsparcia pozostaje 20 projektów, których łączna wartość wnioskowanego dofinansowania (obejmującego dotacje oraz pożyczki preferencyjne i rynkowe) wynosi 531,5 mln zł. Ponadto należy uwzględnić znaczną liczbę przygotowanych do realizacji przedsięwzięć o obecnie nieokreślonej wartości kosztów kwalifikowanych, które oczekują na ogłoszenie kolejnych naborów. Skala tego zainteresowania wskazuje na utrzymującą się i niezaspokojoną potrzebę wsparcia inwestycji w rozwój infrastruktury sieciowej, stanowiącej jeden z kluczowych elementów transformacji sektora ciepłowniczego.	Proponuje się w całości wykreślić treść zapisu pkt. 6.5)	Uwaga odrzucona Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			Budowa magazynów ciepła natomiast to jedno z najtańszych działań zwiększających zdolność integracji odnawialnych źródeł energii oraz poprawiających efektywność pracy źródeł wysokosprawnej kogeneracji.		
117	Energetyka Ciepła Opolszczyzny SA	pkt. 6.6)	Proponowane koszty jednostkowe wykonania otworu odwiertu odzwierciedlają obecne ceny rynkowe.	Proponuje się zwiększyć maksymalne koszty jednostkowe związane z wykonaniem otworu odwiertu: do wysokości od 8.000 zł/m do 9.000 zł/m	Uwaga odrzucona Propozycja zapisu jest nieprecyzyjna i nie odpowiada formie podziału kosztów jednostkowych prezentowanych w tabeli w pkt 6.6.
118	Energetyka Ciepła Opolszczyzny SA	7.5.2	Gazowe jednostki kogeneracyjne stanowią kluczowy element transformacji sektora ciepłowniczego, przyczyniając się do dekarbonizacji systemów zaopatrzenia w ciepło poprzez zwiększenie efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisyjności procesów wytwórczych. Obecnie 111 projektów dotyczących budowy gazowych układów kogeneracyjnych, o łącznej wartości wnioskowanego wsparcia finansowego (dotacje oraz pożyczki preferencyjne) wynoszącej 5,1 mld zł, oczekuje na podpisanie umów o dofinansowanie. Sytuacja ta jest konsekwencją obaw potencjalnych beneficjentów związanych z koniecznością zapewnienia pełnego przejścia na wykorzystanie odnawialnych i/lub niskoemisyjnych paliw gazowych do dnia 31 grudnia 2035 r. Wymóg ten wynika z przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, tzw. rozporządzenia GBER, obowiązującego do dnia 31 grudnia 2026 r. Projektowany Program Priorytetowy „Fundusz Transformacji Ciepłownictwa” całkowicie wyklucza możliwość ubiegania się o dofinansowanie przedsięwzięć obejmujących budowę gazowych układów wysokosprawnej kogeneracji. Należy jednak podkreślić, że projekt nowego rozporządzenia GBER, które ma obowiązywać od 1 stycznia 2027 r., nie przewiduje już obowiązku tzw. „przepaliwowania”, tj. przejścia na paliwa odnawialne lub niskoemisyjne w	Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej 1 MW, które nie wykorzystują paliw kopalnych, z wyjątkiem gazu ziemnego.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowaniu paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			określonym terminie. W konsekwencji dostosowanie zapisów Programu Priorytetowego „Fundusz Transformacji Ciepłownictwa” do projektowanych regulacji unijnych umożliwiłoby beneficjentom ponowne ubieganie się o wsparcie finansowe dla inwestycji w gazowe układy wysokosprawnej kogeneracji, stanowiące istotny element procesu transformacji sektora ciepłowniczego.		
119	Energetyka Ciepła Opolszczyzny SA	7.5.5	Proponowana zmiana komplementarna do proponowanych zmian pkt. 6.4) oraz 6.5).	Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła.	Uwaga odrzucona
120	Energetyka Ciepła Opolszczyzny SA	Kryteria dostępu nr 18 - dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.3	Obecne brzmienie Kryterium nr 18 pozostaje niespójne z zapisami pkt 7.5.3 programu oraz projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy o odnawialnych źródłach energii. Program w przypisie nr 11 odwołuje się do tego przepisu jako podstawy określania ciepła z OZE, jednak jednocześnie wprowadza wymóg, który w praktyce eliminuje jeden z trzech przewidzianych przez ustawodawcę sposobów zasilania kotła elektrycznego, tj. zasilanie za pośrednictwem krajowego systemu elektroenergetycznego. Proponowana zmiana zapewni spójność programu z projektowanymi przepisami ustawy o OZE oraz umożliwi wykorzystanie wszystkich modeli zasilania kotłów elektrycznych przewidzianych w art. 116 ust. 1c, w tym zasilania z KSE z uwzględnieniem udziału energii z OZE. Rozwiązanie to jest zgodne z ideą sector coupling i pozwoli wykorzystywać kotły elektryczne jako elastyczne odbiorniki energii, wspierające zagospodarowanie nadwyżek produkcji z OZE oraz świadczenie usług elastyczności (np. mFRR lub aFRR) na rzecz operatora PSE SA. Pozostawienie obecnego brzmienia Kryterium nr 18 może prowadzić do sytuacji, w której inwestycja spełnia wymagania ustawowe dotyczące kwalifikowania ciepła jako pochodzącego z OZE lecz jednocześnie nie spełnia warunków programu priorytetowego. Taka rozbieżność byłaby nieuzasadniona i mogłaby istotnie ograniczyć liczbę projektów realizujących cele programu w zakresie dekarbonizacji ciepłownictwa oraz zwiększania	Kocioł elektryczny będzie wykorzystywany do wytwarzania ciepła z odnawialnych źródeł energii zgodnie z art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga odrzucona Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień. Program eliminuje jeden z trzech przewidzianych przez ustawodawcę, w art. 116 ust. 1c, sposobów zasilania kotła elektrycznego, tj. zasilanie za pośrednictwem krajowego systemu elektroenergetycznego, który nie zapewnia 100 % energii elektrycznej z OZE. Wskazany sposób jest stosowany z uwzględnieniem procentowego udziału energii elektrycznej z instalacji odnawialnych

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			elastyczności Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.		źródeł energii w roku poprzednim określonego zgodnie z ust. 1d.
121	Związek Miast Polskich	7.5.1.1	Całkowite wyłączenie biomasy leśnej jest rozwiązaniem zbyt daleko idącym. Prawo Unii Europejskiej nie wprowadza generalnego zakazu energetycznego wykorzystywania biomasy leśnej. Dyrektywa RED ustanawia natomiast rozbudowane kryteria zrównoważonego rozwoju, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zakaz pozyskiwania biomasy z określonych obszarów oraz zasadę kaskadowego wykorzystania biomasy. Zakaz nowych dotacji dotyczy przede wszystkim produkcji wyłącznie energii elektrycznej z biomasy leśnej, a nie generalnie produkcji ciepła ani wysokosprawnej kogeneracji. Projekt programu idzie zatem dalej niż wymagania unijne, eliminując również biomasę leśną spełniającą wszystkie kryteria zrównoważonego rozwoju. W wielu małych i średnich systemach ciepłowniczych biomasa jest jednym z niewielu lokalnie dostępnych źródeł odnawialnych, które może zapewnić stabilną i sterowalną produkcję ciepła niezależnie od warunków pogodowych. Pompy ciepła, geotermia, energia słoneczna i ciepło odpadowe nie są jednakowo dostępne we wszystkich lokalizacjach. Wyłączenie biomasy leśnej może paradoksalnie opóźnić likwidację źródeł węglowych. W niektórych systemach przejście z węgla na biomasę spełniającą kryteria zrównoważonego rozwoju jest rozwiązaniem możliwym do wykonania szybciej i przy niższych kosztach. Wyłączenie biomasy leśnej może uniemożliwić wykorzystanie lokalnych pozostałości i produktów ubocznych gospodarki leśnej, nawet jeżeli ich wykorzystanie energetyczne byłoby zgodne z zasadą kaskadową oraz wymaganiami RED.	Instalacje odnawialnego źródła energii, w której spalana jest wyłącznie biomasa.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.
122	Związek Miast Polskich	7.5.2	Argument dotyczący gazu powinien zostać sformułowany precyzyjnie: UE dopuszcza określone inwestycje gazowe jako działalność przejściową, pod warunkiem spełnienia rygorystycznych kryteriów technicznych i klimatycznych. Unijna taksonomia	Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej 1 MW, które nie wykorzystują paliw kopalnych, z wyjątkiem przygotowania obecnej instalacji	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania paliw kopalnych, w tym gazu

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			obejmuje pod określonymi warunkami gazową wysokosprawną kogenerację jako działalność przejściową. Warunki obejmują m.in. zastąpienie bardziej emisyjnego źródła, uzyskanie oszczędności energii pierwotnej, ograniczenie emisji oraz przygotowanie instalacji do przejścia na odnawialne lub niskoemisyjne paliwa gazowe. Również GBER nie wprowadza całkowitego zakazu pomocy dla kogeneracji gazowej. Dopuszcza wsparcie wysokosprawnej kogeneracji wykorzystującej gaz ziemny, jeżeli zapewniona jest zgodność z celami klimatycznymi na lata 2030 i 2050 oraz kryteriami sekcji 4.30 taksonomii. Całkowite wyłączenie gazu w programie krajowym jest więc bardziej restrykcyjne niż ramy dopuszczone na poziomie UE. Dla wielu przedsiębiorstw ciepłowniczych wysokosprawną kogeneracja gazowa jest obecnie najbardziej dostępną technologią pozwalającą szybko ograniczyć zużycie węgla, zmniejszyć emisję CO₂ i zanieczyszczeń lokalnych, jednocześnie produkować ciepło i energię elektryczną, a przede wszystkim przygotować instalację do późniejszego wykorzystania biometanu, wodoru lub innych gazów niskoemisyjnych. Całkowite wyłączenie tej technologii może spowodować, że część przedsiębiorstw zamiast rozpocząć etapową transformację będzie zmuszona dłużej eksploatować źródła węglowe. Małe i średnie przedsiębiorstwa najczęściej nie posiadają możliwości jednoczesnego sfinansowania głębokiej modernizacji źródeł, sieci, przyłączy elektroenergetycznych i magazynów ciepła. Kogeneracja gazowa może natomiast stanowić element instalacji hybrydowej, współpracujący z pompami ciepła, kotłami elektrycznymi, magazynem ciepła i źródłami OZE.	gazowej do późniejszego wykorzystania biometanu, wodoru lub innych gazów niskoemisyjnych.	ziemnego, wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
123	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie	Str. 2, pkt 6 ust. 2 lit. a	Program wymaga rozbudowanych analiz technicznych, ekonomicznych i środowiskowych, a jednocześnie wyłącza koszty ich przygotowania.	Koszty przygotowania inwestycji, bezpośrednio niezbędne do realizacji przedsięwzięcia, w szczególności koszty studium wykonalności, analiz wariantowych, dokumentacji projektowej, środowiskowej,	Uwaga odrzucona Zakres kosztów kwalifikowanych pozostawia się bez zmian

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				geologicznej i przyłączeniowej, stanowią koszty kwalifikowane, jeżeli zostały poniesione w okresie kwalifikowalności kosztów i spełniają wymagania określone w Wytocznych w zakresie kosztów kwalifikowanych.	
124	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie	Str. 3, pkt 6 ust. 5; str. 6, pkt 7.5.6	Zastąpienie jednego dużego źródła kilkoma jednostkami wymaga przebudowy hydrauliki, przyłączy, automatyki i systemu sterowania. Są to elementy integralne, a nie dodatkowe.	Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5 i 7.5.6 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji co najmniej jednego przedsięwzięcia określonego w pkt 7.5.1–7.5.4. Koszty przedsięwzięć określonych w pkt 7.5.6 kwalifikuje się w zakresie niezbędnym do przyłączenia, integracji, sterowania i bezpiecznej eksploatacji źródeł objętych wnioskiem. Do kosztów tych nie stosuje się limitu 30% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji.	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła, tj wskazanych w obligatoryjnym zakresie (pkt 7.5.1-7.5.4).
125	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie	Str. 7, dodatkowe warunki, pkt 4	Koszty przyłączenia mogą stanowić istotną część nakładów, szczególnie dla kotłów elektrycznych, pomp ciepła i rozproszonych źródeł ciepła.	Koszt kwalifikowanym w zakresie przedsięwzięć określonych w pkt 7.5.1–7.5.5 są przyłącza ciepłownicze, elektroenergetyczne i gazowe, w tym opłaty przyłączeniowe ponoszone przez beneficjenta oraz finansowane przez niego linie, stacje, transformatory, rozdzielnie, układy zabezpieczeń, pomiarów i telemechaniki, a także pompownie, wymienniki i rurociągi służące wyprowadzeniu ciepła.	Uwaga odrzucona Koszt kwalifikowanym w zakresie przedsięwzięć określonych w pkt 7.5.1–7.5.5 są koszty realizacji przyłączy, poniesione przez Wnioskodawcę.
126	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie	Str. 6, pkt 7.5.5; str. 9, kryterium dostępu nr 18 dla pkt 7.5.5	Magazyn w systemie wieloźródłowym pełni funkcję systemową i nie powinien być formalnie przypisany wyłącznie do jednego źródła.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła zintegrowanych z jednym lub kilkoma istniejącymi albo nowymi źródłami ciepła, jeżeli zastosowanie magazynu zwiększa wykorzystanie ciepła ze źródeł odnawialnych lub ciepła odpadowego, poprawia elastyczność pracy systemu albo bezpieczeństwo dostaw ciepła.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOSiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
127	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie	Str. 11–13, kryteria jakościowe nr 1–3	Koszty jednostkowe pomp ciepła, geotermii, biomasy, kotłów elektrycznych i odzysku ciepła są nieporównywalne. Jednolite progi mogą eliminować projekty uzasadnione systemowo.	Progi wartości wskaźników nakładów dofinansowania określa się odrębnie dla poszczególnych rodzajów technologii, z uwzględnieniem kosztów infrastruktury niezbędnej do ich funkcjonowania, w szczególności dolnego źródła, przyłączy i układów wyprowadzenia ciepła. Uzyskanie 0 punktów w kryterium kosztowym nie powoduje automatycznego odrzucenia wniosku, jeżeli zasadność poziomu kosztów została potwierdzona w wyniku indywidualnej oceny techniczno-ekonomicznej.	Uwaga odrzucona Niezależnie od tego, że koszty jednostkowe mogą być zróżnicowane, wpływ ma także wydajność danej instalacji i efektywność eksploatacyjna, tj. czynniki, które wpływają na ostateczny rezultat w postaci efektów ekologicznych uwzględnianych w formule obliczania nakładu środków na efekt.
128	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie	Str. 1 – cel programu; str. 11–16 – kryteria jakościowe	W takich systemach inwestycja jest warunkiem ciągłości dostaw dla odbiorców, a nie wyłącznie działaniem poprawiającym wskaźniki środowiskowe.	5 pkt – przedsięwzięcie jest realizowane w systemie ciepłowniczym, w którym podstawowe źródło ciepła zostanie wyłączone albo istotnie ograniczy produkcję do 2035 r., a konieczność zastąpienia tego źródła wynika z wiarygodnego dokumentu, harmonogramu lub oświadczenia właściciela źródła.	Uwaga odrzucona Proponowana zmian odbiega od funkcji wprowadzonych kryteriów.
129	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie	Str. 2, pkt 4 oraz pkt 6 ust. 1	Budowa kilku źródeł zastępujących źródło podstawowe wymaga decyzji administracyjnych, warunków przyłączenia, infrastruktury elektroenergetycznej, długich dostaw urządzeń, rozruchu i integracji z siecią.	1) zobowiązania podejmowane będą do 29.12.2028 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2032 r.” „Okres kwalifikowalności kosztów trwa od 01.07.2026 r. do 30.09.2032 r.	Uwaga odrzucona Ramy czasowe programu wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską.
130	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie	Str. 4, pkt 7.3 ust. 1 lit. a	Limit może istotnie obniżyć rzeczywistą intensywność wsparcia dla projektu obejmującego kilka źródeł, magazyn ciepła, przyłącza i dostosowanie sieci.	Kwota dotacji: do 50 mln zł na jeden wniosek. Dopuszcza się złożenie przez tego samego Wnioskodawcę odrębnych wniosków dotyczących kolejnych, funkcjonalnie wyodrębnionych etapów realizacji jednego	Uwaga odrzucona Program nie zabrania złożenia więcej niż jednego wniosku o dofinansowanie

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				planu transformacji systemu ciepłowniczego, pod warunkiem zachowania zakazu podwójnego finansowania tych samych kosztów.	na różne i niepowiązane ze sobą Przedsięwzięcia
131	Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce	7.5.1.1	Z katalogu inwestycji kwalifikujących się do wsparcia w ramach Programu Priorytetowego „Fundusz Transformacji Ciepłownictwa” należy wyłączyć wszystkie instalacje wykorzystujące biomasę stałą jako paliwo, niezależnie od jej pochodzenia. Pozostawienie możliwości finansowania instalacji wykorzystujących produkty uboczne przemysłu drzewnego, drewno poużytkowe lub biomasę rolniczą zwiększałoby popyt na ograniczone krajowe zasoby biomasy, pogłębiając konkurencję z przemysłem materiałowym, producentami pelletu oraz sektorem biometanu. Jednocześnie wyłączenie jedynie biomasy leśnej tworzy problemy związane z kontrolą pochodzenia paliwa oraz nie zapewnia trwałego ograniczenia jej wykorzystania w całym okresie eksploatacji instalacji. Wyłączenie z programu wszystkich instalacji spalających biomasę stałą byłoby rozwiązaniem prostszym, bardziej przejrzystym oraz lepiej realizującym cele programu dotyczące transformacji ciepłownictwa, bezpieczeństwa energetycznego i racjonalnego gospodarowania ograniczonymi zasobami biomasy.	Z katalogu inwestycji kwalifikujących się do wsparcia w ramach Programu Priorytetowego „Fundusz Transformacji Ciepłownictwa” należy wyłączyć wszystkie instalacje wykorzystujące biomasę stałą jako paliwo, niezależnie od jej rodzaju i pochodzenia.	Uwaga częściowo uwzględniona Program dopuszcza możliwość wsparcia instalacji wykorzystujących biomasę inną niż biomasa leśna. Wykluczono także biomasę z przemysłu powiązanego z leśnictwem.
132	Szczecińska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	8.Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.3 18	Konieczny jest literalny zapis, umożliwiający beneficjentom stwierdzić, czy warunek „100% energii elektrycznej wykorzystywanej do wytwarzania ciepła w kotle elektrycznym będzie pochodzić z odnawialnych źródeł energii” jest spełniony przy zakupie energii z krajowego systemu elektroenergetycznego i pozyskaniu na ten wolumen gwarancji pochodzenia odpowiadających 100% zużycia energii przez kocioł.	Proponuje się rozszerzenie kryterium dotyczącego wykorzystania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych poprzez wskazanie dopuszczalnych sposobów potwierdzenia jej pochodzenia za pomocą gwarancji pochodzenia. „Spełnienie warunku pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii można wykazać poprzez: a) energię elektryczną wytworzoną w instalacji OZE należącej do beneficjenta, b) dostawy energii w ramach umowy PPA lub cPPA ze źródłem OZE,	Uwaga odrzucona Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień. Program eliminuje jeden z trzech przewidzianych przez

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				c) umorzone gwarancje pochodzenia odpowiadające ilości energii zużytej przez kocioł elektryczny, d) inne równoważne mechanizmy określone w przepisach prawa krajowego lub unijnego.”	ustawodawcę sposobów zasilania kotła elektrycznego, tj. zasilanie za pośrednictwem krajowego systemu elektroenergetycznego, który nie zapewnia 100 % energii elektrycznej z OZE. Wskazany sposób jest stosowany z uwzględnieniem procentowego udziału energii elektrycznej z instalacji odnawialnych źródeł energii w roku poprzednim określonego zgodnie z ust. 1d. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie następuje złożenie oświadczenia o zapewnieniu odnawialnego pochodzenia energii elektrycznej zużywanej przez kocioł elektryczny. Pkt 7.5.3 opatrzny jest przypisem, który rozstrzyga sposób kwalifikacji energii elektrycznej z OZE. „Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy”. Powyższe nawiązuje do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki. Zgodnie z treścią art. 116 ust. 1c możliwość spełnienia warunków programu umożliwia zakup 100% energii OZE na potrzeby kotła elektrycznego: - na podstawie umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii, o której mowa w art. 5 ust. 2d ustawy –Prawo energetyczne, w której wytwórca zobowiązał się dostarczać energię elektryczną wytworzoną z odnawialnych źródeł energii w indywidualnie wskazanej instalacji, lub - bezpośrednio z instalacji odnawialnego źródła energii.
133	Szczecińska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	7.3 Warunki dofinansowania	Obecny limit dofinansowania wynoszący 50 mln zł stanowi istotne ograniczenie dla dużych systemów ciepłowniczych realizujących kompleksowe przedsięwzięcia dekarbonizacyjne o wartości sięgającej kilkuset milionów złotych. W przypadku takich inwestycji, wysokość wsparcia ma bezpośredni wpływ	7.3 Warunki dofinansowania 1) Dofinansowanie w formie dotacji; a) Kwota dotacji: do 100 mln zł	Uwaga odrzucona Ustanowiony limit dofinansowania w formie dotacji wynika z konieczności uwzględnienia

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			na możliwość utrzymania stabilnych i społecznie akceptowalnych cen ciepła. Zwiększenie maksymalnej kwoty dofinansowania do 100 mln zł pozwoli ograniczyć skalę kosztów inwestycyjnych przenoszonych do taryf dla odbiorców końcowych, zmniejszając presję na wzrost cen ciepła dla gospodarstw domowych, instytucji publicznych oraz przedsiębiorstw. Jednocześnie największe systemy ciepłownicze charakteryzują się najwyższym potencjałem redukcji emisji CO₂ oraz najszerszym oddziaływaniem społecznym, obejmującym często dziesiątki lub setki tysięcy odbiorców. Zwiększenie limitu wsparcia umożliwi realizację projektów generujących największy efekt ekologiczny i społeczny, przyczyniając się do szybszej transformacji sektora ciepłowniczego oraz osiągnięcia celów klimatycznych przy zachowaniu akceptowalnego poziomu cen ciepła dla odbiorców.		zróżnicowanego potencjału finansowego przedsiębiorstw ciepłownicznych. W przypadku największych systemów korzystnie należy postrzegać montaż dotacji i preferencyjnej pożyczki z limitem do 200 mln zł.
134	Szczecińska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	7.4 Beneficjenci	Wnosimy o rozszerzenie definicji beneficjenta w zakresie spółek celowych (SPV) poprzez umożliwienie pełnienia roli udziałowca SPV również podmiotom posiadającym bezpośrednio lub pośrednio większościowe udziały w przedsiębiorstwie ciepłowniczym prowadzącym działalność koncesjonowaną w ramach publicznej sieci ciepłowniczej. Zmiana pozwoli objąć wsparciem projekty realizowane przez dedykowane spółki SPV powoływane przez grupy kapitałowe do realizacji nowych inwestycji na tym samym systemie ciepłowniczym, który jest obsługiwany przez spółkę posiadającą koncesję. Rozwiązanie to odzwierciedla powszechnie stosowane na rynku modele project finance i umożliwia efektywne pozyskiwanie kapitału na inwestycje transformacyjne. Obecny zapis ogranicza dostęp do środków publicznych podmiotom holdingowym oraz części	2) Spółka celowa utworzona w formule „project finance” (SPV), która spełnia wszystkie poniższe warunki: a) Co najmniej 51% udziałów w kapitale zakładowym SPV, w ogólnej liczbie głosów lub praw do udziału w zysku SPV posiada - bezpośrednio albo pośrednio (w szczególności za pośrednictwem podmiotu dominującego w rozumieniu przepisów o rachunkowości lub Kodeksu spółek handlowych - przedsiębiorstwo albo podmiot należący do tej samej grupy kapitałowej, który prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej, w zakresie której realizowane będzie przedsięwzięcie realizowane przez SPV i objęte wnioskiem o dofinansowanie lub podmiot należący do tej samej grupy kapitałowej, który posiada większościowy udział w kapitale zakładowym podmiotu który prowadzi działalność	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			mniejszych przedsiębiorstw ciepłowniczych, które nie posiadają koncesji z uwagi na moc źródeł poniżej ustawowych progów, mimo że realizują inwestycje zgodne z celami programu. Proponowana zmiana zwiększy konkurencyjność rynku poprzez zapewnienie równego dostępu do wsparcia podmiotom wykorzystującym różne modele organizacyjne i finansowe. W efekcie możliwe będzie zwiększenie liczby realizowanych projektów, mobilizacja dodatkowego kapitału prywatnego oraz przyspieszenie dekarbonizacji sektora ciepłowniczego. Zmiana nie rozszerza katalogu beneficjentów poza sektor ciepłowniczy, lecz eliminuje nieuzasadnioną barierę formalną dla podmiotów realizujących inwestycje na rzecz istniejących systemów ciepłowniczych w ramach tej samej grupy kapitałowej. Dzięki temu środki publiczne będą mogły wspierać większą liczbę efektywnych projektów, przy zachowaniu pełnej zgodności z celami programu.	gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej, w zakresie której realizowane będzie przedsięwzięcie realizowane przez SPV i objęte wnioskiem o dofinansowanie. Przez prowadzenie działalności gospodarczej rozumie się prowadzenie działalności na podstawie ważnej koncesji na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła, udzielonej zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.	
135	Szczecińska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.	7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1	Biomasa stanowi kluczowe uzupełnienie innych odnawialnych źródeł energii, takich jak pompy ciepła, geotermia czy kolektory słoneczne, które w większości są źródłami niskotemperaturowymi. Ma to szczególne znaczenie w Polsce, gdzie blisko 90% systemów ciepłowniczych funkcjonuje jako systemy wysokoparametrowe. W wielu małych i średnich systemach ciepłowniczych kotły biomasowe są jedyną realną technologią umożliwiającą zapewnienie wymaganych parametrów dostaw ciepła, zwłaszcza tam, gdzie występują ograniczenia w dostępie do sieci elektroenergetycznej lub brak innych lokalnych źródeł energii. Wykorzystanie biomasy spełniającej kryteria zrównoważonego rozwoju jest zgodne z regulacjami UE, w tym dyrektywą RED III, i stanowi ważny element szybkiej dekarbonizacji ciepłownictwa. Biomasa jest jedynym paliwem OZE, które można łatwo magazynować i wykorzystywać niezależnie od warunków pogodowych, zapewniając stabilne i bezpieczne dostawy ciepła w okresach zwiększonego zapotrzebowania. Dodatkowo małe i średnie kotłownie	Instalacje odnawialnego źródła energii, w której spalana jest biomasa, w tym biomasa leśna.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			biomasowe efektywnie wykorzystują lokalne zasoby biomasy leśnej, wspierają rozwój lokalnej gospodarki oraz umożliwiają szybką realizację inwestycji dzięki wysokiej dojrzałości technologicznej tych rozwiązań. Uwzględnienie kotłów na biomasę leśną w katalogu wspieranych przedsięwzięć przyspieszy transformację i dekarbonizację małych i średnich systemów ciepłowniczych, zwiększy bezpieczeństwo energetyczne oraz ograniczy wzrost cen ciepła dla mieszkańców mniejszych miast i gmin. Samo dopuszczenie do wsparcia instalacji wykorzystujących biomasę inną niż biomasa leśna nie zapewnia osiągnięcia celów programu w zakresie transformacji ciepłownictwa. Poszczególne rodzaje biomasy nie są wzajemnie substytucyjne ani pod względem dostępności surowca, ani wymagań technologicznych, logistycznych czy ekonomicznych. W wielu lokalizacjach biomasa leśna pozostaje jedynym odnawialnym paliwem dostępnym w ilościach pozwalających na stabilne i długoterminowe zaopatrzenie systemów ciepłowniczych. Wyłączenie jej z katalogu wspieranych paliw ogranicza neutralność technologiczną programu i może istotnie zmniejszyć liczbę efektywnych projektów dekarbonizacyjnych możliwych do realizacji przez małe i średnie przedsiębiorstwa ciepłownicze. Biorąc pod uwagę krótki okres wdrażania programu "Fundusz Transformacji Ciepłownictwa" tj. do końca 2030 roku, wydaje się celowym, by środki zostały przeznaczone na projekty, które mają realną szansę na realizację w tym terminie. Takimi inwestycjami są instalacje kotłów wodnych na biomasę leśną.		
136	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	4. Okres wdrażania 1) zobowiązania	Z uwagi na realizację 2026-2030 należy przyspieszyć proces oceny wniosków oraz z zawieraniem umów	do 29.12.2027 r.	Uwaga odrzucona Ostateczny termin podejmowania zobowiązań nie oznacza automatycznego wydłużenia okresu oceny wniosków o dofinansowanie, zapewnia jednocześnie wszystkim

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					stronom uczestniczącym w procesie optymalną elastyczność czasową.
137	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	6. Koszty kwalifikowane 1) okres kwalif.	Wsteczna klasyfikacja wydatków umożliwia rozliczenie kosztów już poniesionych oraz zachęca do wznawiania projektów przerwanych z powodu zmian rynkowych. Dzięki wsparciu dotacyjnemu możliwe będzie dokończenie tych przedsięwzięć i skuteczna transformacja sektora ciepłowniczego. Z uwagi na realizację 2026-2030 należy umożliwić ponoszenie wydatków do końca okresu realizacji	okres kwalifikowalności kosztów od 01.01.2025. r. do 30.12.2030 r. w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane	Uwaga odrzucona Co do zasady wydatki poniesione przed złożeniem wniosku o dofinansowanie nie stanowią kosztu kwalifikowanego.
138	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	6. Koszty kwalifikowane 2) koszty kwalifikowane d)	Uwzględnienie kosztów nabycia nieruchomości jest kluczowe dla zwiększenia pewności inwestycyjnej, gdyż zabezpiecza kluczowy, początkowy etap realizacji projektu i obniża ryzyko inwestora np. w zakresie wypowiedzenia umowy dzierżawy dla projektów amortyzujących się wiele lat.	Dopuszczyć: "Koszt nabycia nieruchomości niezabudowanej, nieruchomości zabudowanej, zakup gruntu"	Uwaga odrzucona Zakres kosztów kwalifikowanych pozostaje bez zmian.
139	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	6. Koszty kwalifikowane 6) max koszty jednostkowe pkt 4	Zwiększenie kwoty realnie odzwierciedli koszty rekultywacji terenu dla większych inwestycji dla projektów dużych mocy realizowanych na znaczącym obszarze	zmienić kwotę z 570 000 na 1 500 000 zł	Uwaga odrzucona
140	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.2 Intensywność dofinansowania	-	1) Dofinansowanie w formie dotacji do 80 % kosztów kwalifikowanych.	Uwaga odrzucona Maksymalny poziom dofinansowania w formie dotacji został ustalony na poziomie 50% kosztów kwalifikowanych z uwzględnieniem budżetu programu, zasad efektywnego gospodarowania środkami publicznymi oraz konieczności zapewnienia wsparcia możliwie największej liczbie przedsięwzięć.
141	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.3 Warunki dofinansowania 4) c)	Pozwoli to wykluczyć / uniknąć niejasność w zakresie jednoczesnego wnioskowania o dotację i pożyczkę na warunkach preferencyjnych	dotacji i pożyczki (w tym również pożyczki na warunkach preferencyjnych) łącznie	Uwaga odrzucona Zastosowany zapis jest poprawny i odnosi się do

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					pożyczki, a nie do jej formy, której wybór zależy od Wnioskodawcy i wybranego przez niego sposobu podziału dopuszczalnej wysokości pomocy publicznej.
142	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.2, 7.5.3, 7.5.4	Z uwagi na szeroki wachlarz możliwych instalacji oraz różne potrzeby również mniejszych systemów ciepłowniczych rezygnacja z ograniczenia mocowego uelastyczni dobór instalacji do realnych potrzeb danego systemu ciepłowniczego.	zapis do usunięcia lub ewentualnie obniżenia wymogu do: nie mniejszej niż 0,1 MW	Uwaga odrzucona Ograniczenia mocowe odnoszące się do poszczególnych technologii są niezbędne do optymalnego skupienia dystrybucji środków, zaś zastosowane limity są znacząco mniejsze niż moc instalacji eksploatowanych w ciepłownictwie systemowym.
143	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.5.2 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji	Z uwagi na różne potrzeby również mniejszych systemów ciepłowniczych rezygnacja z ograniczenia mocowego uelastyczni dobór jednostki do realnych potrzeb danego systemu ciepłowniczego oraz umożliwi realizację instalacji na paliwo gazowe, z prognozą możliwości przejścia w przyszłości na biopaliwa.	o mocy nie mniejszej 0,1 MW, które nie wykorzystują paliw kopalnych, z wyłączeniem gazu ziemnego	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
144	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.5.3 Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrycznych	Z uwagi na różne potrzeby również mniejszych systemów ciepłowniczych rezygnacja z ograniczenia mocowego uelastyczni dobór jednostki do realnych potrzeb danego systemu ciepłowniczego oraz umożliwi realizację również w instalacjach, w których na dzień dzisiejszy istnieją ograniczenia wyprowadzenia mocy ee do KSE.	wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii lub z wysokosprawnej kogeneracji (stanowiącej źródło danego systemu) do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 0,1 MW	Uwaga odrzucona Ograniczenia mocowe są niezbędne do optymalnego skupienia dystrybucji środków, zaś zastosowany limit jest znacząco mniejszy niż moc instalacji eksploatowanych w ciepłownictwie systemowym.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
145	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.5.4 Przedsięwzięcia dotyczące instalacji odzysku ciepła odpadowego	Z uwagi na różne potrzeby również mniejszych systemów ciepłowniczych rezygnacja z ograniczenia mocowego uelastyczni dobór jednostki do realnych potrzeb danego systemu ciepłowniczego.	zapis do usunięcia lub ewentualnie obniżenia wymogu do: nie mniejszej niż 0,1 MW	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
146	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.5.1.3 Kolektory słoneczne	-	Kolektory słoneczne lub słoneczno-fotowoltaiczne.	Uwaga odrzucona Do wsparcia kwalifikują się wyłącznie kolektory słoneczne.
147	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.5.1 (propozycja nowego zapisu)	-	Instalacje fotowoltaiczne wraz z magazynem energii	Uwaga odrzucona Program jest dedykowany źródłom ciepła lub źródłom kogeneracyjnym.
148	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.5.1 (propozycja nowego zapisu)	Z uwagi na pojawiające się nowe rozwiązania techniczne możliwe do zastosowania w mniejszych systemach ciepłowniczych, z uwagi na ich koszt istnieje potrzeba ich wdrażania z udziałem wsparcia finansowego.	Przedsięwzięcia dotyczące instalacji lub budowy urządzeń służących do podniesienia sprawności istniejących źródeł wytwarzania do 124%	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5 dotyczą także przebudowy jednostek wytwórczych.
149	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	7.5.5 Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła	-	zintegrowania tego magazynu ze źródłem ciepła realizowanym w zakresie tego samego przedsięwzięcia objętego wnioskiem o dofinansowanie lub istniejącego już w danym systemie ciepłowniczym.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
150	ORLEN TERMIKA ROZPROSZONA SP. Z O.O.	Kryteria jakościowe punktowe 1. Nakład z dofinansowana	Koszt instalacji pomp ciepła oraz instalacji geotermalnych mogą być wyższy niż koszt wskazany w punktacji.	0 pkt - Wartość wskaźnika nakładów dofinansowania w formie dotacji (zł) (X) na 1 MW mocy zainstalowanej mieści się w przedziale $X > 6\,500\,000$ 1 pkt - Wartość wskaźnika nakładów dofinansowania w formie dotacji (zł) (X) na 1 MW mocy zainstalowanej mieści się w przedziale $X > 6\,500\,000$ 2 pkt - Wartość wskaźnika nakładów dofinansowania w formie dotacji (zł) (X) na 1 MW mocy zainstalowanej mieści się w przedziale $4\,500\,000 < X \leq 6\,500\,000$ 3 pkt - Wartość wskaźnika nakładów dofinansowania w formie dotacji (zł) (X) na 1 MW mocy zainstalowanej mieści się w przedziale $3\,000\,000 < X \leq 4\,500\,000$ 4 pkt - Wartość wskaźnika nakładów dofinansowania w formie dotacji (zł) (X) na 1 MW mocy zainstalowanej mieści się w przedziale $X \leq 3\,000\,000$	Uwaga odrzucona Niezależnie od tego, że koszty jednostkowe mogą być zróżnicowane, wpływ ma także wydajność danej instalacji i efektywność eksploatacyjna, tj. czynniki, które wpływają na ostateczny rezultat w postaci efektów ekologicznych uwzględnianych w formule obliczania nakładu środków na efekt.
151	WĘGOKOKS ENERGIA sp. z o.o.	7.5.5	Przedsiębiorstwa, które zaczęły już swoją transformację systemów ciepłowniczych i posiadają obecnie efektywny system ciepłowniczy również powinny mieć możliwość skorzystania z programu, który pozwala na finansowanie magazynów, aby zagwarantować zwiększenie efektywności energetycznej systemów i zminimalizować straty energii. Magazyn ciepła to niezwykle ważna inwestycja dla źródeł istniejących, pozwalająca na optymalizację zużycia paliwa oraz zapewnienie pełnego bezpieczeństwa dostaw i stabilności sieci w razie kryzysu. Wymóg bezwzględnego wiązania magazynu z jednoczesną budową nowego źródła uniemożliwia modernizację obecnej infrastruktury i elastyczne zarządzanie kryzysowe w systemie. W związku z powyższym przedsięwzięcie 7.5.5 powinno być obligatoryjne w przypadku, gdy efektywne źródło ciepła już istnieje.	Przedsięwzięcia dotyczące zabudowy magazynów ciepła, pod warunkiem zintegrowania tego magazynu ze źródłem ciepła realizowanym w zakresie tego samego przedsięwzięcia objętego wnioskiem o dofinansowanie lub istniejącym już efektywnym źródłem ciepła.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
152	WĘGOKOKS ENERGIA sp. z o.o.	Punkt 6 (Koszty kwalifikowane - wyburzenia i demontaż)	Transformacja ciepłownictwa węglowego wiąże się z koniecznością fizycznej likwidacji starej, zbędnej i zdegradowanej infrastruktury węglowej. Koszty bezpiecznej rozbiórki, demontażu oraz utylizacji materiałów są olbrzymie, a brak ich kwalifikowalności stanowi istotne obciążenie finansowe dla przedsiębiorstw zdejmujących z siebie majątek węglowy.	Wprowadzenie do katalogu kosztów kwalifikowanych kosztów niezbędnych wyburzeń i demontażu likwidowanych, wyeksploatowanych obiektów i instalacji węglowych kolidujących z nowymi inwestycjami lub zwalniających teren pod nowe technologie OZE/magazyny.	Uwaga odrzucona Co do zasady prace przygotowawcze terenu pod inwestycje są objęte kosztem kwalifikowanym. Zgodnie z dokumentem wskazanym w pkt 6 („Wytyczne w zakresie kosztów kwalifikowanych”) koszty towarzyszące obejmują m.in koszty wykorzystanych materiałów, robót budowlano-montażowych, demontażowych i rozbiórkowych. W zakresie wniosku o dofinansowanie należy szczegółowo opisać zakres takich prac i potwierdzić ich zgodność z przywołanym dokumentem oraz zastrzeżeniami w pkt 6 programu.
153	WĘGOKOKS ENERGIA sp. z o.o.	Punkt 7.5.2	Dla tradycyjnych ciepłowni węglowych natychmiastowe przejście na całkowicie zeroemisyjne źródła bez paliw kopalnych jest niemożliwe ze względu na bezpieczeństwo dostaw i uwarunkowania techniczne. Wysokosprawna kogeneracja gazowa stanowi niezbędny, niskoemisyjny etap przejściowy.	Dopuszczenie w programie wsparcia dla niskoemisyjnych jednostek wysokosprawnej kogeneracji opartych na gazie ziemnym (jako technologii pomostowej z perspektywą dekarbonizacji)	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowaniu paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
154	WĘGOKOKS ENERGIA sp. z o.o.	Punkt 7.5.3	W związku z zatwierdzeniem cytowanego artykułu należy wykreślić słowo "projektowany". 11. Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy. Powinno się zmienić zapisy odnośnika 11., gdyż Art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii już jest zaktualizowany i obowiązuje.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrycznych, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW. odnośnik nr 11. Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy.	Uwaga uwzględniona.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
155	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 7.5.1.1 (Rodzaje inwestycji)	Brak wsparcia dla instalacji wykorzystujących biomasę leśną pozostaje niezgodny z założeniami Strategii Transformacji Ciepłownictwa do 2040 r., przepisami dotyczącymi drewna energetycznego oraz krajowymi i unijnymi regulacjami w zakresie odnawialnych źródeł energii. W Strategii wskazano, że biomasa, zarówno pochodzenia leśnego, jak i rolnego, nadal będzie odgrywać istotną rolę w miksie energetycznym sektora ciepłowniczego. Dotyczy to w szczególności małych i średnich systemów ciepłowniczych funkcjonujących na poziomie gmin i powiatów, dla których lokalna dostępność surowca może stanowić podstawę stabilnej i efektywnej transformacji. Wykorzystanie lokalnych zasobów biomasy pozwala ograniczać zależność od paliw importowanych, zwiększać bezpieczeństwo energetyczne oraz wspierać rozwój lokalnych łańcuchów dostaw. Z tego względu wyłączenie instalacji opartych na biomase leśnej z systemu wsparcia może istotnie utrudnić proces dekarbonizacji małych i średnich przedsiębiorstw ciepłowniczych.	Instalacje odnawialnego źródła energii, w której spalana jest wyłącznie biomasa.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.
156	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 7.5.2 (Rodzaje inwestycji)	Brak wsparcia dla instalacji kogeneracyjnych opalanych gazem ziemnym pozostaje niezgodny z założeniami Strategii Transformacji Ciepłownictwa do 2040 r. Dokument ten jednoznacznie wskazuje gaz ziemny jako paliwo przejściowe, odgrywające istotną rolę w transformacji sektora ciepłowniczego poprzez wspieranie dekarbonizacji, poprawę efektywności systemowej oraz wzmacnianie bezpieczeństwa energetycznego. Cele te realizują wysokosprawne jednostki kogeneracyjne zasilane gazem ziemnym, które dzięki jednoczesnej produkcji energii elektrycznej i ciepła osiągają wysoką sprawność całkowitą, zapewniają znaczące oszczędności energii pierwotnej oraz istotnie ograniczają emisję gazów cieplarnianych w	Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej 1 MW.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			porównaniu z technologiami rozdzielonego wytwarzania energii. Należy przy tym pamiętać, że w przypadku małych i średnich systemów ciepłowniczych oparcie procesu transformacji wyłącznie na pompach ciepła lub kotłach elektrodowych, bez posiadania własnego źródła energii elektrycznej zdolnego do pracy ciągłej, takiego jak kogeneracja gazowa, może prowadzić do ponad dwukrotnego wzrostu ceny ciepła dla odbiorców końcowych. Zastosowanie kogeneracji gazowej jest zatem niezbędne, aby mniejsze przedsiębiorstwa ciepłownicze mogły przeprowadzić skuteczną i ekonomicznie uzasadnioną dekarbonizację, bez przenoszenia nadmiernych kosztów transformacji na odbiorców ciepła!!!		
157	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 7.5.1.4 (Rodzaje inwestycji)	W przypadku instalacji geotermalnych program zakłada, że „wykonanie pierwszego odwiertu badawczego nie stanowi kosztu kwalifikowanego w ramach programu”. Takie ograniczenie może istotnie zahamować rozwój projektów geotermalnych na obszarach, na których występują sprzyjające warunki geologiczne, lecz dotychczas nie wykonano pierwszego odwiertu rozpoznawczego. Podejście to pozostaje niespójne z założeniami Strategii Transformacji Ciepłownictwa do 2040 r., która przewiduje rozwój nowych instalacji geotermalnych w lokalnych systemach ciepłowniczych wszędzie tam, gdzie pozwalają na to warunki geologiczne i ekonomiczne. Wyłączenie kosztów pierwszego odwiertu z katalogu kosztów kwalifikowanych w praktyce ogranicza możliwość realizacji nowych projektów i premiuje jedynie lokalizacje, w których prace rozpoznawcze zostały już wcześniej przeprowadzone.	Usunięcie obecnego zapisu.	Uwaga odrzucona Priorytetowo są traktowane lokalizacje, w których potwierdzono potencjał ciepłowniczy zasobów geotermalnych, w tym poprzez zaangażowanie środków publicznych.
158	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 7.5.5 oraz pkt 6 ust. 5 (magazyny ciepła)	Projekt Strategii transformacji ciepłownictwa do 2040 r. przewiduje do 576 GWh pojemności magazynów ciepła, a integracja ciepłownictwa z rynkiem energii elektrycznej (praca kotłów elektrycznych i pomp ciepła	Dopuszczenie magazynów ciepła zintegrowanych z systemem ciepłowniczym: a) ze źródłem realizowanym w ramach tego samego wniosku, albo b) z istniejącym	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			na nadwyżkach generacji OZE) wymaga magazynów przy systemach już istniejących. Ograniczenie magazynu do źródła z tego samego wniosku wyklucza najliczniejszą grupę zastosowań i osłabia efekt wskaźnika 30 instalacji.	źródłem ciepła lub siecią, jeżeli magazyn zwiększa wykorzystanie ciepła z OZE lub ciepła odpadowego albo umożliwia pracę źródeł Power-to-Heat; przedsięwzięcie wg lit. b możliwe do realizacji samodzielnej. Rozważenie odrębnego wskaźnika pojemności magazynów (MWh).	
159	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 7.5.3 z przepisem 11 oraz kryterium dostępu nr 18 dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.3 (kotły elektryczne)	Warunek dostępu odwołuje się do przepisu, który nie obowiązuje, i nie wskazuje metody weryfikacji — całe ryzyko regulacyjne przenosi na beneficjenta na etapie oświadczenia. Przy wskaźniku programu 500 MW kotłów elektrycznych brak metodyki może zablokować technologię o największym potencjale elektryfikacji ciepłownictwa, wspieraną także przez Plan elektryfikacji KE z 17.07.2026 r.	Określenie w programie sposobu wykazania pochodzenia energii elektrycznej z OZE (np. umowa PPA, gwarancje pochodzenia wraz z zasadą korelacji czasowej w okresie rozliczeniowym, energia z własnej instalacji OZE) oraz zasady przejściowej obowiązującej do czasu wejścia w życie projektowanego art. 116 ust. 1c ustawy o OZE.	Uwaga odrzucona Zapis pozostaje bez zmian, zgodnie z zasadami art. 116 ust. 1 c ustawy OZE.
160	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 7.5.6.2 oraz kryterium dostępu nr 18 dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6.2 (parametry temperaturowe sieci)	Temperatura powrotu 25 st. C odpowiada sieciom najnowszych generacji projektowanym od podstaw; w istniejących polskich systemach (zabudowa istniejących węzłów i instalacji odbiorczych) wartość ta jest technicznie nieosiągalna w horyzoncie programu. Przy obecnym brzmieniu przedsięwzięcie 7.5.6.2 pozostanie niewykorzystane, mimo że obniżanie parametrów warunkuje rozwój pomp ciepła i wykorzystanie ciepła odpadowego.	Zastąpienie sztywnego progu temperatury powrotu 25 st. C wymogiem etapowym, np.: obniżenie temperatury zasilania do nie więcej niż 70 st. C oraz obniżenie temperatury powrotu o co najmniej 10 st. C względem stanu wyjściowego lub do wartości nie wyższej niż 40 st. C.	Uwaga częściowo uwzględniono Odstąpiono od maksymalnej temperatury powrotu. Przyjęte parametry obniżenia temperatury czynnika wynikają z promowania sieci ciepłowniczej IV generacji i wyższej, w rozumieniu powszechnie przyjętej klasyfikacji i koncepcji generacji systemów ciepłowniczych prof. Henrik’a Lund’a z Uniwersytetu w Aalborgu w Danii.
161	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 6 ust. 4–5 oraz pkt 7.5.6 (przedsięwzięcia sieciowe wyłącznie fakultatywne, limit 30%)	Średnie straty przesyłu i dystrybucji w kraju wynoszą ok. 13% (URE), a likwidacja lokalnych kotłowni kopalnych przez przyłączenia do sieci daje bezpośredni efekt redukcji emisji i zużycia energii pierwotnej — zbieżny ze wskaźnikami programu. Uzależnienie tych przedsięwzięć od równoległej budowy źródła wyklucza	Dopuszczenie samodzielnej realizacji przedsięwzięć z pkt 7.5.6.1 (redukcja strat o co najmniej 30%) i 7.5.6.4 (likwidacja lokalnych źródeł kopalnych przez budowę nowych odcinków sieci z przyłączami) — co najmniej dla systemów posiadających status efektywnego systemu ciepłowniczego albo	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			systemy, w których to właśnie sieć jest wąskim gardłem transformacji.	realizujących udokumentowany plan dojścia do tego statusu.	wymianie/modernizacji źródeł ciepła.
162	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 7.4 (beneficjenci) w związku z pkt 7.5.4 (odzysk ciepła odpadowego)	Dysponentem ciepła odpadowego jest z reguły podmiot spoza sektora ciepłowniczego (zakład przemysłowy, centrum danych, oczyszczalnia), który nie posiada koncesji ciepłowniczej. Bez jednoznacznych zasad dla formuły partnerskiej wskaźnik 10 instalacji odzysku będzie trudny do osiągnięcia, a potencjał wskazywany w dokumentach KE (pokrycie 11% zapotrzebowania UE na ciepło z odzysku do 2050 r.) pozostanie niewykorzystany.	Doprecyzowanie zasad udziału w SPV partnera niekoncesjonowanego będącego dostawcą ciepła odpadowego (do 49% udziałów) oraz kwalifikowalności instalacji odzysku zlokalizowanej po stronie partnera przemysłowego, przy zachowaniu wymogu dostarczania co najmniej 70% ciepła użytecznego do publicznej sieci ciepłowniczej.	Uwaga uwzględniona
163	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	kryterium jakościowe punktowe nr 6 „Efektywny energetycznie system ciepłowniczy i/lub chłodniczy" (obszar I)	Status efektywnego systemu posiada ok. 22% systemów (rozdz. 5 projektu Strategii), a jego utrata odcina od finansowania publicznego. Obecna konstrukcja kryterium premiuje systemy już zaawansowane, natomiast systemy najdalsze od statusu — skoncentrowane w miastach małych i średnich, o najsłabszej zdolności inwestycyjnej — pozostają bez ścieżki wsparcia, co pogłębia selekcję negatywną w sektorze.	Wprowadzenie preferencji punktowej (lub wydzielonej puli środków w ogłoszeniu o naborze) dla przedsięwzięć w systemach ciepłowniczych miast małych i średnich, realizujących udokumentowany plan dojścia do statusu efektywnego systemu przed zaostreniem kryteriów dyrektywy 2023/1791 od 2028 r.	Uwaga odrzucona Preferencja punktowa dla takich systemów jest uwzględniona w kryteriach programu. Treść programu nie ma wpływu na definicje wynikające z odrębnych przepisów. Przedsięwzięcie, które przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” a wnioskodawca uprawdopodobnił, że w perspektywie do końca 2030 r. system ciepłowniczy osiągnie status „efektywnego systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” otrzymuje 4 pkt uwzględniając wagę kryterium.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
164	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 4 (okres wdrażania)	Przy naborze ciągłym rozpoczynanym w drugiej połowie 2026 r. okno kontraktacji wynosi nieco ponad dwa lata. Dla geotermii program wymaga wcześniejszego wykonania odwiertu badawczego (poza kosztami kwalifikowanymi), a projekty kogeneracji biomasowej mają wieloletnie cykle przygotowania — obecny termin faktycznie zawęża program do projektów już przygotowanych.	Wydłużenie okresu podejmowania zobowiązań co najmniej do 31.12.2029 r. (przy zachowaniu wydatkowania do 31.12.2030 r.) albo wprowadzenie mechanizmu rezerwacji środków dla projektów o długim cyklu przygotowawczym (geotermia, kogeneracja biomasowa).	Uwaga odrzucona Ramy czasowe wynikają z harmonogramów wrażeń kamienia milowego B44G.
165	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	pkt 3 (budżet) z przypisem 2	Potrzeby inwestycyjne ciepłownictwa oszacowano w projekcie Strategii na 197–231 mld zł do 2040 r.; budżet 3 mld zł pokrywa ich niewielki ułamek. Warunkowa zapowiedź drugiej części nie tworzy dla przedsiębiorstw podstawy planowania inwestycji o kilkuletnim cyklu przygotowania — przesądzenie kwoty i terminu istotnie zwiększyłoby skuteczność programu.	Przesądzenie i skwantyfikowanie drugiej części programu ze środków Funduszu Modernizacyjnego (orientacyjna kwota i harmonogram uruchomienia), wraz z deklaracją ciągłości naboru między częścią krajową a częścią finansowaną z Funduszu Modernizacyjnego.	Uwaga odrzucona Budżet pozostaje bez zmian.
166	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu	Pkt 7.5.2 oraz dodatkowy warunek nr 4 i przypis 13	W praktyce ograniczona dostępność mocy przyłączeniowej może uniemożliwić realizację projektów pomp ciepła. Lokalna kogeneracja gazowa może w takim przypadku zapewnić stabilne zasilanie urządzeń elektrycznych i umożliwić realizację całego przedsięwzięcia transformacyjnego. Rozwiązanie powinno być dopuszczone warunkowo jako element większego projektu, a nie jako samodzielne źródło oparte na paliwie kopalnym.	Dopuszczyć jednostki wysokosprawnej kogeneracji wykorzystujące gaz ziemny, jeżeli stanowią element szerszego przedsięwzięcia dekarbonizacyjnego, w szczególności służą do wytwarzania energii elektrycznej na potrzeby pomp ciepła lub innych urządzeń typu power-to-heat, a zastosowanie kogeneracji jest uzasadnione brakiem lub niewystarczającą mocą przyłączeniową do sieci elektroenergetycznej.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowaniu paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
167	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu	Pkt 7.5.3 oraz kryterium dostępu nr 18 dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.3	Pojęcie „pochodzenia z OZE” jest niejednoznaczne w przypadku energii pobieranej z sieci. Bezwzględny wymóg 100% może być trudny do spełnienia i weryfikacji oraz kolidować z obowiązkiem zapewnienia ciągłości dostaw ciepła w sytuacjach awaryjnych lub przy czasowym braku dostępnej energii odnawialnej. Konieczne jest wskazanie akceptowanych dokumentów i zasad rozliczenia.	Doprecyzować sposób potwierdzania pochodzenia energii elektrycznej z OZE, w szczególności wskazać, czy warunek może być spełniany poprzez umowę zakupu energii, gwarancje pochodzenia lub inne instrumenty rynkowe. Jednocześnie dopuścić incydentalne wykorzystanie energii z sieci niespełniającej tego warunku, gdy jest to niezbędne dla bezpieczeństwa dostaw ciepła, bez utraty kwalifikowalności całego przedsięwzięcia. Analogicznej zmiany wymaga kryterium dostępu nr 18.	Uwaga odrzucona Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień. Program eliminuje jeden z trzech przewidzianych przez

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					ustawodawcę, w art. 116 ust. 1c, sposobów zasilania kotła elektrycznego, tj. zasilanie za pośrednictwem krajowego systemu elektroenergetycznego, który nie zapewnia 100 % energii elektrycznej z OZE. Wskazany sposób jest stosowany z uwzględnieniem procentowego udziału energii elektrycznej z instalacji odnawialnych źródeł energii w roku poprzednim określonego zgodnie z ust. 1d.
168	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu	Pkt 7.5.5 oraz kryterium dostępu nr 18 dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.5	Obecny zapis wyklucza dofinansowanie samodzielnej budowy magazynu współpracującego z już istniejącym źródłem, np. pompą ciepła, układem kogeneracyjnym lub instalacją odzysku ciepła odpadowego. Magazyn może zwiększać wykorzystanie istniejących źródeł, poprawiać elastyczność systemu i umożliwiać przesunięcie produkcji ciepła w czasie, także w układach sezonowych. Proponowane rozwiązanie umożliwi zaplanować w dłuższym horyzoncie czasowym realizację poszczególnych zakresów inwestycji oraz pozyskać dofinansowanie z różnych źródeł UE i krajowych. Pozwoli to zachować stabilną sytuację finansową przedsiębiorstwa.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła, pod warunkiem zintegrowania magazynu z istniejącym albo realizowanym źródłem ciepła w danym systemie ciepłowniczym. Źródło ciepła nie musi być realizowane w ramach tego samego przedsięwzięcia ani objęte tym samym wnioskiem o dofinansowanie.” Analogicznej zmiany wymaga kryterium dostępu nr 18.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
169	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu	Kryteria jakościowe - II. Wykonalność inwestycji, kryteria 1 i 2	Studium wykonalności zawiera analizę wariantową, uzasadnienie wyboru technologii, ocenę dostępności nośników energii, harmonogram i analizę trwałości. Ponowna ocena tych elementów według niedookreślonych pojęć, takich jak „uzasadnienie wyboru” i „realność wdrożenia”, może prowadzić do subiektywnych rozstrzygnięć. Jest to szczególnie istotne, ponieważ ocena 0 pkt skutkuje odrzuceniem wniosku.	Usunąć kryteria 1 i 2 w obecnym brzmieniu albo zastąpić je kryteriami opartymi na jednoznacznych, mierzalnych i weryfikowalnych przesłankach. Co najmniej należy zrezygnować z automatycznego odrzucenia wniosku na podstawie uzyskania 0 pkt w kryteriach pozostawiających szeroki zakres uznaniowości oceniającego.	Uwaga odrzucona Treść kryteriów pozostaje bez zmian.
170	ORLEN Termika S.A.	Pkt 4.	Z uwagi na zabezpieczenie ryzyka związanego z ew. opóźnieniami w realizacji inwestycji (dotyczy przede wszystkim braku wpływu na termin rozstrzygnięcia postępowania na wybór wykonawcy) poza 2030 r. prosimy o rozważenie doprecyzowania zapisów PP umożliwiających zakończenie inwestycji do końca 2031 r.	Program realizowany będzie w latach 2026 – 2030, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 29.12.2028 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2030 r. (postulat doszczegółowienia np. w przypisie, że inwestycja może zostać zakończona do 31.12.2031)	Uwaga odrzucona Ramy czasowe programu wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską.
171	ORLEN Termika S.A.	6.1.	Zazwyczaj inwestycje kończą się do końca roku i wtedy są jeszcze ponoszone nakłady inwestycyjne	okres kwalifikowalności kosztów od 01.07.2026 r. r. do 30.12.2030 r., w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane	Uwaga odrzucona Ramy czasowe programu zostały określone w sposób umożliwiający rozliczenie przedsięwzięć do końca 2030 roku.
172	ORLEN Termika S.A.	7.3.	Zwiększenie wysokości limitu dotacji jest niezbędne ze względu na realizację strategicznych projektów o kluczowym znaczeniu, które cechują się wyjątkowo wysoką kosztownością.	Dofinansowanie w formie dotacji; a) Kwota dotacji: do 100 mln zł	Uwaga odrzucona Ustanowiony limit dofinansowania w formie dotacji wynika z konieczności uwzględnienia zróżnicowanego potencjału finansowego przedsiębiorstw ciepłowniczych. W przypadku największych systemów korzystnie należy postrzegać montaż dotacji i preferencyjnej pożyczki z limitem do 200 mln zł.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
173	ORLEN Termika S.A.	7.5.3.	Proponujemy rozszerzenie zapisu technologii OZE o wysokosprawną kogenerację wskazując na podkreślenie kluczowych istotnych korzyści wynikających z tej technologii z punktu widzenia dekarbonizacji i podniesienia efektywności jednostek produkcyjnych.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrycznych, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii lub wysokosprawnej kogeneracji do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW	
174	EZB Eksploatacja Zarządzanie Budowa, Opalka Michał	7.4 Beneficjenci	Dlaczego projekt określa tylko dwa rodzaje BENEFICENTÓW i został wpisany warunek : „prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej i posiadający w obrębie tej sieci koncesję na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła zgodnie z Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne” Koncesje na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła są obowiązkowe dla ciepłowni o mocy powyżej 5 MW. Czy ten zapis nie jest sprzeczny z zapisem cytuję : „ 7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła o nominalnej mocy nie mniejszej niż 1 MW” ? Czy ciepłownie o mocy do 5 MW nie będą objęte Funduszem Transformacji Ciepłownictwa ? Czy ciepłownie o mocy do 5 MW będą musiały uzyskać koncesję ? Dla tego punktu, również jest właściwe uzasadnienie jak dla punktu 7.5	1) Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.), prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej i posiadający w obrębie tej sieci koncesję na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła zgodnie z Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. 2) (punkt dodany) Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, których przedmiotem działalności jest produkcja energii cieplnej na cele komunalno-bytowe min. 90%. 3) Spółka celowa utworzona w formule „project finance” (SPV), która spełnia wszystkie poniższe warunki: a) Co najmniej 51% udziałów w kapitale zakładowym SPV, w ogólnej liczbie głosów lub praw do udziału w zysku SPV posiada - bezpośrednio albo pośrednio (w szczególności za pośrednictwem podmiotu dominującego w rozumieniu przepisów o rachunkowości lub Kodeksu spółek handlowych - przedsiębiorstwo albo podmiot należący do tej samej grupy kapitałowej, który prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła w ramach publicznej sieci ciepłowniczej, w zakresie której realizowane będzie przedsięwzięcie realizowane przez SPV i objęte wnioskiem o dofinansowanie. Przez prowadzenie działalności gospodarczej rozumie się prowadzenie działalności na	Uwaga odrzucona Zapis w programie jest poprawny. Program jest dedykowany przedsiębiorstwom prowadzącym koncesjonowaną działalność ciepłowniczą. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji ciepła w publicznym lub lokalnym systemie ciepłowniczym, dla której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne nie jest wymagane uzyskanie koncesji, z uwagi poziom rozproszenia oraz ograniczoną skalę przedsięwzięć są wspierane w ramach oferty finansowej regionalnych instytucji takich jak wfośigw lub funduszy będących w dyspozycji Wojewódzkich Urzędów Marszałkowskich.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				podstawie ważnej koncesji na wytwarzanie i/lub dystrybucję ciepła, udzielonej zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. b) Przez „posiadanie pośrednie”, o którym mowa w pkt a), rozumie się sytuację, w której uprawnienia właścicielskie wykonywane są za pośrednictwem jednego lub więcej podmiotów dominujących lub zależnych w ramach tej samej grupy kapitałowej	
175	EZB Eksploatacja Zarządzanie Budowa, Opalka Michał	7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy Instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła o nominalnej mocy nie mniejszej niż 1 MW:	Dlaczego projekt nie uwzględnia małego ciepłownictwa lokalnego? W Polsce, oprócz wielkiego CIEPŁOWNICTWA, istnieje też ciepłownictwo w małych -miasteczkach i gminach, w których funkcjonują małe lokalne systemy ciepłownicze o mocach do 1,0 MW, które wymagają również pilnej transformacji energetycznej poprzez ich modernizację i rozbudowę w celu zastąpienia spalania węgla na źródła OZE, jak też danie możliwości przyłączenia do sieci dla nowych Odbiorców. Pozwoliłoby dokonać likwidacji, obecnie dymiących czarnym dymem kominów z istniejących ciepłowni jak też z dymiących czarnym dymem z kominów z ogrzewania indywidualnego Wspólnot Mieszkaniowych i budynków prywatnych. Jeśli Mieszkańcy małych miasteczek, gmin, zobaczą, że kominy, które dymiły czarnym dymem, już nie dymią, jeśli Starsza Pani, czy Starszy Pan, nie będzie musiał schodzić z II, czy III piętra, do piwnicy po węgiel, aby rozpalić w dymiącym piecu znajdującym się w jego mieszkaniu, a potem z tego piętra znieść popiół do kubła stojącego przy ulicy, To na pewno będzie pełna aprobatą Społeczeństwa dla takich działań.	7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy Instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła o planowanej rozbudowie do nominalnej mocy nie mniejszej niż 1 MW	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
176	Bank Ochrony Środowiska	punkt 7.2., 3)	Proponujemy wprost dopuścić możliwość uzupełnienia montażu finansowego kredytem komercyjnym banku finansującego, co zwiększy liczbę projektów możliwych do realizacji. Zwiększy to bezpieczeństwo realizacji projektu.	Dla inwestycji realizowanych w formule „project finance” obowiązuje wymóg udziału środków własnych Wnioskodawcy (z zastrzeżeniem, że środki własne nie obejmują: pożyczek właścicielskich, pożyczek udzielonych przez inne podmioty itp.) w wysokości co najmniej 15% kosztów	Uwaga odrzucona Przywołane warunki dot. wyłącznie inwestycji realizowanych w formule SPV. W innych przypadkach wymóg wkładu własnego nie obowiązuje i dopuszcza

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				kwalifikowanych inwestycji, wniesionego w postaci udziału kapitału zakładowego pokrytego wkładem pieniężnym.	możliwość uzupełnienia montażu finansowego kredytem komercyjnym banku finansującego.
177	Bank Ochrony Środowiska	punkt 7.3 (2f)	Należy wydłużyć maksymalny okres karencji w spłacie pożyczki do 24 miesięcy dla projektów geotermalnych oraz dużych inwestycji sieciowych, których rozruch trwa dłużej.	Okres karencji — przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych, liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki do daty spłaty pierwszej raty kapitałowej, lecz nie dłuższa niż 24 miesięcy od daty zakończenia realizacji inwestycji.	Uwaga odrzucona Przyjęty w programie okres karencji w spłacie pożyczki pozostaje bez zmian.
178	Veolia Energia Polska S.A.	Pkt 3. Budżet	Przesunięcie alokacji środków na rzecz bezzwrotnych form dofinansowania wynika z kluczowych potrzeb i specyfiki finansowej sektora ciepłowniczego. Jest to pierwszy szeroki nabór ujmujący potrzeby branży w zakresie zagospodarowania ciepła odpadowego oraz elektryfikacji ciepłownictwa. Zwiększenie udziały dotacji jest niezbędne, ponieważ finansowanie zwrotne (pożyczki) nieefektywnie zadłuża przedsiębiorstwa ciepłownicze, ograniczając ich i tak niską zdolność kredytową oraz potencjał inwestycyjny. Konieczność spłaty pożyczek bezpośrednio przekłada się na wzrost taryf za ciepło, przenosząc ciężar transformacji na odbiorców końcowych i zwiększając ryzyko ubóstwa energetycznego. Ponadto transformacja w kierunku systemów efektywnych energetycznie wymaga ogromnych, długoterminowych nakładów kapitałowych przy wysokim ryzyku technologicznym. Zastosowanie wsparcia bezzwrotnego stanowi niezbędny impuls inwestycyjny, który pozwala zachować rentowność projektów oraz płynność finansową podmiotów. Wskazany budżet ukierunkowany na wsparcie dotacyjne umożliwi sprawną modernizację infrastruktury bez nadmiernego obciążania końcowego odbiorcy ciepła.	3. Budżet Budżet na realizację celu programu wynosi 3 000 000 tys. zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania — do 2 000 000 tys. zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania — do 1 000 000 tys. zł.	Uwaga odrzucona Przyjęty w programie podział alokacji pozostaje bez zmian.
179	Veolia Energia Polska S.A.	Pkt 4. Okres wdrażania	W związku z faktem, że proces inwestycyjny w ciepłownictwie ma wieloletni charakter, a wpływ na jego przebieg ma szereg czynników, na które inwestor ma ograniczone możliwości oddziaływania (np. uzyskiwanie decyzji administracyjnych, czy terminy dostaw urządzeń, itp.) oraz mając na względzie konieczność dochowania wymogu dot. efektu zachęty,	Program realizowany będzie w latach 2026 – 2031, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2029 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2031 r.	Uwaga odrzucona Ramy czasowe programu wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską w zakresie wdrażania kamienia milowego B44G.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			proponujemy wydłużenie terminu wdrażania Programu do końca 2031 r., co dałoby beneficjentom więcej czasu na realizację i rozliczenie inwestycji. W związku z powyższą uwagą, proponujemy także wydłużenie terminu na podpisywanie umów.		
180	Veolia Energia Polska S.A.	Pkt 6. Koszty kwalifikowane - pkt 1	W konsekwencji naszej uwagi dotyczącej wydłużenia okresu realizacji Programu, proponujemy zmianę okresu kwalifikowalności wydatków.	1) okres kwalifikowalności kosztów od 01.07.2026 r. r. do 31.12.2031 r., w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
181	Veolia Energia Polska S.A.	Pkt 7.2 Intensywność dofinansowania	Podwyższenie maksymalnej intensywności dofinansowania z 50% do 65% odpowiada projektowanej nowelizacji przepisów GBER, która od 2027 r. przewiduje wyższe wsparcie dla małych projektów OZE. Obecny limit 50% dyskryminuje małe i średnie ciepłownictwo, które charakteryzuje się niższą zdolnością do pozyskania wkładu własnego oraz wyższymi jednostkowymi nakładami inwestycyjnymi (CAPEX). Ze względu na brak możliwości kompensowania kosztów skalą działania, zmuszenie mniejszych podmiotów do znacznego współfinansowania lub pożyczek drastycznie podniosłoby taryfy dla lokalnych mieszkańców. Zwiększenie limitu dotacji zniweluje tę lukę i dostosuje zasady programu do nadchodzących regulacji rozporządzenia GBER. Bezzwrotne wsparcie na poziomie 65% to niezbędny impuls kapitałowy, bez którego małe i średnie systemy nie zdołają uzyskać statusu efektywnych energetycznie. Taka zmiana zapewni sprawiedliwą transformację sektora oraz uchroni odbiorców końcowych w mniejszych miejscowościach przed gwałtownym skokiem cen ciepła.	Intensywność dofinansowania 1) Dofinansowanie w formie dotacji do 65% kosztów kwalifikowanych.	Uwaga odrzucona Ustalona intensywność wsparcia w formie dotacji pozostaje bez zmian.
182	Veolia Energia Polska S.A.	przypis 11 - 7.5.3 Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrycznych, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł	Proponowany zapis likwiduje ryzyko różnych interpretacji przypisu 11 i w konsekwencji potencjalnie odrzucanie wsparcia w efektywnych systemach ciepłowniczych lub konieczności uzyskania takiego systemu tego rodzaju inwestycją co wykracza poza zapisy aktualnego rozporządzenia GBER/dalej przepisów krajowych oraz aktualnych propozycji aktualizacji tego rozporządzenia. Zatem proponowana zmiana w brzmieniu przypisu 11 precyzuje jego cel,	11 Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na potrzeby zasilania systemu ciepłowniczego	Uwaga odrzucona Przypis odwołuje się literalnie do art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
		energii11 do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW.	likwidując ryzyko rozbieżnych interpretacji oraz arbitralnego odrzucania wniosków o wsparcie. Usuwa ona błędne uzależnienie kwalifikowalności inwestycji od jednoczesnego uzyskania przez dany system statusu efektywnego energetycznie, co wykraczało poza ramy rozporządzenia GBER oraz przepisów krajowych. Kotły elektryczne zasilane energią z OZE stanowią kluczowy element elastyczności i dekarbonizacji systemów ciepłowniczych, dlatego ich wsparcie nie powinno być ograniczane jedynie do wąskiej obszaru działań usyskiwania statusu efektywnego systemu ciepłowniczego. Doprecyzowanie zapisu poprzez wskazanie zasilania systemu ciepłowniczego (ogólnie i bez zawężania) gwarantuje pełną spójność z aktualnymi oraz projektowanymi regulacjami unijnymi w zakresie pomocy publicznej. Zmiana ta zapewnia sektorowi ciepłowniczemu pewność prawną oraz przejrzystość zasad oceny wniosków na etapie naboru. W efekcie pozwala to na szersze wdrażanie technologii elektryfikacji ciepłownictwa bez nakładania na przedsiębiorstwa nieuzasadnionych i nadmiarowych wymogów formalnych.		celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki.
183	Veolia Energia Polska S.A.	Pkt 7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.6.5 Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczey	Objęte tym zakresem wsparcia inwestycje dotyczą budowy nowych odcinków sieci ciepłowniczey, które umożliwią dystrybucję ciepła z nowo powstających źródeł. Proponujemy aby wyznaczone do wsparcia były zadania obejmujące również połączenie dotychczas niezależnych, lokalnych systemów ciepłowniczych działających w granicach tej samej miejscowości. W mniejszych miejscowościach powszechnym wyzwaniem jest rozproszenie infrastruktury – funkcjonują tam odrębne mikrosystemy zasilane ze starych, nieefektywnych kotłowni na paliwa kopalne (z wyłączeniem gazu ziemnego). Połączenie tych sieci w jeden spójny system pozwoli na ich konsolidację. Działanie to znacząco podniesie sprawność całej infrastruktury dystrybucyjnej, optymalnie wykorzysta potencjał nowo budowanych jednostek i w efekcie zmaksymalizuje środowiskowe oraz gospodarcze rezultaty projektu.	Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczey na potrzeby przyłączenia do systemu jednostek wytwarzania energii, w tym budowa nowych odcinków sieci mających na celu połączenie dwóch odrębnych systemów ciepłowniczych funkcjonujących na obszarze jednej miejscowości, służących do dystrbucji ciepła ze źródeł budowanych w ramach projektu;	Uwaga odrzucona. Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła. Nie należy podchodzić do tego zakresu w sposób rozszerzający możliwą interwencję.
184	Veolia Energia Polska S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.1.1	Wnosimy o objęcie wsparciem finansowym również budowy lub przebudowy instalacji odnawialnych	7.5.1 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy instalacji odnawialnych źródeł	Uwaga odrzucona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła o nominalnej mocy nie mniejszej niż 1 MW zasilanych zrównoważoną biomasa leśną. Postulat ten wprost wpisuje się w projekt strategii transformacji ciepłownictwa, który jednoznacznie wskazuje na kluczową rolę biomasy (zarówno leśnej, jak i rolnej) w miksie energetycznym – zwłaszcza w małych i średnich ciepłowniach lokalnych. Umożliwienie dofinansowania takich projektów przyspieszy dekarbonizację lokalnych systemów ciepłowniczych w Polsce tam, gdzie ze względów technicznych lub ekonomicznych biomasa stanowi jedyną realną drogę do uzyskania statusu systemu efektywnego. Biorąc pod uwagę zapisy raportu Biomasa – lokalne paliwo dla bezpieczeństwa energetycznego Polski (w załączeniu) należy podnieść 5 bardzo ważnych argumentów za powszechnym wykorzystaniem biomasy, w tym w szczególności leśnej: 1) Bezpieczeństwo i stabilność: Biomasa w szczególności leśna (pozyskiwana zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju) to jedyne wielkoskalowe, w pełni sterowalne i magazynowalne źródło OZE. Zapewnia ciągłość dostaw ciepła i prądu w szczycie zimowym, pracując niezależnie od pogody i nie obciążając sieci. 2) Bariera przed skokowym wzrostem cen ciepła: odejście od krajowej biomasy wymusi drastyczny wzrost kosztów produkcji ciepła — o ok. 20 % przy elektryfikacji (pompy ciepła/kotły elektrodowe) oraz aż o ok. 50% przy przejściu na import surowca. Dla przeciętnego gospodarstwa domowego oznacza to wzrost rocznych rachunków za energię nawet do 1800 zł. 3) Gwarancja spełnienia wymogów unijnych: Biomasa stanowi obecnie ponad 90% ciepła z OZE w polskim ciepłownictwie systemowym. Jej wycofanie i ograniczenie stosowani uniemożliwi większości sieci uzyskanie statusu efektywnego systemu ciepłowniczego, wymaganego przez unijną dyrektywę EPBD od 2030 roku. 4) Wzrost lokalnej gospodarki: Sektor biomasy generuje najwyższy poziom wartości dodanej w kraju spośród wszystkich technologii OZE. Opiera się na polskich surowcach, lokalnych łańcuchach dostaw oraz małych i średnich przedsiębiorstwach, budując strategiczną	energii w zakresie wytwarzania ciepła o nominalnej mocy nie mniejszej niż 1 MW: 7.5.1.1 Instalacje odnawialnego źródła energii, w której spalana jest wyłącznie biomasa, inna niż biomasa leśna. Biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii.	Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			autonomię surowcową Polski. 5) Ochrona przed kosztami ETS: Jako paliwo zerowe emisyjnie, biomasa skutecznie chroni polskie ciepłownie i odbiorców końcowych przed rosnącymi kosztami zakupu uprawnień do emisji CO₂. Ważna argumentacja za wykorzystaniem zrównoważonej biomasy leśnej opiera się na doświadczeniu branży ciepłowniczej. W zakresie tego doświadczenia najważniejsze argumenty za wykorzystaniem biomasy, w tym leśnej to: 1) Kluczowa rola biomasy w transformacji ciepłownictwa i odchodzeniu od węgla: Biomasa stanowi istotne paliwo przejściowe, umożliwiające konwersję istniejących jednostek węglowych na wielopaliwowe oraz ułatwiające spełnienie kryteriów efektywnego systemu ciepłowniczego. 2) Główne źródło OZE w ciepłownictwie systemowym: Według założeń Krajowego Planu w Dziedzinie Energii i Klimatu (KPEiK) produkcja ciepła z biomasy w ciepłownictwie systemowym niemal podwoi się – wzrośnie z 26 PJ w 2025 r. do 50 PJ w 2040 r. Oznacza to, że biomasa ma potencjał bycia głównym odnawialnym źródłem energii w tym sektorze. 3) Konkurencyjność ekonomiczna dzięki brakowi opłat za emisje CO₂: Biomasa jest paliwem konkurencyjnym wobec węgla i gazu ziemnego efektywnie je wypierając z rynku, ponieważ instalacje ją wykorzystujące nie ponoszą kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂. 4) Wystarczalność i niezależność od importu (bezpieczeństwo dostaw): Krajowa produkcja biomasy w wysokim stopniu pokrywa zapotrzebowanie (w latach 2019–2023 było to 90-97%) przy minimalnym udziale importu. Krajowy i lokalny potencjał jest w pełni wystarczający do zaspokojenia potrzeb energetyki i ciepłownictwa do 2040 r. 5) Duży i różnorodny potencjał zasobowy w kraju: Polska posiada jedno z największych zasobów drewna w Europie (szacowane na prawie 2 800 mln m³). Szacowany potencjał samej biomasy agro wynosi około 210–230 PJ rocznie (głównie ze słomy), a biomasy leśnej około 80–90 PJ rocznie i właśnie biomasa leśna powinna stanowić bezpieczne uzupełnienie potencjału biomasowego. Istnieje duży		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			potencjał rozwoju upraw energetycznych – np. na około 0,5 mln ha gruntów niższej jakości. 6) Rosnąca dostępność surowca dla ciepłownictwa systemowego: Wraz ze stopniowym ograniczaniem wykorzystania biomasy w ogrzewnictwie indywidualnym (spadek z 159 PJ w 2025 r. do 108 PJ w 2040 r.) oraz stabilizacją jej zużycia w elektroenergetyce i przemyśle, zwiększa się wolumen surowca dostępnego bezpośrednio dla sektorów ciepłownictwa systemowego i to uzasadnia szerokie wsparcie dla realizacji inwestycji ukierunkowanych na wykorzystanie biomasy.		
185	Veolia Energia Polska S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.2	Wnosimy o objęcie wsparciem finansowym również budowy i modernizacji instalacji CHP zasilanych zrównoważoną biomasą leśną. Postulat ten wprost wpisuje się w projekt strategii transformacji ciepłownictwa, który jednoznacznie wskazuje na kluczową rolę biomasy (zarówno leśnej, jak i rolnej) w miksie energetycznym – zwłaszcza w małych i średnich ciepłowniach lokalnych. Umożliwienie dofinansowania takich projektów przyspieszy dekarbonizację lokalnych systemów ciepłowniczych w Polsce tam, gdzie ze względów technicznych lub ekonomicznych biomasą stanowi jedyną realną drogę do uzyskania statusu systemu efektywnego. Szczegóły j.w., tj.: Biorąc pod uwagę zapisy raportu Biomasa – lokalne paliwo dla bezpieczeństwa energetycznego Polski (w załączeniu) należy podnieść 5 bardzo ważnych argumentów za powszechnym wykorzystaniem biomasy, w tym w szczególności leśnej: 1) Bezpieczeństwo i stabilność: Biomasa w szczególności leśna (pozyskiwana zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju) to jedyne wielkoskalowe, w pełni sterowalne i magazynowalne źródło OZE. Zapewnia ciągłość dostaw ciepła i prądu w szczycie zimowym, pracując niezależnie od pogody i nie obciążając sieci. 2) Bariera przed skokowym wzrostem cen ciepła: odejście od krajowej biomasy wymusi drastyczny wzrost kosztów produkcji ciepła — o ok. 20 % przy elektryfikacji (pompy ciepła/kotły elektrodowe) oraz aż o ok. 50% przy przejściu na import surowca. Dla przeciętnego gospodarstwa domowego oznacza to wzrost rocznych rachunków za energię nawet do 1800	7.5.2. Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wytwórczych o mocy nie mniejszej niż 1 MW, które nie wykorzystują paliw kopalnych. Przypis 10: Wsparciem nie są objęte instalacje wykorzystujące biomasę leśną, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 303). Za biomasę leśną uznaje się biomasę pochodzącą z leśnictwa, nieobejmującą biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			zł. 3) Gwarancja spełnienia wymogów unijnych: Biomasa stanowi obecnie ponad 90% ciepła z OZE w polskim ciepłownictwie systemowym. Jej wycofanie i ograniczenie stosowania uniemożliwi większości sieci uzyskanie statusu efektywnego systemu ciepłowniczego, wymaganego przez unijną dyrektywę EPBD od 2030 roku. 4) Wzrost lokalnej gospodarki: Sektor biomasy generuje najwyższy poziom wartości dodanej w kraju spośród wszystkich technologii OZE. Opiera się na polskich surowcach, lokalnych łańcuchach dostaw oraz małych i średnich przedsiębiorstwach, budując strategiczną autonomię surowcową Polski. 5) Ochrona przed kosztami ETS: Jako paliwo zerowe emisyjnie, biomasa skutecznie chroni polskie ciepłownie i odbiorców końcowych przed rosnącymi kosztami zakupu uprawnień do emisji CO₂. Ważna argumentacja za wykorzystaniem zrównoważonej biomasy leśnej opiera się na doświadczeniu branży ciepłowniczej. W zakresie tego doświadczenia najważniejsze argumenty za wykorzystaniem biomasy, w tym leśnej to: 1) Kluczowa rola biomasy w transformacji ciepłownictwa i odchodzeniu od węgla: Biomasa stanowi istotne paliwo przejściowe, umożliwiające konwersję istniejących jednostek węglowych na wielopaliwowe oraz ułatwiające spełnienie kryteriów efektywnego systemu ciepłowniczego. 2) Główne źródło OZE w ciepłownictwie systemowym: Według założeń Krajowego Planu w Dziedzinie Energii i Klimatu (KPEiK) produkcja ciepła z biomasy w ciepłownictwie systemowym niemal podwoi się – wzrośnie z 26 PJ w 2025 r. do 50 PJ w 2040 r. Oznacza to, że biomasa ma ponęcać bycia głównym odnawialnym źródłem energii w tym sektorze. 3) Konkurencyjność ekonomiczna dzięki brakowi opłat za emisję CO₂: Biomasa jest paliwem konkurencyjnym wobec węgla i gazu ziemnego efektywnie je wypierając z rynku, ponieważ instalacje ją wykorzystujące nie ponoszą kosztów zakupu uprawnień do emisji CO₂. 4) Wystarczalność i niezależność od importu (bezpieczeństwo dostaw): Krajowa produkcja biomasy w wysokim stopniu pokrywa zapotrzebowanie (w		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			latach 2019–2023 było to 90-97%) przy minimalnym udziale importu. Krajowy i lokalny potencjał jest w pełni wystarczający do zaspokojenia potrzeb energetyki i ciepłownictwa do 2040 r. 5) Duży i różnorodny potencjał zasobowy w kraju: Polska posiada jedno z największych zasobów drewna w Europie (szacowane na prawie 2 800 mln m³). Szacowany potencjał samej biomasy agro wynosi około 210–230 PJ rocznie (głównie ze słomy), a biomasy leśnej około 80–90 PJ rocznie i właśnie biomasa leśna powinna stanowić bezpieczne uzupełnienie potencjału biomasowego. Istnieje duży potencjał rozwoju upraw energetycznych – np. na około 0,5 mln ha gruntów niższej jakości. 6) Rosnąca dostępność surowca dla ciepłownictwa systemowego: Wraz ze stopniowym ograniczaniem wykorzystania biomasy w ogrzewnictwie indywidualnym (spadek z 159 PJ w 2025 r. do 108 PJ w 2040 r.) oraz stabilizacją jej zużycia w elektroenergetyce i przemyśle, zwiększa się wolumen surowca dostępnego bezpośrednio dla sektorów ciepłownictwa systemowego i to uzasadnia szerokie wsparcie dla realizacji inwestycji ukierunkowanych na wykorzystanie biomasy.		
186	Veolia Energia Polska S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU	Proponujemy ograniczenie wymogów kwalifikowalności projektów sieciowych wyłącznie do weryfikacji statusu efektywnego systemu ciepłowniczego (bądź podjęcia działań do jego osiągnięcia w ciągu 3 lat), co jest w pełni wystarczające na gruncie przepisów o pomocy publicznej. Uważamy za nieuzasadnione rozszerzanie tych wymogów na jednostki wytwórcze. Wprowadzenie kryteriów technicznych dla źródeł gazowych postrzegamy jako istotne utrudnienie dla wnioskodawców. Dlatego sugerujemy bazowanie na ustawowej definicji z Prawa energetycznego i jednoznaczne wskazanie, że wiążące są przepisy obowiązujące w momencie składania wniosku.	Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6 18. W przypadku, gdy Przedsięwzięcie jest realizowane w systemie ciepłowniczym i/lub chłodniczym, spełniony jest jeden z poniższych warunków: 1. System ciepłowniczy spełnia kryteria „efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych” w rozumieniu przepisów art. 7b ust 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, obowiązujących na moment złożenia wniosku o dofinansowanie pozyskujących ciepło/chłód z istniejących zakładów spełniających warunki dotyczące produkcji ciepła/energii elektrycznej opartej na gazie ziemnym zgodnie z zał. III (punkt pierwszy) zawiadomieniem Komisji nr C/2023/111 w sprawie wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia spełniają kryteria zgodnie z zawiadomieniem Komisji nr C/2023/111 w sprawie wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				„nie czyni poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Oświadczenie Wnioskodawcy). lub 2. Inwestycje w zakład produkujący ciepło/energię elektryczną rozpoczynają się w terminie trzech lat od modernizacji systemu, w celu spełnienia kryteriów „efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych” w rozumieniu przepisów art. 7b ust 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne oraz spełniają warunki dotyczące produkcji ciepła/energii elektrycznej opartej na gazie ziemnym, zgodnie z zał. III (punkt pierwszy) zawiadomieniem Komisji nr C/2023/111 w sprawie wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Oświadczenie Wnioskodawcy). (Oświadczenie Wnioskodawcy).	
187	Veolia Energia Polska S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU 7.5.1.1 - kryt. 18	Zgodnie z postulatem dot. dopuszczenia do wsparcia w ramach Programu także instalacji OZE zasilanych biomasą leśną, wnioskujemy o usunięcie wskazanego kryterium dostępu dla inwestycji 7.5.1.1.	Wykreślenie: Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1: 18. W instalacji nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
188	Veolia Energia Polska S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU 7.5.2 - kryt. 20	Zgodnie z postulatem dot. dopuszczenia do wsparcia w ramach Programu także instalacji CHP zasilanych biomasą leśną, wnioskujemy o usunięcie wskazanego kryterium dostępu dla inwestycji 7.5.2.	Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2 - wykreślenie: 20. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy).	Uwaga odrzucona Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
189	Veolia Energia Polska S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE kryterium 1 Nakład	Poprawa omyłki pisarskiej. Zakładamy, że 2 00 000 to omyłka pisarska i chodziło o 2 miliony złotych.	3 pkt - Wartość wskaźnika nakładów dofinansowania w formie dotacji (zł) (X) na 1 MW mocy zainstalowanej mieści się w przedziale $2\,000\,000 < X \leq 3\,500\,000$	Uwaga uwzględniona
190	Veolia Energia Polska S.A.	8 Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE	Poprawa porządkująca, zaproponowana ze względu na postulowany termin wydłużenia okresu wdrażania Programu. Proponujemy uspoźnijenie, aby terminy wskazane w opisach odnoszących się do poszczególnych punktów zostały wydłużone do końca 2031 r.	Kryteria jakościowe punktowane I. Zasadność realizacji inwestycji 6. Efektywny energetycznie system ciepłowniczy i/lub chłodniczy (...) 1 pkt. - Przedsięwzięcie przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” a Wnioskodawca nie uprawdopodobnił, że w perspektywie do końca 2031 r. system ciepłowniczy osiągnie status „efektywnego systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” 2 pkt. - Przedsięwzięcie przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” a wnioskodawca uprawdopodobnił, że w perspektywie do końca 2031 r. system ciepłowniczy osiągnie status „efektywnego systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” (...) Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) powoduje odrzucenie wniosku	Uwaga uwzględniona
191	Veolia Energia Polska S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE	Poprawa oczywistej omyłki.	Kryteria jakościowe punktowane II Wykonalność inwestycji 1. Ocena uzasadnienia wyboru przyjętego rozwiązania/technologii (w tym ocena analizy alternatywnych rozwiązań) Zasady oceny: 0 pkt. (...) - analiza alternatywnych rozwiązań nie uwzględnia oceny dostępności nośników	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				energii, w tym bezpieczeństwa dostaw, statusu lokalnych zasobów, projekcji podaży i popytu	
192	Veolia Energia Polska S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE Kryterium 2 udział OZE	Wskazane w kryteriach progi procentowe nie odzwierciedlają aktualnego stopnia modernizacji krajowych systemów ciepłowniczych, a wykazanie osiągnięcia ponad 50% udziału ciepła OZE i odpadowego w perspektywie 2026 r. jest nierealne dla przeważającej większości z nich. Proponowane obniżenie progów (do 5%, 15% oraz powyżej 30%) urealnia zasady oceny, lepiej różnicuje zgłaszane projekty i uwzględnia bieżącą sytuację w ciepłownictwie. Taka zmiana stworzy dla wnioskodawców dojrzwały bodziec inwestycyjny, zachęcając do projektowania jednostek wytwórczych o większych mocach w celu migracji do wyższych przedziałów punktowych.	0 pkt - brak ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym; 1 pkt - łączny udział ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym wynosi nie mniej niż 5%; 2 pkt. - łączny udział ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym wynosi nie mniej niż 15%; 3 pkt. - łączny udział ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym wynosi więcej niż 30%;	Uwaga odrzucona Udział ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym dotyczy stanu po realizacji Przedsięwzięcia a nie perspektywy roku 2026.
193	Konfederacja Lewiatan	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.3 18	Konieczne jest literalny zapis, umożliwiający beneficjentom stwierdzić, czy warunek „100% energii elektrycznej wykorzystywanej do wytwarzania ciepła w kotle elektrycznym będzie pochodzić z odnawialnych źródeł energii” jest spełniony przy zakupie energii z krajowego systemu elektroenergetycznego i pozyskaniu na ten wolumen gwarancji pochodzenia odpowiadających 100% zużycia energii przez kocioł.	Proponuje się rozszerzenie kryterium dotyczącego wykorzystania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych poprzez wskazanie dopuszczalnych sposobów potwierdzenia jej pochodzenia za pomocą gwarancji pochodzenia. „Spełnienie warunku pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii można wykazać poprzez: a) energię elektryczną wytworzoną w instalacji OZE należącej do beneficjenta, b) dostawy energii w ramach umowy PPA lub cPPA ze źródłem OZE, c) umorzone gwarancje pochodzenia odpowiadające ilości energii zużytej przez kocioł elektryczny, d) inne równoważne mechanizmy określone w przepisach prawa krajowego lub unijnego.”	Uwaga odrzucona Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie następuje złożenie oświadczenia o zapewnieniu odnawialnego pochodzenia energii elektrycznej zużywanej przez kocioł elektryczny. Pkt 7.5.3 opatrzny jest przypisem, który rozstrzyga sposób kwalifikacji energii elektrycznej z OZE.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					„Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy”. Powyższe nawiązuje do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki. Zgodnie z treścią art. 116 ust. 1c możliwość spełnienia warunków programu umożliwia zakup 100% energii OZE na potrzeby kotła elektrycznego: - na podstawie umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii, o której mowa w art. 5 ust. 2d ustawy –Prawo energetyczne, w której wytwórca zobowiązał się dostarczać energię elektryczną wytworzoną z

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					odnawialnych źródeł energii w indywidualnie wskazanej instalacji, lub - bezpośrednio z instalacji odnawialnego źródła energii.
194	Konfederacja Lewiatan	8.Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.3 18	Uwaga ogólna/prośba o potwierdzenie i uzasadnienie, czy z dofinansowania wykluczone są kotły elektryczne, w których ciepło jest produkowane z energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii dostarczonej do nich przez krajowy system elektroenergetyczny zgodnie z Art. 116, ust. 1c, pkt 2) Ustawy o odnawialnych źródłach energii tj. "przez krajowy system elektroenergetyczny z uwzględnieniem procentowego udziału energii elektrycznej z instalacji odnawialnych źródeł energii w roku poprzednim określonego zgodnie z ust. 1d"?	-	Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie następuje złożenie oświadczenia o zapewnieniu odnawialnego pochodzenia energii elektrycznej zużywanej przez kocioł elektryczny. Pkt 7.5.3 opatrzny jest przypisem, który rozstrzyga sposób kwalifikacji energii elektrycznej z OZE. „Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy”. Powyższe nawiązuje do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki. Zgodnie z treścią art. 116 ust. 1c możliwość spełnienia warunków programu umożliwia zakup 100% energii OZE na potrzeby kotła elektrycznego: - na podstawie umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii, o której mowa w art. 5 ust. 2d ustawy –Prawo energetyczne, w której wytwórca zobowiązał się dostarczać energię elektryczną wytworzoną z odnawialnych źródeł energii w indywidualnie wskazanej instalacji, lub - bezpośrednio z instalacji odnawialnego źródła energii.
195	Konfederacja Lewiatan	8. Plan rozwoju przedsiębiorstwa	Doprecyzowanie i wylistowanie wszystkich wymaganych elementów tego dokumentu (jeśli wykraczają poza Art. 16 ust. 1) usunie wszelkie wątpliwości po stronie beneficjentów, a także pozwoli na szybszą weryfikację tych dokumentów w procesie oceny wniosków.	Za plan rozwoju przedsiębiorstwa uznaje się również strategię transformacji przedsiębiorstwa, plan dekarbonizacji lub inny dokument strategiczny zatwierdzony przez zarząd przedsiębiorstwa, zawierający co najmniej opis stanu obecnego, planowanych	Uwaga odrzucona Zasady oceny wskazują, że ocenie podlega czy Wnioskodawca dysponuje aktualnym Planem rozwoju

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				inwestycji, harmonogram, źródła finansowania oraz ścieżkę osiągnięcia lub utrzymania statusu efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego.	przedsiębiorstwa lub równoważnym dokumentem strategicznym, który uwzględnia inwestycje objęte wnioskiem o dofinansowanie. Przez Plan rozwoju przedsiębiorstwa należy rozumieć Plan rozwoju przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne.
196	Konfederacja Lewiatan	WYKONALNOŚĆ INWESTYCJI Ocena uzasadnienia wyboru przyjętego rozwiązania/technologii (w tym ocena analizy alternatywnych rozwiązań) (str.16)	W związku z odrzuceniem wniosku przy negatywnej ocenie kryterium zapis nie ma sensu w pierwotnej wersji	Zasady oceny: 0 pkt. [...] - analiza alternatywnych rozwiązań nie uwzględnia oceny dostępności nośników energii, w tym bezpieczeństwa dostaw, statusu lokalnych zasobów, projekcji podaży i popytu;	Uwaga uwzględniona
197	Konfederacja Lewiatan	7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1	Biomasa stanowi kluczowe uzupełnienie innych odnawialnych źródeł energii, takich jak pompy ciepła, geotermia czy kolektory słoneczne, które w większości są źródłami niskotemperaturowymi. Ma to szczególne znaczenie w Polsce, gdzie blisko 90% systemów ciepłowniczych funkcjonuje jako systemy wysokoparametrowe. W wielu małych i średnich systemach ciepłowniczych kotły biomasowe są jedyną realną technologią umożliwiającą zapewnienie wymaganych parametrów dostaw ciepła, zwłaszcza tam, gdzie występują ograniczenia w dostępie do sieci elektroenergetycznej lub brak innych lokalnych źródeł energii. Wykorzystanie biomasy spełniającej kryteria zrównoważonego rozwoju jest zgodne z regulacjami UE, w tym dyrektywą RED III, i stanowi ważny element szybkiej dekarbonizacji ciepłownictwa. Biomasa jest jedynym paliwem OZE, które można łatwo magazynować i wykorzystywać niezależnie od	Instalacje odnawialnego źródła energii, w której spalana jest biomasa, w tym biomasa leśna.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			warunków pogodowych, zapewniając stabilne i bezpieczne dostawy ciepła w okresach zwiększonego zapotrzebowania. Dodatkowo małe i średnie kotłownie biomasowe efektywnie wykorzystują lokalne zasoby biomasy leśnej, wspierają rozwój lokalnej gospodarki oraz umożliwiają szybką realizację inwestycji dzięki wysokiej dojrzałości technologicznej tych rozwiązań. Uwzględnienie kotłów na biomasę leśną w katalogu wspieranych przedsięwzięć przyspieszy transformację i dekarbonizację małych i średnich systemów ciepłowniczych, zwiększy bezpieczeństwo energetyczne oraz ograniczy wzrost cen ciepła dla mieszkańców mniejszych miast i gmin. Samo dopuszczenie do wsparcia instalacji wykorzystujących biomasę inną niż biomasa leśna nie zapewnia osiągnięcia celów programu w zakresie transformacji ciepłownictwa. Poszczególne rodzaje biomasy nie są wzajemnie substytucyjne ani pod względem dostępności surowca, ani wymagań technologicznych, logistycznych czy ekonomicznych. W wielu lokalizacjach biomasa leśna pozostaje jedynym odnawialnym paliwem dostępnym w ilościach pozwalających na stabilne i długoterminowe zaopatrzenie systemów ciepłowniczych. Wyłączenie jej z katalogu wspieranych paliw ogranicza neutralność technologiczną programu i może istotnie zmniejszyć liczbę efektywnych projektów dekarbonizacyjnych możliwych do realizacji przez małe i średnie przedsiębiorstwa ciepłownicze. Biorąc pod uwagę krótki okres wdrażania programu "Fundusz Transformacji Ciepłownictwa" tj. do końca 2030 roku, wydaje się celowym, by środki zostały przeznaczone na projekty, które mają realną szansę na realizację w tym terminie. Takimi inwestycjami są instalacje kotłów wodnych na biomasę leśną.		
198	Konfederacja Lewiatan	7. Formy i warunki udzielania dofinansowania	Sztywny próg 1 MWt wyklucza małe i średnie systemy ciepłownicze, w których obciążenie bazowe w okresie letnim (c.w.u. + straty na przesyle) wynosi zazwyczaj 300–700 kWt. Dobór jednostki 1 MWt do takiego rozbioru skutkuje wymuszoną pracą w trybie	7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła o nominalnej mocy nie mniejszej niż 0,5 MW:	Uwaga odrzucona Wprowadzony próg mocy nominalnej zachęca do

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			impulsowym (tzw. taktowaniem sprężarek), co drastycznie obniża sprawność sezonową SCOP, przyspiesza zużycie urządzeń i podnosi koszty OPEX. Ponadto pompa o mocy 0,5 MWt wymaga o połowę mniejszego przyłącza elektrycznego, co eliminuje częstą barierę braku wolnych mocy w sieciach OSD i zapobiega kosztownej rozbudowie infrastruktury trafo. Obniżenie progu do 0,5 MWt umożliwi racjonalne dobranie wielkości urządzenia do rzeczywistego zapotrzebowania, maksymalizację liczby godzin pracy urządzenia z pełną mocą w ciągu roku oraz stopniową dekarbonizację lokalnych systemów (zgodnie z Dyrektywą EED 2023/1791) bez nieuzasadnionego wzrostu taryfy dla mieszkańców.		inwestycji, które wygenerują zauważalny efekt.
199	Konfederacja Lewiatan	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6.2 (str.10)	Wymóg temperatury powrotu ≤ 25 st.C jest w polskich realiach nieosiągalny, gdyż w skali miejskiej w pełni niskotemperaturowe sieci IV generacji (4GDH) w Polsce praktycznie jeszcze nie istnieją. Większość podłączonych budynków opiera się na tradycyjnych instalacjach grzejnikowych (kaloryferach), z których powrót zimą wynosi 40-50 st.C. , a przedsiębiorstwo ciepłownicze nie ma prawnej możliwości nakazania ich wymiany. Dodatkowo wymogi sanitarne dotyczące podgrzewu c.w.u. do min. 55 st.C (ochrona przed bakteriami Legionella) uniemożliwiają zejście z powrotem z wymienników poniżej 30-35st.C . Mieszanie tych strumieni w magistrali zbiorczej sprawia, że wymóg 25 st.C. dla całego systemu jest fizycznie niemożliwy do spełnienia. Proponowany próg ≤ 40 st.C. stanowi bardzo ambitny, wyśrubowany cel modernizacyjny, który wyznacza realny kierunek transformacji polskich sieci w perspektywie ram czasowych programu Fundusz Transformacji Ciepłownictwa.	W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi obniżenie parametrów temperaturowych w systemie ciepłowniczym: temperatury zasilania do nie więcej niż 70 st. C, temperatury powrotu do nie więcej niż 40 st. C. (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga uwzględniona Odstąpiono od określania maksymalnej temperatury powrotu.
200	PEC Lubartów Sp. z o.o.	7.5.2	Obecne brzmienie wyklucza możliwość uzyskania wsparcia przez większość przedsiębiorstw ciepłowniczych planujących transformację źródeł ciepła z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji gazowej. Aktualnie dostępność biometanu i wodoru w Polsce jest niewystarczająca do realizacji inwestycji wyłącznie w oparciu o te paliwa. Jednocześnie nowoczesne jednostki kogeneracyjne mogą być	Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej niż 1 MW, wykorzystujących paliwa niekopalne lub paliwa gazowe, pod warunkiem że jednostki są przystosowane do wykorzystania paliw odnawialnych, w szczególności biometanu,	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			projektowane jako przystosowane do przyszłego wykorzystania paliw odnawialnych, co pozwala na etapową dekarbonizację systemów ciepłowniczych bez pogorszenia bezpieczeństwa dostaw ciepła. Proponowana zmiana zwiększy liczbę możliwych do realizacji projektów i pozwoli osiągnąć cele programu w sposób bardziej efektywny ekonomicznie	wodoru lub ich mieszanin, albo umożliwiają ich wykorzystanie po modernizacji	programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
201	PEC Lubartów Sp. z o.o.	7.5.5	Obecny zapis wyklucza możliwość budowy magazynów ciepła współpracujących z już istniejącymi źródłami ciepła. W wielu przedsiębiorstwach ciepłowniczych największy efekt energetyczny i ekonomiczny można osiągnąć poprzez dołączenie magazynu do istniejących jednostek kogeneracyjnych, pomp ciepła lub kotłów elektrycznych, bez konieczności budowy nowego źródła.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła, pod warunkiem ich integracji z istniejącym lub nowobudowanym źródłem ciepła pracującym w ramach tego samego systemu ciepłowniczego.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
202	PEC Lubartów Sp. z o.o.	Pkt 6 ppkt 4) i 5)	Uwaga stanowi konsekwencję uwagi nr 2. Sama zmiana pkt 7.5.5 nie umożliwi budowy magazynu ciepła przy istniejącym źródle, ponieważ pkt 6 ppkt 5 utrzymuje wymóg równoległej realizacji przedsięwzięcia obligatoryjnego z zakresu 7.5.1-7.5.4. Obecna konstrukcja pozostaje w sprzeczności z pkt 2 ppkt 3 programu, w którym przyjęto wskaźnik osiągnięcia celu w postaci co najmniej 30 instalacji akumulacji ciepła jawnego lub utajonego. Uzależnienie	4) Przedsięwzięcia z zakresu 7.5.1-7.5.4 są obligatoryjne, z zastrzeżeniem ppkt 5a. 5) Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5 i 7.5.6 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego. Koszty związane z realizacją Przedsięwzięć z pkt 7.5.6 kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 30% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji.	Uwaga odrzucona. Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			każdej z tych instalacji od równoczesnej budowy nowego źródła ciepła istotnie ogranicza krąg przedsięwzięć zdolnych do realizacji tego wskaźnika. Magazyn ciepła zintegrowany z istniejącym źródłem samodzielnie realizuje cele programu określone w pkt 1: zwiększa elastyczność systemu ciepłowniczego, umożliwia efektywne wykorzystanie rozproszonych zasobów energii, ogranicza pracę jednostek szczytowych opartych na paliwach kopalnych i zmniejsza zużycie energii pierwotnej. Nakład jednostkowy takiego przedsięwzięcia jest przy tym wielokrotnie niższy niż nakład na budowę nowego źródła, co przekłada się na korzystniejsze wartości wskaźników ocenianych w kryteriach jakościowych punktowych I.1-I.3.	5a) Przedsięwzięcie w zakresie pkt 7.5.5 może być realizowane samodzielnie, bez realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego, jeżeli magazyn ciepła zostanie zintegrowany z istniejącym źródłem ciepła pracującym w ramach tego samego systemu ciepłowniczego.	
203	PEC Lubartów Sp. z o.o.	Kryteria dostępu - kryterium nr 18 dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.5	Uwaga stanowi konsekwencję uwag nr 2 i 3 i ma charakter porządkowy, lecz jest niezbędna dla ich skuteczności. Kryterium dostępu jest oceniane w systemie zero-jedynkowym, a jego niespełnienie skutkuje odrzuceniem wniosku na etapie oceny formalnej, niezależnie od treści części merytorycznej programu. Zmiana pkt 7.5.5 oraz pkt 6 ppkt 4 i 5 przy niezmienionym brzmieniu kryterium dostępu nr 18 pozostałaby zatem bezskuteczna - wnioskodawca nie mógłby złożyć wymaganego oświadczenia. Proponowane brzmienie zachowuje pełną treść warunku obowiązującego dla magazynów budowanych łącznie z nowym źródłem i jedynie rozszerza go o wariant integracji ze źródłem istniejącym.	Magazyn ciepła będzie zintegrowany ze źródłem ciepła realizowanym w zakresie tego samego przedsięwzięcia objętego wnioskiem o dofinansowanie albo z istniejącym źródłem ciepła pracującym w ramach tego samego systemu ciepłowniczego (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga odrzucona. Jak wyżej.
204	PEC Lubartów Sp. z o.o.	Kryteria dostępu - kryterium nr 18 dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2	Uwaga stanowi konsekwencję uwagi nr 1 i jest niezbędna dla jej skuteczności. Kryterium dostępu jest oceniane w systemie zero-jedynkowym i jego niespełnienie powoduje odrzucenie wniosku na etapie oceny formalnej. Zmiana pkt 7.5.2 przy niezmienionym brzmieniu kryterium dostępu nr 18 nie wywołałaby skutku praktycznego, ponieważ wnioskodawca planujący budowę jednostki przystosowanej do współspalania paliw odnawialnych nie mógłby złożyć wymaganego oświadczenia.	W jednostce wysokosprawnej kogeneracji nie będą wykorzystywane paliwa kopalne albo jednostka jest przystosowana do wykorzystania paliw odnawialnych, w szczególności biometanu, wodoru lub ich mieszanin, albo umożliwia ich wykorzystanie po modernizacji (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy).	Uwaga odrzucona. Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			Proponowane brzmienie zachowuje spójność redakcyjną z propozycją zmiany pkt 7.5.2 zgłoszoną w uwadze nr 1.		
205	PEC Lubartów Sp. z o.o.	Kryteria jakościowe punktowe - kryteria I.2 oraz I.3	Magazyn ciepła nie wytwarza ciepła ani nie powoduje bezpośredniej redukcji emisji dwutlenku węgla. Uwzględnienie dofinansowania przeznaczonego na przedsięwzięcie z zakresu pkt 7.5.5 w liczniku wskaźników ocenianych w kryteriach I.2 i I.3, przy jednoczesnym braku wpływu tego przedsięwzięcia na mianownik (roczna produkcja ciepła, roczna redukcja emisji), prowadzi do pogorszenia oceny wniosku obejmującego magazyn w stosunku do wniosku obejmującego wyłącznie źródło ciepła. Skutek ten jest przeciwny do zamierzonego, ponieważ program w kryterium jakościowym punktowym I.7 odrębnie premiuje zastosowanie magazynu ciepła, a w pkt 2 ppkt 3 przyjmuje wskaźnik osiągnięcia celu w postaci co najmniej 30 instalacji akumulacji ciepła. Obecna redakcja jest ponadto niekonsekwentna: w kryterium I.1 wyłączenie obejmuje przedsięwzięcia z zakresu pkt 7.5.5-7.5.6, a w kryteriach I.2 i I.3 - odpowiednio pkt 7.5.6 oraz pkt 7.5.6.7. Brak jest podstaw do różnicowania zakresu wyłączenia pomiędzy trzema kryteriami opartymi na tej samej konstrukcji wskaźnika nakładowego. Waga zagadnienia jest istotna, ponieważ uzyskanie 0 pkt w kryterium I.2 lub I.3 powoduje odrzucenie wniosku.	Kryterium I.2: "W ramach oceny kryterium nie uwzględnia się wartości dofinansowania w formie dotacji przeznaczonej na przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5-7.5.6." Kryterium I.3: "W ramach oceny kryterium nie uwzględnia się wartości dofinansowania w formie dotacji przeznaczonej na przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5-7.5.6."	Uwaga odrzucona. Jak wyżej.
206	PEC Lubartów Sp. z o.o.	Kryteria jakościowe punktowe - kryterium I.4	Jednostki wysokosprawnej kogeneracji oraz magazyny ciepła zostały wprost wymienione w katalogu rodzajów inwestycji w pkt 7.5.2 i 7.5.5, a zatem stanowią przedsięwzięcia wpisujące się w cele programu. Mimo to nakłady na te przedsięwzięcia nie są zaliczane do progu 60% ocenianego w kryterium I.4. W konsekwencji wniosek obejmujący wyłącznie przedsięwzięcia przewidziane programem - budowę jednostki wysokosprawnej kogeneracji wraz ze zintegrowanym magazynem ciepła - z góry uzyskuje w tym kryterium 0 pkt, tracąc 8 pkt przy wadze 2. Przy minimalnym progu 39 pkt wymaganym dla pozytywnej oceny w obszarze I strata ta ma charakter istotny i może przesądzić o wyniku oceny wniosku,	Kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli wartość wydatków planowanych do poniesienia na instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii, ciepło odpadowe, jednostki wysokosprawnej kogeneracji, o których mowa w pkt 7.5.2, oraz magazyny ciepła, o których mowa w pkt 7.5.5, jest nie mniejsza niż 60% kosztów kwalifikowanych ujętych we wniosku o dofinansowanie.	Uwaga odrzucona Kryterium promuje realizację inwestycji obejmujących instalacje odnawialnego źródła energii lub instalacje ciepła odpadowego.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			mimo pełnej zgodności przedsięwzięcia z zakresem rzeczowym programu.		
207	PEC Lubartów Sp. z o.o.	Kryteria jakościowe punktowe - kryterium I.6	Kryterium I.6 zostało umieszczone wśród kryteriów jakościowych punktowych, lecz w warstwie skutków pełni funkcję kryterium dostępu. Konstrukcja ta nie jest spójna z przyjętym w programie podziałem na kryteria dostępu, kryteria jakościowe punktowe i kryteria jakościowe dopuszczające. Skutek merytoryczny jest istotniejszy: z możliwości uzyskania dofinansowania wyłączone zostają systemy ciepłownicze, które nie posiadają statusu efektywnego energetycznie i nie uprawdopodobniają jego osiągnięcia, a więc systemy o najwyższym potencjale redukcji emisji i największej potrzebie transformacji. Pozostaje to w sprzeczności z celem programu określonym w pkt 1, którym jest przyspieszenie transformacji systemów ciepłowniczych oraz zwiększenie udziału systemów efektywnych energetycznie. Osiągnięcie statusu efektywnego systemu powinno być rezultatem wsparcia, a nie warunkiem jego uzyskania. Ponadto ocena kryterium I.6 dokonywana jest na podstawie Planu rozwoju przedsiębiorstwa, którego posiadanie jest odrębnie oceniane w kryterium I.8, gdzie uzyskanie 0 pkt wprost nie powoduje odrzucenia wniosku. Zestawienie obu kryteriów prowadzi do wewnętrznej niespójności: brak Planu rozwoju nie skutkuje odrzuceniem wniosku na podstawie kryterium I.8, lecz uniemożliwia uzyskanie punktów w kryterium I.6, co odrzucenie wniosku powoduje.	Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku.	Uwaga odrzucona Zgodnie z typem wspieranych projektów (pkt 7.5) dofinansowanie jest udzielane tylko na źródła, które przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu osiągnięcia „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego”.
208	PEC Lubartów Sp. z o.o.	Pkt 6 ppkt 2 lit. a)	Wyłączenie kosztów przygotowania inwestycji pozostaje w sprzeczności z kryteriami jakościowymi punktowymi obszaru II. Kryterium II.1 przyznaje 5 pkt przy wadze 2 za przedstawienie analizy co najmniej trzech rozwiązań alternatywnych wraz z wieloletnimi projekcjami cen ciepła, a kryterium II.2 przyznaje 5 pkt przy wadze 3 za posiadanie kompletu dokumentacji technicznej i projektowej oraz decyzji administracyjnych. Łącznie 25 pkt z 45 pkt możliwych do uzyskania w obszarze II uzależniono zatem od opracowań, których kosztów program nie finansuje. Wymóg uzyskania 37 pkt dla pozytywnej oceny w obszarze II sprawia, że przygotowanie pełnej	koszty związane z przygotowaniem inwestycji, w tym koncepcje techniczne, analizy techniczno-ekonomiczne, studia wykonalności, audyty oraz dokumentacja projektowa, kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 10% kosztów kwalifikowanych inwestycji,	Uwaga odrzucona Beneficjenci programu będą mogli dodatkowo skorzystać z usług doradczych realizowanych w ramach komplementarnego programu ELENA (European Local Energy Assistance).

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			dokumentacji na koszt własny staje się w praktyce warunkiem uzyskania dofinansowania. Rozwiązanie to jest szczególnie dotkliwe dla małych i średnich przedsiębiorstw ciepłowniczych, dla których koszty opracowań przedinwestycyjnych stanowią istotne obciążenie, ponoszone przed uzyskaniem jakiegokolwiek informacji o szansach na wsparcie. Ograniczenie kwalifikowalności limitem procentowym zabezpiecza interes Funduszu przy jednoczesnym usunięciu wskazanej niespójności.		
209	PEC Lubartów Sp. z o.o.	Pkt 7.5 - Dodatkowe warunki, ppkt 5)	Celem przepisu jest wykluczenie z dofinansowania urządzeń używanych oraz przestarzałych technologicznie. Cel ten realizuje w pełni wymóg nowości urządzenia; wiązanie go wyłącznie z datą produkcji prowadzi do skutków nieproporcjonalnych. Cykle dostaw jednostek kogeneracyjnych, pomp ciepła dużej mocy oraz kotłów elektrycznych sięgają obecnie kilkunastu do dwudziestu kilku miesięcy od złożenia zamówienia. Data produkcji urządzenia pozostaje przy tym poza kontrolą beneficjenta i zależy od harmonogramu produkcyjnego wytwórcy oraz od stanu magazynowego dostawcy. W połączeniu z terminem zakończenia wydatkowania środków, przypadającym na 31.12.2030 r., oraz terminem podejmowania zobowiązań do 29.12.2028 r., obecne brzmienie warunku tworzy realne ryzyko utraty dofinansowania z przyczyn niezależnych od beneficjenta. Powiązanie warunku alternatywnie z datą zamówienia usuwa to ryzyko, nie osłabiając ochrony przed urządzeniami używanymi.	W ramach przedsięwzięć dopuszcza się zastosowanie wyłącznie nowych, nieużywanych urządzeń. Warunek uznaje się za spełniony, jeżeli urządzenie zostało wyprodukowane nie wcześniej niż 36 miesięcy przed montażem albo zamówione nie wcześniej niż 24 miesiące przed montażem.	Uwaga odrzucona Zapis pozostaje bez zmian.
210	Lech Consulting Sp. z o.o.	6. Koszty kwalifikowane	Obecny zapis może sugerować, że każdy wniosek o dofinansowanie powinien obejmować wszystkie rodzaje przedsięwzięć wskazane w pkt 7.5.1–7.5.4. Literalne brzmienie przepisu może bowiem prowadzić do wniosku, że obligatoryjne jest uwzględnienie każdego z wymienionych zakresów. Budzi to wątpliwości interpretacyjne co do rzeczywistej intencji projektodawcy, tj. czy obowiązkowe jest objęcie wnioskiem co najmniej jednego z przedsięwzięć wskazanych w pkt 7.5.1–7.5.4, czy też wszystkich czterech rodzajów przedsięwzięć. W drugim przypadku niespełnienie	Co najmniej jedno przedsięwzięcie z zakresu 7.5.1-7.5.4 jest obligatoryjne.	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			któregokolwiek z tych zakresów mogłoby zostać uznane za niespełnienie wymogów programu. Jeżeli intencją projektodawcy jest obowiązek realizacji co najmniej jednego z wymienionych przedsięwzięć, proponowana zmiana brzmienia przepisu jednoznacznie eliminuje wskazane wątpliwości interpretacyjne i zwiększa przejrzystość programu dla potencjalnych Beneficjentów. Jednocześnie należy zauważyć, że ze względu na zróżnicowaną specyfikę systemów ciepłowniczych oraz indywidualne potrzeby przedsiębiorstw ciepłowniczych obowiązek realizacji wszystkich czterech rodzajów przedsięwzięć mógłby być nieuzasadniony zarówno z technicznego, jak i ekonomicznego punktu widzenia. Nie każde przedsiębiorstwo będzie posiadało potrzeby inwestycyjne we wszystkich wskazanych obszarach ani możliwości finansowe pozwalające na jednoczesną realizację wszystkich typów przedsięwzięć		
211	OPEC GRUDZIĄDZ Sp. z o.o.	pkt 6 ppkt. 4–5, str. 3	Usunięcie istotnej niejednoznaczności, która może wpływać na sposób przygotowania wniosku i zakres inwestycji. Sformułowanie „przedsięwzięcia z zakresu 7.5.1–7.5.4 są obligatoryjne” może być interpretowane jako obowiązek jednoczesnej realizacji wszystkich rodzajów przedsięwzięć wymienionych w tych punktach. Oznaczałoby to konieczność zastosowania w jednym projekcie kilku różnych technologii, niezależnie od lokalnych uwarunkowań technicznych i ekonomicznych. Prawdopodobną intencją Programu jest wymaganie realizacji co najmniej jednego przedsięwzięcia podstawowego. Zastosowanie zwrotu „co najmniej jednego spośród” jednoznacznie przesądzi, że katalog określony w pkt 7.5.1–7.5.4 ma charakter alternatywny. Przedsięwzięcia z pkt 7.5.5 i 7.5.6 powinny móc stanowić element kompleksowego projektu albo odrębną inwestycję funkcjonalnie związaną z istniejącą	Warunkiem uzyskania dofinansowania jest realizacja co najmniej jednego spośród przedsięwzięć podstawowych, o których mowa w pkt 7.5.1–7.5.4. Przedsięwzięcia wskazane w pkt 7.5.5 i 7.5.6 mają charakter uzupełniający i mogą zostać objęte dofinansowaniem wyłącznie w ramach projektu obejmującego co najmniej jedno przedsięwzięcie podstawowe, z którym są funkcjonalnie związane.	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			lub odrębnie realizowaną instalacją podstawową. Umożliwi to etapowanie transformacji systemów ciepłowniczych, przy jednoczesnym zachowaniu wymogu wykazania rzeczywistego efektu energetycznego lub środowiskowego. Zmiana zwiększy pewność zasad naboru oraz ujednolici sposób przygotowania i oceny wniosków.		
212	OPEC GRUDZIĄDZ Sp. z o.o.	pkt 7.5.5, str. 6	Obecne brzmienie uzależnia możliwość dofinansowania magazynu ciepła od jednoczesnej budowy nowego źródła w ramach tego samego przedsięwzięcia. Ograniczenie to nie uwzględnia systemowej funkcji magazynów ciepła, które mogą współpracować z kilkoma istniejącymi lub nowymi źródłami oraz optymalizować pracę całego systemu ciepłowniczego. Magazyn może stanowić odrębny etap transformacji, zwiększający wykorzystanie istniejących źródeł OZE, ciepła odpadowego lub instalacji Power-to-Heat, a jednocześnie ograniczający pracę źródeł opartych na paliwach kopalnych. Uzależnienie wsparcia od objęcia źródła i magazynu jednym wnioskiem może prowadzić do sztucznego łączenia projektów albo wykluczać racjonalne ekonomicznie inwestycje etapowane. Proponowana zmiana zachowuje transformacyjny charakter Programu, ponieważ wymaga wykazania funkcjonalnego związku magazynu ze źródłami nisko- lub zeroemisyjnymi oraz jego rzeczywistego wpływu na zwiększenie wykorzystania OZE lub ciepła odpadowego, poprawę efektywności energetycznej albo ograniczenie zużycia paliw kopalnych.	Przedsięwzięcia obejmujące budowę lub rozbudowę magazynów ciepła, funkcjonalnie zintegrowanych z systemem ciepłowniczym i przeznaczonych do współpracy z jednym lub większą liczbą istniejących, modernizowanych albo nowo budowanych źródeł wykorzystujących odnawialne źródła energii, ciepło odpadowe lub energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii. Źródła te mogą być realizowane w ramach tego samego wniosku o dofinansowanie, w ramach odrębnego przedsięwzięcia lub stanowić istniejący element systemu ciepłowniczego.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
213	OPEC GRUDZIĄDZ Sp. z o.o.	pkt 7.5.3, str. 6	Obecny zapis uzależnia wsparcie kotłów elektrycznych od wykorzystania energii elektrycznej pochodzącej z OZE, nie przewidując jednocześnie wprost możliwości dofinansowania instalacji, która taką energię wytwarza, oraz magazynu umożliwiającego jej efektywne wykorzystanie. Ogranicza to możliwość realizacji kompleksowych projektów łączących OZE, magazynowanie energii i produkcję ciepła.	Przedsięwzięcia obejmujące budowę kotłów elektrycznych wykorzystujących do wytwarzania ciepła energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii i 1, o mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW. Elementem przedsięwzięcia może być również budowa lub rozbudowa instalacji wytwarzającej energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii oraz magazynu energii elektrycznej, pod warunkiem ich	Uwaga odrzucona Celem pośrednim programu jest także zwiększenie możliwości integracji sektora ciepłowniczego z krajowym systemem elektroenergetycznym oraz wykorzystanie technologii Power-to-Heat do zagospodarowania energii

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			Rozszerzenie zakresu wsparcia pozwoli zwiększyć autokonsumpcję energii z OZE, ograniczyć pobór energii z sieci w okresach szczytowych, poprawić przewidywalność kosztów produkcji ciepła oraz lepiej dopasować profil produkcji energii odnawialnej do pracy instalacji Power-to-Heat. Wymóg funkcjonalnego zintegrowania oraz przeznaczenia energii przede wszystkim na potrzeby produkcji ciepła zapewni, że dofinansowane instalacje OZE i magazyny energii będą bezpośrednio służyć transformacji systemu ciepłowniczego.	funkcjonalnego zintegrowania ze wspieranym kotłem elektrycznym oraz przeznaczenia wytwarzanej lub magazynowanej energii przede wszystkim na potrzeby produkcji ciepła w tej instalacji. Moc instalacji OZE oraz pojemność i moc magazynu energii powinny być uzasadnione zapotrzebowaniem kotła elektrycznego na energię oraz przewidywanym profilem jego pracy. ¹¹ Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy. (Art. 116 ust. 1c dodany przez art. 3 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 11 czerwca 2026 r. (Dz.U.2026.900) zmieniającej ustawę o odnawialnych źródłach energii z dniem 21 lipca 2026 r.)	odnawialnej dostępnej w sieci, w szczególności nadwyżek energii ze źródeł niesterowalnych. Rozszerzenie wsparcia o dedykowane instalacje OZE i magazyny energii współpracujące z kotłami elektrycznymi ograniczałoby funkcję systemów ciepłowniczych jako elastycznego odbiorcy energii z sieci oraz zmniejszało korzyści wynikające z integracji sektorów energii. Program koncentruje się na transformacji ciepłownictwa, natomiast inwestycje w źródła OZE i magazyny energii mogą być wspierane w ramach innych instrumentów finansowych.
214	OPEC GRUDZIĄDZ Sp. z o.o.	pkt 6 ppkt 2 lit. a, str. 2	Przygotowanie inwestycji ciepłowniczej wymaga poniesienia istotnych kosztów dokumentacji projektowej, analiz technicznych, ekonomicznych i środowiskowych, studium wykonalności oraz uzyskania niezbędnych decyzji, pozwoleń i uzgodnień. Wydatki te są bezpośrednio związane z przedsięwzięciem i warunkują możliwość określenia jego zakresu, kosztów, harmonogramu oraz efektu energetycznego i środowiskowego. Całkowite wyłączenie kosztów przygotowawczych jest niespójne z kryteriami Programu premiującymi wysoki stopień gotowości inwestycji. Wnioskodawca musi ponieść znaczne nakłady, aby przygotować dojrzały projekt, lecz wydatków tych nie może następnie uwzględnić w kosztach kwalifikowanych.	Koszty prac przygotowawczych mogą zostać uznane za kwalifikowane, jeżeli zgodnie z właściwymi przepisami o pomocy publicznej ich poniesienie nie stanowi rozpoczęcia prac i nie narusza wymogu efektu zachęty.	Uwaga odrzucona Beneficjenci programu będą mogli dodatkowo skorzystać z usług doradczych realizowanych w ramach komplementarnego programu ELENA (European Local Energy Assistance).

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			Wymóg bezpośredniego związku wydatków z inwestycją oraz zachowania zasad efektu zachęty zabezpieczy prawidłowe wykorzystanie środków.		
215	OPEC GRUDZIĄDZ Sp. z o.o.	7.3 Warunki dofinansowania	Transformacja dużego systemu ciepłowniczego wymaga zazwyczaj skoordynowanej realizacji kilku odrębnych, lecz wzajemnie powiązanych zadań inwestycyjnych, takich jak źródła OZE, pompy ciepła, kotły elektryczne, instalacje odzysku ciepła odpadowego oraz magazyny energii i ciepła. Każdy z tych elementów pełni inną funkcję technologiczną, natomiast dopiero ich łączna realizacja pozwala osiągnąć zakładany efekt energetyczny i środowiskowy. Stosowanie jednego limitu dotacji i pożyczki do całego wniosku może prowadzić do ograniczania zakresu inwestycji albo sztucznego dzielenia kompleksowego projektu na kilka wniosków. Powoduje to powielanie dokumentacji i procedur oraz zwiększa ryzyko, że dofinansowanie otrzymają tylko niektóre elementy wzajemnie zależnego układu. Odrębne stosowanie limitów do poszczególnych zadań umożliwi przedstawienie całej transformacji w jednym, spójnym wniosku i jej ocenę na podstawie wspólnego bilansu energetycznego, harmonogramu oraz efektu środowiskowego. Jednocześnie wymóg wyodrębnienia zakresu rzeczowego, kosztów, harmonogramu i efektu każdego zadania oraz zakaz sztucznego podziału inwestycji zabezpieczą Program przed nieuzasadnionym mnożeniem limitów. Zmiana nie narusza zasad dotyczących intensywności i maksymalnych wartości pomocy publicznej.	Proponujemy dodanie po ppkt 2 ppkt 3 w brzmieniu: "W przypadku gdy jeden wniosek o dofinansowanie obejmuje co najmniej dwa odrębne zadania inwestycyjne odpowiadające rodzajom przedsięwzięć określonym w pkt 7.5.1–7.5.6, maksymalne kwoty dotacji i pożyczki, o których mowa odpowiednio w pkt 1 lit. a oraz pkt 2 lit. a, stosuje się odrębnie do każdego zadania inwestycyjnego. Łączna maksymalna kwota dofinansowania dla wniosku stanowi sumę limitów przypadających na poszczególne zadania inwestycyjne, przy czym: a) Za odrębne zadanie inwestycyjne uznaje się instalację albo funkcjonalnie wyodrębnioną część kompleksowego przedsięwzięcia, dla której możliwe jest określenie odrębnego zakresu rzeczowego, kosztów kwalifikowanych, harmonogramu realizacji oraz efektu energetycznego lub środowiskowego. Odrębność zadania inwestycyjnego nie wymaga jego samodzielnego funkcjonowania poza systemem ciepłowniczym ani niezależnie od pozostałych elementów przedsięwzięcia. b) Przepisu nie stosuje się do podziału przedsięwzięcia dokonanego wyłącznie w celu zwiększenia maksymalnej kwoty dofinansowania, w szczególności poprzez formalne wyodrębnienie etapów, umów lub zamówień dotyczących jednej funkcjonalnie i technologicznie instalacji. Dofinansowanie poszczególnych zadań inwestycyjnych jest udzielane z zachowaniem właściwych intensywności i maksymalnych wartości pomocy publicznej oraz zasad jej kumulacji." oraz renumerację kolejnych ppkt.	Uwaga odrzucona Maksymalne kwoty dotacji i pożyczki każdorazowo odnoszą się do wniosku o dofinansowanie.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi																																																																														
216	UOS Drilling	Punkt 6.6	W pierwszej kolejności chcielibyśmy podkreślić, że dosyć dziwnym rozwiązaniem jest wskazywanie górnych kwot kosztów kwalifikowanych, a tym samym dofinansowania dla wyłącznie jednego, wybranego typu projektów. Tym samym stawiają Państwo w uprzywilejowanej sytuacji pozostałe typy projektów, które mogą bazować na aktualnych cenach rynkowych. Tym samym w pierwszej kolejności wnosimy o usunięcie górnych pułapów kosztowych (jednostkowych) dla wyłącznie jednego typu projektów, co jest niezgodne z ogólnie przyjętymi zasadami równego traktowania Wnioskodawców (potencjalnych Beneficjentów). Kompletnie niezrozumiałym jest tego typu rozwiązanie, które pomijając powyższe aspekty nie odzwierciedla w ogóle stawek rynkowych, o czym mowa w kolejnym punkcie uwag.	Wnosimy o całkowite usunięcie ww. zapisu.	Uwaga odrzucona Punkt 6.6 określający maksymalne koszty jednostkowe pozostaje.																																																																														
217	UOS Drilling	Punkt 6.6	Jeśli jednak powyższa propozycja nie znajdzie Państwa akceptacji to wnosimy o zmianę wysokości wskazanych kosztów. Uprzejmie informujemy, że wskazane obecnie kwoty kosztów jednostkowych wiercenia otworów (i dodatkowych) pochodzą bezpośrednio z programu "Geologia i Górnictwo" ogłoszonego przez NFOŚiGW (Państwa Instytucję) w roku 2016 - czyli 10 lat temu (kopia ww. znajduje się poniżej w punkcie 3). Powyższe nie odzwierciedla realnych, obecnych stawek rynkowych w tym zakresie. Jest to tym bardziej dziwne, że w roku 2022 na potrzeby programu Geotermia Plus NFOŚiGW (Państwa Instytucja) ogłosiła konkurs w którym przyjęła wyższe stawki (kopia ww. znajduje się poniżej w punkcie 4). W tym zakresie należy wyjaśnić, że w tym przypadku wskazane kwoty to poziom dofinansowania, czyli kwoty wykonania otworów są x2 wyższe (przyjęto 50% poziom dofinansowania). Czyli na dzień dzisiejszy proponują Państwo konkurs, w którym wskazujecie koszty wykonawstwa (i innych składowych) na poziomie roku 2016 (!). W pierwszej kolejności należy wskazać, że sama skumulowana inflacja w okresie 2017-2025 (włącznie) wyniosła 57,59%, zaś w okresie 2022-2025 (włącznie) wyniosła 36,78%. Powyższe wzrosty inflacyjne i tak nie	Dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.4 maksymalne jednostkowe koszty (netto) związane z wykonaniem odwiertów wynoszą4: <table><tr><th>Lp.</th><th>Rodzaj prac</th><th></th><th>Jedn.</th><th>Koszt jednostkowy (max. do zł) Program 2026</th><th>Propozycja NFOŚiGW 2026</th><th>Program NFOŚiGW 2022</th><th>Program NFOŚiGW 2016</th></tr><tr><td rowspan="6">1</td><td rowspan="6">Wykonanie otworów</td><td>500</td><td>m</td><td>9 800</td><td>2 800</td><td>7 200</td><td>2 800</td></tr><tr><td>1000</td><td>m</td><td>9 800</td><td>4 300</td><td>7 200</td><td>4 300</td></tr><tr><td>2000</td><td>m</td><td>9 800</td><td>4 500</td><td>7 200</td><td>4 500</td></tr><tr><td>3000</td><td>m</td><td>10 200</td><td>4 500</td><td>7 500</td><td>4 500</td></tr><tr><td>4000</td><td>m</td><td>10 500</td><td>5 000</td><td>7 700</td><td>5 000</td></tr><tr><td>5000</td><td>m</td><td>11 000</td><td>5 400</td><td>indyw.</td><td>5 400</td></tr><tr><td></td><td>powyżej 5000</td><td></td><td>m</td><td>12 000</td><td>5 900</td><td>indyw.</td><td>5 900</td></tr><tr><td>2</td><td>Prace przygotowawcze, demontaż</td><td></td><td></td><td>ujęte w kosztach powyżej</td><td>2 670 000</td><td>ujęte w kosztach powyżej</td><td>2 100 000</td></tr><tr><td>3</td><td>Nadzór i dozór ekologiczny</td><td></td><td>%</td><td>Max. 3% kosztów inwestycji</td><td>280 000</td><td>3%</td><td>280 000</td></tr><tr><td>4</td><td>Dokumentacja techniczna</td><td></td><td>%</td><td>Max. 3% kosztów inwestycji</td><td></td><td>ujęte w kosztach powyżej</td><td>570 000</td></tr></table>	Lp.	Rodzaj prac		Jedn.	Koszt jednostkowy (max. do zł) Program 2026	Propozycja NFOŚiGW 2026	Program NFOŚiGW 2022	Program NFOŚiGW 2016	1	Wykonanie otworów	500	m	9 800	2 800	7 200	2 800	1000	m	9 800	4 300	7 200	4 300	2000	m	9 800	4 500	7 200	4 500	3000	m	10 200	4 500	7 500	4 500	4000	m	10 500	5 000	7 700	5 000	5000	m	11 000	5 400	indyw.	5 400		powyżej 5000		m	12 000	5 900	indyw.	5 900	2	Prace przygotowawcze, demontaż			ujęte w kosztach powyżej	2 670 000	ujęte w kosztach powyżej	2 100 000	3	Nadzór i dozór ekologiczny		%	Max. 3% kosztów inwestycji	280 000	3%	280 000	4	Dokumentacja techniczna		%	Max. 3% kosztów inwestycji		ujęte w kosztach powyżej	570 000	Uwaga częściowo uwzględniona Jednostkowe koszty maksymalne zostały zaktualizowane.
Lp.	Rodzaj prac		Jedn.	Koszt jednostkowy (max. do zł) Program 2026	Propozycja NFOŚiGW 2026	Program NFOŚiGW 2022	Program NFOŚiGW 2016																																																																												
1	Wykonanie otworów	500	m	9 800	2 800	7 200	2 800																																																																												
		1000	m	9 800	4 300	7 200	4 300																																																																												
		2000	m	9 800	4 500	7 200	4 500																																																																												
		3000	m	10 200	4 500	7 500	4 500																																																																												
		4000	m	10 500	5 000	7 700	5 000																																																																												
		5000	m	11 000	5 400	indyw.	5 400																																																																												
	powyżej 5000		m	12 000	5 900	indyw.	5 900																																																																												
2	Prace przygotowawcze, demontaż			ujęte w kosztach powyżej	2 670 000	ujęte w kosztach powyżej	2 100 000																																																																												
3	Nadzór i dozór ekologiczny		%	Max. 3% kosztów inwestycji	280 000	3%	280 000																																																																												
4	Dokumentacja techniczna		%	Max. 3% kosztów inwestycji		ujęte w kosztach powyżej	570 000																																																																												

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			odzwierciedlają realnego wzrostu kosztów wykonania otworów. W drugiej kolejności należy wskazać, że w okresie 2022-2026 nastąpił realny, bardzo wysoki wzrost kosztów głównych czynników, składających się na wykonywanie tego typu prac (otworów), spowodowany m.in. wprowadzeniem ceł i opłaty CBAM, tj.: a) wzrost kosztów rur okładzinowych + 118%; b) wzrost kosztów rur filtrowych + 109%; c) wzrost kosztów paliwa diesel do napędu wiertni (za m3) + 54%; d) wzrost kosztów pracowniczych (m.in. wynagrodzeń) +52%. W uzupełnieniu powyższych danych należy dodać, że w ostatnim czasie (tj. od 01 lipca 2026) cło ochronne na import rur okładzinowych wzrosło z 25% do 50%. Dodatkowo, przed tą datą była większa szansa na odprawienie rur w kontyngencie, bez cła ochronnego. Aktualnie, wartość kontyngentu została okrojona o połowę, w związku z tym szanse na import w kontyngencie znacząco zmalały, co oznacza konieczność zapłaty cła w wysokości 50%. Wprowadzono również nowy podatek CBAM – ok. 100 EUR/ tonę emisji CO2. Dodatkowo, należy mieć na uwadze wzrost kosztów paliwa, o ok. 50% oraz bardzo duży nacisk na płace w firmach wiertniczych (jest duże zapotrzebowanie na pracowników i wysokie płace w krajach niemieckojęzycznych). To wszystko powoduje, iż w nowej kalkulacji należy uwzględnić nie tylko katalog kosztów z 2022 roku z waloryzacją co rok o wielkość inflacji, ale także obecne uwarunkowania. Średni wzrost kosztów w stosunku do 2022 powinien być zatem wyższy od katalogu z 2022 o skumulowany koszt inflacji min. za okres 2022-2025 oraz powinien uwzględniać dodatkowe czynniki wskazane powyżej. W odniesieniu do pozostałych kosztów wnosimy o wprowadzenie wykazywania ich w ujęciu procentowym (%) w stosunku do kosztów inwestycji, a nie w formie zryczałtowanej, która nie odzwierciedla realnych		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			warunków wykonywania tego typu inwestycji (nadzór, dokumentacja) W związku z powyższym wnosimy jak w propozycji (o uwzględnienie min. wzrostu kosztów o skumulowaną inflację).		
218	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Geotermia Podhalańska SA	Punkt: 6 ust. 4-5 oraz 7.5.6	W przypadku systemów ciepłowniczych, które już obecnie wykorzystują w znacznym stopniu odnawialne źródła energii, istotne efekty ekologiczne i energetyczne mogą zostać osiągnięte również poprzez modernizację i rozbudowę sieci ciepłowniczych, rozwój systemów automatyki, digitalizacji oraz cyberbezpieczeństwa, bez konieczności równoczesnej realizacji nowego źródła ciepła. Umożliwienie realizacji tego rodzaju przedsięwzięć jako samodzielnych inwestycji pozwoli na dalsze zwiększanie efektywności energetycznej systemów ciepłowniczych oraz poprawę bezpieczeństwa ich funkcjonowania.	Przedsięwzięcia z zakresu pkt 7.5.6 mogą być realizowane jako samodzielne przedsięwzięcia w efektywnych energetycznie systemach ciepłowniczych lub w systemach, w których udział ciepła z OZE i ciepła odpadowego przekracza 50%.	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła.
219	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Geotermia Podhalańska SA	Punkt: 6 ust. 5	W przypadku niektórych przedsięwzięć znacząca część kosztów inwestycji może dotyczyć modernizacji lub rozbudowy sieci ciepłowniczej, niezbędnej do pełnego wykorzystania efektów inwestycji w źródła ciepła. Indywidualna ocena zasadności przekroczenia limitu pozwoliłaby lepiej dostosować zakres wsparcia do specyfiki projektów, przy zachowaniu kontroli nad efektywnością wykorzystania środków publicznych.	Proponuje się rozważenie możliwości odstąpienia od limitu 30% kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć z zakresu modernizacji i rozbudowy sieci ciepłowniczych w uzasadnionych przypadkach, po indywidualnej ocenie projektu.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
220	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Geotermia Podhalańska SA	Punkt: kryterium jakościowe punktowe nr 3 Nakład z dofinansowania w formie dotacji na jednostkową redukcję rocznej emisji CO ₂ - wartość wskaźnika w zł/Mg CO ₂ /rok	Systemy ciepłownicze, które już obecnie charakteryzują się wysokim udziałem ciepła z odnawialnych źródeł energii, mają ograniczoną możliwość wykazania dalszej znaczącej redukcji emisji CO ₂ . Jednocześnie inwestycje polegające na rozbudowie instalacji geotermalnych, budowie magazynów ciepła lub modernizacji sieci ciepłowniczej mogą przynosić istotne korzyści w zakresie zwiększenia wykorzystania energii odnawialnej, poprawy bezpieczeństwa dostaw ciepła, ograniczenia pracy źródeł szczytowych oraz zmniejszenia zużycia paliw kopalnych. Zasadne wydaje się zatem uwzględnienie w ocenie projektów również tych efektów, obok wielkości redukcji emisji CO ₂ .	Uzyskanie 0 punktów w kryterium nie powoduje odrzucenia wniosku. Dla systemów, w których udział ciepła z OZE i ciepła odpadowego przekracza 50%, dopuszcza się ocenę na podstawie zwiększenia produkcji ciepła z OZE, ograniczenia wykorzystania źródeł szczytowych, zmniejszenia zużycia energii pierwotnej lub poprawy bezpieczeństwa energetycznego.	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
221	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Geotermia Podhalańska SA	kryterium jakościowe punktowe nr 1 Nakład z dofinansowania w formie dotacji na 1 MWt mocy zainstalowanej	Koszty instalacji geotermalnej zależą przede wszystkim od głębokości odwiertu i warunków geologicznych, a nie tylko od nominalnej mocy cieplnej. Jednolity próg dla pomp ciepła, kotłów elektrycznych, kolektorów i geotermii nie zapewnia porównywalnej oceny technologii.	Progi wskaźnika ustala się odrębnie dla poszczególnych technologii. Dla instalacji geotermalnych uwzględnia się koszty odwiertów, rekonstrukcji otworów, infrastruktury przesyłowej i urządzeń związanych z pozyskaniem wód geotermalnych. Uzyskanie 0 punktów nie powoduje automatycznego odrzucenia wniosku, jeżeli wysokość kosztów została potwierdzona analizą techniczną i rozeznaniem rynku.	Uwaga odrzucona Niezależnie od tego, że koszty jednostkowe mogą być zróżnicowane, wpływ ma także wydajność danej instalacji i efektywność eksploatacyjna, tj. czynniki, które wpływają na ostateczny rezultat w postaci efektów ekologicznych uwzględnianych w formule obliczania nakładu środków na efekt.
222	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Geotermia Podhalańska SA	Punkt: 7.5.1.4 oraz kryterium dostępu dla geotermii	W istniejących systemach geotermalnych zasoby są już rozpoznane i eksploatowane. Wymaganie nowego odwiertu badawczego przy rekonstrukcji lub rozbudowie istniejącego systemu byłoby nieuzasadnione technicznie i ekonomicznie.	Wymóg wykonania pierwszego odwiertu badawczego nie dotyczy modernizacji lub rozbudowy istniejących ciepłowni geotermalnych, rekonstrukcji istniejących otworów oraz wykonywania kolejnych otworów w obrębie rozpoznanego złoża, dla którego dostępna jest dokumentacja geologiczna potwierdzająca możliwość energetycznego wykorzystania zasobów.	Uwaga wyjaśniona Przedsięwzięcie może być realizowane wyłącznie po wykonaniu oraz pozytywnej weryfikacji wyników odwiertu badawczego, potwierdzających możliwość wykorzystania energetycznego zidentyfikowanych zasobów geotermalnych na potrzeby systemu ciepłowniczego. Jeżeli w istniejących systemach geotermalnych zasoby są już rozpoznane i eksploatowane nie wymaga się nowego odwiertu badawczego i nie wynika to z treści programu.
223	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Geotermia Podhalańska SA	Punkt: 7.5.6.2 oraz odpowiadające mu kryterium dostępu	Obniżenie parametrów temperatury zasilania i powrotu w sieci ciepłowniczej jest procesem długoterminowym, uzależnionym od charakterystyki technicznej systemu, parametrów instalacji odbiorczych oraz zakresu realizowanych inwestycji. W wielu przypadkach osiągnięcie docelowych parametrów wymaga etapowej	Przedsięwzięcie powinno prowadzić do mierzalnego obniżenia parametrów temperaturowych systemu lub wyodrębnionego obszaru sieci, zgodnie z analizą techniczno-ekonomiczną, bez	Uwaga uwzględniona Odstąpiono od określania maksymalnej temperatury powrotu.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			modernizacji sieci i węzłów ciepłych. W związku z powyższym zasadne jest umożliwienie realizacji przedsięwzięć prowadzących do stopniowego obniżania parametrów pracy sieci, pod warunkiem osiągnięcia mierzalnych efektów energetycznych i poprawy efektywności systemu, zamiast uzależniania wsparcia od osiągnięcia jednego, sztywno określonego poziomu parametrów. Takie podejście umożliwi etapową modernizację systemów ciepłowniczych przy zachowaniu zakładanych efektów energetycznych.	obowiązku osiągnięcia jednolitych wartości 70°C/25°C.	
224	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Geotermia Podhalańska SA	Punkt: dodatkowe warunki, pkt 5, oraz kryterium kosztowe	Data produkcji nie przesądza o jakości ani przydatności urządzenia. W przypadku specjalistycznych urządzeń, długotrwałych procedur inwestycyjnych i opóźnień administracyjnych limit 24 miesięcy może powodować niekwalifikowalność prawidłowo zakupionego, nowego sprzętu.	Dopuszcza się zastosowanie nowych, nieużywanych urządzeń spełniających obowiązujące normy techniczne i wymagania projektu.	Uwaga odrzucona Zapis pozostaje bez zmian.
225	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Koszalinie	7.5.2	Rozszerzenie obszaru objętego dofinansowaniem pozwoli na równoległy rozwój źródeł i zapewnienia logistyki paliw niekopalnych. Ograniczenie programu do modernizacji jednostek kogeneracyjnych pod kątem wykorzystania paliw niekopalnych może zakończyć się nie wypełnieniem kryteriów programu z powodu braku dostępu do wystarczającej ilości paliwa niekopalnego. Potrzeba wprowadzenia zapisu o czasowym wykorzystaniu paliw kopalnych wynika z obecnego braku wystarczającego potencjału paliw odnawialnych na rynku. Pozwoli również na uniknięcie ryzyka nietrafionej inwestycji.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej 1 MW wraz z infrastrukturą zapewniającą dostawy paliw innych niż paliwa kopalne z dopuszczeniem zagwarantowanego czasowego częściowego wykorzystania paliw kopalnych ¹⁰ .	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowaniu paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
226	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Koszalinie	7.5.5	W celu osiągnięcia nałożonych celów na branżę ciepłowniczą: neutralności klimatycznej, efektywnego systemu energetycznego konieczne jest zwiększenie elastyczności pracy systemu, w szczególności w okresie letnim. Zabudowa magazynów ciepła w systemach ciepłowniczych pozwoli na optymalizację wykorzystania zabudowanych źródeł wytwórczych oze (w szczególności pracy CHP) i sukcesywne wypieranie paliw kopalnych na rzecz paliw OZE	Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów akumulacyjnych ciepła, wspierających stabilizację miejskiego systemu ciepłowniczego.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOSiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
227	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Koszalinie	7.5.3	Należy wprowadzić doprecyzowanie Art.116 ust. 1c. co pozwoli na właściwe ukierunkowanie wykorzystania dofinansowania dla technologii, która będzie pracować na rzecz realizacji strategii danego systemu ciepłowniczego, a nie zakłócać pracę systemu.	Przedsięwzięcia w przedsiębiorstwach ciepłowniczych posiadające określony potencjał magazynowy do akumulacji ciepła w systemie ciepłowniczym, dotyczące budowy kotłów elektrycznych, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii 11 do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW.	Uwaga odrzucona Zapisy programu odwołują się do art. 116 ust. 1c. Jednocześnie obowiązuje warunek, że kocioł elektryczny jest zasilany w 100% energią elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii.
228	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	7.5.1.1	Brak możliwości budowy instalacji umożliwiających spalanie różnego rodzaju biomasy, w tym biomasy leśnej. Rekomendowane jest rozszerzenie o instalacje multipaliwowe oraz ograniczenie maksymalnego dopuszczalnego udziału biomasy leśnej.	-	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.
229	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	7.5.3	Wymóg 100% OZE nie daje możliwości uruchamiania kotłów elektrodowych w okresach nadpodaży energii elektrycznej w KSE ze źródeł odnawialnych, co prowadzi do nierynkowego redysponowania OZE. Rekomendowane jest umożliwienie pracy kotłów w okresach nadpodaży energii w KSE, np. w ramach dedykowanych mechanizmów OSD.	-	Uwaga odrzucona Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień. Program eliminuje jeden z trzech przewidzianych przez ustawodawcę, w art. 116 ust. 1c, sposobów zasilania kotła elektrycznego, tj. zasilanie za pośrednictwem krajowego systemu elektroenergetycznego, który nie zapewnia 100 % energii elektrycznej z OZE. Wskazany sposób jest stosowany z uwzględnieniem procentowego udziału energii elektrycznej z instalacji odnawialnych źródeł energii w roku poprzednim określonego zgodnie z ust. 1d.
230	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	7.5.5.	Wymóg nie daje możliwości budowy magazynów ciepła w systemach, które posiadają już zrealizowane inwestycje w nisko- i zeroemisyjne źródła ciepła, a których potencjał w zakresie dynamicznego wytwarzania ciepła nie jest w pełni wykorzystany ze względu na ograniczone możliwości magazynowania ciepła w istniejącej infrastrukturze ciepłowniczej lub ich całkowity brak.	-	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
231	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	Kryteria Jakościowe I. oraz II	Przyjęta punktacja promuje rozwiązania o relatywnie niższych nakładach inwestycyjnych bez realnego uwzględnienia efektywności wytwarzania ciepła w pełnym cyklu życia instalacji i końcowego kosztu wytworzenia ciepła, co w przypadku źródeł w technologii power-to-heat bezpośrednio prowadzi do faworyzowania kotłów elektrodowych względem pomp ciepła. Rekomendowany jest system punktacji wyodrębniający oddzielną klasyfikację nakładów z dofinansowania na 1 MWt mocy zainstalowanej dla pomp ciepła.	-	Uwaga odrzucona Brak propozycji zmiany treści programu.
232	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	Pkt 8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji – Kryteria jakościowe punktowe nr 1–3, przypis 15	Automatyczne przyznawanie maksymalnej liczby punktów projektom finansowanym wyłącznie pożyczką powoduje nierówne traktowanie projektów i zaburza porównywalność efektywności wykorzystania środków programu. Wnioskodawca ubiegający się wyłącznie o pożyczkę otrzymuje automatycznie maksymalną punktację w trzech kryteriach, podczas gdy projekt ubiegający się o dotację może otrzymać w nich 0 punktów, co skutkuje odrzuceniem wniosku. Zastosowanie wartości wsparcia wyrażonej jako dotacja lub ekwiwalent dotacji brutto pozwoli oceniać rzeczywistą wartość pomocy publicznej niezależnie od wybranej formy finansowania, bez konieczności zmiany progów punktowych programu.	Na potrzeby oceny kryteriów jakościowych punktowych nr 1–3 przez wartość wsparcia rozumie się: 1) w przypadku dotacji – wnioskowaną wartość dofinansowania w formie dotacji; 2) w przypadku pożyczki udzielanej na warunkach preferencyjnych – ekwiwalent dotacji brutto pożyczki; 3) w przypadku łącznego finansowania dotacją i pożyczką – sumę wartości dotacji oraz ekwiwalentu dotacji brutto pożyczki. W przypadku pożyczki udzielanej na warunkach rynkowych wartość wsparcia przyjmuje się w wysokości 0 zł. W nazwach oraz zasadach oceny kryteriów nr 1–3 zwrot „dofinansowanie w formie dotacji” zastępuje się zwrotem „wartość wsparcia”.	Uwaga odrzucona Przedmiotowe rozwiązanie stosowane jest w dotychczasowych programach.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
233	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	Pkt 6. Koszty kwalifikowane, ust. 2 lit. a	Program wymaga przedstawienia rozbudowanej dokumentacji przygotowawczej, w tym analiz alternatywnych rozwiązań, uzasadnienia wyboru technologii, wieloletnich projekcji cen ciepła oraz dokumentów potwierdzających wykonalność inwestycji. Całkowite wyłączenie kosztów przygotowawczych oznacza konieczność ich pełnego finansowania ze środków własnych jeszcze przed uzyskaniem dofinansowania. Może to ograniczać dostęp do programu, w szczególności mniejszym przedsiębiorstwom ciepłowniczym i spółkom komunalnym. Wprowadzenie limitu 5% pozwoli sfinansować dokumentację niezbędną do prawidłowego przygotowania inwestycji, jednocześnie ograniczając ryzyko nadmiernego udziału kosztów przygotowawczych w budżecie projektu.	Koszty związane z przygotowaniem inwestycji kwalifikują się do wysokości nieprzekraczającej 5% całkowitych kosztów kwalifikowanych inwestycji. Do kosztów tych zalicza się w szczególności koszty przygotowania dokumentacji projektowej, studium wykonalności, analiz wariantowych, analiz technicznych, ekonomicznych i finansowych, audytów, ekspertyz oraz dokumentacji niezbędnej do uzyskania wymaganych decyzji administracyjnych, pod warunkiem że koszty te są bezpośrednio związane z inwestycją i zostały poniesione w okresie kwalifikowalności kosztów.	Uwaga odrzucona Beneficjenci programu będą mogli dodatkowo skorzystać z usług doradczych realizowanych w ramach komplementarnego programu ELENA (European Local Energy Assistance).
234	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	6 ust. 5 oraz 7.5.6	W wielu systemach główną barierą dla wykorzystania pomp ciepła, geotermii lub ciepła odpadowego nie jest budowa samego źródła, lecz konieczność rozbudowy sieci, obniżenia parametrów temperaturowych, przebudowy węzłów i dostosowania hydrauliki systemu. Sztywny limit 30% może promować projekty polegające wyłącznie na budowie źródła, bez infrastruktury pozwalającej efektywnie wykorzystać jego moc.	Podwyższenie limitu kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć z pkt 7.5.6 z 30% do 50% albo umożliwienie jego przekroczenia na podstawie analizy technicznej wykazującej, że modernizacja sieci jest niezbędna do wykorzystania źródła OZE lub ciepła odpadowego.	Uwaga odrzucona. Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła. Nie należy podchodzić do tego zakresu w sposób rozszerzający możliwą interwencję. Limit kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć z pkt 7.5.6 jest wynikiem ustaleń z Komisją Europejską.
235	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	7.5.6.2 i odpowiednie kryterium dostępu	Osiągnięcie temperatury powrotu na poziomie 25°C w istniejących systemach ciepłowniczych może być technicznie niemożliwe bez przebudowy znacznej części instalacji odbiorczych, które nie należą do przedsiębiorstwa ciepłowniczego. Kryterium powinno premiować rzeczywistą poprawę parametrów systemu względem stanu istniejącego, zamiast ustanawiać jeden	Zastąpienie bezwzględnego wymogu temperatury powrotu 25°C wymogiem osiągnięcia indywidualnie określonego obniżenia parametrów, np.: „obniżenie temperatury zasilania do nie więcej niż 70°C oraz obniżenie średniorocznej	Uwaga częściowo uwzględniono Odstąpiono od maksymalnej temperatury powrotu. Przyjęte parametry obniżenia temperatury

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			próg niezależny od rodzaju sieci, struktury odbiorców i parametrów instalacji wewnętrznych.	temperatury powrotu o co najmniej 10°C względem stanu bazowego, przy uwzględnieniu warunków technicznych danego systemu”.	czynnika wynikają z promowania sieci ciepłowniczej IV generacji i wyższej, w rozumieniu powszechnie przyjętej klasyfikacji i koncepcji generacji systemów ciepłowniczych prof. Henrik’a Lund’a z Uniwersytetu w Aalborgu w Danii.
236	QEMETICA S.A.	7.5.4	Infrastruktura towarzysząca stanowi integralny element projektów odzysku ciepła odpadowego i jest niezbędna do efektywnego transportu oraz wykorzystania odzyskanego ciepła w systemach ciepłowniczych.	Instalacje odzysku ciepła odpadowego wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą	Uwaga uwzględniona
237	QEMETICA S.A.	cel wskaźnikowy	Sama liczba instalacji nie odzwierciedla skali efektu energetycznego programu. Uzupełnienie wskaźnika o minimalną łączną moc odzysku ciepła na poziomie co najmniej 100 MW pozwoli zapewnić realizację projektów o odpowiedniej skali oddziaływania oraz efektywne wykorzystanie środków publicznych, przy jednoczesnym zachowaniu dostępności programu dla różnych typów inwestycji.	10 instalacji o łącznej mocy w wysokości co najmniej 100 MW	Uwaga odrzucona
238	QEMETICA S.A.	uwaga ogólna	Instalacje termicznego przekształcania odpadów komunalnych i niebezpiecznych (ITPOK/N) zostały wskazane w „Strategii transformacji ciepłownictwa do 2040 r.” jako źródło ciepła o znaczącym potencjale dla transformacji sektora. Jednocześnie Strategia przewiduje uznanie energii odzyskiwanej z tych instalacji za ciepło odpadowe. Zasadne jest zatem uwzględnienie ITPOK/N w programie, co pozwoli zwiększyć wykorzystanie dostępnych zasobów energii, poprawić efektywność energetyczną oraz wesprzeć proces dekarbonizacji ciepłownictwa i przemysłu. Z tego również względu należy rozszerzyć możliwość wykorzystania ciepła z instalacji termicznego przekształcania odpadów o zużycie w przemyśle - ograniczenie wsparcia do instalacji przekazujących minimum 70% ciepła do sieci ciepłowniczej nie ma w tym przypadku uzasadnienia ekologicznego, gdyż wykorzystanie tego samego ciepła do celów	Rozszerzenie zakresu programu o projekty wykorzystujące ciepło z instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych i niebezpiecznych (ITPOK/N), z możliwością jego wykorzystania zarówno w systemach ciepłowniczych, jak i w procesach przemysłowych. Dla tego typu projektów zasadne jest wyłączenie wymogu przekazywania minimum 70% ciepła do sieci ciepłowniczej oraz dostosowanie pozostałych warunków programu do specyfiki instalacji ITPOK/N.	Uwaga odrzucona Ograniczenie dla instalacji przetwarzających odpady wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			dekarbonizacji instalacji przemysłowych również pomaga w osiągnięciu efektu ekologicznego.		
239	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	Zmniejszenie emisji CO ₂ - planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia celu wynosi co najmniej 1 200 000 Mg CO ₂ /rok	Wprowadzenia jako wskaźnika dotyczącego zmniejszenia emisji miary wyrażonej jako CO₂eq (carbon dioxide equivalent), pozwoli na uwzględnienie emisji zarówno CO₂ jak i innych gazów cieplarnianych. Jest to szczególnie istotne w kontekście zastępowania źródeł ciepła opartych na gazie kopalnym oraz wykorzystaniu w ciepłownictwie gazów takich jak biogaz lub biometan. 1. Dzięki zastąpieniu gazu ziemnego bezemisyjnymi źródłami energii redukuje się nie tylko emisje CO₂, ale także emisje metanu ucieczkowego, które powstają w całym łańcuchu dostaw paliwa - od punktu wydobycia po instalację spalającą gaz. Metan jest gazem cieplarnianym o wpływie na klimat około 30 razy silniejszym niż CO₂ (w horyzoncie 20 lat jest jeszcze większy - ponad 80 razy). 2. Należy podkreślić, że biometan jest chemicznie tym samym gazem co metan z paliw kopalnych, różni je jedynie pochodzenie. Ze względu na bardzo wysoki potencjał wywoływania efektu cieplarnianego w 20-letnim horyzoncie czasowym należy bezwzględnie dążyć do zminimalizowania jego emisji także w łańcuchu dostaw biogazu, biometanu i innych paliw gazowych lub wykorzystujących biogaz/biometan jako substrat. 3. Zastąpienie gazu kopalnego biometanem redukuje emisje metanu z łańcucha dostaw gazu kopalnego. Należy jednak podkreślić, że emisje ucieczkowe w łańcuchu dostaw biometanu mogą zniwelować efekt ekologiczny. Powstawaniu emisji ucieczkowych można zapobiec przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych. Dla projektów związanych ze stosowaniem paliw gazowych rekomendujemy wprowadzenie kryteriów dotyczących zastosowania najlepszych technologii zapobiegających powstawaniu emisji ucieczkowych jako kryteriów dopuszczających oraz stosowanie najlepszych praktyk w zakresie wykrywania, monitoringu i minimalizowania wycieków metanu jak również ich	Zmniejszenie emisji CO ₂ eq - planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia celu wynosi co najmniej 1 200 000 Mg CO ₂ eq/rok	Uwaga odrzucona Nazwa wskaźnika jest zgodna ze słownikiem wskaźników obowiązujących w NFOSiGW.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			raportowania (MRV, measurement, verification, reporting) na poziomie projektu.		
240	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	2. Wskaźnik osiągnięcia celu	Rekomendujemy rozważenie dodania wskaźnika określającego minimalny wskaźnika redukcji emisji na instalację. Znana, minimalna wartość redukcji emisji eqCO ₂ na instalację może ułatwić proces przygotowania wniosków przez beneficjentów oraz zagwarantować spełnienie wskaźników programu. Rekomendujemy opracowanie takiej wartości w oparciu o najbardziej aktualne wartości wskaźników redukcji i minimalnej emisji w danej instalacji/infrastrukturze przesyłowej uwzględnionej w programie i wprowadzenie odpowiednich kryteriów wyboru wysoko premiujących instalacje o wysokiej redukcji emisji eqCO ₂ , tak by zachować kompetytywny charakter konkursu.	Zmniejszenie emisji CO ₂ eq na instalację - planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia celu wynosi co najmniej CO ₂ eq/rok	Uwaga odrzucona Nazwa wskaźnika jest zgodna ze słownikiem wskaźników obowiązujących w NFOSiGW.
241	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1	Pozytywnie należy ocenić wyłączenie z katalogu inwestycji kwalifikujących się do wsparcia instalacji wykorzystujących biomasę leśną. Rekomendujemy jednak rozszerzenie wyłączenia ze wsparcia na szerszą kategorię: biomasę stałą. Dalsze zwiększanie zapotrzebowania poprzez wspieranie nowych instalacji prowadziłyby do pogłębienia konkurencji o ograniczone zasoby oraz wywołałyby szereg negatywnych skutków gospodarczych, środowiskowych i związanych z bezpieczeństwem energetycznym. 1. Produkty uboczne przemysłu drzewnego stanowią pełnowartościowy surowiec wykorzystywany przez przemysł płyt drewnopochodnych i papierniczy, a także podstawowy surowiec do produkcji peletu drzewnego wykorzystywanego do ogrzewania gospodarstw domowych. Jak wynika z analizy opracowanej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska „Analizy dostępności biomasy – na potrzeby aKPEiK”, dostępne krajowe zasoby biomasy drzewnej pochodzącej z tych źródeł są obecnie w pełni zagospodarowane. Już obecnie dochodzi do okresowych niedoborów tego surowca na rynku. Prowadzi to do nasilającej się konkurencji pomiędzy przemysłem drzewnym, energetyką oraz producentami pelletu drzewnego, skutkując wzrostem cen surowca,	Rekomendujemy usunięcie punktu 7.5.1.1	Uwaga częściowo uwzględniona Program dopuszcza możliwość wsparcia instalacji wykorzystujących biomasę inną niż biomasa leśna. Wykluczono także biomasę z przemysłu powiązanego z leśnictwem.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			wyższymi kosztami ogrzewania gospodarstw domowych oraz pogorszeniem konkurencyjności polskiego przemysłu drzewnego. 2. Już obecnie funkcjonujące mechanizmy wsparcia wykorzystania biomasy w energetyce skutkują zaburzeniem konkurencji na rynku drewna. Sektor energetyczny korzysta licznych instrumentów wsparcia (dotacje inwestycyjne, wsparcie operacyjne, pośrednie zachęty ekonomiczne wynikające z rozliczania emisji ze spalania biomasy spełniającej kryteria zrównoważonego rozwoju określone w dyrektywie RED jako zerowych w ramach systemu EU ETS), które powodują pogarszanie konkurencyjności polskiego przemysłu drzewnego na rynku drewna, mimo że to właśnie jego produkty drzewne zapewniają długoterminowe magazynowanie węgla. 3. Promowanie wykorzystania biomasy drzewnej na cele energetyczne jest też sprzeczne z zasadą kaskadowego wykorzystania biomasy, stanowiącą jeden z podstawowych elementów polityki Unii Europejskiej oraz Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu na lata 2021–2030 (aKPEiK, działanie 86) mówiącą, że drewno powinno być wykorzystywane przede wszystkim w zastosowaniach zapewniających najwyższą wartość gospodarczą i środowiskową, w szczególności do produkcji materiałowej, natomiast wykorzystanie energetyczne powinno następować dopiero wówczas, gdy dalsze wykorzystanie materiałowe nie jest możliwe. Z tego względu dyrektywa RED III zobowiązuje państwa członkowskie do projektowania systemów wsparcia dla bioenergii w sposób zapobiegający zakłócaniu konkurencji z sektorami wykorzystującymi drewno do celów materiałowych. Ponadto KPEiK wskazuje na konieczność priorytetowego wykorzystania surowca drzewnego przez przemysł drzewny oraz stopniowego odchodzenia od wykorzystania biomasy leśnej w energetyce zawodowej. 4. Wzrost zapotrzebowania sektora energetycznego na produkty uboczne przemysłu drzewnego ograniczyłby ich dostępność dla przemysłu płyt drewnopochodnych, papierniczego i peletu, prowadząc jednocześnie do		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			zwiększenia wykorzystania drewna okrągłego, w tym pochodzącego z lasów, co przy dążeniu do ograniczenia importu biomasy, mogłoby dodatkowo wzmacniać presję na utrzymanie lub zwiększenie krajowego pozyskania drewna, utrudniając realizację celów związanych z wyłączaniem najcenniejszych lasów z użytkowania gospodarczego (więcej: raport Biomasa drzewna w energetyce). 5. Skuteczne wyłączenie z finansowania instalacji wykorzystujących biomasę leśną, pozostawiając wsparcie dla instalacji wykorzystujących inne rodzaje biomasy drzewnej wymaga stworzenia systemu kontroli pochodzenia biomasy wykorzystywanej jako paliwo przez beneficjentów Funduszu opartego na prowadzeniu szczegółowej dokumentacji dotyczącej pochodzenia surowca i regularnej weryfikacji łańcucha dostaw, nie zaś na jednorazowych oświadczeniach lub ograniczonej dokumentacji przedstawionej przez Wnioskodawcę. Wyłączenie z katalogu inwestycji kwalifikujących się do wsparcia wszystkich instalacji spalających biomasę stałą pozwoli na uniknięcie istotnego ryzyka wykorzystywania w instalacjach objętych wsparciem również biomasy leśnej, nie powodując przy tym obciążeń administracyjnych po stronie beneficjentów, jak i instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie programu. 6. Projekt programu nie rozstrzyga, czy zakaz wykorzystywania biomasy leśnej obowiązuje wyłącznie w pięcioletnim okresie trwałości inwestycji, czy również po jego zakończeniu, co stwarza niepewność interpretacyjną i stwarza ryzyko, że po tym okresie w instalacjach, których czas wykorzystania się 20-25 lat, będzie spalana biomasa leśna. Jest to istotne zwłaszcza dlatego, że różnica między instalacjami wykorzystującymi biomasę leśną a instalacjami przeznaczonymi do spalania produktów ubocznych przemysłu drzewnego wynika z pochodzenia paliwa, a nie z technologii spalania. Podobnie jest w przypadku części instalacji przeznaczonych do spalania biomasy rolniczej. 7. Ograniczona dostępność dotyczy również pozostałych rodzajów biomasy stałej. Jak wynika z		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			opracowanej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska „Analizy dostępności biomasy stałej – zrównoważony potencjał na cele energetyczne w Polsce”, jedynym rodzajem biomasy pochodzenia rolniczego, dla którego zidentyfikowano jeszcze pewną nadwyżkę możliwą do wykorzystania energetycznego, jest słoma zbożowa, jednak nadwyżka ta jest ograniczana przez potrzeby rolnictwa: wykorzystanie słomy do produkcji podłoży i kompostów oraz rosnące znaczenie ekoschematów promujących pozostawianie słomy na polach w celu zwiększania zawartości materii organicznej w glebach. Raport wskazuje również, że w perspektywie kolejnych lat coraz większa część dostępnej słomy powinna być wykorzystywana do produkcji biogazu i biometanu. Potencjał biomasy z upraw energetycznych pozostaje ograniczony ze względu na dostępność odpowiednich gruntów oraz wysokie koszty produkcji. Wzrost popytu na biomasę stałą ogranicza możliwość wykorzystania tego surowca w zastosowaniach przynoszących większe korzyści gospodarcze i środowiskowe, w szczególności w przemyśle materiałowym oraz produkcji biogazu/biometanu. 8. Zwiększanie popytu na biomasę stałą w ciepłownictwie stwarza także ryzyko uzależnienia od importu, a z tym większą podatność na wahania cen na międzynarodowych rynkach surowców energetycznych, zwiększenie ryzyk geopolitycznych oraz pogorszenie bilansu handlowego państwa, i jest sprzeczne z celem wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski. 9. Zwracamy uwagę, że programy wsparcia takie jak zielone certyfikaty i subsydiowanie konwersji bloków węglowych na opalane biomasą już odegrały kluczową rolę w zwiększeniu zapotrzebowania na biomasę drzewną do celów energetycznych w energetyce zawodowej, między 2004 a 2024 o ponad 13700% do poziomu 4.6 mln m3 (GUS: Gospodarka paliwowo-energetyczna w latach 2023 i 2024 oraz Gospodarka paliwowo-energetyczna w latach 2004 - 2005). Dopłaty przyczyniły się również do wzrostu zapotrzebowania na biomasę drzewną w gospodarstwach domowych: 400 tys. kotłów biomasowych generuje		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			zapotrzebowanie na 2 mln ton peletu rocznie. Tylko w ramach programu "Czyste Powietrze" złożono ponad 260 tys. wniosków o zamianę źródła ciepła na kotły biomasowe.		
242	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.2	Wynika z treści uwagi nr 3 (uwaga do pkt 7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1).	7.5.2 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej 1 MW, które nie wykorzystują paliw kopalnych ani biomasy stałej.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
243	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.6.5	Wynika z treści uwagi nr 3 (uwaga do pkt 7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1) oraz stanowi doprecyzowanie, które wyeliminuje ryzyko zgłaszania projektów pośrednio związanych ze stosowaniem paliw kopalnych a przez to kontrybuujących do przedłużenia zależności od nich.	7.5.6.5 Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej na potrzeby przyłączenia do systemu jednostek wytwarzania energii, które nie wykorzystują paliw kopalnych ani biomasy stałej.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
244	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	7.5 Rodzaje inwestycji Dodatkowe warunki: 4)	Wprowadzenie tego warunku jest konieczne aby zagwarantować, że w wyniku realizacji zadania nastąpi istotna redukcja gazów cieplarnianych. Program nie powinien wspierać przyłączy, które posłużą do mieszania gazów niekopalnych (takich, jak biometan) z gazem kopalnym (inaczej: blending). Efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji gazów cieplarnianych (zwłaszcza ze wzgl. na emisję metanu w łańcuchu dostaw gazu kopalnego) jest wtedy symboliczny, a koszty projektu nieproporcjonalnie duże w stosunku do efektu ekologicznego. Taka praktyka prowadzi też do niepotrzebnego przedłużenia stosowania gazu kopalnego oraz jest wykorzystywana przez sektor gazowy do "greenwashingu" - przedstawiania jednostek spalających gaz jako "niskoemisyjnych" lub bardziej "zielonych", co wprowadza odbiorców w błąd. Jeśli warunek ten nie zostanie wprowadzony należy wykreślić przyłącza gazowe.	13. Przyłącze gazowe może zostać objęte dofinansowaniem pod warunkiem, że będzie wykorzystywane na potrzeby zasilania jednostki wyłącznie w paliwa gazowe, nie będące paliwami kopalnymi oraz, że jednostka nie będzie spalała paliw kopalnych od momentu uruchomienia tego przyłącza (przyłącze nie posłuży do mieszania gazów niekopalnych z paliwami kopalnymi).	Uwaga odrzucona W programie precyzyjnie wskazano, że „Przyłącze gazowe może zostać objęte dofinansowaniem pod warunkiem, że będzie wykorzystywane na potrzeby zasilania jednostki w paliwa gazowe, nie będące paliwami kopalnymi.”
245	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU z zakresu 7.5.1 - w tym: dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1	Wynika z treści uwagi nr 3 (uwaga do pkt 7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1).	Rekomendujemy wykreślenie tego kryterium (jako konsekwencję usunięcia punktu 7.5.1.1)	Uwaga odrzucona Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
246	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU z zakresu 7.5.1 - w tym: dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1 19.	Wynika z treści uwagi nr 3 (uwaga do pkt 7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1).	Rekomendujemy wykreślenie tego kryterium (jako konsekwencję usunięcia punktu 7.5.1.1)	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
247	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2 18.	Wynika z treści uwagi nr 3 (uwaga do pkt 7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1).	W jednostce wysokosprawnej kogeneracji nie będą wykorzystywane paliwa kopalne ani biomasa stała (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy).	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
248	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2 19.	Wykreślenie biomasy jako paliwa jest konsekwencją Uwagi nr 3 (uwaga do pkt 7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1). Należy uszczegółowić, jakie paliwa gazowe pochodzące z biomasy i w jaki sposób z niej wytwarzane są dopuszczone w Programie. O ile stosowanie biogazu/biomietanu wytwarzanego z odpadów rolniczych i przemysłu spożywczego wpisuje się w gospodarkę obiegu zamkniętego a przy tym ma dodatkowy potencjał na wyeliminowanie emisji ucieczkowych metanu, które wynikłyby z niezagospodarowania tych odpadów i powinno być dopuszczone pod warunkiem zapewnienia, że w łańcuchu wartości nie zachodzą emisje ucieczkowe gazu, to np. zgazowanie biomasy jest procesem wysokoemisyjnym, dlatego stosowanie paliw gazowych i ich pochodnych wytwarzanych tą metodą nie powinno być wspierane. Podkreślamy także, że produkcja paliw skroplonych takich jak bioCNG czy bioLNG jest energochłonna i obciążona wysokimi emisjami metanu zachodzącymi	19. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę lub paliwa gazowe pochodzące z biomasy (biogaz, biometan), biomasa spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			podczas procesu skraplania i regazyfikacji. Z tego powodu program nie powinien wspierać stosowania tych paliw w zastosowaniach ciepłowniczych, które mają realne, bezemisyjne alternatywy.		
249	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2 20.	Konsekwencja uwagi nr 3 (uwaga do pkt 7.5 Rodzaje inwestycji 7.5.1.1) oraz 10 (uwaga do pkt 8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2 19.).	W jednostce wysokosprawnej kogeneracji nie będzie wykorzystywana biomasa stała.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
250	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2 21	Wodór nie powinien być stosowany w ciepłownictwie a jedynie w tych zastosowaniach, dla których nie istnieje alternatywna metoda dekarbonizacji (gł. w przemyśle chemicznym, stalowym). Kompleksowa metaanaliza 54 niezależnych badań wykazała, że żadne z nich nie potwierdza zasadności stosowania wodoru do produkcji ciepła. Ogrzewanie wodorem jest mniej wydajne, bardziej kosztowne, a ze względu na właściwości wodoru takie jak łatwopalność i wysokie prawdopodobieństwo wycieków stwarza poważne ryzyko dla bezpieczeństwa publicznego (https://tinyurl.com/metaanaliza-54). Modelowanie (https://tinyurl.com/CHP-Kiel) dla projektu przekształcenia gazowej elektrociepłowni Coastal Power Plant Kiel na jednostkę wodorową wykazało, że aby projekt mógł konkurować z rozwiązaniami opartymi na pompach ciepła koszt wytworzenia RFNBO musiałby spaść poniżej 3 EUR/kg podczas gdy obecnie wynosi 7-10 EUR/kg a krótko- i średnioterminowe prognozy nie przewidują istotnego spadku (https://tinyurl.com/ACER-EU-h2-25). Inwestycje realizowane w ramach programu mają na celu realizację jego celów przy zachowaniu opłacalności ekonomicznej przedsiębiorstw ciepłowniczych i akceptowalnych kosztów dla odbiorców końcowych zaś Program opiera się na horyzontalnej zasadzie efektywności przede wszystkim. Źródłem wartości energetycznej niemal wszystkich ciekłych i gazowych paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego (RFNBO) jest wodór odnawialny	Rekomendujemy nieprzyznawanie wsparcia dla technologii RFNBO w tej odsłonie Programu. Wsparcie dla takich projektów można rozważyć w przyszłości, gdy wykorzystany zostanie potencjał rozwiązań alternatywnych i pod warunkiem, że zasadność rozwiązań opartych na RFNBO w ciepłownictwie zostanie udowodniona.	Uwaga odrzucona Wykonalność inwestycji podlega ocenie na etapie oceny wniosku o dofinansowanie na podstawie informacji przekazanych przez Wnioskodawcę. Automatyczne wykluczenie projektów wykorzystujących RFNBO nie jest wystarczająco uzasadnione.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			wytwarzany w procesie elektrolizy. Ze względu na zaporowe koszty (obecne i prognozowane) wodoru RFNBO i nieefektywność energetyczną produkcji wodoru elektrolitycznego kryteria te nie mogą zostać spełnione co samo w sobie powinno skutkować odrzuceniem projektów opartych na RFNBO. Podkreślamy, że wykorzystanie wodoru innego niż RFNBO, w tym tzw. wodoru "niskoemisyjnego" (wytwarzanego z gazu kopalnego przy wykorzystaniu technologii wychwytu CO₂ - carbon capture), wiąże się z emisjami CO₂ i metanu porównywalnymi z emisjami ze spalania gazu kopalnego na potrzeby produkcji ciepła, dlatego należy je bezwzględnie wykluczyć ze wsparcia finansowego oraz instytucjonalnego. Należy także zaznaczyć, że założenie, iż nowe elektrociepłownie gazowe będą przystosowane do spalania wodoru jest nieuzasadnione: obecnie nie istnieje prawna definicja „gotowości na wodór”, projekty bazujące na spalaniu 100% wodoru nigdzie nie zostały komercyjnie wdrożone a współspalanie paliw kopalnych z surowcami odnawialnymi - w tym wypadku gazu z wodorem - nie powinno być dopuszczane gdyż prowadzi do niepotrzebnego uzależnienia od infrastruktury dla gazu ziemnego, przedłuża stosowanie paliw kopalnych i opóźnia dekarbonizację (por zalecenie główne nr 5 i nr 10 raportu Towards EU climate neutrality: progress, policy gaps and opportunities https://tinyurl.com/raport-zalecenia). Krajowy Plan w dziedzinie Energetyki i Klimatu dopuszcza stosowanie w przyszłości biometanu oraz wodoru odnawialnego jako paliwa szczytowego, wykorzystywanego w okresach najwyższego zapotrzebowania na energię elektryczną. Jednak w początkowym okresie wodór odnawialny, w tym RFNBO, powinien być wykorzystywany głównie do celów przemysłowych. Ma to związek z koniecznością spełnienia celów dyrektywy RED III, które obligują		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			kraje członkowskie do zapewnienia, aby wodór odnawialny pochodzenia niebiologicznego stanowił 42% do 2030 r. i 60% do 2035 r. paliw stosowanych do celów związanych z energią końcową i celów innych niż energetyczne w przemyśle. Jak wskazano w KPEiK, w warunkach polskich cel ten dotyczy przede wszystkim przemysłu chemicznego, w szczególności produkcji nawozów azotowych, a w dalszej perspektywie również przemysłu stalowego. Ponadto należy zapewnić, aby udział RFNBO w energii dostarczanej do sektora transportu wyniósł co najmniej 1 % w 2030 r. Na potrzeby realizacji tylko tych dwóch celów Polska będzie potrzebować w 2030 r. ok. 200 tys. t wodoru RFNBO, podczas gdy maksymalna krajowa produkcja zakładana w scenariuszu WAM to około 122 tys. t. Oznacza to, że Polska będzie miała ogromną trudność w ich spełnieniu nie ryzykując znacznego uzależnienia od importu RFNBO. Ze względu na tak ograniczoną podaż RFNBO, kierowanie go do jakichkolwiek innych zastosowań przed rokiem 2040 nie tylko utrudni ich realizację i jest sprzeczne z suwerennością energetyczną Polski ale wręcz fizycznie nieosiągalne. Na koniec należy dodać, że wodór sam w sobie jest silnym gazem cieplarnianym (11-30 razy silniejszy od CO₂) a przy tym, ze względu na rozmiar cząsteczki, ulatnia się z infrastruktury na każdym etapie łańcucha dostaw.		
251	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6 19.	Inwestycje w zakład, który kontynuuje spalanie gazu kopalnego powinny być wykluczone z programu, gdyż ich wspieranie prowadzi do przedłużenia wykorzystywania paliw kopalnych i spowolnienia transformacji ku bezemisyjnemu ciepłownictwu, skazując polskie ciepłownictwo na drugą, jeszcze kosztowniejszą transformację ku źródłom bezemisyjnym w horyzoncie dekady. Zwracamy uwagę, że tego typu projekty miały i wciąż mają dostęp do innych źródeł finansowania ze środków publicznych. Przykładowo tylko w latach 2021-2025 środki w wysokości 180,2 mln euro z Funduszu	Program powinien z definicji wykluczyć wsparcie dla inwestycji zakładających spalanie paliw kopalnych.	Uwaga odrzucona Zapisy w programie są wystarczające. Wykluczone jest wsparcie na źródła wykorzystujące paliwa kopalne, co wynika jednoznacznie z zakresu pkt 7.5 programu.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			Modernizacyjnego zostały w Polsce przeznaczone na finansowanie projektów kogeneracji opartych na paliwach kopalnych: 88,8 mln dla ciepłownictwa, 22,2 mld dla gmin i 69,1 mln dla energetyki i przemysłu (https://tinyurl.com/CEEBWN-FM). Pragniemy podkreślić, że zgodne z celem Porozumienia Paryskiego, którym jest utrzymanie wzrostu średniej globalnej temperatury poniżej poziomu 1,5 st. C do końca stulecia, w krajach OECD a więc także w krajach Unii Europejskiej, należy zakończyć wykorzystanie węgla w energetyce do 2030 roku, zaś wykorzystanie gazu kopalnego do 2035 r. powinno wynosić poniżej 2.5% (https://tinyurl.com/CA-gas-bridge).		
252	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE I ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 3.	Zmiana wynika z uwagi nr. 1 (uwaga do pkt Zmniejszenie emisji CO ₂ - planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia celu wynosi co najmniej 1 200 000 Mg CO ₂ /rok).	3. Nakład z dofinansowania w formie dotacji na jednostkową redukcję rocznej emisji CO ₂ eq - wartość wskaźnika w zł/Mg CO ₂ eq/rok	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
253	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE I ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 6. Oдноśnik 19 8. Oдноśnik 20	Art. 26 punkt 5. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniającej rozporządzenie (UE) 2023/955 nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby od dnia 1 stycznia 2025 r., a następnie co pięć lat, operatorzy wszystkich istniejących systemów ciepłowniczych i chłodniczych o całkowitej mocy wyprodukowanych ciepła i chłodu przekraczającej 5 MW, które to systemy nie spełniają kryteriów określonych w ust. 1 lit. b)–e), przygotowywali plan zapewnienia bardziej efektywnego zużycia energii pierwotnej, ograniczenia strat w dystrybucji oraz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w zaopatrzeniu w energię cieplną i chłodniczą. Plan ten obejmuje środki mające na celu spełnienie kryteriów określonych w ust. 1 lit. b)–e) i wymaga zatwierdzenia przez właściwy organ.	19 Przez Plan rozwoju przedsiębiorstwa należy rozumieć Plan rozwoju przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne. Ponadto spełniony jest obowiązek wynikający z Art. 26 punktu 5. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniającej rozporządzenie (UE) 2023/955: operatorzy istniejących systemów zaopatrzenia w ciepło i chłód o mocy powyżej 5 MW, które nie spełniają kryteriów efektywności posiadają aktualny, zatwierdzony przez właściwy organ krajowy, plan zapewnienia bardziej efektywnego zużycia energii pierwotnej, ograniczenia strat w dystrybucji oraz zwiększenia udziału energii ze źródeł	Uwaga odrzucona Zapisy programu odwołują się do aktualnego stanu prawnego na poziomie legislacji krajowej, do stosowania której są zobowiązane podmioty ciepłownicze i organy uczestniczące.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				odnawialnych w zaopatrzeniu w energię ciepłą i chłodniczą. Niespełnienie warunku skutkuje odrzuceniem wniosku.	
254	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE I ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 6.	Program nie powinien wspierać projektów związanych z ciepłownictwem systemowym, które nie przyczynią się do uzyskania statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego”. Celem programu jest przyspieszenie transformacji systemów ciepłowniczych w Polsce w kierunku systemów niskoemisyjnych, efektywnych energetycznie i zgodnych z kierunkami polityki klimatyczno-energetycznej, w szczególności poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii, wykorzystanie ciepła odpadowego oraz elektryfikację wytwarzania ciepła. Aby został on osiągnięty, program powinien jednoznacznie premiować ambitne cele dekarbonizacyjne. Pozwoli to uniknąć ryzyka wspierania projektów, które przyczyniają się do spowolnienia tempa transformacji poprzez przedłużenie zależności od paliw kopalnych i odsuwanie w czasie wdrożenia istniejących rozwiązań alternatywnych. Co więcej, opóźnianie implementacji rozwiązań bezemisyjnych skutkuje wzrostem kosztów transformacji. Zwłaszcza zastępowanie węgla gazem kopalnym na nieokreślony okres "przejściowym" skazuje Polskę na drugą, jeszcze kosztowniejszą transformację ku źródłom bezemisyjnym w przyszłości.	0 pkt. - Przedsięwzięcie nie przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu osiągnięcia „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” lub: przedsięwzięcie przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” a Wnioskodawca nie uprawdopodobnił, że w perspektywie do końca 2030 r. system ciepłowniczy osiągnie status „efektywnego systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego”	Uwaga odrzucona Wymaganie, aby odrzucać projekty które nie przyczynią się do uzyskania statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” jest nadmierną barierą, która podważa model etapowej transformacji systemów ciepłownictwa. Nie można pomijać wydolności inwestycyjnej podmiotów prowadzących działalność ciepłowniczą oraz odporności odbiorców końcowych na konieczność partycypacji w kosztach tych inwestycji.
255	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE I ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 8.	Wynika z uwagi nr 15 (uwaga do pkt KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE I ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 6. Odnośnik 19 8. Odnośnik 20)	Ocenie podlega czy Wnioskodawca dysponuje aktualnym Planem rozwoju przedsiębiorstwa lub równoważnym dokumentem strategicznym, który uwzględnia inwestycje objęte wnioskiem o dofinansowanie, a w przypadku gdy Wnioskodawca jest operatorem istniejących systemów zaopatrzenia w ciepło i chłód o mocy powyżej 5 MW, które nie spełniają kryteriów efektywności posiada aktualny, zatwierdzony przez właściwy organ krajowy, plan	Uwaga odrzucona Zapisy programu odwołują się do aktualnego stanu prawnego na poziomie legislacji krajowej, do stosowania której są zobowiązane podmioty ciepłownicze i organy uczestniczące.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				zapewnienia bardziej efektywnego zużycia energii pierwotnej, ograniczenia strat w dystrybucji oraz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w zaopatrzeniu w energię cieplną i chłodniczą.	
256	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE I ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 8.	Wynika z uwagi nr 15 (uwaga do pkt KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE I ZASADNOŚĆ REALIZACJI INWESTYCJI 6. Odnośnik 19 8. Odnośnik 20)	0 pkt – brak Planu rozwoju przedsiębiorstwa lub równoważnego dokumentu strategicznego, brak aktualnego, zatwierdzonego przez właściwy organ krajowy planu zapewnienia bardziej efektywnego zużycia energii pierwotnej, ograniczenia strat w dystrybucji oraz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w zaopatrzeniu w energię cieplną i chłodniczą jeśli wnioskodawca jest operatorem istniejących systemów zaopatrzenia w ciepło i chłód o mocy powyżej 5 MW, które nie spełniają kryteriów efektywności . 2 pkt – Wnioskodawca dysponuje aktualnym Planem rozwoju przedsiębiorstwa lub równoważnym dokumentem strategicznym, który uwzględnia inwestycje objęte wnioskiem o dofinansowanie, a Wnioskodawca będący operatorem istniejących systemów zaopatrzenia w ciepło i chłód o mocy powyżej 5 MW, które nie spełniają kryteriów efektywności posiada aktualny, zatwierdzony przez właściwy organ krajowy, plan zapewnienia bardziej efektywnego zużycia energii pierwotnej, ograniczenia strat w dystrybucji oraz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w zaopatrzeniu w energię cieplną i chłodniczą. Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenie wniosku.	Uwaga odrzucona Kryteria programu zachęcają do tworzenia przedmiotowych Planów, ale nie jest na tyle istotny aspekt, aby wykluczał ze wsparcia określone podmioty. Ewentualne sankcje w tym zakresie powinny być adresowane na poziomie legislacyjnym.
257	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	II WYKONALNOŚĆ INWESTYCJI 1.	Biorąc pod uwagę obecne i prognozowane ceny wodoru RFNBO, projekty ciepłownicze oparte na tym surowcu nie są w stanie spełnić celów Programu przy	Uwaga ogólna dotycząca projektów związanych z RFNBO.	Wzięto pod uwagę niniejszą sugestię co do oceny tego typu projektów.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			zachowaniu opłacalności ekonomicznej przedsiębiorstw ciepłowniczych i akceptowalnych kosztów dla odbiorców końcowych. Zalecamy szczególnie wnikliwą weryfikację analizy wariantów alternatywnych, które zostały odrzucone przez Wnioskodawcę na rzecz projektów opartych na RFNBO, by zagwarantować, że została ona przeprowadzona zgodnie ze sztuką a porównanie uwzględnia wszystkie dostępne opcje i ich kluczowe cechy (koszty inwestycyjne i operacyjne, dojrzałość technologii, stopień wdrożenia, dostępność paliwa, efektywność kosztowa, energetyczna, pod względem redukcji emisji, czas realizacji, wartość dodana etc.) a założenia są realistyczne i oparte na aktualnych danych i prognozach.		
258	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	II WYKONALNOŚĆ INWESTYCJI 2.	W przypadku projektów związanych z wykorzystaniem niekopalnych paliw gazowych kluczowe jest zapewnienie rozwoju podaży odpowiadającemu rozwojowi popytu. Jak ważne jest przedstawienie dowodu na to, że paliwo w odpowiedniej ilości i jakości (w tym wypadku gaz niekopalny) będzie dostępne na rynku dla danej inwestycji pokazał już przykład programów wsparcia autobusów wodorowych: pojazdy zostały zakupione, ale wnioskodawcy mieli poważne problemy z zakontraktowaniem dostaw wodoru, tak ze względu na jego niedobór na rynku jak i jego zaporowe ceny. Rekomendujemy, aby wnioskodawca został zobowiązany do przedstawienia dokumentów takich jak zawarta umowa na dostawy biogazu/biometanu potwierdzające rozpoczęcie dostaw w momencie oddania inwestycji do użytku. Pozwoli to uniknąć podwójnego ryzyka: uruchomienia inwestycji z opóźnieniem co opóźni efekt ekologiczny i zagrazi bezpieczeństwu dostaw ciepła lub terminowo, ale z wykorzystaniem paliw emisyjnych. Powyższa rekomendacja dotyczy także projektów opartych o RFNBO, jednakże w pierwszej kolejności zalecamy kierowanie wsparcia do innych technologii, z powodów wyjaśnionych w uwagach nr 12 i 19.	2. Ocena realności wdrożenia przyjętego rozwiązania (w tym: możliwość utrzymania trwałości rzeczowej i ekologicznej, realistyczny harmonogram wdrażania z uwzględnieniem posiadanych pozwoleń i harmonogramu pozyskiwania pozostałych, dostęp do źródła energii lub zagwarantowane dostawy paliwa od momentu oddania inwestycji do użytku.	Uwaga odrzucona Weryfikacja dostępności paliwa jest jednym z głównych aspektów oceny wniosków o dofinansowanie.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
259	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	7.3 Warunki dofinansowania 6)	Projekt programu nie rozstrzyga, czy zapisy takie, jak zakaz wykorzystywania paliw kopalnych czy biomasy leśnej obowiązują wyłącznie w pięcioletnim okresie trwałości inwestycji, czy również po jego zakończeniu, co stwarza niepewność interpretacyjną i ryzyko, że po tym okresie w instalacjach, których czas wykorzystania się 20-25 lat, będą spalane wysokoemisyjne surowce.	Należy precyzyjnie zdefiniować, co oznacza okres trwałości inwestycji.	Uwaga odrzucona Okres trwałości (do 5 lat) ma za zadanie potwierdzić efekty ekologiczne definiowane przez Beneficjent zgodnie z Umową o dofinansowanie. Raport z trwałości uwzględnia także weryfikację innych warunków, jakie zobowiązany jest spełniać Beneficjent na podstawie programu priorytetowego oraz regulaminu naboru.
260	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	Uwaga ogólna	Gazy zdekarbonizowane/gazy niekopalne nie powinny być traktowane jako alternatywa dla gazu ziemnego ani paliw kopalnych ogólnie. Ze względu na ograniczony potencjał podaży biogaz, biometan a zwłaszcza wodór nie zastąpią paliw kopalnych w ich obecnych wykorzystaniach i powinny być kierowane do zastosowań, które nie mają alternatywnych metod dekarbonizacji, przykładowo wodór w przemyśle chemicznym, biometan w sterowalnych jednostkach kogeneracyjnych szczytowych, bilansujących KSE. (por zalecenie główne nr 10 raportu Towards EU climate neutrality: progress, policy gaps and opportunities)	Gazy niekopalne nie powinny być traktowane jako zastępnik gazu kopalnego w jego obecnych zastosowaniach.	Uwaga odrzucona Uwzględnienie w programie gazów zdekarbonizowanych/ niekopalnych jest zgodne z z kierunkami transformacji sektora ciepłownictwa określonymi w projekcie „Strategii Transformacji Ciepłownictwa do 2040 r.”
261	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	Uwaga ogólna	Oświadczenia Wnioskodawców powinny obowiązkowo zawierać załączniki potwierdzające zgodność oświadczenia z faktami, co pozwoli uniknąć ryzyka niepowodzenia realizacji projektu i niezgodności stanu faktycznego z kryteriami Programu.	Oświadczenia Wnioskodawcy muszą być weryfikowalne.	Wzięto pod uwagę niniejszą sugestię co do oceny tego typu projektów.
262	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	1. Cel programu	W programie nie wskazano roli efektywności energetycznej po stronie odbiorcy, która jest jednym z filarów Dyrektywy EED.	Uzupełnić cel programu o zapis: „...oraz poprawę efektywności energetycznej systemów poprzez ograniczenie strat przesyłowych, optymalizację pracy źródeł i zarządzanie popytem na ciepło.”	Uwaga odrzucona Cel programu ma charakter horyzontalny nie musi odzwierciedlać każdej szczegółowej interwencji.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
263	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	2. Wskaźniki osiągnięcia celu	Brakuje wskaźników dotyczących ograniczenia strat sieciowych oraz zwiększenia udziału ciepła odpadowego.	Dodać wskaźniki: procentowa redukcja strat ciepła w sieci [%], ilość odzyskanego ciepła odpadowego [MWh/rok].	Uwaga odrzucona Z uwagi na szeroki zakres inwestycji wspieranych w ramach programu wskaźniki ogólne programu nie odzwierciedlają efektów każdego projektu. Wskaźniki specyficzne dla danego projektu będą odzwierciedlone w Umowie o dofinansowanie.
264	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	6. Koszty kwalifikowane pkt 2a	Wyłączenie dokumentacji projektowej, analiz techniczno-ekonomicznych i studiów wykonalności może ograniczyć liczbę dobrych projektów.	Dopuszczyć kwalifikowanie kosztów przygotowania inwestycji do kosztów kwalifikowanych.	Uwaga odrzucona Beneficjenci programu będą mogli dodatkowo skorzystać z usług doradczych realizowanych w ramach komplementarnego programu ELENA (European Local Energy Assistance).
265	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	6. Koszty kwalifikowane pkt 2b	Dopuszczyć kwalifikowanie kosztów zarządzania do określonego limitu (np. 2–3%).	W dużych projektach zarządzanie inwestycją stanowi istotny element zapewniający prawidłową realizację.	Uwaga odrzucona Beneficjenci programu będą mogli dodatkowo skorzystać z usług doradczych realizowanych w ramach komplementarnego programu ELENA (European Local Energy Assistance).
266	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	p 7.5.1	Kryterium wyklucza mniejsze systemy ciepłownicze oraz lokalne przedsiębiorstwa komunalne.	Obniżyć minimalną moc do 0,5 MW lub uzależnić ją od wielkości systemu ciepłowniczego.	Uwaga odrzucona Program jest dedykowany przedsiębiorstwom prowadzącym koncesjonowaną działalność ciepłowniczą. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania,

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					przesyłania lub dystrybucji ciepła w publicznym lub lokalnym systemie ciepłowniczym, dla której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne nie jest wymagane uzyskanie koncesji, z uwagi na poziom rozproszenia oraz ograniczoną skalę przedsięwzięć są wspierane w ramach oferty finansowej regionalnych instytucji takich jak wfośigw lub funduszy będących w dyspozycji Wojewódzkich Urzędów Marszałkowskich.
267	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	p 7.5.1.2	Nie określono minimalnych parametrów efektywności sezonowej (SCOP/SPF).	Wprowadzić wymaganie minimalnego sezonowego współczynnika efektywności zgodnego z obowiązującymi wytycznymi UE.	Uwaga odrzucona Obowiązuje kryterium, aby pompa ciepła spełniała warunki zgodnie z załącznikiem VII do dyrektywy 2018/2001
268	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	p 7.5.3	W praktyce bardzo trudno wykazać, że 100% energii pochodzi z OZE przez cały rok.	Dopuszczyć rozliczenie energii na podstawie gwarancji pochodzenia lub umów PPA w ujęciu rocznym.	Uwaga odrzucona
269	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	p 7.5.1.4	Program nie finansuje pierwszego odwiertu badawczego, który jest największym ryzykiem inwestycyjnym.	Rozważyć objęcie wsparciem pierwszego odwiertu lub stworzenie odrębnego instrumentu ograniczającego ryzyko geologiczne.	Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
270	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	Warunki programu – pkt 8 „Kryteria dostępu”, poz. 19–20 (dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2)	Wykluczenie biomasy leśnej jest zgodne z polityką UE, jednak nie doprecyzowano sposobu dokumentowania pochodzenia biomasy.	Dodać jednoznaczne wymagania dotyczące certyfikacji biomasy.	Uwaga odrzucona Zgodnie z zapisami programu biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii. Obowiązują procedury certyfikacyjne zgodne z przywołanymi regulacjami.
271	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	p 7.5.5	Program wspiera wyłącznie magazyny zintegrowane z nowym źródłem.	Dopuszczyć również magazyny zwiększające elastyczność istniejących systemów ciepłowniczych.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
272	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	p 7.5.6.6	Zapisy są bardzo ogólne.	Rozszerzyć katalog kosztów kwalifikowanych o systemy predykcyjnego sterowania, cyfrowe bliźniaki, AI, inteligentne liczniki oraz systemy prognozowania zapotrzebowania.	Uwaga odrzucona Zastosowane zapisy są wystarczające.
273	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców				
274	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	Kryteria jakościowe (całość)	Dominują kryteria kosztowe, które mogą preferować najtańsze technologie kosztem trwałości i innowacyjności.	Zwiększyć wagę efektów środowiskowych oraz odporności systemu na zmiany klimatu.	Uwaga odrzucona Brak propozycji zmiany wagi efektów.
275	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	Kryterium jakościowe I.3 „Nakład z dofinansowania na jednostkową redukcję rocznej emisji CO ₂ ”	Brakuje oceny redukcji emisji innych zanieczyszczeń niż CO ₂ .	Uwzględnić redukcję emisji pyłów, NO _x oraz SO ₂ .	Uwaga odrzucona Nie należy mylić oceny efektywności kosztowej Projektu z oceną redukcji emisji zanieczyszczeń innych niż CO ₂ . O ile Projekt generuje taki efekt jest on weryfikowany i odzwierciedlony w efektach Umowy.
276	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	p 7.5.1.2 oraz Kryterium jakościowe I.4	Nie premiuje się wykorzystania naturalnych czynników chłodniczych w pompach ciepła.	Dodać premię punktową za zastosowanie czynników o bardzo niskim GWP (np. CO ₂ , propan, amoniak).	Uwaga odrzucona Każde przedsięwzięcie podlega ocenie zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”, o której mowa w art. 2 pkt 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. W zakresie pomp ciepła obowiązuje ponadto wymóg, aby współczynnik globalnego ocieplenia dla czynnika chłodniczego nie przekroczył 675.
277	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	Pkt 4 „Beneficjenci”	Program nie przewiduje udziału konsorcjów naukowo-przemysłowych.	Dopuszczyć możliwość udziału jednostek naukowych jako partnerów wspierających wdrażanie innowacyjnych technologii.	Uwaga odrzucona W ramach programu wspierane są wdrożone rozwiązania o potwierdzonych i sprawdzonych efektach. Technologie innowacyjne, które nie zostały wdrożone a Wnioskodawca nie potwierdził tego stosownymi referencjami, podlegają odrzuceniu.
278	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	Kryterium jakościowe II.2 „Ocena realności wdrożenia przyjętego rozwiązania”	Jednolity okres 5 lat może być niewystarczający dla inwestycji infrastrukturalnych o żywotności 30–40 lat.	Rozważyć obowiązek utrzymania efektu ekologicznego przez dłuższy okres lub wprowadzenie monitoringu po zakończeniu projektu.	Uwaga odrzucona Okres trwałości pozostaje bez zmian.
279	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	Kryteria jakościowe I.5 „Udział ciepła OZE i ciepła odpadowego”, I.6 „Efektywny energetycznie system ciepłowniczy i/lub chłodniczy” oraz wskaźniki programu	Program koncentruje się na redukcji CO ₂ .	Dodać obowiązek raportowania oszczędności energii końcowej oraz energii pierwotnej zgodnie z Dyrektywą EED.	Uwaga odrzucona Jednym z obowiązkowych wskaźników programu jest „Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej”.
280	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	Kryterium jakościowe II.1 „Ocena uzasadnienia wyboru technologii”	Nie wskazano minimalnego zakresu analiz.	Doprecyzować, że analiza powinna obejmować LCC (Life Cycle Cost), analizę ryzyka oraz ocenę emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia (LCA).	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
281	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	Kryterium jakościowe II.2 „Ocena realności wdrożenia”	Brakuje oceny odporności projektu na zmiany cen energii.	Wprowadzić obowiązek analizy scenariuszowej (wrażliwości) dla cen energii elektrycznej, biomasy i paliw alternatywnych.	Uwaga odrzucona W ramach przedmiotowego kryterium weryfikacji podlega czy założenia i dane, będące podstawą do wyliczenia efektu ekologicznego, są wiarygodne i wskazują na możliwość osiągnięcia zakładanego efektu ekologicznego.
282	Krajowe Forum Chłodnictwa Związek Pracodawców	Brak odpowiedniego zapisu	Program nie premiuje wykorzystania materiałów wtórnych ani recyklingu urządzeń.	Dodać kryterium premiujące rozwiązania zgodne z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ).	Uwaga odrzucona Każde przedsięwzięcie podlega ocenie zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”, o której mowa w art. 2 pkt 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Jednym z elementów obowiązkowej analiza jest zgodność z GOZ.
283	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	2. Wskaźnik osiągnięcia celu	Zakres programu obejmuje modernizację/rozbudowę sieci. W związku z tym proponujemy wprowadzenie wskaźnika "długości zmodernizowanej/rozbudowanej sieci w km" co będzie służyło zwiększeniu spójności i kompletności dokumentu.	Propozycja wprowadzenia wskaźnika dot. modernizacji/rozbudowy sieci ciepłowniczych: "długości zmodernizowanej/rozbudowanej sieci w km".	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła.
284	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	3. Budżet	Budżet Programu powinien być adekwatny do zakresu i typu projektów, które mogą podlegać wsparciu. Jest to pierwszy szeroki nabór ujmujący kluczowe, technologicznie zaawansowane obszary, takie jak zagospodarowanie ciepła odpadowego oraz wielkoskalowa elektryfikacja systemów	Budżet na realizację celu programu wynosi 6 000 000 tys. zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania — do 3 000 000 tys. zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania — do 3 000 000 tys. zł.	Uwaga odrzucona Z uwagi na ograniczone środki finansowe będące w dyspozycji NFOŚiGW

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			ciepłowniczych. W związku z powyższym, uwzględniając ogromną skalę potrzeb inwestycyjnych sektora ciepłowniczego oraz fakt braku nowych naborów z innych programów skierowanych do ciepłownictwa (FEnIKS, Fundusz Modernizacyjny) na projekty w zakresie źródeł wytwórczych ciepła i sieci ciepłowniczych, proponujemy podniesienie budżetu Programu do poziomu 6 mld zł oraz przeznaczenie tych środków, w równej części, na dotacje i pożyczki preferencyjne. Równie istotna jak wysokość budżetu jest jego struktura – zwiększenie limitu wsparcia bezzwrotnego jest warunkiem bardzo ważnym. Oparcie transformacji na pożyczkach nieefektywnie zadłuża spółki ciepłownicze, skrajnie ograniczając ich zdolność kredytową (np. wobec banków komercyjnych) i blokując kolejne etapy inwestycji. Konieczność spłaty zobowiązań zwrotnych musiałaby zostać przeniesiona na taryfy, co doprowadziłoby do drastycznego wzrostu rachunków dla mieszkańców i pogłębienia ubóstwa energetycznego. Wyższy poziom dotacji niweluje ryzyko technologiczne nowych dla ciepłowników projektów, chroni odbiorców końcowych przed podwyżkami i jako jedyny gwarantuje realną transformację sektora przy zachowaniu bezpieczeństwa finansowego odbiorców ciepła. Obecnie proponowany budżet wydaje się też niewystarczający do osiągnięcia założonych w programie wskaźników.		zwiększenie budżetu do 6 mld zł nie jest możliwe.
285	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	4. Okres wdrażania	W związku z faktem, że proces inwestycyjny w ciepłownictwie ma wieloletni charakter (czas niezbędny na przygotowanie inwestycji oraz obecna sytuacja na rynku usług wykonawczych wskazują na co najmniej 3-4 letni okres wymagany na realizację inwestycji w jednostki wytwórcze i inwestycje liniowe od dnia podpisania umowy o dofinansowanie), a wpływ na jego przebieg ma szereg czynników, na które inwestor ma ograniczone możliwości oddziaływania (np. uzyskiwanie decyzji administracyjnych, czy terminy dostaw urządzeń, itp.) oraz mając na względzie konieczność dochowania wymogu dot. efektu zachęty, proponujemy wydłużenie terminu wdrażania Programu	Program realizowany będzie w latach 2026-2032, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 29.12.2030 r. 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2032 r.	Uwaga odrzucona Ramy czasowe programu wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			do końca 2032 r., co dałoby beneficjentom więcej czasu na realizację i rozliczenie inwestycji. W związku z powyższą uwagą, proponujemy także wydłużenie terminu na podpisywanie umów.		
286	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	6. Koszty kwalifikowane - pkt 1	W konsekwencji uwagi dotyczącej wydłużenia okresu realizacji Programu, proponujemy również wydłużenie okresu kwalifikowalności wydatków do końca 2032 r.	1) okres kwalifikowalności kosztów od 01.07.2026 r. r. do 30.12.2032 r., w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane	Uwaga odrzucona Ramy czasowe programu wynikają z uzgodnień z Komisją Europejską.
287	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	6. Koszty kwalifikowane - pkt 2	Dokumentacja projektowa stanowi niezbędny element procesu inwestycyjnego, warunkujący prawidłowe przygotowanie, zaplanowanie i realizację przedsięwzięć objętych wsparciem. Obejmuje ona m.in. opracowania techniczne, projekty budowlane i wykonawcze, ekspertyzy, analizy, mapy, kosztorysy oraz dokumenty wymagane do uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych i pozwoleń. Brak możliwości finansowania dokumentacji projektowej stanowi istotną barierę dla potencjalnych beneficjentów, szczególnie w przypadku projektów o wysokim stopniu złożoności technicznej i znaczącej wartości nakładów inwestycyjnych. Ponadto stopień złożoności inwestycji jak i możliwość realizacji w ramach wniosku o dofinansowanie kilku rodzajów inwestycji sprzyjać będzie realizacji projektów w trybie "zaprojektuj i wybuduj" co sprzyjać będzie optymalizacji kosztów planowanych do poniesienia w tym kosztów związanych z opracowaniem niezbędnej dokumentacji. Prosimy o wyjaśnienie w jaki sposób będzie traktowany koszt dokumentacji (projekt budowlany i wykonawczy) w sytuacji realizacji inwestycji w formule "zaprojektuj i wybuduj".	2) koszty kwalifikowane - zgodnie z "Wytyczne w zakresie kosztów kwalifikowanych" z zastrzeżeniem, że: a) koszty związane z przygotowaniem inwestycji nie kwalifikują się, z zastrzeżeniem że koszt opracowania niezbędnej dokumentacji do realizacji planowanego przedsięwzięcia oraz uzyskania niezbędnych pozwoleń kwalifikują się do wysokości nieprzekraczającej 10% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji,	Uwaga odrzucona Beneficjenci programu będą mogli dodatkowo skorzystać z usług doradczych realizowanych w ramach komplementarnego programu ELENA (European Local Energy Assistance).
288	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	6. Koszty kwalifikowane – pkt 4 i 5	Zgodnie z projektem programu projekty dotyczące budowy magazynów ciepła oraz projekty w zakresie modernizacji/rozbudowy sieci ciepłowniczej będą kwalifikować się do dofinansowania tylko pod warunkiem realizacji przedsięwzięcia obligatoryjnego (określonego w pkt 7.5.1-7.5.4), czyli budowy źródła	Wykreślenie: 4) Przedsięwzięcia z zakresu 7.5.1-7.5.4 są obligatoryjne. 5) Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5 i 7.5.6 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego. Koszty	Uwaga odrzucona. Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			wytwórczego. W celu zwiększenia elastyczności Programu, proponujemy, aby ww. typy inwestycji mogły kwalifikować się do wsparcia w ramach Programu, także jako osobne ("samodzielne") projekty. Mając na względzie różnorodne potrzeby inwestycyjne przedsiębiorstw ciepłowniczych nie należy ograniczać możliwości realizacji projektów budowy magazynów ciepła oraz projektów sieciowych wyłącznie do inwestycji towarzyszących inwestycjom w źródła. Istnieją przedsiębiorstwa posiadające zmodernizowane ciepłownie, a jednocześnie potrzeby inwestycyjne w zakresie sieci. Również zainteresowanie dotychczasowymi naborami na te zakresy pokazuje jak ważne jest wsparcie takich projektów niezależnie od wsparcia inwestycji w źródło. W przypadku akceptacji ww. propozycji, dostosowania wymagałyby kryteria jakościowe punktowane w ramach Programu.	związane z realizacją Przedsięwzięć z pkt 7.5.6 kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 30% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji.	wymianie/modernizacji źródeł ciepła. Nie należy podchodzić do tego zakresu w sposób rozszerzający możliwą interwencję. Limit kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć z pkt 7.5.6 jest wynikiem ustaleń z Komisją Europejską.
289	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	6. Koszty kwalifikowane - pkt 5	Przedsięwzięcia określone w pkt 7.5.6 dotyczą inwestycji w sieci ciepłownicze, które stanowią istotny element systemu efektywnego energetycznie i bezpośrednio wpływają na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych oraz energetycznych realizowanych przez przedsięwzięcia obligatoryjne. Zakres oraz koszty inwestycji sieciowych są ściśle uzależnione od lokalnych uwarunkowań technicznych, długości modernizowanych odcinków, konieczności rozbudowy infrastruktury oraz skali przyłączanych odbiorców. Wprowadzenie sztywnego limitu kosztów kwalifikowanych na poziomie 30% wartości inwestycji może prowadzić do nieuzasadnionego ograniczenia realizacji projektów o wysokim potencjale efektywnościowym i dekarbonizacyjnym, pomimo ich zasadności technicznej i ekonomicznej. Należy uwzględnić wysoki koszt inwestycji liniowych względem inwestycji w jednostki wytwórcze. Modernizacja i rozbudowa sieci, obniżenie parametrów pracy, automatyka, telemetria, systemy IT/OT oraz cyberbezpieczeństwo są warunkiem skutecznej integracji rozproszonych źródeł OZE, ciepła	W przypadku pozostawienia podziału projektów na obligatoryjne i fakultatywne: 6. Koszty kwalifikowane [...] 5) Przedsięwzięcie w zakresie pkt. 7.5.5 i 7.5.6 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego. Koszty związane z realizacją Przedsięwzięcia z pkt. 7.5.6 kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 30% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji. lub następujący zapis: „5) Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5 i 7.5.6 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego. Koszty związane z realizacją Przedsięwzięć z pkt 7.5.6 kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 50% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji. Limit ten nie ma zastosowania do kosztów digitalizacji systemu ciepłowniczego oraz cyberbezpieczeństwa, jeżeli są one niezbędne do integracji źródeł OZE, ciepła odpadowego, magazynów ciepła lub kotłowni elektrycznych z systemem ciepłowniczym.”	Uwaga odrzucona. Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła. Nie należy podchodzić do tego zakresu w sposób rozszerzający możliwą interwencję. Limit kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć z pkt 7.5.6 jest wynikiem ustaleń z Komisją Europejską.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			odpadowego i magazynów ciepła. Limit 30% może uniemożliwić realizację projektów kompleksowych w dużych systemach. Podniesienie limitu do 50% lepiej odpowiada celowi programu, jakim jest kompleksowa transformacja systemów ciepłowniczych. Jednocześnie fakultatywny charakter przedsięwzięcia z pkt 7.5.6 oraz wymóg realizacji przedsięwzięcia obligatoryjnego stanowią wystarczający mechanizm zapewniający komplementarność działań i zachowanie głównego celu programu.		
290	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	6. Koszty kwalifikowane - pkt 6	Zakładane koszty jednostkowe w tabeli dla wykonania otworu są znacznie zaniżone. Rynkowa stawka za wykonanie otworu na 1000 m głębokości to 10.000 zł. Stąd niezbędne jest urealnienie stawek dla wszystkich głębokości. Pozostałe zakładane koszty jednostkowe w tabeli są również znacznie zaniżone. Stawki są identyczne do tych z 2019 r. z Programu „Polska Geotermia Plus”, dlatego istotne jest ich zwiększenie (minimum o 50%) tak, aby je urealnić.	1. Wykonanie otworu dla 1000 m - Koszt jednostkowy (maksymalnie do zł) - 10.000 zł 2. Prace przygotowawcze (w tym m.in. montaż urządzenia, droga technologiczna, dojazdowa, plac, rurociąg zrzutowy) - Koszt jednostkowy (maksymalnie do zł) - 3.150.000 zł 3. Nadzór i dozór ekologiczny - Koszt jednostkowy (maksymalnie do zł) - 420.000 zł 4. Demontaż urządzeń wiertniczych, rekultywacja terenu, mobilizacja, demobilizacja, utylizacja - Koszt jednostkowy (maksymalnie do zł) - 855.000 zł	Uwaga częściowo uwzględniona Jednostkowe koszty maksymalne zostały zaktualizowane.
291	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.3 Warunki finansowania inwestycji - pkt 1 i 2	Przyjęcie maksymalnej wartości dofinansowania w formie dotacji i/lub pożyczki może w znaczący sposób ograniczyć możliwość wdrożenia projektów planowanych do realizacji w ramach największych systemów ciepłowniczych w Polsce, w tym realizację strategicznych projektów o kluczowym znaczeniu. Biorąc pod uwagę planowane kierunki zmian wyznaczone przez krajowe i unijne dokumenty strategiczne jak i potrzeby ciepłownictwa największych aglomeracji, obecnie przewidywane nakłady inwestycyjne oznaczają, że oferowana maksymalna wysokość wsparcia w postaci dotacji będzie znacząco mniejsza od intensywności wynikającej z przepisów pomocy publicznej dot. intensywności wsparcia. Usunięcie progu kwotowego jest również uzasadnione biorąc pod uwagę:	1) Dofinansowanie w formie dotacji: a) kwota dotacji: do 150 mln zł 2) Dofinansowanie w formie pożyczki: a) Kwota pożyczki: do 400 mln zł [...]	Uwaga odrzucona Ustanowiony limit dofinansowania w formie dotacji wynika z konieczności uwzględnienia zróżnicowanego potencjału finansowego przedsiębiorstw ciepłowniczych. W przypadku największych systemów korzystnie należy postrzegać montaż dotacji i preferencyjnej pożyczki z limitem do 200 mln zł. Z uwagi na brak uwzględnienia uwagi zwiększenia budżetu do 6 mld zł, nie jest możliwe

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			1. zastrzeżenie wskazane w ppkt 7.3. 3): W przypadku gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, musi być ono udzielane zgodnie z regulacjami dotyczącymi dopuszczalności pomocy publicznej. 2. Kryteria oceny dot. nakładów na jednostkowe efekty Ustalenie maksymalnej wartości pomocy, którą można udzielić na dany projekt, według powyższych formuł stanowi wystarczające ograniczenie zabezpieczające przed przyznaniem wsparcia. Nie występuje zatem konieczność ich powielania w formie wskaźnika kwotowego. Limity kwotowe dotacji i pożyczki mogą znacząco ograniczyć możliwość wdrożenia dużych projektów systemowych w największych systemach ciepłowniczych. Takie projekty obejmują zwykle nie tylko budowę źródła, ale również przyłącza, układy elektryczne, magazynowanie ciepła, modernizację sieci, automatykę, opomiarowanie, digitalizację i dostosowanie systemu do bezpiecznej pracy z większym udziałem OZE lub ciepła odpadowego. W konsekwencji maksymalna kwota wsparcia może być znacząco niższa niż intensywność dopuszczalna na podstawie przepisów o pomocy publicznej. Ograniczeniem przed nadmiernym wsparciem są już przepisy o pomocy publicznej, limity intensywności, progi notyfikacyjne oraz kryteria oceny nakładów jednostkowych. Podniesienie limitów zwiększy możliwość realizacji projektów o większej skali i większym efekcie redukcji emisji CO2.		wprowadzenie tak wysokiego pułapu kwotowego na poziomie Projektu.
292	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.3 Warunki dofinansowania - pkt 2	W celu zwiększenia atrakcyjności finansowania w formie pożyczki, proponujemy wprowadzenie zapisu, zgodnie z którym przypadku, gdy dofinansowanie jest udzielane wyłącznie w formie pożyczki - pożyczka może być częściowo umorzona na warunkach określonych w zasadach NFOŚiGW.	2) Dofinansowanie w formie pożyczki; (...) c) W przypadku, gdy dofinansowanie jest udzielane wyłącznie w formie pożyczki - pożyczka może być częściowo umorzona w wysokości do 10% wypłaconej kwoty pożyczki, lecz nie więcej niż 1 mln zł, na warunkach określonych w „Zasadach udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”	Uwaga odrzucona Pożyczka nie podlega umorzeniu.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
293	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.1.1	Całkowite wyłączenie certyfikowanej biomasy leśnej drastycznie ogranicza dostępność paliwa alternatywnego dla instalacji przechodzących transformację z węgla. Postulujemy dopuszczenie do wsparcia także projektów w zakresie budowy /przebudowy instalacji zasilanych biomasą leśną spełniającą kryteria zrównoważonego rozwoju. Podkreślić należy, że - jak wskazano w projekcie strategii transformacji ciepłownictwa, opublikowanej przez Ministerstwo Energii w czerwcu br. - " biomasa, zarówno pochodzenia leśnego , jak i rolnego pozostanie ważnym elementem miks energetycznego w transformacji ciepłownictwa systemowego, szczególnie w małych i średnich systemach na poziomie powiatów i gmin". Dopuszczenie kwalifikowania w Programie projektów przewidujących wykorzystanie takiego rodzaju biomasy byłoby zatem działaniem zgodnym z zapisami projektu ww. strategii i służyłoby wsparciu procesu dekarbonizacji wielu systemów ciepłowniczych w Polsce, w których nie ma technicznej/ekonomicznej możliwości zastosowania innego rozwiązania technologicznego, zapewniającego osiągnięcie statusu efektywnego systemu ciepłowniczego.	7.5.1 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła o nominalnej mocy nie mniejszej niż 1 MW: 7.5.1.1 Instalacje odnawialnego źródła energii, w której spalana jest wyłącznie biomasa, inna niż biomasa leśna . Biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.
294	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.1.4	Umożliwienie inwestorowi wyboru metody analizy/badania. Obecnie na rynku istnieją usługi wykonania zaawansowanych badań sejsmicznych 2D i 3D, które pozwalają z bardzo wysokim prawdopodobieństwem wskazać optymalne miejsce złoża. W przypadkach dyskusyjnych (gdzie wzrasta niepewność) warto uwzględnić w kosztach kwalifikowalnych koszt wykonania pierwszego odwiertu badawczego. Jest to bardzo wysoki koszt, a obecnie nie ma programu dofinansowującego ten zakres. Powyższe zmiany zwiększą kompleksowość Programu w zakresie projektów geotermalnych.	7.5.1 Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła o nominalnej mocy nie mniejszej niż 1 MW: (...) 7.5.1.4 Instalacje geotermalne: (...) Przedsięwzięcie może być realizowane wyłącznie po wykonaniu właściwej analizy/badania oraz pozytywnej weryfikacji wyników odwiertu badawczego , potwierdzających możliwość wykorzystania energetycznego zidentyfikowanych zasobów geotermalnych na potrzeby systemu ciepłowniczego.	Uwaga odrzucona Sformułowanie „właściwej analizy/badania” jest niejednoznaczne. W przypadku projektów geotermalnych optymalną mitygację ryzyk osiąga się poprzez wykonanie odwiertu badawczego i wykonanych na podstawie pobranych próbek analiz wykonalnościowych.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
295	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.2	7.5.2. Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wytwórczych o mocy nie mniejszej niż 1 MW, pracujących w warunkach wysokosprawnej kogeneracji (z wyłączeniem energii wytworzonej w jednostce kogeneracji opalanej węglem). Przypis 10: Wsparciem nie są objęte instalacje wykorzystujące biomasę leśną, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 303). Za biomasę leśną uznaje się biomasę pochodzącą z leśnictwa, nieobejmującą biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem.	Proponujemy, aby do wsparcia kwalifikowały się także projekty w zakresie jednostek kogeneracji opalanych gazem ziemnym (proponycja zapisu analogicznego jak w programach FM dot. CHP). Budowa kogeneracyjnych jednostek gazowych ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia dekarbonizacji ciepłownictwa, jest również niezbędna z punktu widzenia stabilizowania pracy KSE, dlatego powinna być objęta dofinansowaniem. Biorąc pod uwagę, że kogeneracja oparta na gazie ziemnym jest wysokosprawna oraz przepisy Dyrektywy EED, że do końca roku 2044 jest ona zaliczana w miksie energii warunkującym wskaźnik efektywności sieci ciepłowniczej, należy uwzględnić wsparcie finansowe dla jednostek wytwórczych opartych na gazie ziemnym. Postulujemy równocześnie dopuszczenie do wsparcia także inwestycji dot. budowy/modernizacji instalacji CHP zasilanych biomasą leśną spełniającą kryteria zrównoważonego rozwoju. Podkreślić należy, że - jak wskazano w projekcie strategii transformacji ciepłownictwa -" biomasa, zarówno pochodzenia leśnego, jak i rolnego pozostanie ważnym elementem miksu energetycznego w transformacji ciepłownictwa systemowego, szczególnie w małych i średnich systemach na poziomie powiatów i gmin". Dopuszczenie kwalifikowania w Programie projektów przewidujących wykorzystanie takiego rodzaju biomasy byłoby zatem działaniem zgodnym z zapisami projektu ww. strategii i służyłoby wsparciu procesu dekarbonizacji wielu systemów ciepłowniczych w Polsce, w których nie ma technicznej/ekonomicznej możliwości zastosowania innego rozwiązania technologicznego, zapewniającego osiągnięcie statusu efektywnego systemu ciepłowniczego.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
296	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.3	Należy wziąć pod uwagę potrzebę rozwoju sector coupling w celu efektywnego wykorzystania nadprodukcji energii elektrycznej z OZE.	7.5.3 Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrycznych, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii lub energii elektrycznej pobieranej z KSE w okresach wysokiego udziału OZE w systemie elektroenergetycznym do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW.	Uwaga odrzucona Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień. Program eliminuje jeden z trzech przewidzianych przez ustawodawcę, w art. 116 ust. 1c, sposobów zasilania kotła elektrycznego, tj. zasilanie za pośrednictwem krajowego systemu elektroenergetycznego, który nie zapewnia 100 % energii elektrycznej z OZE. Wskazany sposób jest stosowany z uwzględnieniem procentowego udziału energii elektrycznej z instalacji odnawialnych źródeł energii w roku poprzednim określonego zgodnie z ust. 1d.
297	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.3	Proponowany zapis likwiduje ryzyko różnych interpretacji przypisu 11, co mogłoby skutkować odrzucaniem wniosków o dofinansowanie w przypadku gdy projekt nie byłby realizowany w ramach efektywnego systemu ciepłowniczego lub nie zapewniałby uzyskania takiego statusu, co wykracza poza zapisy aktualnego rozporządzenia GBER/dalej przepisów krajowych oraz aktualnych propozycji aktualizacji tego rozporządzenia. Zatem proponowana	przypis 11: Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie	Uwaga odrzucona Przypis odwołuje się literalnie do art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			zmiana w brzmieniu przypisu 11 precyzuje jego cel, likwidując ryzyko rozbieżnych interpretacji oraz arbitralnego odrzucania wniosków o wsparcie. Usuwa ona błędne uzależnienie kwalifikowalności inwestycji od jednoczesnego uzyskania przez dany system statusu efektywnego energetycznie, co wykraczało poza ramy rozporządzenia GBER oraz przepisów krajowych. Kotły elektryczne zasilane energią z OZE stanowią kluczowy element elastyczności i dekarbonizacji systemów ciepłowniczych, dlatego ich wsparcie nie powinno być ograniczane jedynie do wąskiej obszaru działań uzyskiwania statusu efektywnego systemu ciepłowniczego. Doprecyzowanie zapisu poprzez wskazanie zasilania systemu ciepłowniczego (ogólnie i bez zawężania) gwarantuje pełną spójność z aktualnymi oraz projektowanymi regulacjami unijnymi w zakresie pomocy publicznej. Zmiana ta zapewnia sektorowi ciepłowniczemu pewność prawną oraz przejrzystość zasad oceny wniosków na etapie naboru. W efekcie pozwala to na szersze wdrażanie technologii elektryfikacji ciepłownictwa bez nakładania na przedsiębiorstwa nieuzasadnionych i nadmiarowych wymogów formalnych.	system ciepłowniczy lub chłodniczy zasilania systemu ciepłowniczego	celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki.
298	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.4	Zmiana zapewni możliwość ubiegania się o wsparcie dla mniejszych instalacji.	7.5.4 Przedsięwzięcia dotyczące instalacji odzysku ciepła odpadowego, zgodnie z art. 3 pkt 20i ustawy prawo energetyczne, o mocy nie mniejszej niż 300 kW.	Uwaga częściowo uwzględniona Wsparciem będą objęte przedsięwzięcia dotyczące instalacji odzysku ciepła odpadowego, zgodnie z art. 3 pkt 20i ustawy Prawo energetyczne, o nominalnej mocy cieplnej użytecznej nie mniejszej niż 0,5 MWt.
299	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.5	Zmiana mająca na celu umożliwienie finansowania budowy magazynów jako niezależnych inwestycji połączonych z nowym lub istniejącym źródłem. Magazyny ciepła pełnią funkcję systemową i mogą zwiększać wykorzystanie OZE, ciepła odpadowego, kotłów elektrycznych oraz pomp ciepła również wtedy, gdy źródło zostało zrealizowane wcześniej albo jest finansowane z innego mechanizmu. Ograniczenie	7.5.5 Przedsięwzięcia dotyczące budowy magazynów ciepła i/lub chłodu, pod warunkiem zintegrowania tego magazynu ze źródłem ciepła realizowanym w zakresie tego samego przedsięwzięcia objętego wnioskiem o dofinansowanie.	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			magazynu do pracy wyłącznie z jedną jednostką wytwórczą nie uwzględnia uwarunkowań funkcjonowania ciepłowni systemowych i ogranicza efektywność wykorzystania infrastruktury sfinansowanej ze środków publicznych. Wiele przedsiębiorstw ciepłowniczych posiada już źródła OZE, instalacje ciepła odpadowego, pompy ciepła, kotły elektryczne lub jednostki kogeneracyjne, których efektywne wykorzystanie wymaga budowy magazynu ciepła jako odrębnej inwestycji. Dopuszczenie wsparcia dla magazynów współpracujących zarówno z istniejącymi, jak i nowymi źródłami ciepła przyczyni się do szybszego osiągnięcia celów programu związanych z dekarbonizacją, integracją OZE oraz rozwojem efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych. Jest to również spójne z konstrukcją programu, który przewiduje odrębny wskaźnik dotyczący liczby instalacji akumulacji ciepła oraz premiuje zastosowanie magazynów ciepła w kryteriach jakościowych.		lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
300	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.6.1	Proponowana zmiana ma na celu dostosowanie zakresu przedsięwzięć kwalifikowanych w ramach pkt 7.5.6.1 do rzeczywistych potrzeb transformacji i dekarbonizacji systemów ciepłowniczych. Obecne brzmienie punktu ogranicza zakres wsparcia do przebudowy istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu w celu zmniejszenia strat na przesyle i dystrybucji. Takie ujęcie może prowadzić do zbyt wąskiej interpretacji, zgodnie z którą kwalifikowane byłyby wyłącznie przedsięwzięcia polegające na przebudowie istniejących odcinków sieci, mimo że osiągnięcie celów programu może wymagać również budowy, rozbudowy lub modernizacji infrastruktury sieciowej i pomocniczej. W praktyce poprawa efektywności pracy systemu ciepłowniczego, zwiększenie możliwości przesyłu ciepła oraz integracja ciepła z OZE, ciepła odpadowego lub innych niskoemisyjnych źródeł nie zawsze następują wyłącznie przez przebudowę istniejącej infrastruktury. Często wymagają również budowy nowych odcinków sieci, modernizacji układu hydraulicznego, zwiększenia przepustowości systemu	7.5.6 Modernizacja/rozbudowa sieci ciepłowniczych 7.5.6.1 Budowa, przebudowa, rozbudowa lub modernizacja infrastruktury istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu, w tym infrastruktury sieciowej i pomocniczej, służąca zmniejszeniu strat, poprawie efektywności pracy systemu lub zwiększeniu możliwości przesyłu i wykorzystania ciepła z OZE, ciepła odpadowego albo innych niskoemisyjnych źródeł ciepła	Uwaga częściowo uwzględniona W nazwie przedsięwzięć uwzględniono „w tym infrastruktury sieciowej i pomocniczej, służąca zmniejszeniu strat ciepła”. Adaptacji systemu ciepłowniczego lub jego części służy zakres przedsięwzięć wskazanych w pkt 7.5.6.2 Przebudowa istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu, celem obniżenia parametrów temperaturowych: temperatury zasilania do nie więcej niż 70 st. C;

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			albo wykonania infrastruktury pomocniczej, która pozwala na efektywniejsze wykorzystanie istniejących lub nowych źródeł ciepła. Proponowana zmiana nie zmienia celu programu, lecz doprecyzowuje katalog działań, które mogą być niezbędne do jego osiągnięcia. Umożliwia objęcie wsparciem inwestycji służących nie tylko ograniczeniu strat, ale także poprawie efektywności pracy systemu oraz zwiększeniu możliwości wykorzystania ciepła niskoemisyjnego. Takie podejście jest spójne z celem programu, jakim jest wspieranie transformacji systemów ciepłowniczych w kierunku systemów bardziej efektywnych energetycznie i mniej emisyjnych.		
301	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.6.2	Zasadny jest kierunek działań polegający na obniżaniu parametrów temperaturowych sieci ciepłowniczych, jednak proponowany wymóg osiągnięcia temperatury zasilania nie wyższej niż 70°C oraz temperatury powrotu nie wyższej niż 25°C może być niemożliwy do spełnienia w wielu istniejących systemach ciepłowniczych. Ograniczenia wynikają przede wszystkim z charakterystyki i skali instalacji odbiorczych funkcjonujących w obsługiwanych budynkach, zwłaszcza w starszym zasobie mieszkaniowym i obiektach wyposażonych w tradycyjne instalacje grzejnikowe, projektowane do pracy przy wyższych parametrach temperatury. Dodatkowo temperatura powrotu nie jest parametrem możliwym do bezpośredniego kształtowania przez przedsiębiorstwo ciepłownicze, lecz zależy od stanu technicznego i eksploatacji instalacji wewnętrznych po stronie odbiorców. Osiągnięcie poziomu 25°C wymagałoby często kosztownych modernizacji instalacji odbiorczych pozostających poza zakresem projektu sieciowego. W związku z powyższym proponuje się, aby wsparcie było ukierunkowane na osiągnięcie istotnej i uzasadnionej technicznie redukcji parametrów temperaturowych, potwierdzonej analizą techniczną i energetyczną, bez sztywnego narzucania jednolitych wartości granicznych dla wszystkich systemów ciepłowniczych. (przykład Toruń obniżył	7.5.6.2 Przebudowa istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu, celem obniżenia parametrów temperaturowych, w szczególności temperatury zasilania do nie więcej niż 80 st. C (średnio rocznej) lub temperatury powrotu do nie więcej niż 40 st. C, albo osiągnięcia innego uzasadnionego technicznie obniżenia parametrów pracy systemu, potwierdzonego analizą techniczną i energetyczną.	Uwaga uwzględniona Odstąpiono od określania maksymalnej temperatury powrotu.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			tabelę tylko o kilka stopni – takie były możliwości techniczne). Takie podejście pozwoli uwzględnić rzeczywiste uwarunkowania techniczne poszczególnych sieci oraz charakter obsługiwanych odbiorców.		
302	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.6.4	Program powinien umożliwiać finansowanie rozbudowy sieci ciepłowniczej również na potrzeby nowo powstających obiektów (np. osiedli mieszkaniowych). Pozwoli to na uniknięcie powstawania indywidulanych źródeł ciepła, które najczęściej opalone są paliwem gazowym. Tymczasem w przypadku nowych budynków istnieje duży potencjał rozwoju niskotemperaturowych sieci ciepłowniczych (także wyspowych) opartych na pompach ciepła i ciepłe odpadowym. Ponadto, obecne brzmienie ogranicza wsparcie do budowy nowych odcinków sieci w celu likwidacji lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne. Takie sformułowanie może prowadzić do nieuzasadnionego zawężenia kwalifikowalności wyłącznie do przypadków likwidacji pojedynczych, lokalnych źródeł, mimo że cele dekarbonizacji ciepłownictwa mogą być osiągnięte również poprzez ograniczenie pracy lub zastąpienie źródeł bardziej emisyjnych rozwiązaniami skutkującymi niższą emisyjnością całego systemu ciepłowniczego. Jednocześnie proponuje się wykreślenie słowa "lokalnych". Pojęcie "lokalne źródło ciepła" nie zostało zdefiniowane w programie, a jednocześnie funkcjonuje w regulacjach sektora ciepłowniczego, co może prowadzić do niejednoznaczności interpretacyjnych oraz nieuzasadnionego ograniczenia katalogu przedsięwzięć kwalifikowanych do wsparcia. Cele programu mogą zostać osiągnięte nie tylko poprzez likwidację źródeł ciepła, ale również poprzez ograniczenie ich pracy, zmianę kierunku zasilania odbiorców lub zastąpienie bardziej emisyjnych źródeł ciepłem pochodzącym z mniej emisyjnych źródeł pracujących w ramach systemu ciepłowniczego. W wielu przypadkach warunkiem osiągnięcia takiego efektu jest budowa nowych odcinków sieci wraz z	7.5.6 Modernizacja/rozbudowa sieci ciepłowniczych (...) 7.5.6.4 Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi w celu likwidacji, ograniczenia pracy lub zastąpienia istniejących lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne oraz w celu przyłączenia nowych odbiorców	Uwaga odrzucona Zapisy programu są poprawne i zgodne z zdefiniowanym celem.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			niezbędną infrastrukturą sieciową i techniczną, umożliwiającą zwiększenie możliwości przesyłu ciepła oraz lepsze wykorzystanie źródeł niskoemisyjnych. Proponowane brzmienie zachowuje podstawowy cel działania, jednocześnie eliminując ograniczenia mogące wykluczać projekty istotne dla dekarbonizacji systemów ciepłowniczych oraz lepiej uwzględniając etapowy charakter transformacji sektora.		
303	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.6.5	Proponujemy zmianę, która ma na celu umożliwienie finansowania inwestycji sieciowych, które pozwalają na pełniejsze wykorzystanie potencjału jednostek wytwarzania już funkcjonujących w systemie ciepłowniczym. Osiągnięcie celów programu w zakresie dekarbonizacji i poprawy efektywności systemów ciepłowniczych może następować nie tylko poprzez przyłączanie nowych jednostek, ale również poprzez zwiększenie możliwości odbioru, przesyłu i wykorzystania ciepła ze źródeł mniej emisyjnych już pracujących w systemie. Budowa nowych odcinków sieci wraz z niezbędną infrastrukturą sieciową i techniczną może umożliwiać zmianę sposobu zasilania odbiorców, zwiększenie zdolności przesyłowych oraz ograniczenie pracy źródeł bardziej emisyjnych. Proponowane brzmienie lepiej odzwierciedla etapowy charakter transformacji ciepłownictwa, w którym obniżenie emisyjności systemu następuje zarówno przez rozwój nowych źródeł, jak i przez efektywniejsze wykorzystanie istniejących jednostek o niższej emisyjności. Dzięki temu ocena przedsięwzięć będzie koncentrować się na rzeczywistym efekcie środowiskowym i systemowym, tj. ograniczeniu emisyjności dostaw ciepła oraz zwiększeniu wykorzystania mniej emisyjnych źródeł w systemie. Ponadto, proponujemy zmianę szyku zdania, gdyż przy obecnym brzmieniu nie jest jasny zakres wsparcia (na potrzeby przyłączenia jednostek wytwarzania energii do systemu).	7.5.6 Modernizacja/rozbudowa sieci ciepłowniczych (...) 7.5.6.5 Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z niezbędną infrastrukturą sieciową i techniczną na potrzeby przyłączenia jednostek wytwarzania energii do systemu lub zwiększenia możliwości odbioru, przesyłu i wykorzystania energii, w szczególności ciepła, z nowych lub istniejących jednostek wytwarzania energii, jeżeli prowadzi to do obniżenia emisyjności systemu ciepłowniczego.	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
304	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.6.6	Zakres obecnego pktu 7.5.6.6 (Digitalizacja systemu ciepłowniczego ...) dotyczy całych sytemów ciepłownicznych a nie tylko sieci ciepłownicznych, więc powinien być wyłączony z kategorii dotyczącej modernizacji sieci i zapisany jako oddzielny rodzaj inwestycji.	Proponujemy oddzielny rodzaj inwestycji: 7.5.6 Modernizacja/rozbudowa sieci ciepłownicznych (...) 7.5.7 Digitalizacja systemu ciepłowniczego służąca ograniczeniu strat energii: budowa i/lub przebudowa systemów automatyki, telemetrii i telemekhaniki polegająca na wdrożeniu nowoczesnych narzędzi i rozwiązań IT/OT służących m.in. do nadzoru, sterowania, monitorowania oraz analizy parametrów jakościowych i ilościowych pracy systemu ciepłowniczego oraz przesyłu ciepła/chłodu, a także lokalizacji awarii:	Uwaga odrzucona Proponowana zmiana ma charakter wyłącznie redakcyjno-semantyczny i nie wpływa na zakres kwalifikowanych przedsięwzięć ani warunki udzielania wsparcia.
305	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - 7.5.6.7	Zakres obecnego pktu 7.5.6.7 (Cyberbezpieczeństwo infrastruktury ciepłowniczej ...) dotyczy całych systemów ciepłownicznych a nie tylko sieci ciepłownicznych, więc powinien być wyłączony z kategorii dotyczącej modernizacji sieci i zapisany jako oddzielny rodzaj inwestycji.	Proponujemy oddzielny rodzaj inwestycji: 7.5.6 Modernizacja/rozbudowa sieci ciepłownicznych (...) 7.5.8 Cyberbezpieczeństwo infrastruktury ciepłowniczej: dostosowanie systemu ciepłowniczego do wymogów Dyrektywy 2022/2555 NIS2 i ustawy o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa.	Uwaga odrzucona Jak wyżej
306	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - Dodatkowe warunki - pkt.2	Ciepło z kotłów elektrodowych będzie także wykorzystywane na potrzeby zapewnienia odpowiednich parametrów wody sieciowej (np. odgazowanie), stąd też wolumen ciepła wykorzystanego na te potrzeby powinien być zaliczony jako ciepło dostarczone do publicznej sieci ciepłowniczej. Należy także doprecyzować, że ciepło zasilające sieć za pośrednictwem magazynu także uznaje się za zasilające sieć ciepłowniczą. Węzły hybrydowe pracują bezpośrednio na potrzeby odbiorców ciepła.	2) Co najmniej 70% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem musi być dostarczane do publicznej sieci ciepłowniczej lub wykorzystywane do procesów technologicznych dla potrzeb sieci ciepłowniczej bezpośrednio lub za pośrednictwem magazynu ciepła. Warunek ten może być spełniony na poziomie instalacji, przedsięwzięcia lub systemu ciepłowniczego. Warunek nie dotyczy węzłów hybrydowych.	Uwaga odrzucona Zastosowany zapis nie obejmuje 100% ciepła wytwarzanego w planowanej instalacji. Program umożliwia dowolne zastosowanie do 30% ciepła.
307	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	7.5 Rodzaje inwestycji - Dodatkowe warunki – pkt. 5	W przypadku inwestycji realizowanych w dystrybucyjnych systemach ciepłownicznych sztywny wymóg stosowania wyłącznie urządzeń wyprodukowanych nie wcześniej niż 24 miesiące przed montażem może powodować nieuzasadnione ryzyko utraty kwalifikowalności części kosztów projektu. W praktyce realizacji inwestycji sieciowych okres	5) W ramach przedsięwzięć dopuszcza się zastosowanie wyłącznie nowych urządzeń, wyprodukowanych nie wcześniej niż 24 miesiące przed montażem. W przypadku inwestycji dotyczących sieci ciepłownicznych, dopuszcza się zastosowanie wyłącznie nowych, nieużywanych urządzeń,	Uwaga odrzucona Zapis pozostaje bez zmian.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			pomiędzy produkcją urządzeń a ich zabudową może przekraczać 24 miesiące, co wynika m.in. z długości procesu projektowego, uzgodnień administracyjnych, harmonogramów dostaw oraz etapowania realizacji inwestycji. Z punktu widzenia celów programu kluczowe powinno być, aby urządzenia były fabrycznie nowe, nieużywane, pełnowartościowe, zgodne z wymaganiami technicznymi oraz objęte gwarancją producenta. W związku z powyższym zasadne jest rozważenie odejścia od sztywnego limitu wieku urządzenia lub dopuszczenie uzasadnionych odstępstw dla projektów realizowanych w ramach systemów dystrybucji ciepła.	zgodnych z wymaganiami technicznymi i objętych gwarancją producenta, z zastrzeżeniem, że w przypadku urządzeń o długim cyklu produkcji lub dostawy dopuszcza się zastosowanie urządzeń wyprodukowanych wcześniej niż 24 miesiące przed montażem, pod warunkiem że są one nowe, nieużywane, pełnowartościowe oraz objęte gwarancją producenta.	
308	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.1.1 - kryt. 18	W konsekwencji postulatu (uwagi) dot. dopuszczenia do wsparcia w ramach Programu także instalacji zasilanych biomasą leśną, proponujemy konsekwentne usunięcie wskazanego kryterium dostępu dla inwestycji 7.5.1.1.	Wykreślenie: Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1: 18. W instalacji nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy)	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
309	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.1.4 - kryt. 18	Umożliwienie inwestorowi wyboru metody analizy/badania. Obecnie na rynku istnieją usługi wykonania zaawansowanych badań sejsmicznych 2D i 3D, które pozwalają z bardzo wysokim prawdopodobieństwem wskazać optymalne miejsce złoże. W przypadkach dyskusyjnych (gdzie wzrasta niepewność) warto uwzględnić w kosztach kwalifikowalnych koszt wykonania pierwszego odwiertu badawczego. Jest to bardzo wysoki koszt, a obecnie nie ma programu dofinansowującego ten zakres. Powyższe zmiany zwiększą kompleksowość Programu w zakresie projektów geotermalnych.	Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.4: 18. Została wykonany pierwszy odwiert badawczy i wykonana na jego podstawie właściwa analiza/badanie potwierdzające możliwość wykorzystania zidentyfikowanych zasobów geotermalnych na cele ciepłownicze (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
310	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria	W konsekwencji postulatu (uwagi) dot. dopuszczenia do wsparcia w ramach Programu także jednostek CHP zasilanych biomasą leśną, proponujemy usunięcie	Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2 - wykreślenie:	Uwaga odrzucona Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
		dostępu z zakresu 7.5.2 - kryt. 18	określonego dla działania 7.5.2 kryterium dostępu nr 20.	20. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy):	
311	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.3 - kryt.18	Wymóg 100% energii OZE jest nieopłacalny, więc proponujemy obniżenie do 50% energii elektrycznej wykorzystywanej do wytwarzania ciepła w kotle elektrycznym pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (na podst. Oświadczenia Wnioskodawcy) Zaproponowana wartość 100% możliwa do uzyskania jedynie przy budowie źródeł ciepła bezpośrednio przyłączonych do instalacji OZE bez możliwości przyłączenia do systemu elektroenergetycznego. Przy korzystaniu z energii elektrycznej z systemu elektroenergetycznego ilość energii odnawialnej zależy od jej udziału w systemie. Zgodnie z prawem, które weszło w życie w dniu 21.07.2026 r. jeżeli kocioł pobiera energię z krajowego systemu elektroenergetycznego, za ciepło „OZE” uznaje się odpowiednią część odpowiadającą procentowemu udziałowi energii elektrycznej z instalacji odnawialnych źródeł energii w roku poprzednim. Proponowany zapis pozwoliłby uzyskać wsparcie finansowe na instalacje kotłów elektrycznych zasilanych tylko częściowo energią elektryczną w ramach kontraktu PPA/Gwarancją Pochodzenia z OZE, a w pozostałej części energią elektryczną z KSE. Ponadto, obecne brzmienie programu wymaga, aby energia elektryczna wykorzystywana do wytwarzania ciepła w kotle elektrycznym pochodziła z odnawialnych źródeł energii, jednak nie wskazuje jednoznacznie sposobu potwierdzenia spełnienia tego warunku. Może to prowadzić do zawężającej interpretacji, zgodnie z którą kwalifikowalne byłyby wyłącznie projekty oparte na bezpośrednim zasilaniu kotła z instalacji OZE albo na umowie sprzedaży	Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.3: 18. Co najmniej 50% energii elektrycznej wykorzystywanej do wytwarzania ciepła w kotle elektrycznym będzie pochodzić z odnawialnych źródeł energii. Spełnienie kryterium może zostać wykazane przez Wnioskodawcę poprzez złożenie oświadczenia o zapewnieniu odnawialnego pochodzenia energii elektrycznej zużywanej przez kocioł elektryczny oraz zobowiązanie do nabycia i umorzenia gwarancji pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii, w ilości odpowiadającej ilości energii elektrycznej zużytej przez kocioł elektryczny do wytworzenia ciepła.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			energii elektrycznej z indywidualnie wskazanej instalacji OZE. Takie ograniczenie nie jest konieczne dla osiągnięcia celu środowiskowego programu. Warunek wykorzystania energii elektrycznej z OZE może zostać spełniony również wtedy, gdy wolumen energii elektrycznej zużytej przez kocioł elektryczny zostanie pokryty równoważnym wolumenem energii elektrycznej z OZE potwierdzonym umorzonymi gwarancjami pochodzenia. Dopuszczenie gwarancji pochodzenia jako sposobu wykazania odnawialnego pochodzenia energii nie obniża wymagań programu. Propozycja zapewnia przejrzysty, mierzalny i możliwy do kontroli mechanizm potwierdzenia, że energia elektryczna zużyta przez kocioł elektryczny odpowiada energii wytworzonej z OZE. Warunkiem powinno być opomiarowanie zużycia energii elektrycznej przez kocioł oraz umorzenie gwarancji pochodzenia w wolumenie odpowiadającym temu zużyciu. Proponowane doprecyzowanie ograniczy ryzyko niejednolitej interpretacji kryterium dostępu, ułatwi ocenę i rozliczanie projektów oraz pozwoli uniknąć nieuzasadnionego zawężenia programu wyłącznie do modeli opartych na własnym źródle OZE lub długoterminowej umowie PPA z konkretną instalacją. Jest to szczególnie istotne w przypadku kotłów elektrycznych, których praca powinna być elastycznie dostosowywana do warunków rynkowych i systemowych, a nie sztucznie uzależniana wyłącznie od produkcji jednej wskazanej instalacji OZE. Wprowadzenie proponowanej zmiany zapewni większą dostępność programu dla projektów elektryfikacji ciepłownictwa, przy zachowaniu pełnej weryfikowalności efektu środowiskowego oraz wymogu wykorzystania energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii.		
312	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.5 - kryt.18	Magazyny ciepła pełnią funkcję systemową i mogą zwiększać wykorzystanie OZE, ciepła odpadowego, kotłów elektrycznych oraz pomp ciepła również wtedy, gdy źródło zostało zrealizowane wcześniej albo jest finansowane z innego mechanizmu. Ograniczenie	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.5: 18. Magazyn ciepła będzie zintegrowany ze źródłem ciepła realizowanym w zakresie tego samego przedsięwzięcia objętego wnioskiem	Uwaga odrzucona Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			magazynu wyłącznie do źródła realizowanego w tym samym przedsięwzięciu może niepotrzebnie ograniczyć efektywne projekty transformacyjne.	o dofinansowanie lub ze źródłem ciepła istniejącym, modernizowanym, realizowanym równolegle albo finansowanym z innych źródeł, jeżeli magazyn ciepła przyczynia się do zwiększenia udziału OZE, ciepła odpadowego, poprawy efektywności energetycznej lub elastyczności systemu ciepłowniczego (Oświadczenie Wnioskodawcy).	odnawialne źródła energii lub odzysk ciepła odpadowego. Nie ma konieczności zmiany przedmiotowego kryterium.
313	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.6 - kryt.19	Obecne brzmienie pkt 19 może zostać zinterpretowane jako ograniczenie wsparcia dla inwestycji sieciowych wyłącznie do systemów współpracujących ze źródłami gazowymi. Jest to niezgodne z zakresem kwalifikowanych przedsięwzięć określonych w pkt 7.5.1–7.5.4 programu, obejmujących m.in. instalacje biomasowe, geotermalne, pompy ciepła, ciepło odpadowe oraz wysokosprawną kogenerację nieopartą na paliwach kopalnych. W związku z tym zasadnym jest doprecyzowanie, że wskazane wymagania DNSH odnoszą się do instalacji gazowych, natomiast sieci ciepłownicze pracujące z innymi technologiami również są kwalifikowane w programie i pozostają uprawnione do wsparcia na zasadach określonych dla danego rodzaju przedsięwzięcia.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.6: 19. W przypadku, gdy Przedsięwzięcie jest realizowane w systemie ciepłowniczym i/lub chłodniczym współpracującym ze źródłami gazowymi spełniony jest jeden z poniższych warunków: 1. System ciepłowniczy spełnia kryteria „efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych” pozyskujących ciepło/chłód z istniejących zakładów spełniających warunki dotyczące produkcji ciepła/energii elektrycznej opartej na gazie ziemnym zgodnie z zał. III (punkt pierwszy) zawiadomieniem Komisji nr C/2023/111 w sprawie wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Oświadczenie Wnioskodawcy). lub 2. Inwestycje w zakład produkujący ciepło/energię elektryczną rozpoczynają się w terminie trzech lat od modernizacji systemu, w celu spełnienia kryteriów „efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych” oraz spełniają warunki dotyczące produkcji ciepła/energii elektrycznej opartej na gazie ziemnym, zgodnie z	Uwaga odrzucona Przywołane zapisy wynikają z konieczności potwierdzenia zgodności Projektu z zasadą „nie czyn poważnych szkód”, o której mowa w art. 2 pkt 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. W szczególności przedsięwzięcie spełnia kryteria zgodnie z zawiadomieniem Komisji nr C/2023/111 w sprawie wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				zał. III (punkt pierwszy) zawiadomieniem Komisji nr C/2023/111 w sprawie wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Oświadczenie Wnioskodawcy) (Oświadczenie Wnioskodawcy).	
314	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.6.2 - kryt.18	W konsekwencji postulatu (uwagi) dot. wymaganych temperatur przy zakresie wsparcia, proponujemy wprowadzenie stosownej zmiany w kryteriach.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.6.2: 18. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi obniżenie parametrów temperaturowych w systemie ciepłowniczym: w szczególności temperatury zasilania do nie więcej niż 80 st. C (średnio rocznej) lub temperatury powrotu do nie więcej niż 40 st. C, albo osiągnięcia innego uzasadnionego technicznie obniżenia parametrów pracy systemu, potwierdzonego analizą techniczną i energetyczną (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga częściowo uwzględniona Odstąpiono od maksymalnej temperatury powrotu.
315	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.6.4 - kryt.18	Proponowana zmiana kryterium ma na celu zachowanie spójności z postulowaną zmianą pkt 7.5.6.4 oraz z celami programu w zakresie dekarbonizacji systemów ciepłowniczych. Obecne podejście, oparte wyłącznie na likwidacji lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne, może prowadzić do zbyt wąskiej oceny efektu przedsięwzięcia. W praktyce obniżenie emisyjności systemu ciepłowniczego może zostać osiągnięte nie tylko przez fizyczną likwidację źródeł, ale również przez ograniczenie jego pracy lub zastąpienie produkcji ciepła z bardziej emisyjnych źródeł ciepłem pochodzącym z rozwiązań o niższej emisyjności. Kryterium powinno więc koncentrować się na efekcie środowiskowym i systemowym inwestycji, tj. ograniczeniu wykorzystania paliw kopalnych oraz obniżeniu emisyjności ciepła dostarczanego w ramach systemu ciepłowniczego. Takie podejście lepiej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria dostępu z zakresu 7.5.6.4: 18. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi likwidacja, ograniczenie pracy lub zastąpienie istniejących lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne rozwiązaniami skutkującymi obniżeniem emisyjności systemu ciepłowniczego. Spełnienie kryterium powinno być wykazane na podstawie oświadczenia Wnioskodawcy oraz dokumentacji potwierdzającej zmianę sposobu zasilania lub ograniczenie wykorzystania paliw kopalnych.	Uwaga odrzucona Treść kryterium pozostaje bez zmian.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			odpowiada etapowemu charakterowi transformacji ciepłownictwa, w której redukcja emisji następuje poprzez stopniowe przesuwanie produkcji ciepła ze źródeł bardziej emisyjnych do źródeł mniej emisyjnych, zwiększanie możliwości przesyłowych sieci oraz zmianę sposobu zasilania odbiorców. Pozostawienie kryterium w brzmieniu odnoszącym się wyłącznie do likwidacji lokalnego źródła mogłoby wykluczyć przedsięwzięcia, które realnie przyczyniają się do realizacji celów programu, ale nie polegają na prostym zastąpieniu pojedynczej lokalnej kotłowni. Dotyczy to w szczególności inwestycji sieciowych umożliwiających ograniczenie pracy źródeł opartych na paliwach kopalnych, zwiększenie wykorzystania ciepła z mniej emisyjnych źródeł oraz poprawę efektywności funkcjonowania całego systemu ciepłowniczego. Proponowane brzmienie kryterium zachowuje wymóg wykazania konkretnego efektu przedsięwzięcia, ale definiuje ten efekt w sposób bardziej adekwatny do celów programu i rzeczywistych mechanizmów dekarbonizacji. Dzięki temu ocena projektów będzie oparta na mierzalnym rezultacie w postaci ograniczenia emisyjności systemu, a nie wyłącznie na formalnym kryterium likwidacji lokalnego źródła ciepła.		
316	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - I Zasadność realizacji inwestycji - kryt. 1	Korekta zgodnie z przypisem 16 w projekcie programu.	1. Nakład z dofinansowania w formie dotacji na 1 MWt 1 MW mocy zainstalowanej	Uwaga uwzględniona
317	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - I Zasadność realizacji inwestycji - kryt. 1	Automatyczne odrzucenie wniosku za 0 pkt w kryterium kosztowym może eliminować projekty bardziej kapitałochłonne, ale strategiczne dla transformacji systemu, np. geotermię, pompy ciepła wielkoskalowe, magazyny ciepła, ciepło odpadowe lub projekty wymagające znaczącej integracji z siecią. Ocena powinna uwzględniać nie tylko koszt jednostkowy, lecz także trwałość efektu ekologicznego i znaczenie systemowe inwestycji.	1. Nakład z dofinansowania w formie dotacji na 1 MWt mocy zainstalowanej (...) Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku.	Uwaga odrzucona Funkcją kryteriów punktowych opartych na wskaźnikach nakładu środków na efekt jest m.in. eliminacja projektów o najniższym potencjale efektywności kosztowej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					Proponowana zmiana nie wskazuje wartości progowej, ale całkowicie zmienia sens kryterium, dlatego nie może zostać uwzględniona. Niezależnie od tego, że koszty jednostkowe mogą być zróżnicowane, wpływ ma także projektowana wydajność danej instalacji i efektywność eksploatacyjna, tj czynniki, które wpływają na ostateczny rezultat w postaci efektów ekologicznych uwzględnianych w formule obliczania nakładu środków na efekt.
318	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - I Zasadność realizacji inwestycji - kryt. 1	Poprawa omyłki pisarskiej. Zakładamy, że 2 00 000 to omyłka pisarska i chodziło o 2 miliony złotych.	1. Nakład z dofinansowania w formie dotacji na 1 MWt mocy zainstalowanej (...) 3 pkt - Wartość wskaźnika nakładów dofinansowania w formie dotacji (zł) (X) na 1 MW mocy zainstalowanej mieści się w przedziale $2\,000\,000 < X \leq 3\,500\,000$	Uwaga uwzględniona
319	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - I Zasadność realizacji inwestycji - kryt. 4	W projektach kompleksowych znaczna część kosztów może dotyczyć infrastruktury integracyjnej, magazynów, przyłączy, sieci, automatyki lub cyberbezpieczeństwa, bez których instalacja OZE lub ciepła odpadowego nie będzie mogła efektywnie pracować. Limit 60% może niekorzystnie wpływać na projekty systemowe, mimo że są one zgodne z celem programu.	4. Instalacja odnawialnego źródła energii lub instalacja ciepła odpadowego (...) Kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli wartość wydatków planowanych do poniesienia na instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii i ciepło odpadowe jest nie mniejsza niż 40% kosztów kwalifikowanych ujętych we wniosku o dofinansowanie.	Uwaga odrzucona Treść kryterium pozostaje bez zmian. Część kosztów dot. infrastruktury integracyjnej będzie przyporządkowana do źródła OZE lub instalacji ciepła odpadowego
320	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - I Zasadność	Wskazane w kryteriach progi procentowe nie odzwierciedlają aktualnego stopnia modernizacji krajowych systemów ciepłowniczych, a wykazanie osiągnięcia ponad 50% udziału ciepła OZE i odpadowego w perspektywie 2026 r. jest nierealne dla	5. Udział ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym po realizacji Przedsięwzięcia (...)	Uwaga odrzucona Punkty przyznawane są za ponadstandardowe efekty wspieranych inwestycji i nie

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
		realizacji inwestycji - kryt. 5	przeważającej większości z nich. Proponowane obniżenie progów (do 5%, 15% oraz powyżej 30%) urealnia zasady oceny, lepiej różnicuje zgłaszane projekty i uwzględnia bieżącą sytuację w ciepłownictwie. Taka zmiana stworzy dla wnioskodawców dojrzały bodziec inwestycyjny, zachęcając do projektowania jednostek wytwórczych o większych mocach w celu migracji do wyższych przedziałów punktowych.	0 pkt - brak ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym; 1 pkt - łączny udział ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym wynosi nie mniej niż 5%; 2 pkt. - łączny udział ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym wynosi nie mniej niż 15%; 3 pkt. - łączny udział ciepła OZE i ciepła odpadowego w systemie ciepłowniczym wynosi więcej niż 30%;	muszą dotyczyć każdej inwestycji.
321	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - I Zasadność realizacji inwestycji - kryt. 6	System posiadający status „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” już na dzień złożenia wniosku powinien być premiovany na równi z tym, który osiągnie taki status. Ponadto, w związku z postulowaną zmianą wydłużenia wdrażania programu do końca 2032 r. proponujemy analogiczną zmianę w opisie tego kryterium.	6. Efektywny energetycznie system ciepłowniczy i/lub chłodniczy (...) 2 pkt. - Przedsięwzięcie przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” a wnioskodawca uprawdopodobnił, że w perspektywie do końca 2032 r. system ciepłowniczy osiągnie status „efektywnego systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” lub na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie system posiadał status „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” 3 pkt. - przedsięwzięcie przyczynia się do osiągnięcia „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” lub na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie system posiadał status „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego”	Uwaga odrzucona. Program tworzy zachęt, których rezultatem będzie zauważalny wzrost systemów efektywnych energetycznie.
322	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - I Zasadność realizacji inwestycji - kryt. 6	W związku z postulatem wydłużenia okresu wdrażania Programu poprawka porządkująca. Proponujemy uspoźnienie, aby terminy wskazane w opisach odnoszących się do poszczególnych punktów zostały wydłużone do końca 2032 r. Proponujemy równocześnie, aby - analogicznie jak w Programach "OZE – źródło ciepła dla ciepłownictwa ",	6. Efektywny energetycznie system ciepłowniczy i/lub chłodniczy (...) 1 pkt. - Przedsięwzięcie przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” a	Uwaga częściowo uwzględniona Zmieniona rok osiągnięcia celu na 2031 tj kolejny rok po ostatecznym zakończeniu projektów (w 2030).

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			"Kogeneracja dla ciepłownictwa", czy "Kogeneracja powiatowa"- kryterium dot. efektywnego systemu ciepłowniczego miało charakter "premiujący" projekty, tj. aby uzyskanie 0 punktów nie powodowało odrzucenia wniosku. Zmianę w zakresie kryterium, aby uzyskanie 0 pkt nie powodowało odrzucenia wniosku uzasadniamy również proponowaną zmianą do pkt 6 projektu programu (Koszty kwalifikowane) ppkt pkt 4 i 5 dotyczącą możliwości kwalifikowania projektów dotyczących budowy magazynów ciepła oraz projektów w zakresie modernizacji/rozbudowy sieci ciepłowniczej do wsparcia w ramach Programu, także jako osobnych ("samodzielnych") projektów. Inwestycje dot. budowy magazynów ciepła, modernizacji sieci ciepłowniczych, digitalizacji systemu ciepłowniczego czy cyberbezpieczeństwa infrastruktury ciepłowniczej nie przyczyniają się do uzyskania / utrzymanie statusu efektywnego systemu.	Wnioskodawca nie uprawdopodobnił, że w perspektywie do końca 2032 r. system ciepłowniczy osiągnie status „efektywnego systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” 2 pkt. - Przedsięwzięcie przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” a wnioskodawca uprawdopodobnił, że w perspektywie do końca 2032 r. system ciepłowniczy osiągnie status „efektywnego systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego”. (...) Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku.	
323	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - I Zasadność realizacji inwestycji - kryt. 6	Zgodnie z przypisem 19 przez Plan rozwoju przedsiębiorstwa należy rozumieć Plan rozwoju przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, tj. plan, który sporządza przedsiębiorstwo zajmujące się przesyłem lub dystrybucją ciepła lub chłodu (dystrybutor). Są systemy, w których wytwórca jest dystrybutorem i taki plan sporządza, ale w sytuacji, gdy wytwórca i dystrybutor to inne podmioty, wówczas wytwórca przekazuje dane dystrybutorowi i to on sporządza plan i uzgadnia go z URE. Zgodnie z art. 16 ust. 1 plan sporządza się na okres nie krótszy niż 3 lata. W ramach implementacji dyrektywy EED są planowane zmiany art. 16 i dodanie ust. 8d-8j, zgodnie z którymi „plan, o którym mowa w ust. 1, opracowany przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją ciepła o mocy zamówionej przez odbiorców przekraczającej 5 MW, którego system ciepłowniczy lub chłodniczy nie spełnia kryteriów efektywnego systemu ciepłowniczego lub chłodniczego, określonych w art. 7b ust. 4 pkt 2–6 albo ust. 4c, zawiera także część	6. Efektywny energetycznie system ciepłowniczy i/lub chłodniczy Zasady oceny: Ocenie podlega czy Przedsięwzięcie obejmuje kryteria „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” zgodnie z definicją z art. 26 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023r. w sprawie efektywności energetycznej. Ocena na podstawie załączonego do wniosku o dofinansowanie Planu rozwoju przedsiębiorstwa lub równoważnego dokumentu strategicznego, który uwzględnia inwestycje objęte wnioskiem o dofinansowanie. (...)	Uwaga uwzględniona Zwraca się uwagę, że spełnianie przez dany system kryteriów systemu efektywnego jest weryfikowane na poziomie dystrybutora a nie wytwórcy. To nie deklaracja wytwórcy potwierdza dany status, ale dystrybutora. Dokumenty przedkładane w ramach wniosku o dofinansowanie muszą to potwierdzać.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			określającą plan zapewnienia bardziej efektywnego zużycia energii pierwotnej, ograniczenia strat w dystrybucji oraz zwiększenia udziału energii z odnawialnych źródeł energii w zaopatrzeniu w energię cieplną i chłodniczą, a także przedsięwzięcia niezbędne do zapewnienia, że system ciepłowniczy lub chłodniczy tego przedsiębiorstwa będzie spełniał te kryteria". Wg ust. 8f. "Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 8d, przedkłada nierazdziej niż co 5 lat w terminie do 31 marca część, o której mowa w ust. 8d, planu rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię do uzgodnienia z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki." W art. 16 brak jest przepisów dotyczących aktualizacji Planu w trakcie jego obowiązywania (jest dla paliw gazowych i wodoru). W związku z powyższym, wytwórca może nie dysponować aktualnym Planem rozwoju przedsiębiorstwa, więc proponujemy dodanie alternatywnego zapisu analogicznie jak jest w kryt. 8, tj. umożliwienie załączenia do wniosku o dofinansowanie równoważnego dokumentu strategicznego, który uwzględnia inwestycje objęte wnioskiem o dofinansowanie.		
324	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - I Zasadność realizacji inwestycji - kryt. 7	W kryterium dotyczącym magazynów ciepła użyto sformułowania „magazyn energii”, podczas gdy zakres programu dotyczy „magazynów ciepła”. W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych należy ujednolicić terminologię z pkt 7.5.5.	7. Zastosowanie magazynu ciepła (...) 0 pkt - projekt nie przewiduje zastosowania magazynu ciepła 2 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu ciepła	Uwaga uwzględniona
325	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - II Wykonalność inwestycji - kryt. 1	Uwaga porządkowa - konieczność skorygowania w tabeli możliwych do uzyskania punktów zgodnie z opisem przedstawionym w "Zasadach oceny". W kolumnie wpisane 0 pkt. LUB 5 pkt. W treści zasad oceny: 0 pkt., 3pkt. lub 5 pkt. Należy uspoźnić dane.	1. Ocena uzasadnienia wyboru przyjętego rozwiązania / technologii (w tym ocena analizy alternatywnych rozwiązań Dotyczy punktacji: W kolumnie "punkty" wpisane 0 pkt., 3 pkt. lub 5 pkt. W treści zasad oceny: 0 pkt., 3pkt. LUB 5 pkt.	Uwaga uwzględniona
326	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria	W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, proponujemy wprowadzenie korekty zapisów.	1. Ocena uzasadnienia wyboru przyjętego rozwiązania/technologii (w tym ocena analizy alternatywnych rozwiązań)	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
		jakościowe punktowe - II Wykonalność inwestycji - kryt. 1		Zasady oceny: 0 pkt. (...) - analiza alternatywnych rozwiązań nie uwzględnia oceny dostępności nośników energii, w tym bezpieczeństwa dostaw, statusu lokalnych zasobów, projekcji podaży i popytu	
327	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - II Wykonalność inwestycji - kryt. 1	Proponujemy usunięcie wymaganej min. liczby wariantów alternatywnych. Liczba wariantów będzie uzależniona od rodzaju planowanej inwestycji. Proponujemy usunięcie zapisu, ewentualnie wprowadzenie zapisu wskazującego na przeprowadzenie analizy w oparciu o wskaźnik LCOH, który zapewnia większą porównywalność wariantów realizacyjnych.	1. Ocena uzasadnienia wyboru przyjętego rozwiązania/technologii (w tym ocena analizy alternatywnych rozwiązań) Zasady oceny: (...) 3 pkt. - analiza alternatywnych rozwiązań (min. 2) potwierdza uzasadnienie wyboru technologii, (zawiera niezbędne dane uzasadniające wybór); - analiza alternatywnych rozwiązań uwzględnia ocenę dostępności nośników energii, w tym bezpieczeństwa dostaw, statusu lokalnych zasobów, projekcji podaży i popytu; — analiza alternatywnych rozwiązań oraz wariant bezinwestycyjny uwzględnia wieloletnie projekcje cen ciepła (koszty stałe i zmienne) dla odbiorców końcowych ciepła w danym systemie ciepłowniczym.	Uwaga częściowo uwzględniona Wprowadzono odniesienie do wskaźnika LCOH
328	Polskie Towarzystwo Energetyki Ciepłej	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji - Kryteria jakościowe punktowe - II Wykonalność inwestycji - kryt. 1	Proponujemy usunięcie wymaganej min. liczby wariantów alternatywnych. Liczba wariantów będzie uzależniona od rodzaju planowanej inwestycji. Proponujemy usunięcie zapisu, ewentualnie wprowadzenie zapisu wskazującego na przeprowadzenie analizy w oparciu o wskaźnik LCOH, który zapewnia większą porównywalność wariantów realizacyjnych.	1. Ocena uzasadnienia wyboru przyjętego rozwiązania/technologii (w tym ocena analizy alternatywnych rozwiązań) Zasady oceny: (...) 5 pkt. - analiza alternatywnych rozwiązań (min. 3) potwierdza uzasadnienie wyboru technologii, (zawiera niezbędne dane uzasadniające wybór); - analiza alternatywnych rozwiązań uwzględnia ocenę dostępności nośników energii, w tym bezpieczeństwa dostaw, statusu lokalnych zasobów, projekcji podaży i popytu; — analiza alternatywnych rozwiązań oraz wariant bezinwestycyjny uwzględnia	Uwaga częściowo uwzględniona Wprowadzono odniesienie do wskaźnika LCOH

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				wieloletnie projekcje cen ciepła (koszty stałe i zmienne) dla odbiorców końcowych ciepła w danym systemie ciepłowniczym.	
329	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 1 oraz pkt 6. Cel programu, ELENA i koszty kwalifikowane przygotowania inwestycji	Projekty geotermalne są złożonymi przedsięwzięciami infrastrukturalnymi. Ich powodzenie zależy od jakości przygotowania, bankowości, podziału ryzyk, realności harmonogramu i możliwości późniejszego rozliczenia efektu ekologicznego. Wyłączenie kosztów przygotowawczych może ograniczyć dostęp mniejszych PEC/MPEC do programu oraz prowadzić do składania słabiej przygotowanych wniosków. Sama możliwość korzystania z ELENA powinna zostać doprecyzowana, aby uniknąć luki finansowej w przygotowaniu projektów.	Doprecyzować relację między FTC a ELENA. Jeżeli ELENA nie obejmuje pełnego przygotowania technicznego, geologicznego, finansowego, taryfowego i organizacyjnego projektu, FTC powinien dopuścić jako koszty kwalifikowane specjalistyczne przygotowanie inwestycji: dokumentację aplikacyjną, koncepcję techniczno-finansową, model finansowy i taryfowy, analizę ryzyk, przygotowanie zamówień, strukturę prawną i wsparcie wyspecjalizowanego podmiotu posiadającego doświadczenie w projektach geotermalnych, OZE lub systemach ciepłowniczych.	Uwaga odrzucona Nabór wniosków o dofinansowanie w ramach programu ELENA jest przeprowadzany niezależnie od niniejszego programu priorytetowego.
330	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 6. Koszty kwalifikowane / nadzór, zarządzanie przedsięwzięciem i inżynier kontraktu	W geotermii nadzór ekologiczny nie zastępuje specjalistycznej kontroli geologicznej i wiertniczej. Brak takiego nadzoru zwiększa ryzyko błędów technicznych, słabego odbioru prac, problemów z zatlaczaniem, rozliczeniem kosztów oraz nieosiągnięciem efektu ekologicznego. Funkcja inżyniera kontraktu lub inwestora zastępczego może ograniczać koszty, poprawiać jakość umów z wykonawcami i zapewniać bieżącą reakcję na warunki otworowe.	Rozszerzyć i doprecyzować kwalifikowalność kosztów nadzoru o nadzór geologiczny, hydrogeologiczny, wiertniczy, inwestorski, autorski oraz funkcję inżyniera kontraktu lub inwestora zastępczego — odpowiednio do zakresu przedsięwzięcia. Zastąpić lub doprecyzować zapis „nadzór i dozór ekologiczny”, ponieważ w projektach geotermalnych kluczowy jest nadzór geologiczny i wiertniczy. Dodatkowo sformułowanie „nadzoru inwestorskiego i autorskiego” warto zmienić na „nadzoru inwestorskiego, autorskiego, geologicznego lub wiertniczego”, aby nie sugerować konieczności łącznego występowania wszystkich form nadzoru.	Uwaga odrzucona Zgodnie z pkt 6 ppkt 2 b) kwalifikuje się koszty „Nadzoru inwestorskiego i autorskiego zgodnie z dokumentem „Wytyczne w zakresie kosztów kwalifikowanych”.
331	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 6 ust. 6. Maksymalne jednostkowe koszty odwiertów oraz koszty ryczałtowe prac towarzyszących	Zbyt niskie lub nieaktualne limity mogą prowadzić do ofert nieuwzględniających realnych kosztów jakościowego wykonania prac. Może to premiować dumpingowe wyceny, ograniczać realną kontrolę jakości i zwiększać ryzyko późniejszych problemów technicznych. W projektach geotermalnych jakość wiercenia i nadzoru bezpośrednio przekłada się na	Zweryfikować aktualność maksymalnych kosztów jednostkowych i ryczałtów dla odwiertów geotermalnych, prac przygotowawczych, mobilizacji, demobilizacji, demontażu, rekultywacji oraz nadzoru. Stawki powinny odzwierciedlać aktualne ceny rynkowe, koszty mobilizacji urządzeń wiertniczych, wymagania	Uwaga uwzględniona Maksymalne jednostkowe koszty odwiertów oraz koszty ryczałtowe prac towarzyszących zostały zwiększone.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			możliwość stabilnej eksploatacji źródła oraz osiągnięcie efektu ekologicznego.	jakościowe, głębokość i specyfikę otworu oraz konieczność zapewnienia profesjonalnego nadzoru geologicznego i wiertniczego. Wskazane jest wprowadzenie mechanizmu aktualizacji stawek lub ich weryfikacji względem aktualnego rozeznania rynku.	
332	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 6 ust. 6 przypis 4. Możliwość przekroczenia maksymalnych kosztów do 20%	Elastyczność kosztowa jest potrzebna, ponieważ warunki geologiczne mogą być zmienne. Bez szczegółowych wytycznych zapis może jednak prowadzić do uznaniowości, zawyżania kosztów lub trudności w kontroli zasadności wydatków. Jasne kryteria ograniczą ryzyko nadużyć, ułatwią beneficjentom planowanie budżetu i zwiększą przejrzystość relacji między inwestorem, wykonawcą, nadzorem i NFOŚiGW.	Doprecyzować zasady stosowania 20% przekroczenia maksymalnych kosztów jednostkowych. Przekroczenie powinno być możliwe wyłącznie na podstawie obiektywnych przesłanek geologicznych lub technicznych, udokumentowanych w raporcie technicznym i zweryfikowanych przez niezależny nadzór geologiczny/wiertniczy lub inżyniera kontraktu. Program powinien określić minimalny zakres indywidualnej analizy kosztowej, moment jej przedstawienia, tryb akceptacji przez NFOŚiGW oraz zasady rozliczania dodatkowych kosztów.	Uwaga odrzucona Możliwość przekroczenia maksymalnych kosztów do 20% należy traktować, jako podejście ponadstandardowe i to do Wnioskodawcy będzie należało skuteczne uzasadnienie proponowanego przekroczenia limitu.
333	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 7.5.1.4 oraz kryteria dostępu dla przedsięwzięć geotermalnych — zasoby geotermalne i pierwszy odwiert badawczy	Sformułowanie „zidentyfikowane zasoby” jest zbyt szerokie i może prowadzić do kwalifikowania projektów opartych na niewystarczającym potwierdzeniu przydatności energetycznej złoża. Dla bankowalności i bezpieczeństwa wydatkowania środków publicznych kluczowe jest, aby projekt opierał się na wiarygodnych, udokumentowanych i zatwierdzonych danych o temperaturze, wydajności, mineralizacji, możliwości zatłaczania i trwałości eksploatacji.	Zastąpić lub doprecyzować pojęcie „zidentyfikowanych zasobów geotermalnych” poprzez odniesienie do zasobów udokumentowanych lub zatwierdzonych w wymaganym trybie, zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego oraz właściwą dokumentacją geologiczną/hydrogeologiczną. Doprecyzować także, że pierwszy odwiert badawczy powinien być odwiertem wykonanym w celu poszukiwania lub rozpoznania zasobów wód geotermalnych na potrzeby energetyczne/ciepłownicze, a nie dowolnym otworem, w którym stwierdzono obecność wody.	Uwaga odrzucona Weryfikacja parametrów zasobów geotermalnych jest elementem oceny wniosku o dofinansowanie.
334	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 7.5.1.4. Instalacje geotermalne — zakres kwalifikowalności drugiej fazy projektu	Największym wyzwaniem projektów geotermalnych jest przejście od pierwszego odwiertu do stabilnie działającego systemu ciepłowniczego. W wielu przypadkach osiągnięcie efektu ekologicznego zależy od odwiertu zatłaczającego, układów zatłaczania, parametrów sieci i infrastruktury naziemnej. Program powinien jednoznacznie wspierać całą drugą fazę projektu, a nie tylko wybrane elementy źródła.	Doprecyzować, że w ramach instalacji geotermalnych kwalifikowane są wszystkie elementy niezbędne do osiągnięcia pełnej funkcjonalności źródła i stabilnej eksploatacji: drugi odwiert, odwiert zatłaczający, rekonstrukcja lub poprawa chłonności odwiertu, układy zatłaczania, wymienniki, pompy ciepła, instalacje pomocnicze, układy	Uwaga odrzucona Ostateczny zakres projektu podlega weryfikacji na etapie oceny wniosku o dofinansowanie, w tym pod kątem kwalifikowalności do

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				oczyszczania i filtracji, automatyka, monitoring parametrów geotermalnych, integracja ze źródłami szczytowymi oraz integracja z siecią ciepłowniczą.	określonej kategorii pomocy publicznej.
335	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 7.5.6 oraz pkt 6 ust. 5. Modernizacja/rozbudowa sieci ciepłowniczych i limit 30%	Bez rozbudowy i modernizacji sieci nie będzie możliwe pełne wykorzystanie potencjału źródła geotermalnego. Ograniczony wolumen sprzedaży ciepła zwiększa koszty jednostkowe, pogarsza akceptowalność taryfową i może ograniczyć osiągnięcie efektu ekologicznego. W geotermii sieć nie jest elementem dodatkowym, lecz warunkiem osiągnięcia efektu ekonomicznego, ekologicznego i społecznego.	Zwiększyć limit kosztów kwalifikowanych dla sieci ciepłowniczych albo wprowadzić wyjątek dla projektów, w których rozbudowa lub modernizacja sieci jest warunkiem wykorzystania ciepła OZE, ciepła geotermalnego lub ciepła odpadowego. W przypadku geotermii sieć powinna być traktowana jako element funkcjonalnie niezbędny do odbioru ciepła w podstawie systemu, osiągnięcia efektu ekologicznego i poprawy ekonomiki źródła.	Uwaga odrzucona. Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła. Nie należy podchodzić do tego zakresu w sposób rozszerzający możliwą interwencję. Limit kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć z pkt 7.5.6 jest wynikiem ustaleń z Komisją Europejską.
336	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 8. Kryteria jakościowe — zasadność, wykonalność i przygotowanie instytucjonalne projektów geotermalnych	Geotermia ma wysokie nakłady początkowe, ale długi okres eksploatacji i stabilne koszty operacyjne. Proste wskaźniki kosztu dotacji na jednostkę mocy, produkcji lub redukcji CO2 mogą nie odzwierciedlać pełnej wartości technologii. Jednocześnie ryzyko geologiczne i eksploatacyjne nie kończy się na pierwszym odwiercie. Skoro program uznaje możliwość pozyskania wsparcia zewnętrznego jako element przygotowania instytucjonalnego, powinien umożliwiać sfinansowanie takiego wsparcia w kosztach kwalifikowanych.	Dla projektów geotermalnych uzupełnić kryteria o ocenę długoterminowej stabilności kosztów operacyjnych, pracy źródła w podstawie systemu, ograniczenia ekspozycji na paliwa kopalne i koszty emisji oraz jakości danych geologicznych. Ocena wykonalności powinna obejmować wyniki pierwszego odwiertu, ryzyko zatłaczania, mineralizację, scenariusze produkcji, integrację z systemem ciepłowniczym i plan zarządzania ryzykiem technicznym. W kryterium przygotowania instytucjonalnego należy dopuścić finansowanie zewnętrznego wsparcia technicznego, finansowego, prawnego i organizacyjnego, jeżeli jest ono niezbędne do prawidłowego wdrożenia projektu.	Uwaga odrzucona W pkt 6 programu doprecyzowano zasady kwalifikacji kosztów projektu.
337	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 6 ust. 3 oraz mechanizm składania wniosków — koordynacja zakupów i grupa zakupowa	Rynek wykonawców i usług specjalistycznych dla geotermii jest ograniczony, a pojedyncze zamówienia mają słabszą pozycję negocjacyjną. Skoordynowanie zakupów mogłoby obniżyć koszty mobilizacji, poprawić konkurencję wykonawców, zwiększyć jakość	Rozważyć mechanizm umożliwiający dobrowolną koordynację lub agregację zakupów dla kilku projektów geotermalnych realizowanych przez różnych beneficjentów, np. w zakresie usług wiertniczych, rur,	Uwaga odrzucona Propozycja poza właściwością programu.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			dokumentacji i ograniczyć ryzyko kosztowe inwestycji. To uzupełnia cele programu w zakresie racjonalności kosztów i wykonalności projektów.	serwisów specjalistycznych, badań, nadzoru, dokumentacji lub elementów infrastruktury naziemnej. Mechanizm nie musiałby oznaczać jednego wspólnego wniosku, ale mógłby wspierać standaryzację warunków technicznych i kosztowych.	
338	Geotermia Polska Sp. z o.o.	Pkt 7.4 Beneficjenci / SPV project finance — udział partnerów zewnętrznych bez utraty kontroli nad systemem	Dla wielu spółek komunalnych kluczowe jest zachowanie lokalnej kontroli nad systemem ciepłowniczym. Jednocześnie projekty geotermalne wymagają kompetencji, kapitału i zdolności do zarządzania ryzykiem, których pojedynczy PEC/MPEC może nie posiadać. Program powinien umożliwiać włączenie partnerów zewnętrznych bez wymuszania prywatyzacji miejskiej spółki lub utraty kontroli nad polityką ciepłowniczą.	Doprecyzować, że program dopuszcza elastyczne modele współpracy z publicznym, branżowym lub prywatnym partnerem technicznym/finansowym, pod warunkiem zachowania kontroli przedsiębiorstwa ciepłowniczego lub samorządu nad systemem ciepłowniczym i relacją z odbiorcami końcowymi. Partner zewnętrzny mógłby pełnić rolę inwestora zastępczego, doradcy technicznego, operatora wybranego zakresu infrastruktury lub dostawcy ciepła/geotermalnego nośnika energii.	Uwaga odrzucona Definicja Beneficjenta wskazuje możliwe formy prawne, w tym w przypadku SPV dopuszcza się udział kapitału zewnętrznego.
339	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Tychach	7.5.2	Dopuszczyć wsparcie dla wysokosprawnej kogeneracji gazowej jako technologii przejściowej.	Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej niż 1 MW, wykorzystujących gaz ziemny lub paliwa odnawialne.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
340	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Tychach	6 ppkt 5)	Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczych jest jednym z podstawowych elementów transformacji systemów ciepłowniczych, prowadzącym do ograniczenia strat przesyłowych, poprawy efektywności energetycznej oraz zwiększenia możliwości integracji odnawialnych źródeł energii i ciepła odpadowego. W wielu przedsiębiorstwach zakres niezbędnych inwestycji sieciowych jest większy niż obecnie dopuszczalny limit 30% kosztów kwalifikowanych, a potrzeby modernizacyjne dotyczą przede wszystkim infrastruktury dystrybucyjnej. Umożliwienie realizacji przedsięwzięć z pkt 7.5.6 jako inwestycji samodzielnych oraz zwiększenie limitu	Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego. Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.6 mogą być realizowane jako przedsięwzięcia samodzielne lub łącznie z przedsięwzięciami obligatoryjnymi. Koszty związane z realizacją przedsięwzięć z pkt 7.5.6 kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 60% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji.	Uwaga odrzucona. Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła. Nie należy podchodzić do tego zakresu w sposób rozszerzający możliwą interwencję.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			kosztów kwalifikowanych do 60% pozwoli na skuteczniejszą realizację celów programu, przyspieszy transformację systemów ciepłowniczych i umożliwi osiągnięcie większych efektów energetycznych i środowiskowych.		Limit kosztów kwalifikowanych dla przedsięwzięć z pkt 7.5.6 jest wynikiem ustaleń z Komisją Europejską.
341	MPEC S.A. w Krakowie	2. Wskaźnik osiągnięcia celu	Zbyt ambitny cel może być trudny do osiągnięcia do 2030 roku.	4) Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 400 MWt,	Uwaga odrzucona Wskaźnik na poziomie programu nie dotyczy poszczególnego wnioskodawcy.
342	MPEC S.A. w Krakowie	2. Wskaźnik osiągnięcia celu	Czy 500 MWt w kotłach elektrodynamicznych to nowa kategoria czy zawierają się one w 650 MWt z pkt 4.	5) Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w kotłach elektrycznych współpracujących z magazynami energii cieplnej – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 500 MW	Uwaga wyjaśniona Jest to nowa kategoria, zgodnie z art. 116 ust 1 c ustawy OZE - ciepło z odnawialnych źródeł energii wytworzone w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych rozpatruje się wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy.
343	MPEC S.A. w Krakowie	6. Koszty kwalifikowane	Okolo 60% Programu to zwrotne formy finansowania. Dobrym zwyczajem była możliwość kwalifikacji niewielkich poziomów kosztów związanych z zarządzaniem projektem. Jest to bardzo istotne szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw, gdzie realizacja takich zadań będzie wymagała zatrudnienia dodatkowych osób	2) koszty kwalifikowane - zgodnie z „Wytoczne w zakresie kosztów kwalifikowanych”, z zastrzeżeniem, że: a) koszty związane z przygotowaniem inwestycji nie kwalifikują się, b) koszty kategorii 3.2 „Zarządzanie przedsięwzięciem” kwalifikuje się do poziomu do poziomu 2% wartości projektu ryczałtowo, ponadto kwalifikuje się koszty „Nadzoru inwestorskiego i autorskiego”; c) włącza się koszty kategorii 3.3 „Koszty informacji i promocji” do wartości 0,2% wartości projektu;	Uwaga odrzucona W przedmiotowym zakresie kwalifikuje się koszty „Nadzoru inwestorskiego i autorskiego”.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
344	MPEC S.A. w Krakowie	7.4. Beneficjenci	Proponowany zapis wyklucza szereg niewielkich podmiotów pod progiem (5 MWt) koncesji wytwarzających ciepło dla niewielkich spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz obiektów publicznych. Często są to podmioty należące do JST.	1) Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.), prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub dystrybucji ciepła zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.	Uwaga odrzucona
345	MPEC S.A. w Krakowie	7.5 Rodzaje inwestycji	Jak w poz. 2 - same kotły elektrycznej w kontekście sektor coupling realizują wyłącznie funkcję IZP (Interwencyjnego Zwiększenia Poboru), która zwykle nie występuje w koincydencji czasowej z zapotrzebowaniem na energię cieplną. Aby efektywnie wykorzystać te nadwyżki energii elektrycznej konieczne będą co najmniej krótkoterminowe magazyny energii cieplnej.	7.5.3 Przedsięwzięcia dotyczące budowy kotłów elektrycznych skojarzonymi z magazynami energii cieplnej, wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii do wytwarzania ciepła, o mocy nie mniejszej niż 1 MW.	Uwaga odrzucona Zapis w programie jest poprawny. Program jest dedykowany przedsiębiorstwom prowadzącym koncesjonowaną działalność ciepłowniczą. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, przesyłania lub dystrybucji ciepła w publicznym lub lokalnym systemie ciepłowniczym, dla której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne nie jest wymagane uzyskanie koncesji, z uwagi poziom rozproszenia oraz ograniczoną skalę przedsięwzięć są wspierane w ramach oferty finansowej regionalnych instytucji takich jak wfośigw lub funduszy będących w dyspozycji Wojewódzkich Urzędów Marszałkowskich.
346	MPEC S.A. w Krakowie	7.5 Rodzaje inwestycji	1 MW to bardzo wysoki próg mocy dostępny tylko w energochłonnym przemyśle. Potrzebujemy również przedsięwzięć o dużej powtarzalności na małą skalę - np.. Pozyskiwanie ciepła odpadowego z centrów danych IT, biurowców itp..	7.5.4 Przedsięwzięcia dotyczące instalacji odzysku ciepła odpadowego, zgodnie z art. 3 pkt 20i ustawy prawo energetyczne, o mocy nie mniejszej niż 0,2 MW.	Uwaga częściowo uwzględniona Wsparciem będą objęte przedsięwzięcia dotyczące

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					instalacji odzysku ciepła odpadowego, zgodnie z art. 3 pkt 20i ustawy Prawo energetyczne, o nominalnej mocy cieplnej użytecznej nie mniejszej niż 0,5 MWt.
347	MPEC S.A. w Krakowie	7.5 Rodzaje inwestycji	Przebudowa sieci jest bardzo kapitałochłonna i z tego programu nie powinny być wydatkowane środki na konwencjonalne zadania inwestycyjne z tego obszaru	7.5.6.1 Przebudowa istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu, celem zmniejszenia strat na przesyłach i dystrybucji wyłącznie w zakresie koniecznym dla realizacji przedsięwzięć w obszarze wytwarzania lub magazynowania energii cieplnej realizowanych w ramach niniejszego programu.	Uwaga odrzucona Program realizuje koncepcję kompleksowego programu wsparcia finansowego ciepłownictwa. Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła. Z tego powodu są obciążone limitem udziału w kosztach kwalifikowanych.
348	MPEC S.A. w Krakowie	7.5 Rodzaje inwestycji	Realizacja przebudowy węzłów hybrydowych w obszarze wysokosprawnej kogeneracji z jednej strony pogarsza wskaźniki kogeneracji a z drugiej jest swoistą kanibalizacją środków wsparcia	7.5.6.4 Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi w celu likwidacji istniejących lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne wraz z podłączeniem tych obiektów do OZE lub źródeł ciepła odpadowego	Uwaga odrzucona Wykluczenie projektów węzłów hybrydowych pozostałoby niezgodne z założeniami projektu Strategii Transformacji Ciepłownictwa do 2040 r.
349	MPEC S.A. w Krakowie	7.5 Rodzaje inwestycji	Program musi wzmacniać wykorzystanie OZE i ciepła odpadowego	7.5.6.5 Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej na potrzeby przyłączenia do systemu jednostek wytwarzania energii z OZE lub ciepła odpadowego	Uwaga odrzucona Treść punktu została zaktualizowana.
350	MPEC S.A. w Krakowie	Dodatkowe warunki:	Ograniczenie do publicznej sieci ciepłowniczej nie wydaje się być koniecznym, zwłaszcza w sytuacjach gdy źródła OZE zlokalizowane są na peryferiach miast lub miasteczek poza zasięgiem sieci.	2) Co najmniej 70% użytecznego ciepła wytwarzanego rocznie w instalacji objętej wsparciem musi być dostarczane do publicznej sieci ciepłowniczej lub odbiorców w budownictwie mieszkaniowym lub budynków publicznych.	Uwaga odrzucona Niniejszy warunek ukierunkowanie wsparcie na cele sektora komunalno-bytowego.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
351	MPEC S.A. w Krakowie	Dodatkowe warunki:	Niezasadne wykluczenie kilkunastu źródeł wytwórczych ciepła z OZE lub ciepła odpadowego stanowiących zauważalną część mixu energetycznego miast oraz systemu gospodarki odpadami	zapis do usunięcia w całości lub alternatywnie 3) Wsparciem są objęte instalacje wykorzystujące odpady lub paliwa z odpadów, w tym instalacje współspalania odpadów oraz ITPO w zakresie zwiększenia efektywności wytwarzania lub wdrażania technologii obniżenia emisji.	Uwaga odrzucona Ograniczenie dla instalacji przetwarzających odpady wynika z opisu kamienia milowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
352	MPEC S.A. w Krakowie	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1:	Niezasadne wykluczenie kilkunastu źródeł wytwórczych ciepła z OZE lub ciepła odpadowego stanowiących zauważalną część mixu energetycznego miast oraz systemu gospodarki odpadami	18. W instalacji nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy) co nie wyklucza biomasy - odpady komunalne wykorzystywanej w ITPO	Uwaga odrzucona Jak wyżej
353	MPEC S.A. w Krakowie	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1:	Niezasadne wykluczenie kilkunastu źródeł wytwórczych ciepła z OZE lub ciepła odpadowego stanowiących zauważalną część mixu energetycznego miast oraz systemu gospodarki odpadami	19. Biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii (Oświadczenie Wnioskodawcy co nie wyklucza biomasy - odpady komunalne wykorzystywanej w ITPO	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
354	MPEC S.A. w Krakowie	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2:	Niezasadne wykluczenie kilkunastu źródeł wytwórczych ciepła z OZE lub ciepła odpadowego stanowiących zauważalną część mixu energetycznego miast oraz systemu gospodarki odpadami	19. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę lub paliwa z niej pochodzące (w tym paliwa gazowe), biomasa spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii.(Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy), co nie wyklucza biomasy - odpady komunalne wykorzystywanej w ITPO.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
355	MPEC S.A. w Krakowie	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2:	Niezasadne wykluczenie kilkunastu źródeł wytwórczych ciepła z OZE lub ciepła odpadowego stanowiących zauważalną część mixu energetycznego miast oraz systemu gospodarki odpadami	20. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy), co nie wyklucza biomasy - odpady komunalne wykorzystywanej w ITPO.	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
356	MPEC S.A. w Krakowie	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji KRYTERIA DOSTĘPU dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6.2:	Tak wysoki poziom schłodzenia w sieciach niskoparametrowych będzie bardzo trudny do osiągnięcia	18. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi obniżenie parametrów temperaturowych w systemie ciepłowniczym: temperatury zasilania do nie więcej niż 70 st. C, temperatury powrotu do nie więcej niż 45 st. C. (Oświadczenie Wnioskodawcy).	Uwaga częściowo uwzględniono Odstąpiono od maksymalnej temperatury powrotu. Przyjęte parametry obniżenia temperatury czynnika wynikają z promowania sieci ciepłowniczej IV generacji i wyższej, w rozumieniu powszechnie przyjętej klasyfikacji i koncepcji generacji systemów ciepłowniczych prof. Henrik'a Lund'a z Uniwersytetu w Aalborgu w Danii.
357	MPEC S.A. w Krakowie	KRYTERIA JAKOŚCIOWE PUNKTOWE	prawdopodobnie litrowka w liczbie	3 pkt - Wartość wskaźnika nakładów dofinansowania w formie dotacji (zł) (X) na 1 MW mocy zainstalowanej mieści się w przedziale $2\ 000\ 000 < X \leq 3\ 500\ 000$	Uwaga uwzględniona
358	MPEC S.A. w Krakowie	7. Zastosowanie magazynu ciepła	Magazyny są niezwykle istotne, więc należałoby zwiększyć maksymalną liczbę punktów np. do 8	0 pkt - projekt nie przewiduje zastosowania magazynu energii; 2 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o pojemności do 4 godz pracy źródła; 3 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o pojemności do 8 godz pracy źródła; 4 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o pojemności do 12 godz pracy źródła; 5 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o okresie magazynowania dłuższym niż 7 dni; 6 pkt -	Uwaga odrzucona Program nie narzuca potencjalnym wnioskodawcom ostatecznych rozwiązań w zakresie magazynów ciepła. Optymalny dobór magazynu wynika kompleksowej analizy uwarunkowań pracy jednostek wytwórczych i

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o okresie magazynowania dłuższym niż 14 dni; 7 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o okresie magazynowania dłuższym niż 30 dni; 8 pkt - projekt przewiduje zastosowanie magazynu energii o sezonowym okresie magazynowania dłuższym niż 120 dni;	całego systemu, dlatego nie jest uzasadnione stosowanie kryteriów dyskryminujących krótkoterminowe magazyny ciepła, które w określonych warunków mogą być nie mniej efektywne niż magazyny sezonowe.
359	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	7.5.1.1	Całkowite wyłączenie biomasy leśnej jest rozwiązaniem zbyt daleko idącym. Prawo Unii Europejskiej nie wprowadza generalnego zakazu energetycznego wykorzystywania biomasy leśnej. Dyrektywa RED ustanawia natomiast rozbudowane kryteria zrównoważonego rozwoju, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zakaz pozyskiwania biomasy z określonych obszarów oraz zasadę kaskadowego wykorzystania biomasy. Zakaz nowych dotacji dotyczy przede wszystkim produkcji wyłącznie energii elektrycznej z biomasy leśnej, a nie generalnie produkcji ciepła ani wysokosprawnej kogeneracji biomasowej. Projekt programu idzie zatem dalej niż wymagania unijne, eliminując również biomasę leśną spełniającą wszystkie kryteria zrównoważonego rozwoju. Negatywne konsekwencje 1.1. Ograniczenie dostępnych technologii transformacji W wielu małych i średnich systemach ciepłowniczych biomasa jest jednym z niewielu lokalnie dostępnych źródeł odnawialnych, które może zapewnić stabilną i sterowalną produkcję ciepła niezależnie od warunków pogodowych. Pompy ciepła, geotermia, energia słoneczna i ciepło odpadowe nie są jednakowo dostępne we wszystkich lokalizacjach. Ich zastosowanie zależy m.in. od warunków geologicznych, parametrów sieci, dostępności odpowiednich źródeł dolnych, infrastruktury elektroenergetycznej oraz lokalnego potencjału ciepła odpadowego. 1.2. Utrudnienie odchodzenia od węgla Wyłączenie biomasy leśnej może paradoksalnie opóźniać likwidację źródeł węglowych. W niektórych	-	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			systemach przejście z węgla na biomasę spełniającą kryteria zrównoważonego rozwoju jest rozwiązaniem możliwym do wykonania szybciej i przy niższych kosztach niż pełna elektryfikacja źródła. 1.3. Wzrost kosztów transformacji Program będzie kierował przedsiębiorstwa w stronę technologii bardziej kapitałochłonnych, wymagających często przebudowy sieci, rozbudowy przyłączy elektroenergetycznych, budowy magazynów ciepła oraz instalacji szczytowych i rezerwowych. Może to prowadzić do wyższych kosztów wytwarzania ciepła, a w konsekwencji do wzrostu taryf dla odbiorców. 1.4. Niewykorzystanie lokalnych zasobów Wyłączenie biomasy leśnej może uniemożliwić wykorzystanie lokalnych pozostałości i produktów ubocznych gospodarki leśnej, nawet jeżeli ich wykorzystanie energetyczne byłoby zgodne z zasadą kaskadową oraz wymaganiami RED. 1.5. Nierówne traktowanie systemów ciepłowniczych Program uprzywilejowuje systemy położone w miejscach posiadających dostęp do takich zasobów jak geotermia, duże źródła ciepła odpadowego albo odpowiednio rozwinięta sieć elektroenergetyczna. Systemy działające w regionach, w których głównym lokalnym zasobem odnawialnym jest biomasa, mogą zostać faktycznie wyłączone z możliwości skorzystania z Programu.		
360	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	7.5.2	Argument dotyczący wyłączenia gazu powinien zostać nie jest do końca sformułowany precyzyjnie: Unia Europejska nie uznaje wszystkich inwestycji gazowych automatycznie za zrównoważone, ale dopuszcza określone inwestycje gazowe jako działalność przejściową, pod warunkiem spełnienia rygorystycznych kryteriów technicznych i klimatycznych. Unijna taksonomia obejmuje pod określonymi warunkami gazową wysokosprawną kogenerację jako działalność przejściową. Warunki obejmują m.in. zastąpienie bardziej emisyjnego źródła, uzyskanie oszczędności energii pierwotnej, ograniczenie emisji	-	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			oraz przygotowanie instalacji do przejścia na odnawialne lub niskoemisyjne paliwa gazowe. Również GBER nie wprowadza całkowitego zakazu pomocy dla kogeneracji gazowej. Dopuszcza wsparcie wysokosprawnej kogeneracji wykorzystującej gaz ziemny, jeżeli zapewniona jest zgodność z celami klimatycznymi na lata 2030 i 2050 oraz obecnymi i przyszłymi regulacjami GBER i taksonomii . Całkowite wyłączenie gazu w programie krajowym jest więc bardziej restrykcyjne niż ramy dopuszczone na poziomie Unii Europejskiej. Negatywne konsekwencje 2.1. Brak realnej technologii przejściowej Dla wielu przedsiębiorstw ciepłowniczych wysokosprawna kogeneracja gazowa jest obecnie najbardziej dostępną technologią pozwalającą: • szybko ograniczyć zużycie węgla; • zmniejszyć emisję CO₂ oraz emisję zanieczyszczeń lokalnych; • poprawić sprawność wykorzystania paliwa; • jednocześnie produkować ciepło i energię elektryczną; • przygotować instalację do późniejszego wykorzystania biometanu, wodoru lub innych gazów niskoemisyjnych. Całkowite wyłączenie tej technologii może spowodować, że część przedsiębiorstw zamiast rozpocząć etapową transformację będzie zmuszona dłużej eksploatować źródła węglowe. 2.2. Szczególnie negatywny wpływ na małe i średnie przedsiębiorstwa Małe i średnie przedsiębiorstwa najczęściej nie posiadają możliwości jednoczesnego sfinansowania głębokiej modernizacji źródeł, sieci, przyłączy elektroenergetycznych i magazynów ciepła. Proponowane technologie bezemisyjne mogą wymagać: • dużych nakładów początkowych; • zwiększenia mocy przyłączeniowej; • obniżenia temperatury pracy sieci; • budowy źródeł rezerwowych;		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			• zawarcia długoterminowych umów na energię elektryczną; • ponoszenia ryzyka związanego z cenami energii elektrycznej. Kogeneracja gazowa może natomiast stanowić element instalacji hybrydowej, współpracujący z pompami ciepła, kotłami elektrycznymi, magazynem ciepła i źródłami OZE. 2.3. Negatywny wpływ również na duże systemy Gazowa kogeneracja jest wykorzystywana nie tylko w małych i średnich ciepłowniach. W dużych systemach może pełnić funkcję: • źródła regulacyjnego; • źródła szczytowego i rezerwowego; • elementu zapewniającego bezpieczeństwo dostaw; • technologii stabilizującej pracę systemu z dużym udziałem pomp ciepła i kotłów elektrycznych; • źródła energii elektrycznej wytwarzanej w pobliżu miejsca jej zużycia. Wyłączenie gazu może utrudnić budowanie zróżnicowanych i odpornych systemów wielotechnologicznych. 2.4. Zwiększenie ryzyka wzrostu cen ciepła Zmuszenie przedsiębiorstw do zastosowania wyłącznie technologii docelowych, bez możliwości wykorzystania racjonalnego etapu przejściowego, może powodować: • wzrost nakładów inwestycyjnych; • zwiększenie kosztów finansowania; • wzrost kosztów stałych przedsiębiorstwa; • uzależnienie kosztów wytwarzania ciepła od cen energii elektrycznej; • przenoszenie wyższych kosztów do taryf dla odbiorców. 2.5. Ryzyko utraty bezpieczeństwa energetycznego System ciepłowniczy powinien posiadać zróżnicowany portfel źródeł. Pełna zależność od energii elektrycznej może zwiększać wrażliwość systemu na brak mocy przyłączeniowej, awarie sieci elektroenergetycznej oraz wysokie ceny energii w okresach szczytowego zapotrzebowania.		

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
361	TAURON Polska Energia S.A.	2. Wskaźnik osiągnięcia celu	Wprowadzenie wskaźnika, o którym mowa obok, służyłoby zwiększeniu kompletności dokumentu.	Propozycja rozważania wprowadzenia wskaźnika dot. modernizacji/rozbudowy sieci ciepłowniczych - podanie w km długości zmodernizowanej/rozbudowanej sieci.	
362	TAURON Polska Energia S.A.	3. Budżet	Budżet Programu powinien być adekwatny do zakresu i typu projektów, które mogą podlegać wsparciu. W związku z powyższym, uwzględniając ogromną skalę potrzeb inwestycyjnych sektora ciepłowniczego oraz fakt braku nowych naborów z innych programów skierowanych do ciepłownictwa (FEnIKS, Fundusz Modernizacyjny) na projekty w zakresie źródeł wytwórczych ciepła i sieci ciepłowniczych, proponujemy podniesienie budżetu Programu do poziomu 6 mld zł oraz przeznaczenie tych środków, w równej części, na dotacje i pożyczki preferencyjne.	Budżet na realizację celu programu wynosi 6 000 000 tys. zł, w tym: 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania — do 3 000 000 tys. zł; 2) dla zwrotnych form dofinansowania — do 3 000 000 tys. zł.	Uwaga odrzucona Z uwagi na ograniczone środki finansowe będące w dyspozycji NFOŚiGW zwiększenie budżetu do 6 mld zł nie jest możliwe.
363	TAURON Polska Energia S.A.	4. Okres wdrażania	W związku z faktem, że proces inwestycyjny w ciepłownictwie ma wieloletni charakter, a wpływ na jego przebieg ma szereg czynników, na które inwestor ma ograniczone możliwości oddziaływania (np. uzyskiwanie decyzji administracyjnych, czy terminy dostaw urządzeń, itp.) oraz mając na względzie konieczność dochowania wymogu dot. efektu zachęty, proponujemy wydłużenie terminu wdrażania Programu do końca 2031 r., co dałoby beneficjentom więcej czasu na realizację i rozliczenie inwestycji. W związku z powyższą uwagą, proponujemy także wydłużenie terminu na podpisywanie umów.	Program realizowany będzie w latach 2026 – 2031, przy czym: 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2029 r.; 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2031 r.	Uwaga odrzucona Ramy czasowe wynikają z harmonogramów wrażeń kamienia milowego B44G.
364	TAURON Polska Energia S.A.	6. Koszty kwalifikowane	W konsekwencji naszej uwagi dotyczącej wydłużenia okresu realizacji Programu, proponujemy zmianę okresu kwalifikowalności wydatków.	1) okres kwalifikowalności kosztów od 01.07.2026 r. r. do 31.12.2031 r., w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane.	Uwaga odrzucona Ramy czasowe wynikają z harmonogramów wrażeń kamienia milowego B44G.
365	TAURON Polska Energia S.A.	6. Koszty kwalifikowane	Z przytoczonych zapisów można wnioskować, że projekty dotyczące budowy magazynów ciepła oraz projekty w zakresie modernizacji/rozbudowy sieci ciepłowniczej będą kwalifikować się do dofinansowania tylko pod warunkiem realizacji przedsięwzięcia obligatoryjnego (określonego w pkt 7.5.1-7.5.4), czyli budowy źródła wytwórczego. W celu zwiększenia elastyczności Programu, proponujemy, aby ww. typy inwestycji mogły kwalifikować się do wsparcia w ramach Programu,	4) Przedsięwzięcia z zakresu 7.5.1-7.5.4 są obligatoryjne 5) Przedsięwzięcia w zakresie pkt 7.5.5 i 7.5.6 są fakultatywne, pod warunkiem realizacji Przedsięwzięcia obligatoryjnego. Koszty związane z realizacją Przedsięwzięć z pkt 7.5.6 kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 30% sumy kosztów kwalifikowanych inwestycji.	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			także jako osobne ("samodzielne") projekty. W przypadku akceptacji ww. propozycji, dostosowania wymagałyby kryteria jakościowe punktowane w ramach Programu.		
366	TAURON Polska Energia S.A.	7.3 Warunki dofinansowania	W celu zwiększenia atrakcyjności finansowania w formie pożyczki, proponujemy wprowadzenie zapisu, zgodnie z którym przypadku, gdy dofinansowanie jest udzielane wyłącznie w formie pożyczki - pożyczka może być częściowo umorzona na warunkach określonych w zasadach NFOŚiGW.	2) Dofinansowanie w formie pożyczki; (...) c) w przypadku, gdy dofinansowanie jest udzielane wyłącznie w formie pożyczki - pożyczka może być częściowo umorzona w wysokości do 10% wypłaconej kwoty pożyczki, lecz nie więcej niż 1 mln zł, na warunkach określonych w „Zasadach udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej"	Uwaga odrzucona Pożyczka nie podlega umorzeniu.
367	TAURON Polska Energia S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji	Postulujemy dopuszczenie do wsparcia także projektów w zakresie budowy /przebudowy instalacji zasilanych biomasą leśną spełniającą kryteria zrównoważonego rozwoju. Podkreślić należy, że - jak wskazano w projekcie strategii transformacji ciepłownictwa, opublikowanej przez Ministerstwo Energii w czerwcu br. -" biomasa, zarówno pochodzenia leśnego, jak i rolnego pozostanie ważnym elementem miksu energetycznego w transformacji ciepłownictwa systemowego, szczególnie w małych i średnich systemach na poziomie powiatów i gmin". Dopuszczenie kwalifikowania w Programie projektów przewidujących wykorzystanie takiego rodzaju biomasy byłoby zatem działaniem zgodnym z zapisami projektu ww. strategii i służyłoby wsparciu procesu dekarbonizacji wielu systemów ciepłowniczych w Polsce, w których nie ma technicznej/ekonomicznej możliwości zastosowania innego rozwiązania technologicznego, zapewniającego osiągnięcie statusu efektywnego systemu ciepłowniczego.	7.5.1.1 Instalacje odnawialnego źródła energii, w której spalana jest wyłącznie biomasa, inna niż biomasa leśna . Biomasa spełnia warunki zgodnie z dyrektywą 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, w tym kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 28ba–28bcb i art. 28bcc ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz kryterium ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 135a ust. 3. ustawy o odnawialnych źródłach energii.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania biomasy leśnej, jak również biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem (instalacji wykorzystujących np. wióry, trociny, zrębki powstające podczas obróbki drewna) wynika z wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.
368	TAURON Polska Energia S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji	Proponujemy, aby do wsparcia kwalifikowały się także projekty w zakresie jednostek kogeneracji opalanych gazem ziemnym. Budowa kogeneracyjnych jednostek gazowych ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia dekarbonizacji ciepłownictwa, jest również niezbędna z punktu widzenia stabilizowania pracy KSE, dlatego powinna być objęta dofinansowaniem. Postulujemy równocześnie dopuszczenie do wsparcia także	7.5.2. Przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wysokosprawnej kogeneracji o mocy nie mniejszej 1 MW, które nie wykorzystują stałych paliw kopalnych. Przypis 10: Wsparciem nie są objęte instalacje wykorzystujące biomasę leśną, w rozumieniu	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
			inwestycji dot. budowy/modernizacji instalacji CHP zasilanych biomasą leśną spełniającą kryteria zrównoważonego rozwoju. Podkreślić należy, że - jak wskazano w projekcie strategii transformacji ciepłownictwa -" biomasa, zarówno pochodzenia leśnego, jak i rolnego pozostanie ważnym elementem miksu energetycznego w transformacji ciepłownictwa systemowego, szczególnie w małych i średnich systemach na poziomie powiatów i gmin". Dopuszczenie kwalifikowania w Programie projektów przewidujących wykorzystanie takiego rodzaju biomasy byłoby zatem działaniem zgodnym z zapisami projektu ww. strategii i służyłoby wsparciu procesu dekarbonizacji wielu systemów ciepłowniczych w Polsce, w których nie ma technicznej/ekonomicznej możliwości zastosowania innego rozwiązania technologicznego, zapewniającego osiągnięcie statusu efektywnego systemu ciepłowniczego.	z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 303). Za biomasę leśną uznaje się biomasę pochodzącą z leśnictwa, nieobejmującą biomasy pochodzącej z działów przemysłu powiązanych z leśnictwem.	programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
369	TAURON Polska Energia S.A.	7.5 Rodzaje inwestycji	Proponujemy, aby zakres inwestycji, kwalifikujących się do wsparcia, objął także przyłączenie do sieci ciepłowniczej nowych budynków.	7.5.6 Modernizacja/rozbudowa sieci ciepłowniczych 7.5.6.4. Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi w celu likwidacji istniejących lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa kopalne lub przyłączenia nowych budynków.	Uwaga odrzucona Zapisy programu są poprawne i zgodne z zdefiniowanym celem.
370	TAURON Polska Energia S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji	W konsekwencji naszego postulatu (uwagi) dot. dopuszczenia do wsparcia w ramach Programu także instalacji zasilanych biomasą leśną, proponujemy usunięcie zapisu wskazanego obok.	Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1: 18. W instalacji nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy)	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
371	TAURON Polska Energia S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji	W konsekwencji naszego postulatu (uwagi) dot. dopuszczenia do wsparcia w ramach Programu także jednostek kogeneracji gazowej, proponujemy wprowadzenie stosownej zmiany.	Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2 18. W jednostce wysokosprawnej kogeneracji nie będą wykorzystywane stale paliwa kopalne (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy).	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
372	TAURON Polska Energia S.A.	8.	W konsekwencji naszego postulatu (uwagi) dot. dopuszczenia do wsparcia w ramach Programu także	Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2	Uwaga odrzucona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
		Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji	jednostek CHP zasilanych biomasą leśną, proponujemy usunięcie zapisu wskazanego obok.	20. W przypadku jednostek wytwórczych wykorzystujących biomasę nie będzie wykorzystywana biomasa leśna, w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 2b ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Oświadczenie Wnioskodawcy jeśli dotyczy):	Jak wyżej.
373	TAURON Polska Energia S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji	Postulujemy, aby - w myśl przepisów pomocy publicznej - wymóg dot. warunków wsparcia projektów w obszarze sieci ciepłowniczych odnosił się wyłącznie do kwestii tego, czy system ciepłowniczy spełnia kryteria efektywnego systemu ciepłowniczego lub też (w okresie trzech lat) podjęte zostaną działania na rzecz spełnienia tych kryteriów oraz aby nie wprowadzano dodatkowych warunków dot. jednostek wytwórczych zasilających te systemy. W naszej opinii, wprowadzenie wskazanych wymogów w zakresie jednostek gazowych może stanowić dodatkową komplikację/barierę dla wnioskodawców. Proponujemy równocześnie wprowadzenie doprecyzowania, poprzez nawiązania do definicji "efektywnego systemu ciepłowniczego" określonej w ustawie Prawo energetyczne oraz doprecyzowanie, że chodzi o definicję stosowaną na moment złożenia wniosku o dofinansowanie.	Kryteria dostępu dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.6 18. W przypadku, gdy Przedsięwzięcie jest realizowane w systemie ciepłowniczym i/lub chłodniczym, spełniony jest jeden z poniższych warunków: 1. System ciepłowniczy spełnia kryteria „efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych” w rozumieniu przepisów art. 7b ust 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, obowiązujących na moment złożenia wniosku o dofinansowanie pozyskujących ciepło/chłód z istniejących zakładów spełniających warunki dotyczące produkcji ciepła/energii elektrycznej opartej na gazie ziemnym zgodnie z zał. III (punkt pierwszy) zawiadomieniem Komisji nr C/2023/111 w sprawie wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Oświadczenie Wnioskodawcy). lub 2. Inwestycje w zakład produkujący ciepło/energię elektryczną rozpoczynają się w terminie trzech lat od modernizacji systemu, w celu spełnienia kryteriów „efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych” w rozumieniu przepisów art. 7b ust 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne oraz spełniają warunki dotyczące produkcji ciepła/energii elektrycznej opartej na gazie ziemnym,	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia spełniają kryteria zgodnie z zawiadomieniem Komisji nr C/2023/111 w sprawie wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyn poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				zgodnie z zał. III (punkt pierwszy) zawiadomieniem Komisji nr C/2023/111 w sprawie wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Oświadczenie Wnioskodawcy) (Oświadczenie Wnioskodawcy).	
374	TAURON Polska Energia S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji	Ze względu na postulowany termin wydłużenia okresu wdrażania Programu, proponujemy, aby terminy wskazane w opisach odnoszących się do poszczególnych punktów zostały wydłużone do końca 2031 r. Proponujemy równocześnie, aby - analogicznie jak w Programach "OZE – źródło ciepła dla ciepłownictwa ", "Kogeneracja dla ciepłownictwa", czy "Kogeneracja powiatowa"- kryterium dot. efektywnego systemu ciepłowniczego miało charakter "premiujący" projekty, tj. aby uzyskanie 0 punktów nie powodowało odrzucenia wniosku.	Kryteria jakościowe punktowane I. Zasadność realizacji inwestycji 6. Efektywny energetycznie system ciepłowniczy i/lub chłodniczy (...) 1 pkt. - Przedsięwzięcie przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” a Wnioskodawca nie uprawdopodobnił, że w perspektywie do końca 2031 r. system ciepłowniczy osiągnie status „efektywnego systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” 2 pkt. - Przedsięwzięcie przyczynia się do zwiększenia udziału ciepła kontrybuującego do statusu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” a wnioskodawca uprawdopodobnił, że w perspektywie do końca 2031 r. system ciepłowniczy osiągnie status „efektywnego systemu ciepłowniczego i/lub chłodniczego” (...) Negatywna ocena kryterium (uzyskanie 0 pkt) nie powoduje odrzucenia wniosku	Uwaga częściowo uwzględniona
375	TAURON Polska Energia S.A.	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji	W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, proponujemy wprowadzenie korekty zapisów.	Kryteria jakościowe punktowane II Wykonalność inwestycji 1. Ocena uzasadnienia wyboru przyjętego rozwiązania/technologii (w tym ocena analizy alternatywnych rozwiązań) Zasady oceny: 0 pkt. (...)	Uwaga uwzględniona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
				- analiza alternatywnych rozwiązań nie uwzględnia oceny dostępności nośników energii, w tym bezpieczeństwa dostaw, statusu lokalnych zasobów, projekcji podaży i popytu	
376	TAURON Polska Energia S.A.	Punkt 7 "Dodatkowe warunki"	Jest to zapis dość wąski – przyłączy w prawie energetycznym kończy się na granicy własności/rozgraniczenia. Często jednak przyłączenie wysokiej mocy wymaga głębokiej przebudowy infrastruktury w głębi sieci OSD (np. wymiany transformatora w GPZ lub przebudowy linii). Brak rozszerzenia tego zapisu może skutkować wysokimi kosztami inwestycji, których dofinansowanie może nie uwzględniać.	Kosztom kwalifikowanym w zakresie źródeł ciepła oraz jednostek wysokosprawnej kogeneracji mogą być przyłącza ciepłownicze, elektroenergetyczne, gazowe oraz opłaty za przyłączenie do sieci uiszczane na rzecz Operatorów Systemów Dystrybucyjnych, obejmujące uzasadnione koszty rozbudowy infrastruktury sieciowej niezbędnej do przyłączenia nowych mocy.	Uwaga odrzucona Kwalifikacja tego typu kosztów będzie się odbywała na dotychczasowych zasadach. O ile dany koszt jest poniesiony w związku z realizacją projektu, w tym niezbędnego przyłączenia instalacji do wskazanych sieci, istnieje możliwość uznania takiego wydatku za koszt kwalifikowany.
377	Fundacja Greenpeace Polska	7.5.1.1	usunąć	-	Uwaga częściowo uwzględniona Program dopuszcza możliwość wsparcia instalacji wykorzystujących biomasę inną niż biomasa leśna. Wykluczono także biomasę z przemysłu powiązanego z leśnictwem.
378	Fundacja Greenpeace Polska	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1: Numer kryterium: 18	Usunąć jeśli usunięty zostanie punkt 7.5.1.1	-	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
379	Fundacja Greenpeace Polska	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.1.1: Numer kryterium: 19	Usunąć, jeśli usunięty zostanie punkt 7.5.1.1	-	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
380	Fundacja Greenpeace Polska	8.	W jednostce wysokosprawnej kogeneracji nie będzie wykorzystywana biomasa stała	-	Uwaga odrzucona

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
		Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2: Numer kryterium: 19			Jak wyżej.
381	Fundacja Greenpeace Polska	8. Szczegółowe kryteria wyboru inwestycji dla przedsięwzięć z zakresu 7.5.2: Numer kryterium: 20	Usunąć, kryterium 19 będzie zmodyfikowane według rekomendacji z pozycji nr 4	-	Uwaga odrzucona Jak wyżej.
382	Ministerstwo Energii	pkt 3 Budżet	Z projektu wynika, że 1,6 mld zł pochodzi z Funduszu Modernizacyjnego. Nie wskazano jednak, czy środki stanowią nową alokację czy przesunięcie z innych programów. Brak tej informacji utrudnia ocenę wpływu programu na finansowanie pozostałych inwestycji energetycznych.	Proponuje się wskazanie źródła dodatkowych środków Funduszu Modernizacyjnego lub wyjaśnienie wpływu przeznaczenia 1,6 mld zł na realizację pozostałych programów FM.	Uwaga odrzucona Z treści programu nie wynika, że 1,6 mld zł pochodzi z Funduszu Modernizacyjnego. Źródłem budżetu programu – 3 mld zł są środki własne NFOŚiGW. W przypisie do budżetu wskazano wyłącznie, że dodatkowe środki w ramach Funduszu Modernizacyjnego, w przypadku ustanowienia drugiej części programu priorytetowego, zostaną uruchomione po wykorzystaniu środków krajowych, tj w ramach budżetu 3 mld zł.
383	Ministerstwo Energii	pkt 4 Okres wdrażania	Okres realizacji programu jest bardzo krótki w stosunku do stopnia skomplikowania inwestycji ciepłowniczych. Projekty geotermalne, OZE czy przebudowy systemów wymagają wieloletniego przygotowania administracyjnego i projektowego. Obecne terminy ograniczą liczbę możliwych do realizacji inwestycji i zwiększą ryzyko nieosiągnięcia wskaźników programu.	Należy wydłużyć termin zawierania umów co najmniej do końca 2029 r. oraz termin wydatkowania środków do końca 2032 r.	Uwaga odrzucona Ramy czasowe wynikają z harmonogramów wrażania kamienia milowego B44G.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
384	Ministerstwo Energii	pkt 7.5.2	Wyłączenie kogeneracji gazowej znacząco ogranicza liczbę gotowych projektów inwestycyjnych. Obecnie niewiele przedsięwzięć opartych na biometanie, biogazie lub RFNBO posiada odpowiedni stopień przygotowania.	Należy dopuścić możliwość finansowania wysokosprawnej kogeneracji wykorzystującej gaz ziemny jako technologię przejściową, pod warunkiem spełnienia wymogów Taksonomii UE i możliwości późniejszego wykorzystania gazów odnawialnych.	Uwaga odrzucona Ograniczenie w zastosowania paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień.
385	Ministerstwo Energii	pkt 7.5.3	Ograniczenie pracy kotłów wyłącznie do energii z OZE znacząco ograniczy ich rolę w stabilizacji systemu elektroenergetycznego oraz utrudni eksploatację poprzez konieczność wykazywania pochodzenia energii (PPA, gwarancje pochodzenia itp.).	Należy dopuścić wykorzystanie energii elektrycznej z KSE w kotłach elektrycznych przy zachowaniu rozliczania energii odnawialnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.	Uwaga odrzucona Ukierunkowanie wsparcia na kotły elektryczne wykorzystujące energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii wynika z opisu kamienia miłowego B44G oraz wytycznych Komisji Europejskiej do zakresu programu priorytetowego wdrażającego ten kamień. Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie następuje złożenie oświadczenia o zapewnieniu odnawialnego pochodzenia energii elektrycznej zużywanej przez kocioł elektryczny. Pkt 7.5.3 opatrzony jest przypisem, który rozstrzyga sposób kwalifikacji energii elektrycznej z OZE. „Za ciepło z odnawialnych źródeł energii uznaje się ilość ciepła wytworzonego w kotle elektrycznym z energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					odnawialnych, określonej zgodnie z projektowanym art. 116 ust. 1c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii wyłącznie na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy”. Powyższe nawiązuje do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki. Zgodnie z treścią art. 116 ust. 1c możliwość spełnienia warunków programu umożliwi zakup 100% energii OZE na potrzeby kotła elektrycznego: - na podstawie umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnego źródła energii, o której mowa w art. 5 ust. 2d ustawy –Prawo energetyczne, w której wytwórca zobowiązał się dostarczać energię elektryczną wytworzoną z odnawialnych źródeł energii w indywidualnie wskazanej instalacji, lub - bezpośrednio z instalacji odnawialnego źródła energii.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					Uwzględnienie proponowanego dopuszczenia wykorzystania energii elektrycznej z KSE, nie spełnia warunku 100% energii elektrycznej z OZE. Wskazany sposób, zgodnie z przywołanym artykułem, jest stosowany z uwzględnieniem procentowego udziału energii elektrycznej z instalacji odnawialnych źródeł energii w roku poprzednim określonego zgodnie z ust. 1d. Z przywołanej regulacji nie wynika, że gwarancja pochodzenia może być podstawą kwalifikacji ciepła jako OZE na potrzeby uznania systemu ciepłowniczego lub chłodniczego za efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy.
386	Ministerstwo Energii	pkt 7.5.5	Obowiązek realizacji magazynu wraz z nowym źródłem ograniczy liczbę inwestycji. W wielu systemach największy efekt ekologiczny przyniosłoby dołączenie magazynu do istniejącej kogeneracji lub istniejących źródeł OZE.	Umożliwić finansowanie magazynów ciepła współpracujących również z istniejącymi źródłami ciepła, a nie wyłącznie z nowym źródłem realizowanym w ramach tego samego przedsięwzięcia.	Uwaga częściowo uwzględniona Zgodnie z zastrzeżeniami podmiotów branży ciepłowniczej dokonano zmiany zapisu. Dopuszczono współpracę magazynu ciepła z innymi źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					lub odzysk ciepła odpadowego. Program nie wskazuje poziomu i formy integracji, z zastrzeżeniem warunków, które należy spełnić w związku z przyznaniem pomocy publicznej. Oferta programowa NFOŚiGW dedykowana magazynom ciepła ma charakter komplementarny. W ramach odrębnych programów wsparcie jest udzielane na magazyny ciepła typu „stand-alone”.
387	Ministerstwo Energii	pkt 7.5.1.4.3	Obecne brzmienie odnosi się wyłącznie do otworu geotermalnego i może powodować wątpliwości interpretacyjne dotyczące kwalifikowalności odwiertów chłonnych.	Doprecyzować, że koszt kwalifikowany obejmuje również wykonanie lub rekonstrukcję otworu chłonnego.	Uwaga odrzucona Zarówno odwiert chłonny, jak i wydobywczy, są elementami instalacji geotermalnej, o której mowa w punkcie nadrzędnym (7.5.1.4). Nie ma wątpliwości co do ich kwalifikowalności.
388	Ministerstwo Energii	pkt 7.5.6.1,2,3	Uzyskanie redukcji strat na poziomie 30% jest w wielu istniejących sieciach technicznie nierealne, szczególnie gdy wcześniejsze modernizacje zostały już wykonane.	Obniżyć wymagany poziom redukcji strat ciepła z 30% lub dopuścić indywidualną ocenę efektu inwestycji.	Uwaga odrzucona Przedsięwzięcia wymienione w pkt 7.5.5 i 7.5.6 są uzupełniające do głównego celu programu - inwestycji służących wymianie/modernizacji źródeł ciepła. Przywołany wskaźnik umożliwia włączenie do projektu inwestycji sieciowych, które generują największy efekt ekologiczny oraz z wynikają

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					z relatywnie wysokich strat ciepła.
389	Ministerstwo Energii	pkt 7.3 ust. 1	W przypadku dużych inwestycji geotermalnych lub kompleksowej transformacji systemów limit może okazać się niewystarczający.	Rozważyć zwiększenie maksymalnej kwoty dotacji powyżej 50 mln zł dla największych systemów ciepłowniczych.	Uwaga odrzucona
390	Ministerstwo Energii	pkt. 7.5.6.2	Osiągnięcie parametrów 70/25°C wymaga kompleksowej modernizacji źródeł, sieci i instalacji odbiorczych. W wielu systemach nie będzie możliwe w okresie realizacji programu.	Wprowadzić możliwość etapowego osiągnięcia parametrów 70/25°C.	Uwaga częściowo uwzględniona Odstąpiono od maksymalnej temperatury powrotu.
391	Ministerstwo Energii	pkt 6 ust. 2 lit. a	Wyłączenie kosztów przygotowawczych utrudni realizację szczególnie projektów geotermalnych i dużych inwestycji OZE, dla których koszty przygotowania są znaczące.	Dopuszczyć kwalifikowanie kosztów przygotowania inwestycji (studia wykonalności, dokumentacja projektowa, analizy środowiskowe).	Uwaga odrzucona Beneficjenci programu będą mogli dodatkowo skorzystać z usług doradczych realizowanych w ramach komplementarnego programu ELENA (European Local Energy Assistance).
392	Ministerstwo Energii	Pkt. 7.5	Koszty dostosowania sieci elektroenergetycznej stanowią istotny element nakładów inwestycyjnych i często warunkują możliwość realizacji przedsięwzięcia. Zasadne jest rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych o wydatki związane z rozbudową lub modernizacją infrastruktury elektroenergetycznej, w zakresie niezbędnym do przyłączenia dofinansowywanych instalacji.	Dopuszczyć kwalifikowanie kosztów budowy finansowania rozbudowy lub modernizacji infrastruktury elektroenergetycznej (w szczególności przyłączy elektroenergetycznych, stacji transformatorowych oraz niezbędnej infrastruktury sieciowej), niezbędnej do realizacji inwestycji polegających na budowie kotłów elektrycznych oraz innych odbiorników energii elektrycznej o dużej mocy.	Uwaga odrzucona W warunkach dodatkowych pkt 7.5 programu wskazano, że kosztem kwalifikowanym w zakresie źródeł ciepła oraz jednostek wysokosprawnej kogeneracji mogą być przyłącza ciepłownicze, elektroenergetyczne i gazowe. Kwalifikacja tego typu kosztów będzie się odbywała na dotychczasowych zasadach. O ile dany koszt jest poniesiony w związku z realizacją projektu, w tym niezbędnego przyłączenia instalacji do wskazanych sieci, istnieje możliwość

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					uznania takiego wydatku za koszt kwalifikowany.
393	Ministerstwo Energii	Pkt 7.5.1 – Rodzaje inwestycji (po pkt 7.5.1.4 proponuje się dodać pkt 7.5.1.5)	Program nie uwzględnia możliwości finansowania instalacji OZE wytwarzających energię elektryczną wykorzystywaną do produkcji ciepła (power-to-heat), pomimo że rozwiązania te zostały wprowadzone do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu dokonania deregulacji w zakresie energetyki (Dz.U. z 2026 r. poz. 900). Ustawa wprowadziła m.in. definicję magazynu ciepła lub chłodu oraz rozszerzyła obowiązek zakupu ciepła na ciepło wytwarzane w kotłach elektrycznych wykorzystujących energię elektryczną pochodzącą z OZE. Uzupełnienie katalogu inwestycji zapewni spójność programu z obowiązującymi przepisami, wesprze rozwój technologii power-to-heat, zwiększy elastyczność systemów ciepłowniczych oraz umożliwi efektywne wykorzystanie nadwyżek energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii.	Dodać pkt 7.5.1.5 w brzmieniu: „Instalacje odnawialnych źródeł energii wytwarzające energię elektryczną wykorzystywaną na potrzeby produkcji ciepła, w szczególności w kotłach elektrycznych oraz innych instalacjach konwertujących energię elektryczną na ciepło.”	Uwaga odrzucona Biorąc pod uwagę ograniczone środki na modernizację systemów ciepłowniczych oraz aktualną fazę rozwoju Power-to-Heat w Polsce odstąpiono od możliwości kwalifikowania źródeł energii elektrycznej z OZE. Program wspiera transformację systemów ciepłowniczych poprzez zwiększanie ich zdolności do współpracy z KSE oraz wykorzystanie technologii Power-to-Heat, jako narzędzia integracji sektorów energii. W tym modelu systemy ciepłownicze pełnią rolę elastycznego odbiorcy energii elektrycznej dostępnej w KSE, w szczególności w okresach wysokiej generacji ze źródeł odnawialnych o zmiennej charakterystyce pracy, takich jak elektrownie wiatrowe i instalacje fotowoltaiczne. Proponowane rozszerzenie zakresu wsparcia o instalacje OZE wytwarzające energię elektryczną na potrzeby kotłów elektrycznych prowadziłoby do powstawania lokalnych

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
					układów produkcji i zużycia energii, ograniczając funkcję systemów ciepłowniczych jako odbiorcy nadwyżek energii odnawialnej występujących w KSE. Tym samym zmniejszałoby korzyści systemowe wynikające z integracji sektora ciepłowniczego i elektroenergetycznego. Jednym z głównych wyzwań transformacji energetycznej jest zagospodarowanie rosnącej produkcji energii ze źródeł niesterowalnych pracujących w KSE. Rozwój technologii Power-to-Heat powinien sprzyjać zwiększaniu popytu na energię elektryczną pochodzącą z KSE w okresach wysokiej generacji OZE, a nie prowadzić do budowy kolejnych, lokalnych źródeł pogodozależnych, których profil pracy co do zasady pokrywa się z profilem pracy istniejących odnawialnych źródeł energii. Jednym z rezultatów programu będzie ograniczenie zjawiska curtailment instalacji OZE w Polsce.
394	Ministerstwo Energii	pkt 7.5.6.6	-	W dodatkowych kryteriach dostępu dla przedsięwzięć proponuję do zmniejszenia strat ciepła w sieci ciepłowniczej dodać „lub zmniejszenie krotności wymiany zładu”.	Uwaga odrzucona Uzasadnienie jak w pkt 388.